

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Raadsvoorstel	3
Raadsbesluit	7
Leeswijzer	9
Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders	11
Kerncijfers	15
BELEID	17
1. Bestuurssamenvatting	19
2. Programma's	23
2.1.0 Programma Bestuur en ondersteuning	23
Kernthema Bestuurskracht	26
Kernthema Dienstverlening	28
Kernthema Middelen en heffingen	30
2.1.1 Programma Veiligheid	33
Kernthema Crisisbeheer	36
Kernthema Veiligheid	38
2.1.2 Programma Verkeer en vervoer	41
Kernthema Mobiliteit	43
Kernthema Wegen, straten en pleinen	45
2.1.3 Programma Economie	47
Kernthema Economie	50
Kernthema Economische promotie	52
2.1.4 Programma Onderwijs	55
Kernthema Onderwijs	58
2.1.5 Programma Sport, cultuur en recreatie	61
Kernthema Sport	64
Kernthema Cultuur	66
Kernthema Cultureel erfgoed	69
Kernthema Groen	71
2.1.6 Programma Sociaal domein	73
Kernthema Sociale basisvoorzieningen	79
Kernthema Jeugdzorg	83
Kernthema Volwassenenzorg	85
Kernthema Arbeidsmarktbeleid	88
Kernthema Inkomensondersteuning	90
Kernthema Buurtgericht werken	95
Kernthema Integraal ouderenbeleid	98
2.1.7 Programma Volksgezondheid en milieu	101

Kernthema Volksgezondheid	103
Kernthema Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	104
Kernthema Begraafplaatsen	106
2.1.8 Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)	107
Kernthema Ruimtelijke ordening	110
Kernthema Herstructurering	112
Kernthema Centrum	113
Kernthema Wonen	121
2.2 Algemene dekkingsmiddelen	123
2.2.1 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	124
2.2.2 Gemeentefonds	125
2.2.3 Dividenden	127
2.2.4 Saldo van de financieringsfunctie	128
2.3 Overzicht overhead	129
2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting	130
2.5 Onvoorzien	131
3. Paragrafen	133
3.1 Lokale heffingen	133
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	139
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	151
3.4 Financiering	153
3.5 Bedrijfsvoering	159
3.6 Verbonden partijen	167
3.7 Grondbeleid	209
3.8 Heerlen-Noord	215
JAARREKENING	217
4.1 Balans per 31 december 2024	219
4.2 Programmarekening over het jaar 2024	223
4.3 Toelichting op de balans	227
4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	258
4.5 Financiële status en weerbaarheid	267
4.6 Single Information en Single Audit	271
4.7 Bijlage taakvelden	301
4.8 Rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester & Wethouders	303
5 Bijlage restant investeringsbudgetten van 2024 naar 2025	307

Raadsvoorstel

gemeenteraad

Heerlen,
20 mei 2025

Onderwerp

Vaststellen van de jaarrekening 2024 en het nemen van de daarmee samenhangende besluiten.

Inleiding/aanleiding

Met het jaarverslag en de jaarrekening legt het college verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid en beheer van het afgelopen jaar. De informatie die deze verantwoording oplevert, heeft zijn weerslag op het lopende begrotingsjaar. Dit geldt ook voor toekomstige begrotingen. De inhoud van het document vormt daarom een belangrijk onderdeel bij de bespreking van de zomernota 2025 en de begroting 2026.

Kader

Gemeentewet / Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Kernthema

Middelen en heffingen

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. De jaarstukken 2024 vast te stellen met een positief resultaat van € 5,2 miljoen.
2. Een bedrag van € 4,6 miljoen in de bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden te storten:

Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	Bedrag
A. Jaar van het erfgoed	€ 548.282
B. Aankoop en bijkomende kosten Beschermd Wonen (NN/Apart	€ 1.584.000
C. Experiment coffeeshop (NN)	€ 83.750
D. RES (NN)	€ 1.000.000
E. Toekomstbestendig maken energiebeleid (DU)	€ 370.500
F. Natuur bij energieprojecten (DU)	€ 462.333
G. Versterking arbeidsmarktregio (DU)	€ 492.000
H. Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (DU) Heerlen	€ 50.000
TOTAAL	€ 4.590.865

3. De volgende mutaties binnen grondexploitaties door te voeren:
 - a. De grondexploitatie De Kissel af te sluiten en € 148.044 te laten vrijvallen van de bestemmingsreserve risico's grondexploitaties en dit toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf.
 - b. Bij Aldenhofpark de verminderde winstneming voor een bedrag van € 126.690 te onttrekken aan de algemene reserve grondbedrijf.

c. De opbrengst van de verkoop van het perceel aan de Euregioweg voor een bedrag van € 222.587 toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf.

4. Het restantbedrag (weerstandsvermogen) van € 1.295.652 te laten vrijvallen van de bestemmingsreserve risico's grondexploitaties en dit toe te voegen aan de algemene reserve.

5. Het restantbedrag van € 752.724 te laten vrijvallen van de algemene reserve grondbedrijf en dit toe te voegen aan de algemene reserve.

6. De voorbereiding en implementatie rondom Wet Open Overheid schuiven deels door naar 2025 in verband met de latere inwerkingtreding van de Koninklijke Besluiten over de categorieën actieve openbaarmaking: hiertoe € 47.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve ICT.

7. Het vormen van een voorziening SGIV inzake bijdragen deelnemende gemeenten, Regionale Uitvoeringsdiensten en Veiligheidsregio's als gevolg van een wettelijke taak te vormen. Het resultaat van de kostenplaats is per jaareinde ad € 125.040 gestort in deze voorziening.

8. Kredietoverschrijdingen voor projecten BMV Heerlerbaan en de Bovengrondse Vakschool Passartweg 150 te dekken uit krediet prijsstijging projecten (BWV-22001846).

9. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 0,6 miljoen te storten in de algemene reserve.

Argumenten

1. In de jaarrekening en het jaarverslag leggen wij verantwoording af aan de raad over de prestaties in 2024. De in 2024 behaalde prestaties zijn in de programmaverantwoording opgenomen. Daarnaast wordt in de paragrafen een dwarsdoorsnede gegeven van een aantal onderwerpen die een regulier karakter hebben en betrekking hebben op meerdere programma's zoals bedrijfsvoering, financiering en onderhoud kapitaalgoederen.

2. Het bedrag € 4,6 miljoen wordt gereserveerd voor nog uit te voeren werkzaamheden in 2025 en eventuele volgende jaren. Dit bedrag is aanzienlijk lager dan voorgaande jaren omdat het college heeft gestuurd om het aan banden leggen van over te hevelen middelen. Slechts middelen die regiomiddelen betreffen of van een programma zijn waar slechts incidentele middelen voor beschikbaar zijn worden overgeheveld. Onderstaand is per post de toelichting opgenomen.

A. In 2024 hebben we incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor het jaar van het erfgoed. De resterende middelen zijn nodig voor de uitvoering van het jaar van erfgoed in 2025.

B. Door het incident op het terrein van Mondriaan geen middelen kunnen inzetten t.b.v. het realiseren van de 21 woonunits. Gezien het niet haalbaar is om deze activiteiten dit jaar nog op te pakken, zullen deze in 2025 worden uitgevoerd.

C. In juni 2024 is de overgangsfase gestart, waarin legale en illegale hennep naast elkaar worden verkocht. Vanwege tekorten bij de legale telers is de start van de experimenteerfase, waarin uitsluitend legale hennep verkocht wordt, verschoven naar het voorjaar van 2025, bij de jaarrekening zal worden gekeken naar eventuele overheveling van deze middelen.

D. Er is een onder uitputting van middelen ten behoeve van Regionale Energie Strategie ZL, waarvoor Heerlen de regiefunctie heeft overgenomen van de gemeente Maastricht. Het gaat in deze om regiogelden. Bij de behandeling van de jaarrekening zal worden gekeken of deze middelen mee worden genomen naar 2025.

E, F, G en H. Deze posten die wij hier noemen hebben betrekking op decentrale uitkeringen. Dit zijn middelen die we laat in 2024 (de september- en decembercirculaire) hebben ontvangen en uitvoeringstechnisch nog niet hebben kunnen realiseren. De middelen zijn wel nodig om in 2025 de projecten uit te kunnen voeren.

3. De gereedgekomen grondexploitaties dienen door de raad te worden afgesloten conform wet en regelgeving (BBV). De grondexploitatie De Kissel af te sluiten en € 148.044 te laten vrijvallen van de bestemmingsreserve risico's grondexploitaties en dit toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf. Bij Aldenhofpark de verminderde winstneming voor een bedrag van € 126.690 te onttrekken aan de algemene reserve grondbedrijf. De opbrengst van de verkoop van het perceel aan de Euregioweg voor een bedrag van € 222.587 toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf.

4. De raad dient conform de wet en regelgeving (BBV) te beslissen over mutatie reserves. Gezien de bestemmingsreserve risico's grondexploitaties de laatste jaren weinig muteert en wij deze reserve wel hanteren om de weerstandsvermogens te presenteren, maar de provincie Limburg conform de kengetallen deze reserve niet meeneemt, dit vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve waardoor dit alsnog onderdeel uitmaakt van de weerstandsvermogen berekening.

5. De raad dient conform de wet en regelgeving (BBV) te beslissen over mutatie reserves. Gezien de algemene reserve grondbedrijf de laatste jaren weinig muteert en wij deze reserve wel hanteren om de weerstandsvermogens te presenteren, maar de provincie Limburg conform de kengetallen deze reserve niet meeneemt, dit vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve waardoor dit alsnog onderdeel uitmaakt van de weerstandsvermogen berekening.

6. De voorbereiding en implementatie schuiven deels door naar 2025 in verband met de latere inwerkingtreding van de Koninklijke Besluiten over de categorieën actieve openbaarmaking. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag van € 47.000 aan de bestemmingsreserve ICT-diensten toe te voegen voor de noodzakelijke werkzaamheden voor de implementatie Woo.

7. Vanaf 2024 zorgen wij voor de financiële afwikkeling van het Samenwerkingsverband Gemeenschappelijk Informatievoorziening Vergunningverlening, toezicht en handhaving. Aangezien de bijdragen van de deelnemende gemeenten, Regionale Uitvoeringsdiensten en Veiligheidsregio's middelen van derden betreft, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. De omvang per jaareinde als resultaat voor dit samenwerkingsverband is € 125.040 en is gestort in de voorziening.

Het vormen van een voorziening is het budgetrecht (artikel 189 gemeentewet) van de raad en door middel van dit raadsvoorstel laten we deze voorziening vormen. De voorziening is rechtswege verplicht (vanwege wettelijke verplichtingen BBV).

8. Daar er overschrijdingen zijn op kredieten die kunnen worden afgedekt uit de concern brede dekkingspost voor projecten (projectnr: 102689 besluit BWV-22001846 prijsstijging projecten) willen we de tekorten dekken voor projecten BMV Heerlerbaan en de Bovengrondse vakschool Passartweg 150. Door deze besluitvorming zijn de kredieten weliswaar overschreden maar tellen ze niet mee als onrechtmatigheid voor het oordeel van de accountant en de rechtmatigheidsparagraaf in onze jaarrekening.

9. Door het positieve rekeningresultaat ten bate van de algemene reserve te brengen verhogen we het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft tevens inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.

Tegenargumenten en risico's

Bij het vaststellen van de jaarverantwoording aan sich zijn de risico's en tegen argumenten niet van toepassing, de inhoudelijk risico's die de activiteiten betreft zijn beschreven in het boekwerk.

Voor de beslispunten 1 tot en met 6 zijn er geen kosten dekkingen te melden. Deze maken deel uit van de reguliere jaarlijkse verwerking.

Ten aanzien van de kredietoverschrijdingen beslispunt 7 leggen wij u de volgende kosten en dekking voor.

Beginstand	€ 5.271.605
geboekt tot voorstel	€
Verplichtingen	€ 0
Saldo	€ 5.271.605
Voorstel	€ 4.611.255
Eindsaldo	€ 660.350

Persconferentie
(Stads)krant

n.v.t.

Behandeling in de raadsvergadering van 25 juni 2025.

Jaarstukken 2024

de burgemeester, secretaris a.i.,

drs. R. van Wuijtswinkel

Raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

documentnummer Volgt nog;

gezien het advies van de raadscommissie;

besluit:

1. De jaarstukken 2024 vast te stellen met een positief resultaat van € 5,2 miljoen.
2. Een bedrag van € 4,6 miljoen in de bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden te storten:

Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	Bedrag
I. Jaar van het erfgoed	€ 548.282
J. Aankoop en bijkomende kosten Beschermd Wonen (NN/Apart	€ 1.584.000
K. Experiment coffeeshop (NN)	€ 83.750
L. RES (NN)	€ 1.000.000
M. Toekomstbestendig maken energiebeleid (DU)	€ 370.500
N. Natuur bij energieprojecten (DU)	€ 462.333
O. Versterking arbeidsmarktregio (DU)	€ 492.000
P. Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (DU) Heerlen	€ 50.000
TOTAAL	€ 4.590.865

3. De volgende mutaties binnen grondexploitaties door te voeren:
 - a. De grondexploitatie De Kissel af te sluiten en € 148.044 te laten vrijvallen van de bestemmingsreserve risico's grondexploitaties en dit toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf.
 - b. Bij Aldenhofpark de verminderde winstneming voor een bedrag van € 126.690 te onttrekken aan de algemene reserve grondbedrijf.
 - c. De opbrengst van de verkoop van het perceel aan de Euregioweg voor een bedrag van € 222.587 toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf.
4. Het restantbedrag (weerstandsvermogen) van € 1.295.652 te laten vrijvallen van de bestemmingsreserve risico's grondexploitaties en dit toe te voegen aan de algemene reserve.
5. Het restantbedrag van € 752.724 te laten vrijvallen van de algemene reserve grondbedrijf en dit toe te voegen aan de algemene reserve.
6. De voorbereiding en implementatie rondom Wet Open Overheid schuiven deels door naar 2025 in verband met de latere inwerkingtreding van de Koninklijke Besluiten over de categorieën actieve openbaarmaking hiertoe € 47.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve ICT.
7. Het vormen van een voorziening SGIV inzake bijdragen deelnemende gemeenten, Regionale Uitvoeringsdiensten en Veiligheidsregio's; het resultaat van de kostenplaats is per jaareinde ad € 125.040 gestort in deze voorziening.
8. Kredietoverschrijdingen voor projecten BMV Heerlerbaan en de Bovengrondse Vakschool Passartweg 150 te dekken uit krediet prijsstijging projecten (BWV-22001846).

9. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 0,6 miljoen te storten in de algemene reserve.

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de voorzitter,

de griffier,

drs. R. wever

drs. T.W. Zwemmer

Leeswijzer

Met deze jaarstukken leggen we verantwoording af over het gevoerde beleid en de daarmee samenhangende resultaten in het jaar 2024. Het verslag is in eerste instantie bedoeld voor de gemeenteraad. Daarnaast is het een middel om andere belangstellenden te informeren over het gevoerde gemeentelijke beleid van het afgelopen jaar.

Achter deze leeswijzer hebben we een overzicht opgenomen van de gemeenteraad, het college van burgemeester & wethouders en daarna de kerncijfers.

Het onderdeel 'beleid' bevat als eerste de bestuurssamenvatting.

Vervolgens geven we in de 'programmaverantwoording' op hoofdlijnen een overzicht van de resultaten, zoals deze in 2024, binnen de programma's van het Meerjarig Bestuurlijk Programma 2023-2026 zijn benoemd. In sommige gevallen ontbreken bij de beleidsindicatoren actuele cijfers, vanwege het feit dat deze (nog) niet beschikbaar zijn. De beschikbaarheid van actuele cijfers is afhankelijk van de meetfrequentie (en meetperiode) en de hieraan gerelateerde onderzoeken dan wel registraties (bijv. CBS).

In dit hoofdstuk is tevens het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen, de kosten van overhead, vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.

Deze verantwoording is, net als de begroting 2024, volgens een vast stramien opgebouwd rond de diverse kernthema's binnen elk programma. De kaders die gelden bij het realiseren van onze doelen zijn opgenomen in de 'paragrafen'. In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd staan in de jaarstukken gebundeld in een kort overzicht zodat voldoende inzicht wordt verkregen. De verplichte paragrafen conform het BBV zijn lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en het grondbeleid. Daarnaast hebben we ervoor gekozen om het onderwerp Heerlen-Noord in een aparte paragraaf op te nemen.

De financiële gegevens zijn opgenomen in het onderdeel 'jaarrekening'. Op die plek geven we aan met welk gevoerd financieel beleid we de resultaten van het afgelopen jaar hebben bereikt. De jaarrekening bestaat vervolgens uit de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Alle cijfers in dit onderdeel presenteren we in een veelvoud van € 1.000. Hierdoor kunnen kleine afrondingsverschillen ontstaan in de totaalstellingen en de saldi. In de tabellen is het per definitie zo dat de lasten worden gepresenteerd met een -/- en de baten met een +. Als er een -/- bij baten staat, betekent dit minder baten, dus een nadeel.

Evenals voorgaande jaren zijn in deze jaarstukken de adviezen van de Werkgroep Financial Audit verwerkt.

Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders

Aan het hoofd van de gemeente staat de gemeenteraad. De leden van de Raad worden elke 4 jaar direct gekozen door de bevolking en treden namens hen op. Zij hebben een kaderstellende taak. Dat wil zeggen dat zij het beleid maken en de stad op hoofdlijnen besturen. De gemeenteraad heeft ook een controlerende taak: ze controleert of burgemeester en wethouders hun werk goed uitvoeren. Tenslotte hebben de gemeenteraadsleden een volksvertegenwoordigende taak: ze nemen alle belangen mee en wegen deze bij de besluitvorming.

Het aantal raadsleden binnen een gemeente is afhankelijk van het aantal inwoners en kan variëren van minimaal 7 tot maximaal 45. Heerlen heeft er 37.

De zetels in de Raad van de gemeente Heerlen zijn als volgt verdeeld:

- Socialistische Partij (SP): 8 zetels
- Christen Democratisch Appèl (CDA): 6 zetels
- Ouderenpartij Heerlen (OPH): 5 zetels
- Jongerenpartij Heerlen: 3 zetels
- Partij Hoensbroeks Belang (PHB): 2 zetels
- Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD): 2 zetels
- Partij Voor de Vrijheid (PVV): 2 zetels
- Democraten 66 (D66): 2 zetels
- Fractie Damen: 2 zetels
- Partij voor de Dieren (PvdD): 1 zetel
- Forum voor Democratie (FvD): 1 zetel
- GroenLinks: 1 zetel
- Hart-Leers: 1 zetel
- Partij van de Arbeid (PvdA): 1 zetel

De gemeenteraad heeft drie commissies ingesteld:

- Economie, Bestuur en Financiën (EBF)
- Ruimtelijke Ontwikkeling en Leefomgeving (ROLO)
- Maatschappij en Welzijn (MW)

In deze commissies wordt het vooroverleg gevoerd voorafgaand aan de raadsvergadering.

Werkgroep Financial Audit (WFA)

De verordening op de raadscommissies stelt dat de commissie Economie, Bestuur en Financiën eveneens de taak heeft om advies te geven over de verantwoording van het door het College gevoerde bestuur. Het College legt onder andere verantwoording af in de jaarrekening en het jaarverslag, zoals bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet. De Werkgroep Financial Audit is belast met de voorbereiding van dit advies.

College van burgemeester en wethouders

Het College is het dagelijks bestuur van de gemeente Heerlen en bestaat uit burgemeester Roel Wever en vijf wethouders: Jordy Clemens, Marco Peters, Martin de Beer, Arlette Vrusch en Casper Gelderblom. De wethouders behandelen ieder een aantal zaken die zijn vastgelegd in de portefeuilleverdeling. Gemeentesecretaris Vanessa Gosselink-van Dijk staat het college van burgemeester en wethouders bij de uitoefening van hun taak terzijde en is daarnaast algemeen directeur van de ambtelijke organisatie. Die ambtelijke organisatie geeft uitvoering aan het beleid en de besluiten van het bestuur.

Roel Weaver

Burgemeester

- Openbare orde en veiligheid
- Integrale handhaving
- (Eu)regionale samenwerking
- Strategie en lobby
- Personeel en Organisatie
- Communicatie
- Stadsmarketing
- Lokale democratie
- Buurtgericht werken

Jordy Clemens (SP)

Wethouder onderwijs, cultuur, erfgoed en centrumontwikkeling

- Onderwijs
- Cultuur & erfgoed
- Evenementen
- Centrumontwikkeling
- Stadsdeelwethouder Hoensbroek
- Locoburgemeester

Marco Peters (CDA)

Wethouder beheer en onderhoud, mobiliteit, ruimtelijke ordening en ouderenbeleid

- Ruimtelijke ordening
- Beheer en onderhoud
- Mobiliteit
- Herstructurering
- Buurtvoorzieningen
- Ouderenbeleid
- Stadsdeelwethouder Heerlen-Zuid

Martin de Beer (VVD/D66)

Wethouder economie en arbeidsmarkt, financiën, sport, duurzaamheid, Heerlen-Noord

- Economie
- Arbeidsmarkt
- Participatie
- Sport
- Financiën
- Duurzaamheid
- Coördinatie Heerlen-Noord
- Stadsdeelwethouder Heerlen-Stad

Arlette Vrusch (SP)

Wethouder jeugd en armoedebestrijding, welzijn en zorg

- Welzijn
- Volksgezondheid
- Wmo/zorg
- Jeugd
- Armoedebestrijding

Casper Gelderblom (PvdA/PvdD/GroenLinks)

Wethouder wonen, milieu en circulariteit, dienstverlening en vastgoed

- Wonen
- Omgevingswet
- Milieu
- Afval en circulariteit
- Biodiversiteit en dierenwelzijn
- Dienstverlening (in- en extern)
- Vastgoed
- Stadsdeelwethouder Heerlerheide

Kerncijfers

Kerngegevens per 31 december

omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
A. Sociale structuur					
Aantal inwoners:	87.086	86.936	86.845	87.122	87.461
waarvan:					
0 t/m 14 jaar	11.048	11.080	11.128	11.290	11.325
15 t/m 64 jaar	55.866	55.402	55.031	54.817	54.859
65 jaar en ouder	20.172	20.454	20.686	21.015	21.277
Aantal uitkeringsdossiers Participatiewet	3.907	3.800	3.639	3.574	3.548

Bron: Parkstad in Cijfers, gemeente Heerlen, bewerkt door bureau Onderzoek & BI

Kerngegevens per 31 december

omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
B. Fysieke structuur					
Aantal woningen	45.976	45.982	46.271	46.474	46.697
Oppervlakte gemeente x 1.000 m ²	45.520	45.520	45.520	45.520	45.520
-binnenwater	100	100	100	100	100
Oppervlakte van wegen x 1.000 m ² :	5.358	5.401	5.421	5.333	5.345
waarvan:					
-wegen en straten in verkeers-gebieden en verblijfsgebieden	3.247	3.282	3.338	3.878	3.887
Fietspaden	337	380	341	343	345
Trottoirs	1.774	1.739	1.742	1.823	1.828
Aantal x 1.000 m ² openbaar groen	6.187	6.181	6.279	6.424	6.442

Bron: Grootchalige basiskaart gemeente Heerlen

Kerngegevens per 31 december

omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
C. Financiële structuur (x € 1.000)					
Gewone uitgaven	450.303	443.931	474.929	542.096	561.589
Opbrengsten belastingen totaal, waarvan	49.742	51.473	56.264	54.674	57.662
-niet gebonden heffingen	27.201	27.868	30.189	29.816	31.303
-gebonden heffingen	19.095	20.215	21.421	21.602	22.741
-overige heffingen en leges	3.446	3.390	4.654	3.256	3.618
Gemeentefonds	276.419	283.224	312.658	317.667	337.734
Vaste schuld	256.125	307.458	288.792	328.625	309.958
Aantal inwoners	87.086	86.936	86.845	87.122	87.461
Per inwoner:					
Gewone uitgaven	5,17	5,11	5,47	6,22	6,42
Opbrengsten belastingen totaal, waarvan	0,57	0,59	0,65	0,63	0,66
-niet gebonden heffingen	0,31	0,32	0,35	0,34	0,36
-gebonden heffingen	0,22	0,23	0,25	0,25	0,26
-overige heffingen en leges	0,04	0,04	0,05	0,04	0,04
Gemeentefonds	3,17	3,26	3,60	3,65	3,86
Vaste schuld	2,94	3,54	3,33	3,77	3,54

BELEID

1. Bestuurssamenvatting

*'....Bouwe, knokke, wirke, dreume, Heële dat zint vier'
(bouwen, knokken, werken, dromen, Heerlen dat zijn wij)*

Het was ruim twintig jaar geleden een initiatief van de toenmalige waarnemend burgemeester Lurvink, waardoor onze stad een volkslied rijk werd. Met muziek en tekst van Heerlenaren Paul Münstermann, Ben Erkens, Frits Pelt en Leo Keularts gaat het lied over het verleden, het heden en de toekomst van Heerlen. Om het volkslied meer onder de aandacht te brengen van onze inwoners werd de tekst van het lied in 2023 afgebeeld op de gevels van het nieuwe stadskantoor.

De krachtige tekst refereert aan de bijzondere maar ook grillige geschiedenis van Heerlen die, zeker de afgelopen tientallen jaren, in het teken stond van diepe transformaties en massieve tegenslagen. Interessant is dat deze tekst nog steeds actueel is en in grote lijnen onveranderd het Heerlens DNA typeert, ook wanneer we terugkijken naar het tweede begrotingsjaar van de lopende raadsperiode.

Bouwen

In 2024 hebben we fundamentele besluiten genomen over ruimtelijke bewegingen in ons centrum. In juni kwam definitief vast te staan dat we een nieuw Romeins Museum gaan bouwen. Dat betekent dat dit unieke, oeroude badhuis voor de toekomst behouden blijft. Ook zal de Royal in ere hersteld worden inclusief een uitbreiding met twee zalen en een horeca voorziening. U stelde voor het museum en de Royal een extra investeringskrediet vast en wijzigde de locatie van het Stadsbad van de Putgraaf naar de Laanderstraat. Met deze besluiten staan we pontificaal voor het behoud van ons eigen waardevolle erfgoed. Door te investeren in deze erfgoedprojecten investeren we zowel in ons voorzieningenniveau als in onze hoog stedelijke aantrekkelijkheid.

Knokken

Wij zijn gewend aan tegenslagen en we hebben onvermoeibaar laten zien dat het loont om niet bij de pakken neer te zitten en de handen uit de mouwen te steken. Veerkracht kenmerkt ons en we zien altijd wel een uitweg. Maar soms resteert alleen het gevecht. Soms kunnen we alleen nog maar knokken. Dat overkwam ons in 2024. Op 23 april gaf de zgn. Regietafel, die door Zuyderland in leven was geroepen, het advies dat Heerlen een locatie wordt voor laagcomplexe ziekenhuiszorg en dat in Sittard-Geleen de hoogcomplexe zorg wordt ondergebracht. Hiermee verliest Heerlen vanaf 2030 de spoedeisende hulp, de intensive care, operatie-voorzieningen en het geboortecentrum. Dat was een enorme schok voor ons en leidde tot verontwaardiging en actie. In de loop van het jaar waren er diverse bezoeken vanuit Den Haag (Minister, Tweede Kamercommissie) en er was zelfs een debat in de Tweede Kamer specifiek over het Zuyderland. Tegelijkertijd maakte de ziekenhuisalliantie constant inhoudelijk en in de vorm van protesten, duidelijk dat onze regio een volwaardig ziekenhuis verdient. Onze knokpartij duurt voort ook in 2025.

Werken

We beschikken over een succesvolle en innovatieve aanpak om mensen weer terug te brengen naar de arbeidsmarkt. Vanaf het eerste contact met mensen op weg naar werk (in de zgn. Duale Poort) voeren wij het gesprek over wat mensen drijft en wat ze graag willen doen. Als dit niet meteen tot een concreet werkaanbod leidt via WSP Parkstad of Werkcentrum Zuid-Limburg, gaan we aan de slag met het ontwikkelen van de competenties en vaardigheden binnen de Bovengrondse Vakschool of WerkvoorHeerlen. Met name de Bovengrondse Vakschool mogen we met trots beschouwen als een innovatief instrument dat volledig past in het DNA van onze regio.

Dromen

In 2024 hebben we uitgesproken dat 'droom' voor ons synoniem mag zijn aan 'ambitie'. Bij het formuleren van onze ambities moeten we vervolgens vooral niet kinderachtig zijn. Wat ons betreft gelden daarbij drie leidende begrippen die ons in ons dagelijkse werk helpen om ambities waar te maken: kwaliteit, identiteit en experiment. Kwaliteit omdat onze stad het allerbeste verdient. Geen middelmatigheid. Het mag niet alleen goed zijn, het moet adembenemend zijn. Identiteit, omdat Heerlen een eigen karakter heeft, door haar geschiedenis maar ook door de manier waarop de stad zichzelf

momenteel opnieuw uitvindt, als pionier in stadsontwikkeling in de 21e eeuw. Het Heerlen van 2024 kijkt om zich heen en zegt: als het voor anderen tē gek is, is het net wat voor ons! En tot slot experiment, omdat we geloven dat dingen uitproberen, innoveren en af en toe fouten maken leidt tot het best mogelijke eindresultaat. Omdat we geloven dat schuring tot glans leidt.

Thans ligt de jaarrekening 2024 voor. Het laatste en afsluitende Planning en Control document van het begrotingsjaar 2024. In de novembernota 2024, de laatste financiële tussenrapportage over het begrotingsjaar 2024 konden wij u een positief resultaat voorleggen van 5,4 miljoen euro totaal. Dat was het resultaat vóór bestemming. Nadat we besloten een bedrag ter hoogte van 3,2 miljoen euro te reserveren resteerde een positief saldo van 2,1 miljoen euro na bestemming.

Thans kunnen wij u een resultaat voorleggen ter hoogte van 5,2 miljoen euro. Dat is het jaarrekeningresultaat voor bestemming. De bestemming bedraagt vervolgens 4,6 miljoen euro waardoor een saldo in deze jaarrekening resteert ter hoogte van 0,6 miljoen euro.

Ten opzichte van de novembernota zijn een aantal ontwikkelingen waar te nemen. Zo waren er drie tegenvallers van formaat. Op de eerste plaats een noodzakelijke afboeking op een verkocht pand aan het Maanplein ter hoogte van 4,5 miljoen euro daarnaast was er een constructiefout in de fundering van het stadskantoor ter hoogte van 1,5 miljoen euro en tot slot een tegenvaller op ons jeugdbeleid van 2 miljoen euro. Meevaller waren er ook. In de Decembercirculaire konden we een plus van 1,7 miljoen euro noteren, op de post onvoorzien hielden we 1 miljoen euro over en de onderuitputting op onze programma's telde op tot een totaal van 4,5 miljoen euro.

In deze bestuurssamenvatting kijken we terug naar belangrijke, relevante en kleurrijke gebeurtenissen in het afgelopen jaar.

Onze jacht op externe gelden zoals subsidies heeft wederom tot succes geleid in 2024. Het lukte ons om 4 miljoen euro van het Rijk te ontvangen in het kader van de landelijke Woningbouwimpuls. Met deze subsidie kunnen we 514 woningen (ver)bouwen in en rond de oude Mijnskoloniën en 161 woningen die voorzien zijn in het voormalige DSM-kantoor. Dit past naadloos in onze ambities om onze woningvoorraad duurzaam te vernieuwen en uit te breiden.

Daarnaast hebben we wederom een flinke subsidie binnengehaald uit het Volkshuisvestingsfonds. Het gaat ook hierbij om de aanpak van de woningvoorraad. Het betreft dit keer 16,8 miljoen euro waarmee we in staat zijn zo'n 600 extra verouderde woningen te renoveren, te verduurzamen en aldus toekomstbestendig te maken. Een verbeter slag die een fikse investering betekent in de leefbaarheid van kwetsbare buurten.

Het ministerie van Economische Zaken kende Heerlen een financiële bijdrage van ruim 1,5 miljoen euro toe vanuit de Impulsaanpak Winkelgebieden. We kunnen deze subsidie inzetten om het winkelgebied verder te verbeteren waarbij we ditmaal speciale aandacht zullen hebben voor het eerste deel van de Promenade en de Dautzenbergstraat.

Medio 2024 hebben we de belanghebbende nota 'uitgangspunten voor Hoensbroek Centrum' vastgesteld. Met deze nota hebben we een basis voor de verdere uitwerking van de visie en ontwikkelstrategie voor het centrum van Hoensbroek. Het is het resultaat van een samenwerking tussen bewoners, ondernemers, bezoekers en vastgoedeigenaren. Het is onze ambitie om van het centrum weer de Huiskamer van Hoensbroek te maken: een plek waar de inwoners prettig wonen en elkaar in een mooie omgeving kunnen ontmoeten en hun inkopen kunnen doen.

Wij weten het. Heerlen heeft een bijzonder verhaal. Veranderen en aanpassen behoren tot onze kernkwaliteiten. Of het nu gaat over explosieve groei of snelle neergang: Heerlen is vastberaden, veerkrachtig en creatief. We vinden het belangrijk om ons verhaal en onze trots nog verder uit te dragen. Daar hoort een nieuwe stadsmarketingaanpak bij. In 2024 is een onafhankelijke kwartiermaker van start gegaan om een nieuwe publiek-private marketingorganisatie op te richten, die het unieke verhaal en de bijzondere kwaliteiten van de stad en haar inwoners, instellingen en ondernemers op een professionele manier in de spotlight gaat zetten.

Voor kinderen van 12 tot 18 jaar, die pas in Nederland zijn of nog onvoldoende Nederlands spreken, is er de voorziening Internationale Schakelklas (ISK). In onze regio wordt ISK-onderwijs gegeven vanuit een aantal lokalen in het gebouw van het voormalig Romboutscollege te Brunssum. Het aantal

ISK-leerlingen is de laatste jaren echter zo gegroeid, dat hier geen plaats meer is voor nieuwe leerlingen. ISK-onderwijs valt onder de zorgplicht van de gemeente Heerlen. We hebben voor deze leerlingen een voorlopige oplossing gevonden aan de Putgraaf 188. Gezien het acute onderwijshuisvestingsprobleem biedt de Putgraaf het meeste perspectief voor de tijdelijke oplossing van zo'n 450 tot 550 leerlingen. Tijdelijk, omdat de staat van het gebouw geen permanente schoollocatie toestaat.

Kinderen die recht hebben op leerlingenvervoer kunnen vanaf 2024 een eenmalige vergoeding ter hoogte van 500 euro krijgen voor een nieuwe fiets. Met deze nieuwe regeling willen we als gemeente de zelfstandigheid van deze groep kinderen zoveel mogelijk stimuleren. Daarnaast is fietsen gezond, goed voor de ontwikkeling van kinderen en beter voor het milieu.

In januari 2024 is Buurtteams Heerlen (BTH) gestart als uitvoerder van de Wmo ondersteuning en Welzijn. Hierbij stond de continuïteit van de ondersteuning en een soepele overgang voor inwoners voorop. Naast het operationaliseren van de algemene en specifieke opgaven van heeft BTH in 2024 een laagdrempelige toegang en ontmoeting gerealiseerd in alle buurten, de sociale basis verder versterkt en is in samenwerking met JenS een integrale aanpak op de leeftijdscategorie 16 t/m 23 jarigen vorm gegeven. Ook is een start gemaakt met de transformatie van de dagbesteding.

De Meandergroep en Ambulante Thuiszorg voeren al sinds 1 januari 2017 hulp bij het huishouden voor de gemeente Heerlen uit. Na het doorlopen van de procedure 'vrijwillige transparantie' in 2024 (onderhands gunnen van de opdracht) zijn er met ingang van 1 januari 2025 meerjarige contracten gesloten met beide aanbieders. Er is gekozen voor de inkoopprocedure 'vrijwillige transparantie' om de zorgcontinuïteit aan meer dan 3500 huishoudens en de baanzekerheid voor 664 medewerkers te kunnen waarborgen. Daarbij behouden de inwoners van Heerlen hun vertrouwde thuishulp.

We gaan vanaf 2024 met een zgn. 'Nieuw Woonfundament' vol inzetten op de gezonde groei van de woningvoorraad. Onder andere door toevoeging van nu nog ondervertegenwoordigde woonproducten, als middenhuurappartementen en ruime grondgebonden woningen. Deze ambitie wordt ondersteund door een nieuw uitgebreid woonbehoefteonderzoek. Dit onderzoek bevestigt niet alleen dat de nieuwe Heerlense woonkoers haalbaar is, maar ook dat het de stad een positief maatschappelijk saldo oplevert dat behoorlijk zou kunnen oplopen.

We verleenden in 2024 een vergunning voor de bouw van 147 nieuwe woningen in de wijk Slakhorst, Hoensbroek. Dit project, ontwikkeld door woningcorporatie Woonpunt, voorziet in een mix van gezins- en levensloopbestendige woningen en zorgt voor een sterke verbetering van de wijk. Naast vergroening van het straatbeeld komen de erfgoedelementen in de stijl van architect Jan Stuyt terug in het ontwerp. Alle woningen krijgen het energielabel A+++ en moderne installaties, volledig passend binnen het toekomstgerichte beleid van ons.

In november 2024 startte een archeologisch onderzoek op ons Raadhuisplein. Er werd gezocht naar sporen uit de Romeinse tijd. Het onderzoek duurde enkele weken en werd uitgevoerd door ADC ArcheoProjecten. Het leverde een aantal unieke objecten, structuren en vondsten op. De belangrijkste vondst was het graf van de Romeinse soldaat Flaccus, die de geschiedenis in zal gaan als de oudste Heerlenaar. Ook werd er voor het eerst in Heerlen een Romeinse bronsoven opgegraven en waren er meerdere unieke vondsten zoals de fundamenteën van een houten én stenen gebouw en een Romeins toilet. Deze vondsten verbreden de kennis over de Romeinse stad die Heerlen ooit was.

Op initiatief van uw raad werd op dinsdagavond 4 juni een ideeënmarkt gehouden. Iedereen met een idee om de stad te verbeteren was van harte welkom om mee te doen op die dinsdagavond. Deze ideeënmarkt was bedoeld om inwoners van Heerlen meer bij de politiek te betrekken en om hun kennis en invloed beter in te zetten. De markt was niet bedoeld voor ideeën met een commercieel belang maar met name gericht op ideeën die direct ten goede komen aan de Heerlense samenleving.

Begin 2024 ging het eerste digitale wijkspreek-uur van politie en gemeente van start. Aansluitend was er een digitaal wijkspreekuur in het Arabisch, voor de Arabischtalige gemeenschap in Heerlen. Het spreekuur is een online bijeenkomst voor iedereen die zorgen of vragen heeft over veiligheid en leefbaarheid in Heerlen. Telkens staat een ander onderwerp centraal, bijvoorbeeld diefstal, inbraak, vernieling, huiselijk geweld of overlast in de wijk.

In 2024 ontving de stichting 'Samen Heerlen' de City Boost van het VSBfonds. Een donatie waarmee het project 'Frisse Wind' kon ontstaan en doorgroeien tot een plek waar veel Heerlense initiatieven terecht konden. Het steunen, stimuleren en verbinden van initiatieven staat centraal bij Frisse Wind en dat is waardevol voor de hele stad. Om nóg meer voor onze stad te kunnen betekenen slaan Stichting Samen Heerlen, het VSB-fonds, Nationaal Programma Heerlen-Noord en de gemeente Heerlen de handen ineen voor de voortzetting van Frisse Wind. Hierdoor kan Frisse Wind ook de komende drie jaar de ideeën en initiatieven van Heerlenaren en Heerlense verenigingen blijven steunen.

Begin 2024 werd het bouwboard officieel onthuld voor de start van fase 2 van het 'Green Transformable Building Lab' (GTB Lab) op de Woonboulevard in Heerlen. We waren blij dat we een nieuwe fase van dit boegbeeld voor circulair bouwen en innovatie mochten verwelkomen. Het GTB Lab fungeert als een laboratorium voor circulair bouwen. Het gebouw maakt in de loop der jaren steeds een nieuwe fase van verbouwing door, waardoor het continu evolueert en nieuwe ontwikkelingen in circulaire bouwtechnieken presenteert. Deze unieke aanpak maakt het GTB Lab een dynamisch platform voor innovatie in de bouwsector.

Wij hebben samen met woningcorporaties en huurdersorganisaties, na de Meerjarige Prestatieafspraken, nu ook afspraken voor het jaar 2024 gemaakt. Met deze jaarlijkse afspraken werken wij samen om het wonen in Heerlen te verbeteren op de kortere termijn. Betaalbaarheid, verduurzaming, wonen en zorg en leefbaarheid staan hierbij hoog op de agenda. Deze nieuwe afspraken reflecteren onze gedeelde toewijding aan het creëren van een betaalbare, duurzame, en leefbare woonomgeving in Heerlen. We zetten concrete stappen om de bouwproductie te versnellen, de woonlasten te bewaken, duurzaamheid te bevorderen en de verbinding tussen wonen en zorg te versterken.

Voor de doorontwikkeling van de groeiende kennisindustrie in Zuid-Limburg is voldoende en goede studentenhuysvesting van groot belang. Wij zochten samen met Maastricht en Sittard-Geleen de samenwerking op. Hiervoor ondertekenden wij samen met de vakwethouders uit Sittard-Geleen en Maastricht het 'pact studentenhuysvesting'. Doel van het pact is om voor nu en de komende jaren te blijven zorgen voor een goed evenwicht in de vraag naar en het aanbod van studentenhuysvesting.

Lilianne Ploumen en Patrick van der Broeck werden in 2024 de kwartiermakers van het Instituut voor Milieu, Mens en Mijnbouw Limburg (I3ML). Het is inmiddels 50 jaar geleden dat de mijnen zijn gesloten en nog steeds hebben veel huishoudens in de regio last van verzakkingen en schade. De kwartiermakers gaan zich vanaf nu bezighouden met de praktische uitvoering van de regeling. Ze maken zich sterk voor de best mogelijke regeling: welke type schade kunnen mensen melden, waar kunnen ze dat doen (fysiek loket) en wat is er nodig voor een goede afhandeling.

Laten we ook in 2026 weer samen '....Bouwe, knokke, wirke, dreume,....' zoals we dat zingen in ons Volkslied. Want dit zijn de woorden die laten zien uit welk hout wij gesneden zijn. Met dit lied drukken wij de liefde en trots van de Heerlenaren op hun stad uit. Het is onze manier om het erfgoed, de cultuur en de identiteit van onszelf te eren. En....het geeft een exact inkijkje in de eigenwijze manier waarop wij de dingen voor elkaar krijgen.

2. Programma's

2.1.0 Programma Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouders: Roel Wever, Casper Gelderblom, Martin de Beer

Wat hebben we bereikt?

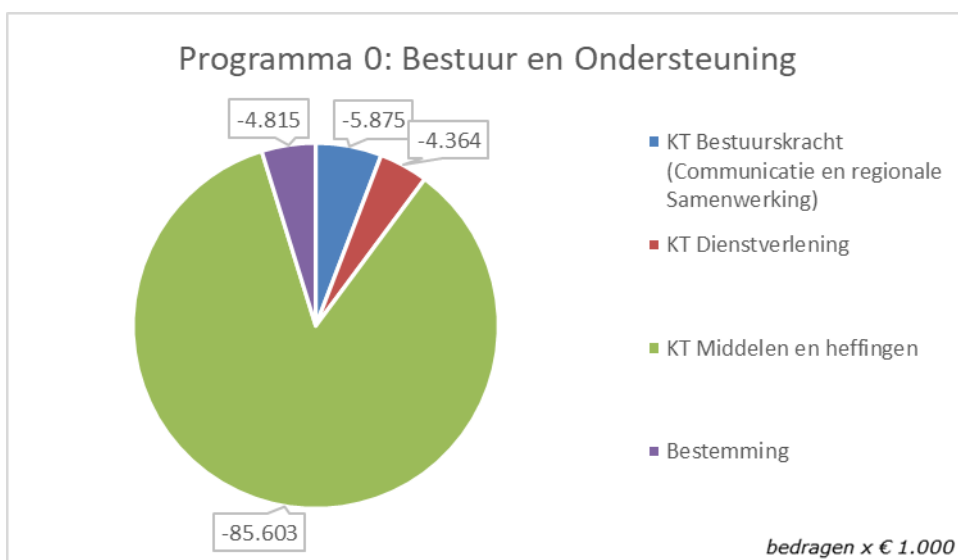
Vanuit het kernthema bestuurskracht werken we als stad aan het versterken van samenwerkings-, uitvoerings- en organisatiekracht. We zetten in op het versterken van onze positie als centrumgemeente ten gunste van de regio, zoals verwacht door partners als de provincie, het Ministerie van BZK en onze Duitse buurgemeenten. Dit draagt bij aan een snellere realisatie van breed gedragen beleid en uitvoering. Samen met de stad zoeken we voortdurend naar partners met gezamenlijke doelen om optimaal gebruik te maken van de beschikbare middelen.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Bestuur en Ondersteuning	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Bestuurskracht (Communicatie en regionale Samenwerking)	0	0	208	-5.063	-5.087	-5.875	-5.063	-5.087	-5.667	-580
KT Dienstverlening	1.943	2.030	2.501	-3.775	-4.251	-4.364	-1.832	-2.220	-1.863	357
KT Middelen en heffingen	374.781	383.931	396.240	-76.842	-74.975	-85.603	297.938	308.956	310.637	1.681
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	376.723	385.962	398.949	-85.680	-84.313	-95.843	291.043	301.649	303.106	1.457
Bestemming	5.930	6.642	7.663	-4.356	-4.664	-4.815	1.574	1.978	2.848	870
Gerealiseerde resultaat	382.653	392.604	406.612	-90.036	-88.977	-100.657	292.617	303.628	305.954	2.327

Bedragen x € 1.000

De lasten 2024 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

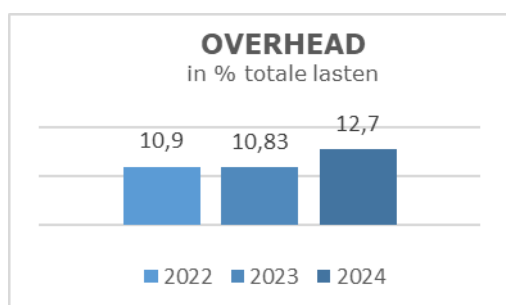
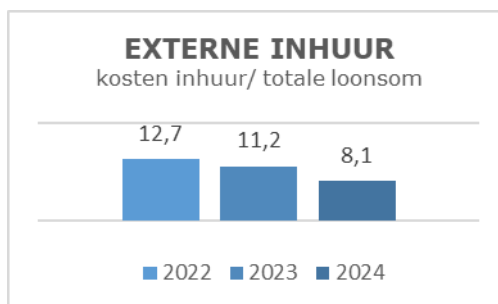
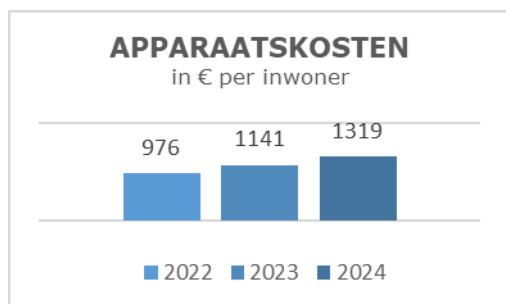
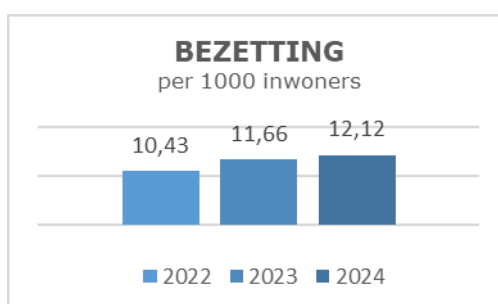
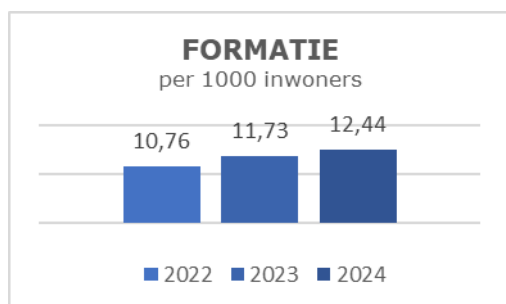

Risico's

Onze ambities en opgaven zijn groot. De afgelopen jaren hebben we een sterk imago opgebouwd bij diverse partners en onze netwerken aanzienlijk uitgebreid. De resultaten hiervan zijn duidelijk zichtbaar in de stad, zoals bij programma's als Heerlen-Noord en de ontwikkeling van het Centrum. Dit heeft geleid tot nog meer en ambitieuzere afspraken. Ons toekomstige succes in het verwerven van externe middelen en het aantrekken van samenwerkingspartners hangt af van ons vermogen om lopende afspraken na te komen. Als we hierin tekortschieten, neemt het vertrouwen in ons af en verkleinen onze kansen om te blijven werken aan de grote ambities voor onze stad en regio.

Beleidsindicatoren

Bestuur en Ondersteuning	Beleidsindicatoren
--------------------------	--------------------

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	Lagere onttrekking uit reserve sloopfonds omdat kosten voor Wonen onder hoogspanning later worden gerealiseerd dan was ingeschat.	-62		I	N
	<i>Vrijval reserve nog uit te voeren werkzaamheden</i> Dit betreffen posten uit de reserve nog uit te voeren werkzaamheden gevormd bij de jaarrekening 2023 en komen vrij te vallen.	505		I	V
	Nadeel door verkoop Maanplein 88 is deels afgedekt uit de reserve sloopfonds.	330		I	V
	<i>Dotatie bestemmingsreserve ICT-Diensten</i> Verschillende IT projecten lopen over de jaargrens. Conform raadsbesluit worden projectkosten per einde jaar toegevoegd en onttrokken aan de Bestemmingsreserve ICT diensten.	248	-151	I	V/N
Totaal kernthema Bestemming		1.020	-151		870

Bedragen x € 1.000

Kernthema Bestuurskracht

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

We onderhielden structureel en onafgebroken bestuurlijke en ambtelijke netwerken, en monitorden externe geldstromen. We droegen voortdurend het verhaal van Heerlen uit en zorgden voor verbindingen tussen interne en externe ontwikkelingen. Het was (en blijft) onze uitdaging om met beperkte middelen de juiste dingen te doen, in relatie tot de met de stad en partners gemaakte afspraken.

We onderhielden en versterkten onze lobbykracht richting Den Haag, Düsseldorf en Brussel, samen met onze regionale partners. Dat resulteerde o.a. in verhoudingsgewijs veel bezoeken van bewindslieden en enkele succesvolle eigen lobbycampagnes zoals bijvoorbeeld tijdens Cultura Nova. Maar ook andere belangrijke bewegingen zoals bijvoorbeeld de ontwikkelingen rondom de UM die concrete interesse toonde in onze regio. Daarbij bleven we consequent in het verhaal dat we vertelden: koersvast, vastberaden en doen wat we zeggen. Als het gaat om samenwerking hebben we steeds geprobeerd om vanuit ons eigen verhaal en onze eigen ambities en opgaven, het juiste schaalniveau te vinden waarbinnen de samenwerking het meest effectief en efficiënt is. Impact en rendement was hierbij steeds de 'trigger'. Fundamenteel daarbij is onze focus, die vooral ook gericht is op de langere termijn.

We zagen dat in Zuid-Limburg gemeenten, bedrijven en instellingen elkaar steeds beter weten te vinden maar alleen dan wanneer we erin slaagden om de meerwaarde van deze samenwerking te duiden. Dit bleek overigens cruciaal te zijn om structuurversterkende ontwikkelingen op de agenda te krijgen. Denk daarbij aan de campussen, de (internationale) treinverbindingen, de verduurzaming van Chemelot en de Einstein telescoop.

Het bleef voor ons van fundamentele betekenis dat we profiteren van de grensligging samen met buurstad Aken waarbij we onverminderd inzetten op het stimuleren van concrete projecten op het gebied van mobiliteit, cultuur en digitalisering. Wat betreft mobiliteit blijft het doortrekken van de Intercity vanuit de Randstad via Eindhoven naar Aken onveranderd de hoogste prioriteit. Dit vraagt permanente lobbykracht van ons.

Na een voor ons ondoorzichtig participatieproces van Zuyderland via de zogenaamde Regietafel, kwamen eind april uiteindelijk twee scenario's op tafel: een volwaardig ziekenhuis (dat betekent inclusief SEH, IC's, OK's en geboortecentrum) is alleen mogelijk in of Heerlen of Sittard-Geleen. De keuze viel vervolgens op Sittard-Geleen omdat dit scenario 231 miljoen euro goedkoper zou zijn. Na dit besluit volgde in het najaar een dynamiek van bezoeken van de minister en de Tweede Kamercommissie, hetgeen uitmondde in een debat in de Tweede Kamer waar de minister herhaalde niets aan dit besluit van het Zuyderland te kunnen doen. Bij al deze gebeurtenissen liet de ziekenhuisalliantie steeds weer, onvermoeibaar het standpunt horen dat de Regio Parkstad een volwaardig ziekenhuis verdient. Ook na de bewegingen uit Den Haag bleef de alliantie haar standpunt verkondigen.

Ook in 2024 waren we in netwerken als VNG en G40 actief en participeerden ook hierin. Regelmatig waren we in Den Haag waar we effectief in gesprek gingen over onze kansen en uitdagingen. Doordat de burgemeester in het bestuur van de VNG zitting heeft, is de relatie daarmee bijzonder sterk. Middels onze lobby werkten we samen met onze partners aan het vormgeven van een regionale kansen- of investeringsagenda waarbij naast de inhoud ook de organisatie van de uitvoering centraal stond. We zijn samen met het Rijk op zoek gegaan naar een langjarig partnerschap, inclusief financiële betrokkenheid voor een generatielange inhaalrace wat betreft kwetsbare focusgebieden in onze stad.

Door de blijvende intensieve focus op lobby en het smeden van allianties, gaven recente belangrijke en substantiële subsidieaanvragen (o.a. Regiodeal, Volkshuisvestingsfonds) ons de mogelijkheid om de komende jaren extra investeringen te doen, en daarmee onze ambities in eerste aanleg al vorm te geven. Feit is dat dit nog lang niet genoeg is. Onze ambities en opgaven zijn immers veel groter.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Bestuurskracht wordt hieronder weergegeven:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Bestuur en Ondersteuning	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Bestuurskracht	0	0	208	-5.063	-5.087	-5.875	-5.063	-5.087	-5.667	-580 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestuurskracht	<i>College van B&W</i> Als gevolg van een verlaging van de rekenrente moet de pensioenvoorziening voor wethouders verhoogd worden.	66	-443	I	V/N
	<i>Raad & raadsfracties</i> Hogere kosten door stijging van rechtswege van de vergoedingen voor raads- en commissieleden.		-189	S	N
	<i>Accountantskosten</i> Hogere accountantskosten door meerwerk in verband met het aantal toegenomen SiSa regelingen.		-74	S	N
	<i>Stadsregio Parkstad Limburg</i> Teruggave van het positieve jaarresultaat 2024 van de Stadsregio Parkstad Limburg.	142		I	V
	Centrale verantwoording rentelasten.		2	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		-88	I	N
	Diverse afwijkingen.		3	I	V
Totaal kernthema Bestuurskracht		208	-789		-580

Bedragen x € 1.000

Kernthema Dienstverlening

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we verdere stappen gezet in de digitalisering en optimalisatie van onze dienstverlening. De implementatie van de nieuwe BRP-applicatie (Basisregistratie Personen) is in 2024 succesvol gestart. Dit systeem speelt een centrale rol in het vastleggen en beheren van essentiële documenten en gebeurtenissen binnen burgerzaken. Dankzij de modernisering is er een efficiëntere administratie gerealiseerd, wat heeft bijgedragen aan:

- **Kortere doorlooptijden** voor inwoners bij het aanvragen van documenten. Op het moment worden negen 'groene processen' ingezet waarbij inwoners online een aanvraag kunnen indienen en waarbij hun aanvraag meteen kan worden verwerkt, zonder tussenkomst van een medewerker burgerzaken. De aanvraag wordt volledig digitaal afgehandeld.
- **Betere data-analyse van bevolkingsstromen**, wat in de toekomst beleidsmatig waardevolle inzichten oplevert. Door de recente start is het moment nog niet bereikt om de gewenste inzichtvolle analyses op te stellen.
- **Verbeterde beveiligingsmaatregelen** die de integriteit en bescherming van persoonlijke gegevens waarborgen. Naast de getroffen voorbereidingen voor de verplichte functiescheiding bij het aanvragen van reisdocumenten, voldoen we met de nieuwe BRP-applicatie ook aan de huidige vastgestelde veiligheidseisen.

Daarnaast hebben we binnen het Klantcontactcentrum (KCC) onze bereikbaarheid verder verbeterd. Inwoners kunnen nu nog eenvoudiger vragen stellen via chat, WhatsApp en andere digitale kanalen. De tevredenheid over onze service is toegenomen dankzij kortere wachttijden en duidelijkere informatievoorziening.

Servicenormen en werkafspraken

In 2024 is er extra aandacht besteed aan het verbeteren van onze servicenormen. De ingebruikname van de nieuwe BRP-applicatie heeft werkzaamheden vereenvoudigd, wat onder andere heeft geleid tot de eerdergenoemde groene processen waarbij aanvragen digitaal verlopen en resulteren in een efficiëntere afhandeling van klantcontacten. Daarnaast zijn interne werkafspraken aangescherpt om de kwaliteit en snelheid van de dienstverlening verder te verhogen.

Verkiezingen

In 2024 hebben we de organisatie van de Europese Parlementsverkiezingen zorgvuldig en transparant uitgevoerd. Naast de reguliere voorbereidingen hebben we extra ingezet op het verbeteren van de toegankelijkheid van de stemlocaties. De meerderheid hiervan voldoet aan de gestelde eisen van toegankelijkheid. Ook is de stemmal ingezet voor blinde en slechtziende kiezers.

Omgevingswet – Aanpak en verbeteringen

De Omgevingswet is in 2024 volledig ingevoerd. We hebben ons gericht op het soepel laten verlopen van deze grote verandering, zowel voor inwoners als voor bedrijven.

Daarnaast hebben we ingezet op anders werken volgens de Omgevingswet. Hierbij hebben we specifiek gewerkt aan meer aandacht voor het Omgevingsloket Heerlen, het verbeteren van de intaketafel en verdere verfijning van de beleidsregels mobiliteit en hemelwater om beter maatwerk mogelijk te maken. De langgekoesterde wens voor een track-and-trace is ingevuld. Via je leefomgeving.nl kunnen aanvragers van een omgevingsvergunning het proces nu beter volgen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Dienstverlening wordt hieronder weergegeven:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Dienstverlening	1.943	2.030	2.501	-3.775	-4.251	-4.364	-1.832	-2.220	-1.863	357

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Dienstverlening	<i>Secretarieleges</i> Gedurende het jaar zijn meer aanvragen voor reisdocumenten gedaan, mogelijk vanwege de aankomende paspoortpiek en hogere leges in 2025. Daarnaast zijn er diverse andere vergoedingen ontvangen, hier tegenover staan ook extra personele kosten.	472	-189	I	V/N
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		109	I	V
	Diverse afwijkingen.	-2	-33	I	N/N
Totaal kernthema Dienstverlening		470	-113		357

Bedragen x € 1.000

Kernthema Middelen en heffingen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Binnen dit kernthema gaat het over het beschikbaar krijgen van voldoende middelen om de doelen en de daarbij horende maatschappelijke effecten, die in de diverse programma's zijn verwoord, te realiseren en deze middelen vervolgens doelmatig te besteden.

Belangrijkste taken binnen dit kernthema zijn:

- Het uitvoering geven aan de treasury-functie (onder andere financieringsinstrumenten en risicobeheersing);
- Het scheppen van kaders voor de belastingheffing en -inning van lokale belastingen (zie paragraaf 'Lokale heffingen');
- Het beheer en de advisering rondom verworven aandelenkapitaal van de gemeente Heerlen en het jaarlijks te genereren dividend;
- Verhogen van inkomende, externe subsidies;
- Het beheer van en de advisering rondom het gemeentefonds (zie paragraaf 'Algemene dekkingsmiddelen').

Het kernthema middelen en heffingen gaat over diverse onderwerpen. Deze onderwerpen worden verder uitgewerkt in de paragrafen. Wij kiezen ervoor, in het kader van duidelijkheid en transparantie, om de onderwerpen in een keer geheel uit te werken in plaats van deze opgesplitst te beschrijven onder de programma's en een gedeelte onder de paragrafen.

In onderstaand overzicht staan de onderwerpen met verwijzing naar de betreffende paragraaf.

Onderwerp	Paragraaf
Financiën (inclusief Planning & Control)	Financiering
Coördinatie deelnemingen	Verbonden partijen
Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering
Burgerzaken, belastingen en heffingen	Lokale heffingen
Gemeentefonds, dividenden	Algemene dekkingsmiddelen
Onderhoud kapitaalgoederen	Onderhoud kapitaalgoederen
Risicomanagement	Weerstandvermogen en risicobeheersing
Vastgoed, gronden en beheer	Grondbeleid
Grondexploitatie	Grondbeleid

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Middelen en heffingen wordt hieronder weergegeven:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Bestuur en Ondersteuning	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Middelen en heffingen	374.781	383.931	396.240	-76.842	-74.975	-85.603	297.938	308.956	310.637	1.681 v

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Middelen en heffingen	Dividend BNG Voor de dividendumuitkering van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is conform het advies van de provincie Limburg in de begroting 2024 rekening gehouden met een dividend van € 1.062.068 (€ 2,50 per aandeel). De dividendumuitkering bedraagt € 917.626 (€ 2,16 per aandeel), een nadeel ten opzichte van de begroting.	-144		I	N
	Publiek Belang Electriciteitsproductie (PBE) PBE is ontstaan bij de verkoop van de aandelen Essent. Deze entiteit is in 2024 geliquideerd. Als gevolg van deze ontwikkeling in de jaarrekening afboeking van het aandelenkapitaal.		-81	I	N

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Middelen en heffingen	<i>Rentelasten</i> Door ontvangsten van rijksbijdragen was minder vreemd vermogen benodigd. Hierdoor is er een voordeel op zowel rente kort vreemd vermogen als rente lang vreemd vermogen.		3.090	I	V
	<i>Rentebaten</i> Door lagere aflossing en hogere rentepercentages in 2024 dan begroot, zijn de renteontvangsten op de verstrekte lening Avantis hoger dan begroot (voordeel baten). Per saldo geen effect, omdat deze rente wordt toegevoegd aan de voorziening (nadeel lasten).	33	-33	I	V/N
	<i>OZB-inkomsten</i> Bij het opstellen van de begroting wordt gerekend met concept herwaarderingscijfers van de BsGW. Het herwaarderingsproces (waardebepaling) van woningen en niet-woningen is dan nog niet volledig afgerond. De definitieve herwaardering is hoger uitgevallen, waardoor er een voordeel op de OZB-inkomsten is.	775		I	V
	<i>Gemeentefonds</i> De uitkering van het gemeentefonds wordt aangepast op basis van ontwikkelingen binnen de rijksbegroting, actualisatie van (verdeel)maatstaven, taakmutaties en bijstellingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Gemeentefonds.	9.463		I	V
	<i>Gemeentefonds</i> In de decembercirculaire 2024 is de vangnetregeling Energietoelage voor een bedrag van € 317.000 verwerkt. Tegenover het voordeel in Programma 0 staat een nadeel in Programma 6, waar de betreffende lasten zijn opgenomen.	317		I	V
	<i>Wet Open Overheid (Woo)</i> De voorbereiding en implementatie schuiven deels door naar 2025 in verband met de latere inwerkingtreding van de Koninklijke Besluiten over de categorieën actieve openbaarmaking. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag van € 47.000 aan de bestemmingsreserve ICT-diensten toe te voegen voor de noodzakelijke werkzaamheden voor de implementatie Woo.		47	I	V
	<i>ICT Licentiekosten</i> Enerzijds wordt deze overschrijding veroorzaakt door een te laag toegepaste kostenindexering, anderzijds doordat ICT-kosten noodzakelijk blijken die niet begroot zijn.		-229	I	N
	<i>Drukwerk</i> Hogere uitbestedingskosten aan externe repro's en de daling van het drukwerkvolume door digitalisering wordt niet gerealiseerd.		-96	S	N
	<i>Ambtenarenhuisvesting</i> Het meubilair van het College wordt vervangen. Hiermee is geen rekening gehouden in de begroting.		-142	I	N
	<i>Parkstad-IT</i> Voor 2024 is besloten een indexering van de bijdrage met 4,75% toe te passen. Daarnaast is de systematiek van de allocatie van overheadkosten aan Parkstad-IT herijkt. Als gevolg hiervan worden minder kosten doorbelast.		-492		N
	Afrekening erfpacht diverse locaties.	414		I	V
	Afwaardering boekwaarde Maanplein 88 wegens verkoop, conform Raadsbesluit.	639	-4.704	I	V/N
	Afhandeling rechtszaak bouw stadskantoor.		-1.500	I	N
	<i>Servicekosten stadskantoor</i> Het budget 2024 is zwaar belast met een bedrag met een afrekening van kosten voor 2023.		-272	I	N
	Hogere parkeeropbrengsten.	193		I	V
	Onvoorzien hoge kosten voor vandalisme en schade, opgebouwd uit veel relatief kleine posten.		-90	I	N
	Door stijgende kosten van nieuwe auto's nemen ook de leasekosten toe.		-50	I	N
	Invulling taakstelling begroting 2024, gerealiseerd op programma 8.	-500		S	N
	<i>Onderuitputting kapitaallasten</i> Er is sprake van een aantal projecten die op een later moment starten met het genereren van kapitaallasten, dit heeft in eerste instantie niet direct wat te maken met de projectrealisatie/ uitvoering.	1.679		I	V
	<i>Onvoorzien</i> Een toelichting op de besteding van de post onvoorzien is te vinden in paragraaf Onvoorzien.		1.246	I	V
	<i>Parkstad-IT</i> De kosten van Parkstad-IT zijn hoger dan begroot, maar hier tegenover staat ook een hogere doorberekening aan de deelnemers.	1.014	-1.005	I	V/N
	Hogere afschrijvingen als gevolg van lagere rente en aanpassingen van de annuïteiten.		-88	I	N
	<i>Centrale verantwoording rentelasten</i> Deze post heeft betrekking op rentelasten (omslagrente) en wordt centraal toegelicht in de paragraaf Financiering	-3.347	698	I	N/V
	<i>Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten</i> Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.	1.788	-6.694		V/N
	Diverse afwijkingen.	-15	-234	I	N/N
Totaal kernthema Middelen en heffingen		12.309	-10.628		1.681

Bedragen x € 1.000

2.1.1 Programma Veiligheid

Portefeuillehouder: Roel Weaver

Wat hebben we bereikt?

We hebben in 2024 verder ingezet op het vergroten van de veiligheid en leefbaarheid in Heerlen. Door een integrale aanpak en nauwe samenwerking met onze partners zijn concrete resultaten geboekt.

Interventieteam Heerlen

Het Interventieteam Heerlen is op het gebied van kennis en expertise verder versterkt en doorontwikkeld. Met bestuursrechtelijke maatregelen zoals het sluiten van drugspanden en dwangsommen voor straatdealers hebben we effectief kunnen optreden tegen overlast en criminaliteit, inclusief illegale vuurwerkopslag en gevaarlijke situaties in woningen. Maar nog meer met preventieve controles van bedrijfspanden. Ook is de toepassing van de Wet Aanpak Woonoverlast steeds belangrijker bij aanhoudende overlast in wijken.

Uitrol Sociaal Veilig

De gebieds- en persoonsgerichte aanpak "Sociaal Veilig" heeft zich verder uitgerold naar Heerlen-Noord. Na succesvolle structurele inzet in Hoensbroek, GMS en Vrieheide, hebben we in 2024 ook het stadsdeel Heerlerheide en de wijken MSP, Zeswegen-Nieuwhusken en Eikenderveld toegevoegd. De Regiodeal-financiering heeft de uitrol mogelijk gemaakt. Er zijn in 2024 in Heerlen-Noord meer dan 250 casussen integraal opgepakt via de casuïstiekoverleggen. Het terugdringen van woonoverlast, drugscriminaliteit, maatschappelijke onrust, verward gedrag en illegale huisvesting van arbeidsmigranten kwamen hier nadrukkelijk aan bod. Tot slot is extra Regiodeal-financiering beschikbaar gesteld voor de inzet van 0,5 fte CPTED-adviseur. In 2024 is deze adviseur geworven, opgeleid en gestart met het maken van CPTED-analyses. Hierbij wordt met inrichting, ontwerp en beheer de sociale veiligheid in gerichte gebieden verbeterd.

CITICESS Project

In samenwerking met Europese partnersteden hebben we via het CITICESS-project in 2024 15 (streefwaarde betrof 10) gezinnen met complexe problematiek ondersteund met de doorbraakmethode en inzet van gezinscoaches. Er zijn in 2024 9 doorbraken bereikt, waarbij meer dan 0,5 miljoen euro aan maatschappelijke kosten zijn voorkomen. Bij 11 gezinnen is een gezinscoach ingezet voor intensieve begeleiding. De inzet heeft gezorgd voor concrete verbeteringen bij kwetsbare gezinnen en waardevolle inzichten voor beleid.

Centrum Veiligheid, Leefbaarheid, Zorg & Recht

Voor de vestiging van het centrum voor veiligheid, leefbaarheid, zorg en recht is in november een pand in het centrum van Hoensbroek aangekocht. Dit centrum gaat een gezamenlijke locatie worden voor zorg- en veiligheidspartners. En zorgt voor zichtbaarheid, laagdrempelig contact met bewoners en betere samenwerking.

Preventie met Gezag

In 2024 hebben we het fundament van het programma Preventie met Gezag verstevigd. Met preventieve maatregelen pakten we problematisch gedrag en criminaliteit bij jongeren vroegtijdig aan.

Ondermijning aanpakken

Het Interventieteam Heerlen heeft uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma Aanpak Ondermijning Heerlen waarbij onder meer growshops zijn gesloten en branchegerichte onderzoeken zijn uitgevoerd. Ook is stevig ingezet op nieuw en aangescherpt (handhavings)beleid om toezichthouders, boa's en politie zoveel mogelijk praktische instrumenten te geven om (ondermijnde) criminaliteit aan te pakken. Inmiddels zijn het interventieteam en informatieknooppunt zodanig gepositioneerd dat er sprake is van duidelijke processen. De samenwerking verloopt goed, maar er is blijvende aandacht voor onze doorontwikkeling. Het hernieuwde plan van aanpak ondermijning ligt hieraan ten grondslag.

Informatiegestuurd werken

Door dataverzameling en -analyse is onze aanpak effectiever geworden. Trends en risico's worden sneller gesignaleerd, wat ingrijpen vergemakkelijkt en doelgerichter maakt. Ook zijn hardware, software en datavisualisatie-tools aangeschaft om een beeldkamer te realiseren, die wordt ingezet om data beter in beeld te brengen en het werk op straat te ondersteunen.

Investeren in Toezicht & Handhaving

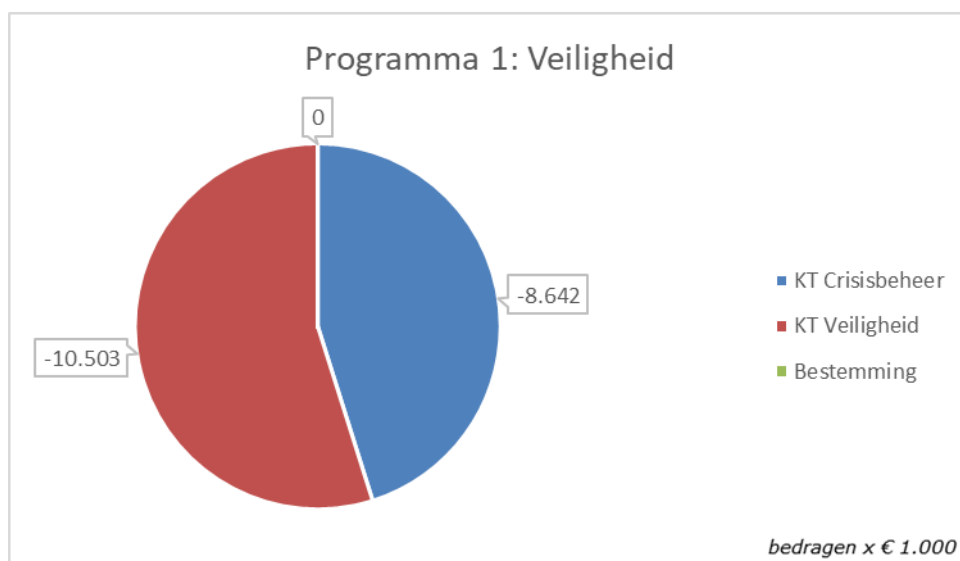
In 2024 is de samenvoeging van de teams Toezicht & Handhaving verder bestendigd. Met 2 extra BOA's voor jeugd en 1 coördinerend jeugd-BOA hebben we de zichtbaarheid vergroot en kunnen we snel inspelen op signalen van overlast. Hoewel BOA's geen politie kunnen vervangen, zijn zij een belangrijke aanvulling in het werken aan de leefbaarheid.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Veiligheid	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Crisisbeheer	0	100	137	-7.642	-8.422	-8.642	-7.642	-8.322	-8.505	-183
KT Veiligheid	26	3.325	3.682	-6.739	-9.761	-10.503	-6.713	-6.435	-6.821	-385
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	26	3.425	3.819	-14.381	-18.183	-19.145	-14.355	-14.757	-15.326	-568
Bestemming	0	435	435	0	0	0	0	435	435	0
Gerealiseerde resultaat	26	3.860	4.254	-14.381	-18.183	-19.145	-14.355	-14.322	-14.891	-568

Bedragen x € 1.000

De lasten 2024 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- **Capaciteit en middelen:** De druk op politie en gemeentelijke handhavers blijft hoog. Ten aanzien van de politiecapaciteit moeten er doorlopend scherpe keuzes gemaakt worden waar deze schaarse capaciteit het hardst nodig is.
- **Ondermijning:** criminele activiteiten verschuiven zich naar andere gebieden of gemeenten (waterbedeffect).
- **Financiering:** De Regiodeal loopt tot en met 2025; structurele borging van projecten zoals Sociaal Veilig is afhankelijk van besluitvorming en toekomstige financiering.

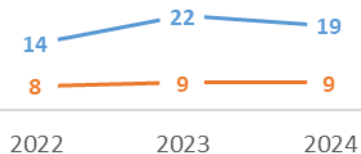
Veiligheid

Beleidsindicatoren

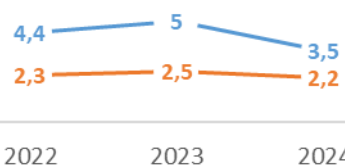
NL

Heerlen

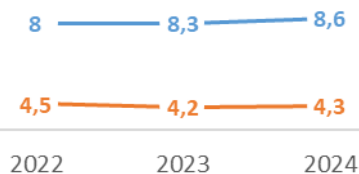
VERWIJZINGEN HALT
PER 1000 JONGEREN

WINKELDIEFSTAL
PER 1000 INWONERS

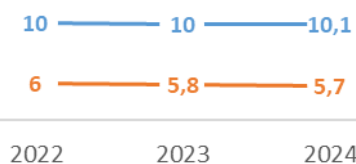
GEWELDSMISDRIJVEN
PER 1000 INWONERS

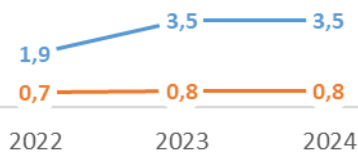
DIEFSTALLEN UIT WONING
PER 1000 INWONERS

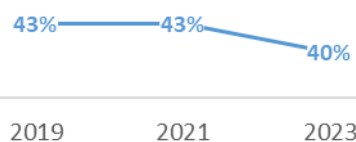
VERNIELINGEN
PER 1000 INWONERS

DRUGSMISDRIJVEN
PER 1000 INWONERS

**ONVEILIGHEIDS
GEOVOELENS**
(IN %)

Kernthema Crisisbeheer

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we verder gewerkt aan het versterken van onze crisisorganisatie om Heerlen zo goed mogelijk voor te bereiden op rampen en crisissen. We hebben onze samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) en andere betrokken partners geïntensiveerd om adequaat te kunnen handelen bij zowel lokale als regionale incidenten.

Incidenten en Bevolkingszorg

We hebben in 2024 opnieuw opgetreden bij diverse incidenten in Heerlen, waaronder branden, gaslekken, het aantreffen van chemisch afval en overlastsituaties. Bij 56 incidenten in Heerlen hebben we in overleg met de hulpdiensten gezorgd voor de eerste noodzakelijke acties, zoals het afzetten van gevaarzettelingen, opvang en ondersteuning van mens en dier en verwijdering van gevaarlijke verontreiniging. Hierbij hebben we bijzondere aandacht voor de gevolgen voor de omgeving (Bevolkingszorg) en de communicatie met inwoners (Crisiscommunicatie).

Uitbreiding opvangcapaciteit Oekraïne

Vanaf februari 2024 is de opvangcapaciteit in Heerlen uitgebreid met zestig extra plekken voor Oekraïense vrouwen en kinderen. Hiermee hebben we voldaan aan de acute vraag naar opvang in onze gemeente.

Doorontwikkeling crisisbeheersing

De eerste verbeterpunten uit de evaluaties van 2023 zijn in 2024 opgepakt. Dit heeft geleid tot:

- bewustwording van de fysieke, sociale en nieuwe aspecten van crisisbeheersing;
- zicht in de status en verdere verbetering van onze gemeentelijke crisisorganisatie, waarmee we snel en adequaat moeten acteren bij onverwachte situaties.

Regionale en landelijke samenwerking

Wij hebben deelgenomen aan regionale en landelijke crisisoefeningen en operationele acties vanuit de VRZL. Deze inzet gaf ons niet alleen de mogelijkheid om ervaring op te doen, maar ook om te investeren in een bredere en robuustere samenwerking binnen de veiligheidsketen. Vanuit Heerlen hebben we in de regionale samenwerking een coördinerende rol en zijn we dan ook wederom betrokken geweest bij alle dossiers die voor zowel Heerlen, Parkstad als Zuid-Limburg van belang zijn.

Risicoprofiel en Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 VRZL

Het Meerjarenbeleidsplan heeft de beleidskaders en het risicoprofiel van Heerlen in kaart gebracht. Het plan richt zich op nieuwe, vaak grensoverschrijdende risico's die vragen om een gezamenlijke en innovatieve aanpak. Dit jaar hebben we nadrukkelijk ingezet op het versterken van ons netwerk met niet-traditionele veiligheidspartners om voorbereid te zijn op onbekende en complexe crises.

Crisiscommunicatie

De communicatie tijdens incidenten is verbeterd door een duidelijke informatievoorziening naar inwoners. Via sociale media en directe berichten hebben we inwoners snel en transparant geïnformeerd.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Crisisbeheer wordt hieronder weergegeven:

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Crisisbeheer	0	100	137	-7.642	-8.422	-8.642	-7.642	-8.322	-8.505	-183 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Crisisbeheer	<i>Veiligheidsregio</i> In de tussenrapportages is aangegeven dat er een hogere bijdrage aan de VRZL noodzakelijk zou zijn. Deze verwachting was gebaseerd op autonome ontwikkelingen zoals de structurele impact van kostenstijgingen o.a. verhoogde loonkosten en indexering bijdrage aan VRZL. Met deze kostenstijging was deels al rekening gehouden in de begroting. Hiernaast hebben we € 50K ontvangen vanuit de voorziening MCC als gevolg van beëindiging van het gezamenlijk construct. Hierdoor komt de uiteindelijke financiële afwijking voor de VRZL 2024 uit op € 183K.	37	-221	I	V/N
Totaal kernthema Crisisbeheer		37	-221		-183

Bedragen x € 1.000

Kernthema Veiligheid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we ons veiligheidsbeleid verder versterkt met een focus op leefbaarheid, overlastbestrijding en ondermijning. De nieuwe **Kadernota Leefbaarheid en Veiligheid 2024-2027** vormt de leidraad voor onze inspanningen. Hierin zijn vijf prioriteitsthema's opgenomen, gebaseerd op de veiligheidsanalyse *Heerlen 2019-2022*. Samen met inwoners en partners hebben we dit beleid concreet gemaakt en vastgelegd.

1. Doorontwikkelen interventieteam

Het interventieteam, dat in 2023 is opgericht, heeft zich in 2024 verder ontwikkeld en uitgebreid. Met een combinatie van analisten, juristen, adviseurs en (jeugd)boa's hebben we een breed pakket aan taken uitgevoerd:

- Controles op drugscriminaliteit, illegale prostitutie en ondermijning.
- Optreden tegen woonoverlast en overlastgevende jeugd.
- Handhaving in horeca, bedrijven en garageboxen.

Het team is nagenoeg volledig bemenst en ondersteunt met een nieuw data-ondersteunend systeem, dat de effectiviteit van de inzet vergroot. Hierdoor kunnen signalen beter en sneller worden omgezet in acties. Het deels geïmplementeerde nieuwe registratiesysteem bevordert het data-ondersteund werken, waardoor de effectiviteit van de inzet wordt vergroot. We hebben in 2024 vanuit ons Informatieknooppunt Leefbaarheid en Veiligheid analyses en informatieproducten geleverd en uitgebreid:

- a) op strategisch niveau, onder andere veiligheidsbeelden voor de lokale driehoek en analyses ten behoeve van beleidsontwikkeling;
- b) op tactisch / operationeel niveau, onder andere ter ondersteuning van de overlegstructuur binnen Sociaal Veilig en de controles van het Interventieteam.

2. Bestuursrechtelijke maatregelen

In 2024 hebben we stevig opgetreden tegen ernstige overtredingen en openbare ordeverstoringen. Resultaten:

- 26 panden gesloten op grond van de Opiumwet.
- 69 lasten onder dwangsom opgelegd, tevens zijn er 8 dwangsommen ingevorderd.
- Intensieve controles uitgevoerd op illegale prostitutie en overlast in de horeca.
- 8 gebiedsverboden opgelegd bij ernstige verstoringen van de openbare orde.
- 590 bedrijfspanden gecontroleerd en 645 garageboxen.
- Ten aanzien van horecacontroles zijn er 64 horecacontroles (waarvan 3 integrale controles) geweest, 17 waarschuwingen gegeven, 5 lasten onder dwangsom, 3 dwangsommen geëffectueerd en 1 last onder bestuursdwang.

Deze maatregelen dragen bij aan het herstel van veiligheid en leefbaarheid in buurten.

3. Aanpak ondermijning

We hebben onze aanpak van ondermijning in 2024 verder versterkt:

- Growshops met een faciliterende rol in hennepcultuur zijn aangepakt; drie shops zijn gesloten en na aflopen maatregel vindt hercontrole plaats.
- De beleidsregels Wet Bibob worden breder toegepast, waardoor misbruik van vergunningen, aanbestedingen en vastgoedtransacties wordt tegengegaan. Dit beschermt bonafide ondernemers en vergroot de veiligheid.
- Controles en voorlichting zijn uitgevoerd bij opkopers (belwinkels, fietsverkopers en tweedehandszaken) via het Digitaal Opkopers Register (DOR).
- Controles (en voorlichting) nieuw toegevoegde voor ondermijning kwetsbare branches.

4. Aanpak jeugdcriminaliteit

In 2024 hebben we ons gericht op het programma Preventie met Gezag (PMG), met Heerlen-Noord als focusgebied:

- We hebben geïnvesteerd in jeugdboa's en zinvolle vrijetijdsbesteding door middel van sport.
- Scholen in Heerlen-Noord zijn actief betrokken bij de aanpak van veiligheid binnen het samenwerkingsverband 'Veiligheid in- en Om Scholen Parkstad'.

- De Integrale Jeugd Aanpak Parkstad is verder ontwikkeld, inclusief onderzoek door de Open Universiteit.
- Jongerenwerk is bij JENS uitgebreid met 1,25 fte jongerenwerker digitale weerbaarheid die aansluiting zoekt met de online leefwereld. En met 4 fte jongerencoaches die vooral gaan inzetten op jongeren die al stappen hebben gezet in de criminaliteit.
- We zoeken ook aansluiting bij gebieds- en persoonsgerichte inzet op veiligheid met als voorbeelden de investering in een gezinscoach voor de doorbraakmethode en een bijdrage aan het Centrum voor Veiligheid, Leefbaarheid, Zorg en Recht in Hoensbroek.
- We betrekken actief jongeren, met als voorbeeld het project crimelabs waarbinnen studenten veiligheid van het VISTA zelf aan de slag gaan met veiligheidsvraagstukken rondom jeugd. Hiermee voorkomen we dat jongeren in de criminaliteit belanden of verder afglijden.

5. Mensenhandel

- Bij de aanpak van mensenhandel zoals (seksuele) uitbuiting speelt de gemeente een belangrijke rol. In samenwerking met politie, OM, Belastingdienst, marechaussee en Leger des Heils hebben we barrières opgeworpen om uitbuiting voor criminelen moeilijker te maken, waarschuwen we mogelijke slachtoffers en bieden we slachtoffers nazorg. Hiermee hebben we uitvoering gegeven aan het Zuid-Limburgse beleid en het project 1863.
- We hebben integrale controles uitgevoerd die gericht zijn op het signaleren, voorkomen en beëindigen van illegale prostitutie.
- Ook hebben we illegale seksinrichtingen gecontroleerd. In 2024 zijn we gaan werken met het gewijzigde sanctiebeleid om een nog krachtiger signaal tegen mensenhandel af te geven.

6. Cybercrime en radicalisering

- We hebben cyberbewustzijn vergroot via de HackShield-campagne voor kinderen en interactieve interventies voor jongeren en ouderen.
- Regionale en lokale oefeningen zijn uitgevoerd om voorbereid te zijn op cybercrisissen.
- De samenwerking rond radicalisering is geïntensiveerd, mede na de verhoging van het dreigingsniveau naar substantieel.

7. Overlastbestrijding en leefbaarheid

In 2024 hebben we samen met partners gewerkt aan het tegengaan van overlast:

- 66 controles uitgevoerd op adressen met overlast door arbeidsmigranten.
- Aanpakken van drugsoverlast via bestuurlijke dwangsommen en politie-inzet.
- Er zijn 4 hoog risico en 3 midden risico evenementen met betrekking tot jeugdoverlast aangewezen, waarbij extra aandacht is voor het voorkomen van jeugdoverlast en vooraf maatregelen (zoals brieven of persoonlijke gesprekken) worden ingezet.
- Fysieke aanpassingen, buurtinterventies en inzet van mobiel cameratoezicht in focusgebieden.

8. Verbinding zorg en veiligheid

- Alle Zuid-Limburgse gemeenteraden hebben in 2024 de regiovisie Zuid-Limburg 2024-2031 "Samen sterk, iedereen veilig" vastgesteld. De Regiovisie Zuid-Limburg 2024-2031 "Samen sterk, iedereen veilig" is uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Deze visie en uitvoeringsplan ziet ook toe op de aanpak van huiselijk geweld.
- De Wet tijdelijk Huisverbod is uitgevoerd met een aanpak op maat voor zowel plegers als slachtoffers. Dit hebben we samengedaan met Veilig thuis, Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad, Alcander en Buurtteams Heerlen.
- In 2024 heeft de burgemeester gebruik gemaakt van zijn bevoegdheid om bij huiselijk geweld of acute dreiging daarvan de agressor voor tenminste tien dagen een contact- en huisverbod op te leggen. In deze (afkoelings)periode waarin verdere escalatie van huiselijk geweld wordt voorkomen, stelt men alles in het werk om pleger en achterblijvers te begeleiden naar hulpverlening.
- Zo zijn er in 2024 30 RIHG's (risicotaxatie instrument huiselijk geweld) afgenomen, die 22 keer tot een huisverbod hebben geleid. Dit wil zeggen dat er achtmaal geen huisverbod is opgelegd.

9. Toezicht en handhaving

- De BOA's hebben opnieuw zichtbare acties uitgevoerd op overlastlocaties. Het bike-team versterkte de verbinding met inwoners.
- Digitale handhaving leverde ruim 15.300 bekeuringen op voor overtredingen in de stadscentra.

- In het kader van de Omgevingswet is geïnvesteerd in toezicht en handhaving bij bouwprojecten, energiebesparing en monumenten.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Veiligheid wordt hieronder weergegeven:

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Veiligheid	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Veiligheid	26	3.325	3.682	-6.739	-9.761	-10.503	-6.713	-6.435	-6.821	-385 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Veiligheid	<i>Sociaal Veilig</i> De beschikbare middelen voor Sociaal Veilig worden in 2024 niet volledig benut, doordat wij incidenteel aanvullende financiering uit de SPUK Regiodeal hebben ontvangen. Dit heeft geleid tot een incidenteel surplus. Voor onze aanvraag voor de Regiodeal Sociaal Veilig 2025 is echter niet het volledige aangevraagde bedrag toegekend.		147	I	V
	<i>Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad</i> De overschijding € 100K wordt veroorzaakt door autonome ontwikkelingen en een bijstelling van de bedrijfsvoeringskosten. Hierdoor is de inwonersbijdrage verhoogd.		-99	I	N
	Preventie met Gezag is een specifieke uitkering (SPUK) die wordt verstrekt door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Aangezien de hiermee samenhangende kosten volledig uit deze SPUK-middelen worden gefinancierd, heeft dit geen impact op het uiteindelijke jaarrekeningresultaat van de gemeente. Een aanzienlijk deel van de besteding binnen dit programma betreft personele inzet. Om deze reden is een begrotingswijziging doorgevoerd ter hoogte van € 503.000, waarmee dit budget tijdelijk is toegevoegd aan het formatiebudget aan de personele kant. Door deze verschuiving ontstaat er een budgettaire overschrijding binnen programma Veiligheid en een overeenkomstige onderschrijding binnen programma Bestuur en Dienstverlening. Echter, omdat deze verschuiving budgetneutraal is en volledig wordt afgedekt binnen de SPUK-financiering, heeft dit per saldo geen effect op het financieel resultaat van de gemeente.	438	-942	I	V/N
	<i>Handhaving en Toezicht</i> Als gevolg van de begeleiding van de aanbestedingen zijn incidentele kosten gemaakt voor communicatie, cameratoezicht en portofoons, evenals de aanschaf van nieuwe uniformen voor het team Handhaving en Toezicht. Deze uitgaven waren noodzakelijk om te voldoen aan de geldende wettelijke eisen.		-72	I	N
	Centrale verantwoording rentelasten.		2	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		188	I	V
	Diverse afwijkingen.	-82	34	I	N/V
Totaal kernthema Veiligheid		357	-742		-385

Bedragen x € 1.000

2.1.2 Programma Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder: Marco Peters

Wat hebben we bereikt?

In 2024 hebben we voortgebouwd op onze mobiliteitsvisie *Heerlen in Beweging*, met nadruk op een groene, gezonde en veilige stad. We hebben belangrijke stappen gezet in het verbeteren van verkeersveiligheid, in lijn met ons doel om nul ernstige verkeersslachtoffers per jaar te realiseren. Regionale samenwerking was essentieel bij infrastructurele projecten, zoals de verbeteringen aan regionale fietsroutes en verkeersknooppunten.

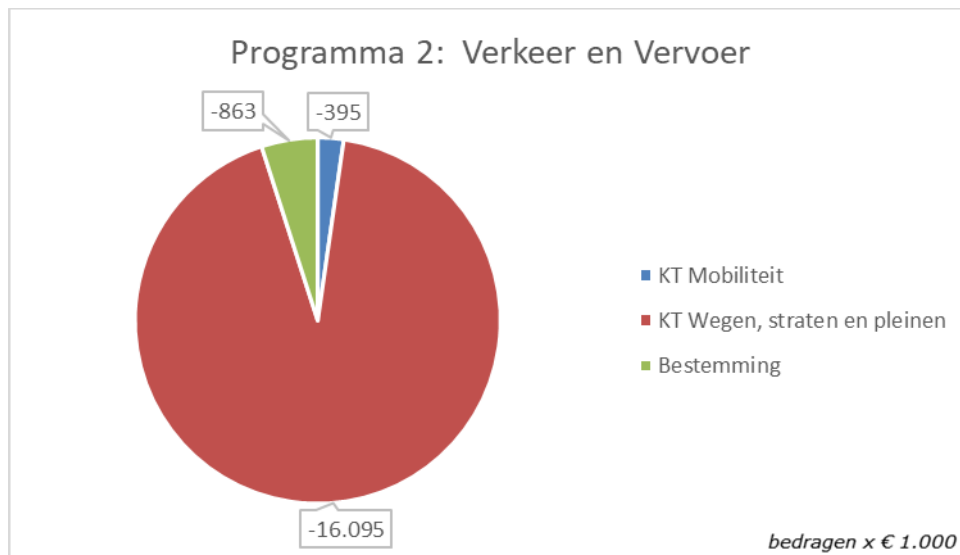
We hebben concrete resultaten behaald binnen het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2024. Daarbij hebben we verkeersveiligheid op prioritaire locaties aangepakt. Daarnaast is de integrale aanpak versterkt door tegelijk duurzaamheid, klimaatadaptatie en leefbaarheid te bevorderen.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 2:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Verkeer en Vervoer	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Mobiliteit	0	0	0	-487	-407	-395	-487	-407	-395	12
KT Wegen, straten en pleinen	1.717	2.526	3.578	-15.827	-16.610	-16.095	-14.110	-14.083	-12.517	1.567
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.717	2.526	3.578	-16.314	-17.017	-16.490	-14.597	-14.491	-12.912	1.578
Bestemming	0	0	0	0	0	-863	0	0	-863	-863
Gerealiseerde resultaat	1.717	2.526	3.578	-16.314	-17.017	-17.353	-14.597	-14.491	-13.775	715

Bedragen x € 1.000

De lasten 2024 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

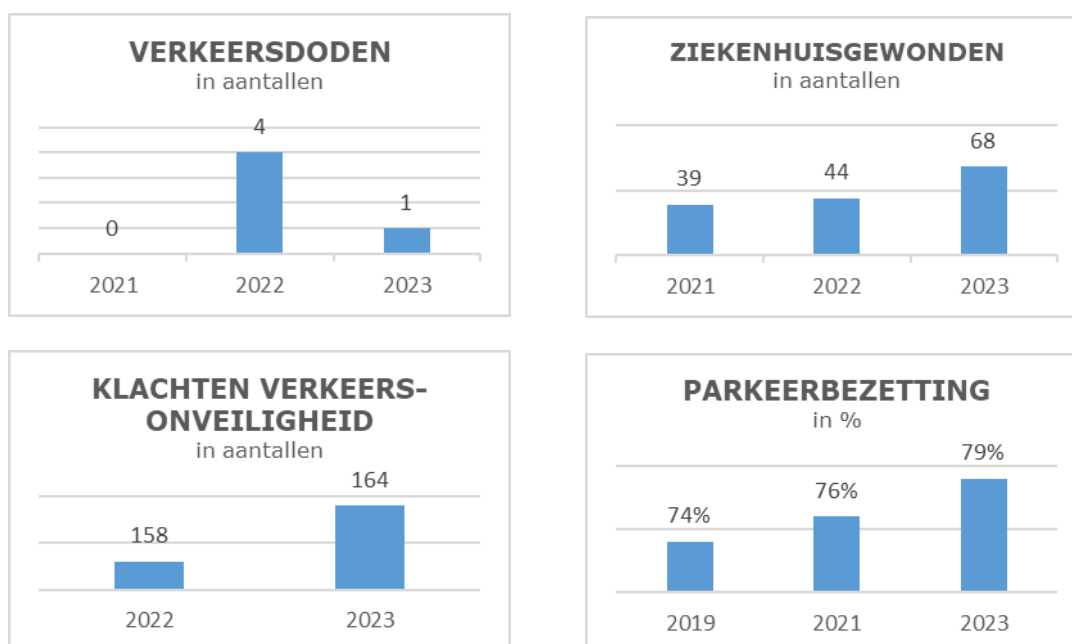

Risico's

- Krapte op de arbeidsmarkt kan leiden tot vertraging bij uitvoering van onderhoud en projecten.
- Financiering: De afhankelijkheid van subsidies en cofinanciering kan impact hebben op de voortgang van grote infrastructurele projecten.
- Klimaatverandering: Extreem weer, zoals hevige regenval, kan onvoorziene aanpassingen vragen in lopende projecten.

Beleidsindicatoren

Verkeer en Vervoer Beleidsindicatoren

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	Conform raadsbesluit wordt vanwege de wijziging van systematiek het budget van de voorziening groot onderhoud verhardingen nu vastgelegd door een storting in een reserve.		-800	I	N
	Conform raadsbesluit wordt vanwege de wijziging van systematiek het budget van de voorziening groot onderhoud civieltechnische kunstwerken nu vastgelegd door een storting in een reserve.		-64	I	N
Totaal kernthema Bestemming		0	-863		-863

Bedragen x € 1.000

Kernthema Mobiliteit

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet om Heerlen veiliger, duurzamer en beter bereikbaar te maken. Ons beleid richtte zich op verkeersveiligheid, leefbaarheid en het stimuleren van duurzame mobiliteit, zoals beschreven in de Mobiliteitsvisie *Heerlen in Beweging*. We hebben de volgende concrete resultaten behaald:

Verkeersveiligheid

- In uitvoering van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 zijn werkzaamheden gestart aan diverse knelpunten zoals de Gerard Holtlaan, Dudoklaan en Mgr. Feronlaan. Het project Ganze-weide heeft vanwege de integratie met Mijnwater-werkzaamheden enige vertraging opgelopen.
- In samenwerking met scholen zijn verkeersveiligheidsmaatregelen rondom basisscholen afgerond, waaronder Eikenderveld en Mijnspoor. De rotonde bij de Heldevierlaan is ontworpen en wordt ge-combineerd met onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.
- Het rapport *30 km/h, tenzij...* heeft geleid tot een actualisatie van de wegcategorisering in Heerlen, met als doel het verbeteren van verkeersveiligheid in woonwijken.

Duurzame netwerken

- De Henri Dunantstraat en Willem Barentzweg zijn voorbereid voor herinrichting, met nadruk op een betere fietsveiligheid.
- Fietsacties zoals het project *Doortrappen* hebben senioren gestimuleerd om veilig te blijven fietsen. Daarnaast hebben we samen met Zuid-Limburg Bereikbaar mobiliteitshubs onderzocht, inclusief opties voor deelmobiliteit met Greenwheels.
- Heerlen heeft zich verder aangesloten bij de *City Deal Fietsen*, wat nieuwe kennis en initiatieven voor fietsstimulering oplevert.

Leefbaarheid en parkeren

- De parkeerpilot Eikenderveld is uitgebreid met een proef in de Willemstraat, gericht op ondernemers. In het centrum zijn 41 nieuwe goedkope parkeerplaatsen gerealiseerd.
- Het geactualiseerde fietsparkeernormenbeleid geeft ontwikkelaars meer flexibiliteit en introduceert innovatieve financieringsopties via een mobiliteitsfonds.

Regionale samenwerking

- We hebben ons ingespannen voor een rechtstreekse IC-verbinding tussen Randstad en Aken. Dit is van strategisch belang voor de regio.
- De ontsluiting van bedrijventerrein Avantis-Trilandis is verder onderzocht in samenwerking met de provincie Limburg en Rijkswaterstaat.

Uitdagingen en doorontwikkeling

De aanpak Molenberg is grotendeels afgerond, met verbeterde wandel- en fietsinfrastructuur. In samenwerking met andere Zuid-Limburgse gemeenten werken we verder aan de uitvoering van de Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg en het Spoor Ontwikkelperspectief Zuid-Limburg.

Impact en betekenis

De combinatie van verkeersveiligheidsmaatregelen, duurzame projecten en leefbaarheidsinitiatieven heeft geleid tot een zichtbare verbetering van mobiliteit in Heerlen. We blijven samenwerken met partners zoals Zuid-Limburg Bereikbaar en Provincie Limburg om verdere stappen te zetten.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Mobiliteit wordt hieronder weergegeven:

Programma 2: Verkeer en Vervoer	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Mobiliteit	0	0	0	-487	-407	-395	-487	-407	-395	12

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Mobiliteit	Centrale verantwoording rentelasten.		15	I	V
	Diverse afwijkingen.		-3	I	N
Totaal kernthema Mobiliteit		0	12		12

Bedragen x € 1.000

Kernthema Wegen, straten en pleinen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we ons beheer en onderhoud van wegen, straten en pleinen verder geprofessionaliseerd, waarbij duurzaamheid en toegankelijkheid centraal stonden. Dit gebeurde in lijn met de waarden uit de Visie *Waardevolle Buitenruimte*. We hebben deze waarden toegepast in de uitvoering van fysieke projecten en in ons dagelijks beheer van de openbare ruimte.

Onderhoud en verduurzaming

- De uitvoering van het *Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2023-2027* en de *Nota Wegverhardingen 2023-2027* verloopt volgens planning. Dit omvat onderhoudswerkzaamheden aan trottoirs, fietspaden, bruggen en viaducten.
- Waar mogelijk hebben we onderhoudswerkzaamheden gecombineerd met andere opgaven, zoals het vergroenen van straten en het aanpakken van wateroverlast.

Openbare verlichting

- Met de voltooiing van het verduurzamingsprogramma voor openbare verlichting is 98% van de lichtmasten voorzien van ledverlichting. De resterende 2% wordt meegenomen bij lopende herstructureringsprojecten, zoals de herinrichting van het centrumgebied.

Inclusieve openbare ruimte

- Het concept *Handboek Inclusie* is verder uitgewerkt in samenwerking met de Gehandicaptenraad Heerlen. In 2024 zijn de landelijke standaarden voor toegankelijkheid vertaald naar concrete richtlijnen voor ontwerp en onderhoud. Deze standaarden worden onderdeel van het geactualiseerde *Handboek Openbare Ruimte*.

Innovaties en duurzaamheid

- Bij groot wegenonderhoud hebben we lage temperatuur asfalt toegepast om de CO2-uitstoot te verminderen en energie te besparen.
- Het vergroenen van straten, zoals in Eikenderveld en Lindeveld, draagt bij aan een betere leefbaarheid en klimaatadaptatie.

Impact en betekenis

Deze maatregelen hebben niet alleen bijgedragen aan een veiligere en beter onderhouden infrastructuur, maar ook aan een aantrekkelijke, toegankelijke en duurzame buitenruimte voor alle inwoners van Heerlen.

Uitdagingen en vervolgstappen

Hoewel veel werkzaamheden op schema liggen, vormen beperkte capaciteit in de bouwsector en stijgende kosten uitdagingen. We blijven onze planning aanpassen om deze risico's te beperken en werken aan een prioritering van projecten in lijn met onze visie.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Wegen, straten en pleinen wordt hieronder weergegeven:

Programma 2:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
Verkeer en Vervoer										
KT Wegen, straten en pleinen	1.717	2.526	3.578	-15.827	-16.610	-16.095	-14.110	-14.083	-12.517	1.567

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Wegen, straten en pleinen	Conform raadsbesluit wordt vanwege de wijziging van systematiek het budget van de voorziening groot onderhoud verhardingen nu vastgelegd door een storting in een reserve (zie bestemming).		800	I	V
	Afwijking bij baten en lasten voor klein onderhoud verhardingen door niet begrote (meer)kosten en doorbelasting hiervan.	163	-163	I	V/N
	Overschrijding op klein onderhoud verhardingen vanwege de grote prijsstijgingen.		-100	I	N
	Conform raadsbesluit wordt vanwege de wijziging van systematiek het budget van de voorziening groot onderhoud civieltechnische kunstwerken nu vastgelegd door een storting in een reserve (zie bestemming).		64	I	V
	Voordeel op de energiekosten voor openbare verlichting.		144	I	V
	Er zijn meer aanvragen glasvezel. De reële inkomsten overstijgen de begrote inkomsten. De kosten nemen hiemee in een bepaalde verhouding toe.	870	-480	I	V/N
	Door intensivering van de gladheidsbestrijding in het eerste kwartaal is dit budget licht overschreden.		-125	I	N
	Kosten van beheer en onderhoud van de parkeergarage.		-89	I	N
	Centrale verantwoording rentelasten.		408	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		86	I	V
	Diverse afwijkingen.	18	-30	I	V/N
Totaal kernthema Wegen, straten en pleinen		1.051	515		1.567

Bedragen x € 1.000

2.1.3 Programma Economie

Portefeuillehouders: Martin de Beer, Casper Gelderblom, Marco Peters

Wat hebben we bereikt?

In 2024 hebben we ons economisch beleid voortgezet met aandacht voor structurele versterking van de lokale economie, verduurzaming en innovatie. Ondanks aanhoudende uitdagingen, zoals de stikstofcrisis, netcongestie en de impact van de energietransitie, heeft Heerlen opnieuw economische groei doorgemaakt. De focus lag op het ondersteunen van ondernemers, het versterken van winkel- en bedrijventerreinen en het stimuleren van innovatie via strategische samenwerkingen.

Steun aan ondernemers

- Het pakket energiemaatregelen uit 2023 heeft ook in 2024 bijgedragen aan het ondersteunen van ondernemers bij stijgende kosten. Via het Ondernemershuis, Stichting Streetwise en het Starterscentrum hebben we nieuwe ondernemers begeleid en werkgelegenheid ondersteund.
- De toename van bedrijvigheid heeft zich voortgezet, met een stijging van het aantal bedrijven en banen. Concrete cijfers bevestigen een positieve ontwikkeling op het gebied van werkgelegenheid en economische bedrijvigheid.

Herontwikkeling winkelgebieden

- De plannen voor winkelcentrum Giesen-Bautsch op Heerlerbaan zijn verder uitgewerkt. De westelijke vleugel is eind 2023 aangekocht en het bestemmingsplan is aangepast, waardoor de modernisering van het winkelcentrum en de toevoeging van 41 appartementen nu een cruciale stap verder zijn gekomen.
- We hebben een ambitieschets opgesteld voor de openbare ruimte rondom de Brede Maatschappelijke Voorziening (BMV) en het vernieuwde winkelcentrum, die samen het gemoderniseerde hart van Heerlerbaan vormen.

Bedrijventerreinen en verduurzaming

- Op bedrijventerrein De Beitel is een pilot gestart om verduurzaming en elektrificatie van bedrijfsprocessen te verkennen. Deze aanpak vormt een onderdeel van de opgave om bedrijventerreinen te herontwikkelen, gezien de ontstane schaarste aan bedrijfskavels. Dit alles is aanleiding voor de nieuwe bedrijventerreinenvisie die in 2025 wordt opgeleverd.
- Door samen te werken met partners zoals de Provincie Limburg, pakken we uitdagingen rond netcongestie en verduurzaming regionaal aan.
- Samen met de provincie Limburg wordt gewerkt aan een verbeterde, toekomstbestendige ontsluiting van de bedrijventerreinen Avantis, Trilandis en De Beitel.

Innovatie en technologie

- De Brightlands Smart Services Campus blijft een belangrijke pijler voor innovatie in Heerlen. In samenwerking met de Universiteit van Maastricht zijn AI en data science verder geïntegreerd in regionale bedrijvigheid en onderwijs.
- Strategische allianties met bedrijven en kennisinstellingen hebben bijgedragen aan technologische ontwikkeling en kennisdeling.

Leisure en detailhandel

- Het centrum wordt steeds aantrekkelijker door de investeringen die op diverse plekken worden gedaan. Het gebied rond Van Grunsvenplein, Schinkelkwadrant-Zuid en Promenade 2 heeft een flinke upgrade gekregen.

Uitdagingen en doorontwikkeling

Hoewel de economische vooruitzichten positief zijn, blijven de stikstofcrisis en netcongestie knelpunten. We werken intensief samen met regionale en landelijke partners om oplossingen te vinden. Daarnaast blijven we inzetten op verduurzaming en innovatie om de economische structuur van Heerlen toekomstbestendig te maken.

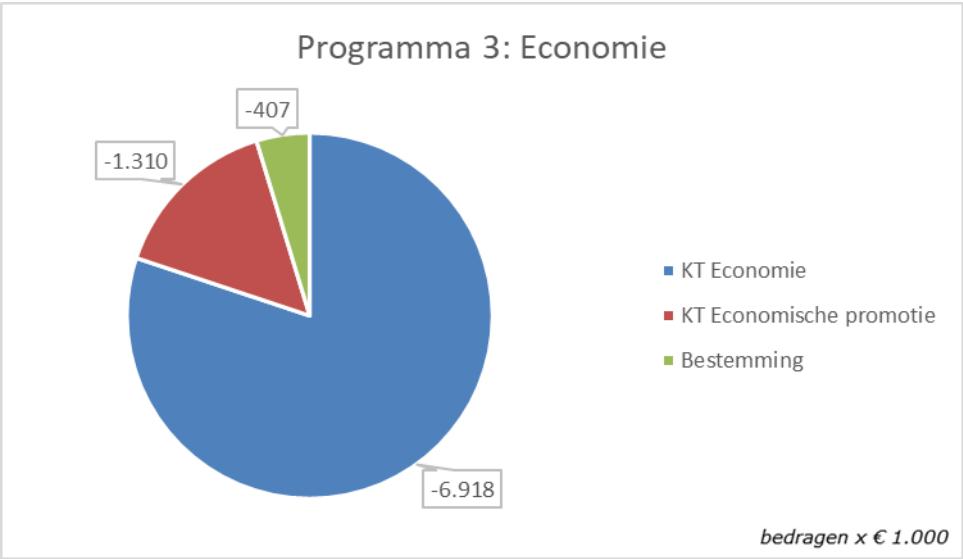
De Nederlandse inflatie is hoger dan in de rest van de eurozone. Dit kan een bedreiging zijn voor onze economische groei. Een eventuele wereldwijde handelsoorlog door geopolitieke ontwikkelingen kan ook in Heerlen impact hebben.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Economie	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Economie	531	2.002	2.193	-6.348	-7.050	-6.918	-5.818	-5.048	-4.725	323
KT Economische promotie	363	363	416	-1.183	-1.307	-1.310	-820	-944	-894	50
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	893	2.365	2.609	-7.531	-8.357	-8.228	-6.637	-5.992	-5.619	373
Bestemming	200	700	770	-200	-459	-407	0	241	364	123
Gerealiseerde resultaat	1.093	3.065	3.380	-7.731	-8.816	-8.635	-6.637	-5.750	-5.255	495 V

Bedragen x € 1.000

De lasten 2024 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

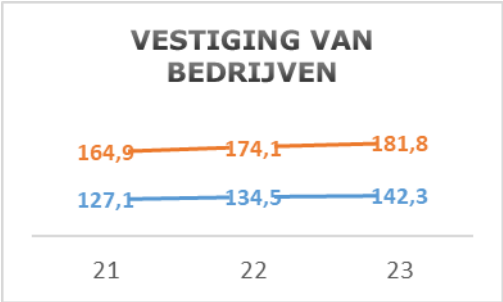
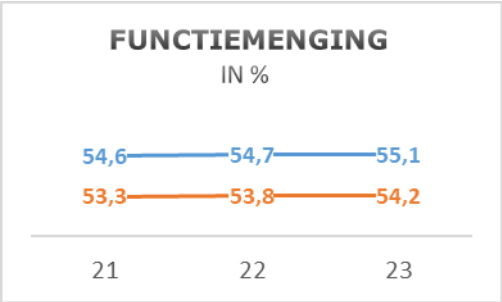

Beleidsindicatoren

Economie

Beleidsindicatoren

NL Heerlen

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	<i>Stad Als Speeluin</i> Vrijval reserve nog uit te voeren werkzaamheden omdat kosten installaties o.a. Promenade II uitwerking van ontwerp en voorbereiding naar 2025 verschuiven.	93		I	V
	<i>Onderwijs naar de binnenstad</i> Onttrekking reserve nog uit te voeren werkzaamheden t.b.v. afdekken beheer- en onderhoudskosten Rabobank locatie.	111		I	V
	De jaarlijkse onttrekking aan de FES reserve is niet gerealiseerd.	-200		I	N
	Diverse afwijkingen.	66	52	I	V/V
Totaal kernthema Bestemming		70	52		123

Bedragen x € 1.000

Kernthema Economie

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we ons gericht op het versterken van de economische structuur van Heerlen, met aandacht voor ondernemers, innovatie en samenwerking. Door het continueren van succesvolle samenwerkingsverbanden en gerichte financiële ondersteuning hebben we werkgelegenheid behouden, nieuwe banen gecreëerd en winkelgebieden aantrekkelijker gemaakt.

Ondersteuning van ondernemers

- Via het Ondernemersfonds Heerlen, Stichting Streetwise en Heerlen Mijn Stad hebben we nieuwe ondernemers geholpen bij hun start in de centra. De subsidieregeling *Ruimte voor Ondernemerschap* heeft geleid tot 18 nieuwe ondernemers in het centrum van Heerlen.
- Modezaak Deems in de Saroleastraat kreeg ondersteuning via het Ondernemershuis en een gevelrenovatiesubsidie. Dit heeft de uitstraling van de winkel en de straat verbeterd.

Versterking van winkelgebieden

- De herontwikkeling van winkelcentrum Giesen-Bautsch in Heerlerbaan is verder vormgegeven. Met de aankoop van de westelijke vleugel, een aangepast bestemmingsplan en een samenwerkingsovereenkomst met een vastgoedpartij, zijn de plannen concreet gemaakt. Het nieuwe winkelhart krijgt ook 41 appartementen en een vernieuwde openbare ruimte, die de verbinding vormt met de Brede Maatschappelijke Voorziening (BMV) en buurthuis De Caumerbron.
- In Hoensbroek is een pilot met extra beveiliging gestart om de veiligheid in het centrum te verbeteren, ondersteund door de gemeente en ondernemersvereniging. Daarnaast is in 2024 gewerkt aan het opstellen van een integrale toekomstvisie voor Hoensbroek-centrum, waar inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden actief bij zijn betrokken.

Innovatie en samenwerking

- Het project CIV Retail in samenwerking met Gilde Opleidingen en Vista College heeft praktijkgericht leren en werken in de retailsector gestimuleerd. Dit versterkt zowel de ondernemers als de studenten.
- Samen met Stadsregio Parkstad Limburg is het programma Medlands opgericht, gericht op medische technologie en innovatie. Daarnaast heeft een analyse van de regionale economie geleid tot een samenwerkingsagenda voor het MKB.

Toerisme en stadspromotie

- In samenwerking met Visit Zuid-Limburg is de grootschalige marketingcampagne *Dit is Parkstad* uitgevoerd, gericht op het aantrekken van bezoekers en het promoten van toeristische routes. De website VisitHeerlen.nl is geactualiseerd.
- De eerste fase van het wandelknooppuntensysteem *Knopen Lopen* is afgerond, met ontwerpen voor regionale wandelroutes die bijdragen aan recreatie en gezondheid.

Energietransitie en verduurzaming

- Het MKB-verduurzamingsprogramma in samenwerking met de WoonWijzerWinkel Limburg biedt ondernemers ondersteuning bij hun energietransitie. Hiermee combineren we economische versterking met duurzaamheid.

Impact en betekenis

Onze inspanningen hebben niet alleen geleid tot een betere economische basis, maar ook tot een aantrekkelijker ondernemersklimaat en een toekomstgerichte economie. Samenwerking met partners en een duidelijke focus op innovatie en verduurzaming blijven hierbij essentieel.

Uitdagingen en kansen

De uitdagingen in 2024 omvatten de impact van de energietransitie, netcongestie en het versterken van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt. We blijven ons inzetten voor gerichte oplossingen en regionale samenwerking om de economische groei van Heerlen voort te zetten. De relatief hoge inflatie in Nederland is een uitdaging voor consumentenbestedingen en daarmee voor de centrumgebieden.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Economie wordt hieronder weergegeven:

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Economie	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Economie	531	2.002	2.193	-6.348	-7.050	-6.918	-5.818	-5.048	-4.725	323 V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Economie	Hogere inkomsten en uitgaven ten lasten van de specifieke uitkering Kansrijke wijken.	175	-175	I	V/N
	Baten en lasten van de P-kosten en inhuurkosten van het programma bureau Heerlen-Noord verlopen via diverse programma's.		-192	I	N
	Bij de jaarrekening 2023 hebben wij een bedrag ad € 370.000 laten reserveren voor de verduurzaming en acquisitie van de bedrijventerreinen. Wij hebben deze gelden in 2024 afgeroepen.		370	I	V
	In het kader van de aankomende bezuinigingen gaan we slimmer en effectiever samenwerken tussen en met (economische) partners, zoals het Ondernemersfonds, Heerlen Mijn Stad, Brightlands, Stadsregio Parkstad, ESZL, etc.		100	I	V
	Kosten voor beveiliging, handhaving tijdens kermissen /evenementen.		-60	I	N
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		97	I	V
	Diverse afwijkingen.	15	-7	I	V/N
Totaal kernthema Economie		190	133		323

Bedragen x € 1.000

Kernthema Economische promotie

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we onze inspanningen voortgezet om Heerlen te positioneren als aantrekkelijke vestigingslocatie voor ondernemers en talenten. Door samenwerking met regionale en lokale partners hebben we economische groei gestimuleerd, het ondernemersklimaat verbeterd en innovatie bevorderd.

Medlands Parkstad

- Het samenwerkingsverband Medlands Parkstad, gericht op medische technologie en innovatie, heeft verdere stappen gezet om talent in de regio te behouden en nieuwe bedrijven aan te trekken. Een kwartiermaker stimuleert deze ontwikkeling.
- Het initiatief heeft geleid tot concrete plannen voor samenwerking met kennisinstellingen en bedrijven, waarmee het sociaaleconomische profiel van de regio is versterkt.
- Dankzij Medlands is voor de NFIA (Netherlands Foreign Investment Agency) zichtbaar geworden dat onze regio bij uitstek geschikt is voor medische, pharma- en 'life sciences'-bedrijven, wat leidt tot meer nieuwe kansen.

Uitbreiding bedrijventerreinen

- Door het tekort aan bedrijfskavels in Heerlen en de regio zijn plannen uitgewerkt om nieuwe kavels beschikbaar te maken. In samenwerking met de ontwikkelingsmaatschappij Trilandis, de provincie Limburg en gemeente Brunssum worden de mogelijkheden voor de ontwikkeling van de Groeve Mourik als grootschalig bedrijventerrein verkend.

Verbetering bedrijventerreinen

- Samen met ondernemersverenigingen zoals ON12, IKB en Trilandis hebben we infrastructuur, veiligheid en bereikbaarheid op bedrijventerreinen verbeterd. Via schouwen en ontbijtsessies met ondernemers is input verzameld voor verdere aanpassingen.
- Onze actieve deelname aan netwerken en partnerschappen heeft bijgedragen aan een betere samenwerking en coördinatie tussen ondernemers, overheden en vastgoedeigenaren.

Internationale positionering

- Heerlen heeft zichzelf gepromoot op internationale beurzen zoals de Provada en Expo Real, om investeerders en bedrijven te interesseren in de regio.
- Onze samenwerking met de Parkstad Limburg Economie Award heeft extra aandacht gevestigd op de kracht van het lokale MKB en de rol van innovatie in de regio.

Fonds Economische Structuurversterking

- In 2024 is een FES-bijdrage verleend aan TecAlliance. Dit bedrijf met 84 medewerkers heeft zich gevestigd op de Brightlands Smart Services Campus.

Impact en betekenis

Deze inspanningen hebben niet alleen bijgedragen aan een aantrekkelijker ondernemersklimaat, maar ook aan een verbeterde economische structuur en grotere zichtbaarheid van Heerlen als economisch centrum in de regio.

Uitdagingen en kansen

Het tekort aan beschikbare bedrijfskavels blijft een knelpunt. We blijven intensief samenwerken met regionale partners om oplossingen te realiseren. Daarnaast richten we ons op verdere groei van Medlands en de ontwikkeling van duurzame bedrijventerreinen om economische kansen te blijven benutten.

De administratieve regeldruk voor ondernemers is in Nederland erg hoog; dit kan leiden tot verhuisbeslissingen richting buitenland.

Er is krapte in de arbeidsmarkt, wat een remmende factor kan zijn voor de groei van bedrijvigheid.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Economische promotie wordt hieronder weergegeven:

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Economie	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Economische promotie	363	363	416	-1.183	-1.307	-1.310	-820	-944	-894	50 V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Economische promotie	Ten aanzien van de toeristenbelasting zijn er meer overnachtingen geweest dan in de begroting voorzien. Dit is in lijn met de landelijke trend waar een stijging van het binnenlandse toerisme te zien is.	54		I/S	V
	Hogere lasten facilitering.		-38	I/S	N
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		34	I	V
Totaal kernthema Economische promotie		54	-4		50

Bedragen x € 1.000

2.1.4 Programma Onderwijs

Portefeuillehouder: Jordy Clemens

Wat hebben we bereikt?

In 2024 stond het bevorderen van gelijke kansen voor kinderen en jongeren centraal. We hebben onze inspanningen gericht op brede talentontwikkeling, taalondersteuning en het realiseren van gezonde, toekomstbestendige onderwijsgebouwen voor zowel het primair als voortgezet onderwijs. Daarnaast hebben we ondersteuning geboden aan kinderen, jongeren en gezinnen die extra hulp nodig hadden, om zo hun kansen op een goede toekomst te vergroten.

Brede talentontwikkeling en taalondersteuning

- Kinderen in voorschoolse voorzieningen en het primair onderwijs hebben deelgenomen aan programma's die taalachterstanden helpen voorkomen en inhalen. Ouders zijn actief betrokken bij deze trajecten om de ontwikkeling van hun kinderen te ondersteunen.
- Er is door voorschool (peuteropvang) en basisschool samengewerkt aan de doorgaande lijn op het gebied van taal en VVE (voor- en vroegschoolse educatie).

Ondersteuning en zorg

- Voor kinderen en jongeren die extra zorg nodig hadden, is jeugdhulp van JENS (voorschoolse voorzieningen, po en vo) of zorg van Buurtteams Heerlen (mbo) ingezet via het concept *vindplaats is werkplaats*, waarbij ondersteuning dicht bij de (voor)school wordt georganiseerd.

Onderwijs en arbeidsmarkt

- Voor jongeren die niet naar school gingen of dreigden uit te vallen zonder startkwalificatie, zijn (preventieve) maatregelen genomen.
- Door de samenwerking met het VISTA College hebben we onderwijsmogelijkheden geboden aan (laaggeletterde) volwassenen en nieuwkomers. Dit draagt bij aan hun kansen op de arbeidsmarkt.
- We hebben deelgenomen aan regionale initiatieven om kwetsbare jongeren naar werk te begeleiden via een sluitende aanpak.

Familiescholen en ondersteuning voor gezinnen

- De vijf Heerlense familiescholen hebben zich verder ontwikkeld. Onderwijs, cultuur, sport en maatschappelijke partners op het gebied van zorg en ondersteuning werken samen om gezinnen op een laagdrempelige en toegankelijke manier te ondersteunen. Alle vijf scholen hebben een breed en divers Rijke Schooldag aanbod ontwikkeld waarmee alle leerlingen bereikt worden.

Leerlingenvervoer

- We hebben ouders en scholen actief betrokken bij het vinden van oplossingen voor passend vervoer.
- Door meer aandacht te besteden aan zelfstandigheid en oefentrajecten met openbaar vervoer, hebben we het aantal leerlingen dat volledig afhankelijk is van aangepast vervoer verminderd. Het vervoer per fiets is sinds de komst van de nieuwe fietssubsidieregeling zelfs toegenomen.
- Door een efficiënte aanpak met de Zuid-Limburgse gemeenten en onze vervoerder, hebben we het aangepast vervoer voor de meest kwetsbare leerlingen kunnen waarborgen.

Schoolpleinen en vergroening

- De vergroening van dertien schoolpleinen is gerealiseerd als onderdeel van onze ambitie om alle schoolpleinen klimaatbestendig en aantrekkelijk te maken. Deze groene pleinen dragen bij aan een gezonde leeromgeving en meer ruimte voor spel en natuurbeleving.

Toekomstbestendige huisvesting

- De uitwerking van het "Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP/PO) 2024-2040" is afgerond en de voorbereiding van de hierin opgenomen projecten (nieuwbouw/renovatie) is opgestart. Hierbij is het uitgangspunt dat een goede onderwijskwaliteit samenhangt met passende

huisvesting, waaronder passend bij de onderwijsvisie van de school, het gebied en de architectonische schoonheid.

Uitdagingen en kansen

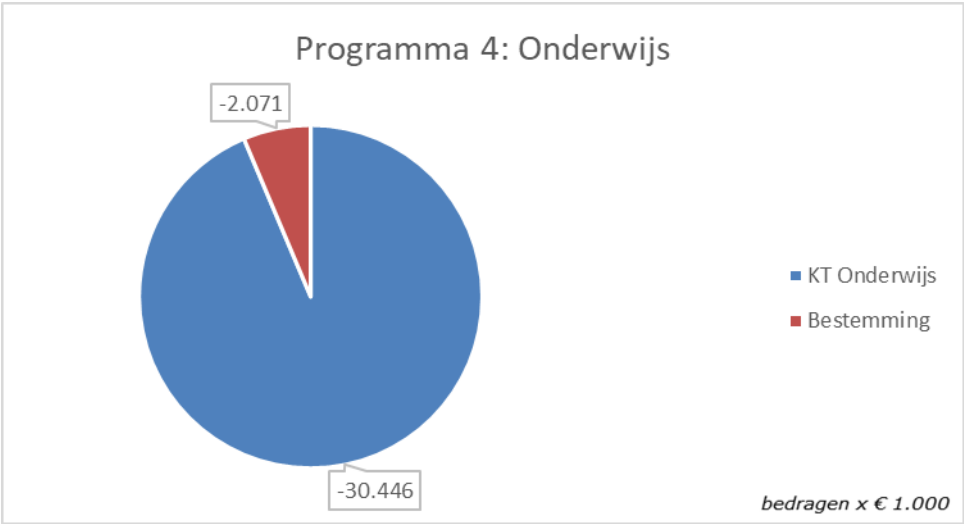
We blijven werken aan de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, het versterken van de samenwerking tussen scholen en maatschappelijke instellingen, de vernieuwing en de verduurzaming van schoolgebouwen. Daarnaast blijven we ons inzetten voor het verminderen van taalachterstanden en het ondersteunen van kwetsbare gezinnen.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 4:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Onderwijs	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Onderwijs	6.710	14.913	15.439	-22.291	-29.611	-30.446	-15.581	-14.698	-15.007	-309
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	6.710	14.913	15.439	-22.291	-29.611	-30.446	-15.581	-14.698	-15.007	-309
Bestemming	1.036	1.180	1.142	-2.118	-2.118	-2.071	-1.081	-937	-929	9
Gerealiseerde resultaat	7.746	16.093	16.582	-24.408	-31.729	-32.517	-16.662	-15.635	-15.935	-300 N

Bedragen x € 1.000

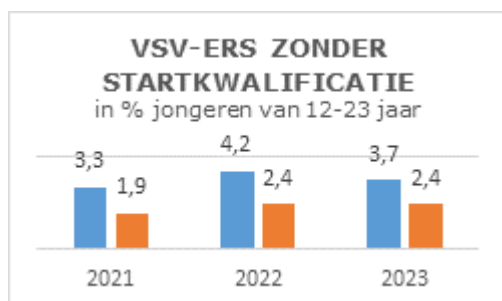
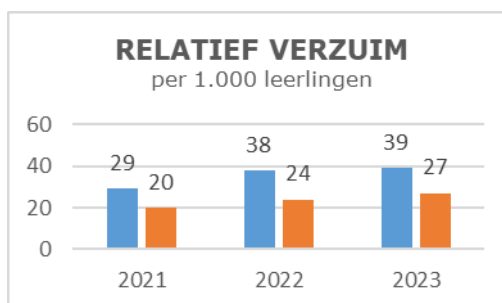
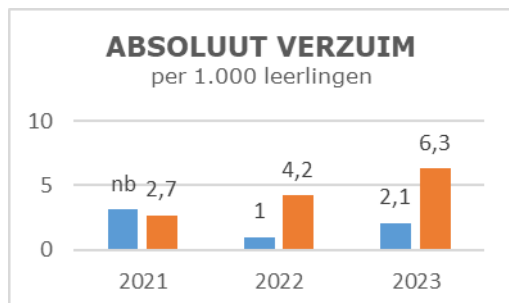
De lasten 2024 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Onderwijs

Beleidsindicatoren

NL Heerlen

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	Diverse afwijkingen.	-38	47	I	N/V
Totaal kernthema Bestemming		-38	47		9

Bedragen x € 1.000

Kernthema Onderwijs

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we ons gericht op het bevorderen van kansengelijkheid voor kinderen en jongeren, het bieden van benodigde ondersteuning op het gebied van brede talent- en taalontwikkeling en het verbeteren van onderwijshuisvesting van zowel het primair- als voortgezet onderwijs. We hebben de samenwerking tussen onderwijs, zorg en maatschappelijke partners versterkt om integrale ondersteuning te bieden aan kinderen, jongeren en volwassenen.

Taalstimulering en vroege ontwikkeling

- Voor- en voerschoolse educatie (VVE) is verder uitgebouwd om taalachterstanden bij jonge kinderen (2-6 jaar) te voorkomen en in te halen. Op verschillende (voor) scholen is gewerkt met kleinere groepsgroottes of een extra PM'er (pedagogisch medewerker). Op een aantal locaties is voor de peuters en kleuters een extra Jonge Kind Specialist ingezet.
- Ouders van peuters met een vve-indicatie zijn actief betrokken via het VVE-Thuis programma, waar thema's als gezonde voeding, cultuur en sport centraal staan naast taalontwikkeling. Ouderbetrokkenheid is in de peuteropvang bevorderd door deelname aan (taal) activiteiten.
- Op alle voorscholen en in de kinderopvang is preventieve logopedie en screening gecontinueerd. Er is samengewerkt met de jeugdgezondheidszorg en de peuteropvang om ouders van peuters eerder te wijzen op de peuteropvang en het bereik van de instroom te vergroten.

Inclusief onderwijs

- De knooppunten onderwijsondersteuning-zorg, schoolarrangementen, doelgroeparrangementen en zorg-onderwijsarrangementen zijn verder ontwikkeld. In de knooppunten werken scholen, ketenpartners en gemeenten samen om kinderen met extra ondersteuningsbehoeften te helpen.
- De vijf Heerlense familiescholen hebben zich verder ontwikkeld. Onderwijs, cultuur, sport en maatschappelijke partners op het gebied van zorg en ondersteuning werken samen om gezinnen op een laagdrempelige en toegankelijke manier te ondersteunen. Alle vijf scholen hebben een breed en divers Rijke Schooldag aanbod ontwikkeld waarmee alle leerlingen bereikt worden.

Talentontwikkeling

- Op steeds meer basisscholen is een vorm van de Rijke Schooldag. Er is extra tijd voor basisvakken, talentontwikkeling op het gebied van sport, cultuur en gezondheid.
- Programma's zoals IMC Basis en JINC hebben kinderen op basisscholen kennis laten maken met beroepen en digitale vaardigheden om hun toekomstperspectief te verbreden.

Leerlingenvervoer

- We hebben ouders en scholen actief betrokken bij het vinden van oplossingen voor passend vervoer.
- Door meer aandacht te besteden aan zelfstandigheid en oefentrajecten met openbaar vervoer, hebben we het aantal leerlingen dat volledig afhankelijk is van aangepast vervoer verminderd. Het vervoer per fiets is sinds de komst van de nieuwe fietssubsidieregeling zelfs toegenomen.
- Door een efficiënte aanpak met de Zuid-Limburgse gemeenten en onze vervoerder, hebben we het aangepast vervoer voor de meest kwetsbare leerlingen kunnen waarborgen.

Preventie van schooluitval

- Om verzuim, thuiszitten en voortijdig schoolverlaten te voorkomen, heeft bureau VSV Parkstad (preventief) samengewerkt met scholen en (zorg)partners. Jongeren zijn indien mogelijk teruggeleid naar school of doorgeleid naar werk of dagbesteding.
- Als contactgemeente hebben wij samen met de contactschool en partners het regionaal programma VSV Zuid-Limburg 2020-2024 uitgevoerd.

Schoolpleinen en vergroening

- De vergroening van de schoolpleinen van De Martinusschool, De Paulusschool, De Catharinaschool, De Tovercirkel, De Frans Postmaschool, De Gerardus Majella school, De Broederschool, De Mheyster, St. Jan, De basisschool Mijnspoor en de Droomboom zijn in 2024 gerealiseerd.

Onderwijshuisvesting

- De nieuwbouw van zowel het St. Janscollege en de BMV Heerlerbaan zijn afgerond.
- De projecten zoals opgenomen in het "Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2024-2040" ten aanzien van nieuwbouw en renovatie zijn opgestart.
- De projecten zoals opgenomen in het "Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs 2021/2036" zoals de vervangende huisvesting van het Herlecollege alsmede het Grotiuscollege/Vrijeschool Parkstad zitten in de fase van voorbereiding.
- Besloten is om het Techniekcollege (TcPL) aan de Schandelermolenveg toe te voegen aan de vervangende nieuwbouw van het Herlecollege. De voorbereiding van deze plannen lopen samen op.
- Onderzoek is gestart of bij de vervangende huisvesting van het Herlecollege een sporthal zal worden gerealiseerd om zodoende integraal beleid onderwijs/sport en knelpunten in het faciliteren van het bewegingsonderwijs, op te kunnen lossen.
- De realisatie van tijdelijke onderwijsruimte voor de anderstalige leerlingen in het voortgezet onderwijs, in het pand van het voormalig Stads kantoor aan de Putgraaf, is nagenoeg gereed.
- De voorbereidende werkzaamheden van de uitbreiding van het hoofdgebouw van het Sintermeertencollege aan de Valkenburgerweg, vanwege het buitengebruik stellen van de in zeer slechte staat verkerende noodlokalen, zijn nagenoeg afgerond.

Impact en betekenis

Met deze inspanningen hebben we niet alleen kansengelijkheid vergroot, maar ook een solide basis gelegd voor duurzame onderwijshuisvesting en betere aansluiting tussen onderwijs, zorg en arbeidsmarkt.

Uitdagingen en kansen

De krapte op de arbeidsmarkt blijft een uitdaging voor kinderopvang en onderwijs. We blijven investeren in opleidingsmogelijkheden en samenwerkingsverbanden om dit op te vangen. Tegelijkertijd richten we ons op het verduurzamen van onderwijshuisvesting en het uitbreiden van onderwijsvoorzieningen om aan de groeiende vraag te voldoen. Echter door de onzekerheden in de huidige marktcondities ontstaan uitdagingen/risico's om de projecten binnen de beschikbare budgetten te realiseren.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Onderwijs wordt hieronder weergegeven:

Programma 4: Onderwijs	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Onderwijs	6.710	14.913	15.439	-22.291	-29.611	-30.446	-15.581	+14.698	-15.007	-309 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Onderwijs	Ondanks dat er zoveel als mogelijk wordt gestuurd op eigen redzaamheid van de ouders en leerlingen is inzet van aangepast vervoer toch nog vaak nodig vanwege de gezinssituatie. Voornamelijk de toename van maatwerkritten met haar hogere tarieven drukt behoorlijk op de lasten. Daarnaast is de indexering van de tarieven hoger dan waar in de begroting rekening mee gehouden was. Door een stijging van de lasten zijn er meer kosten doorbelast aan de gemeenten.	900	-1.006	S	V/N
	Extra inkomsten van de Regio Parkstad t.b.v. de extra uitgaven voor de gezonde basisschool van de toekomst.	20	-20	I	V/N
	Voor 2024 zijn minder rijks gelden afgeroepen omdat er minder kosten zijn gemaakt. Wij hebben sommige projecten op een andere manier kunnen bekostigen.	-174	174	I	N/V
	Extra gelden in programma 0 ontvangen t.b.v. personele kosten m.b.t. de aanpak van jeugdcriminaliteit en een zwangerschapsuitkering ontvangen. Hierdoor is er een lagere onttrekking uit de voorziening nodig.	-220		I	N
	Geen verdere ontwikkelingen m.b.t. het schoolzwemmen in het middelbaar onderwijs.		52	I	V
	Er zijn ombuigingen opgevoerd bij de begroting 2024. Deze zijn niet geheel gerealiseerd omdat de kostenbesparingen moeilijker te realiseren zijn door aanhoudende prijsstijgingen.		-300	I	N
	Hogere OZB kosten voor de onderwijshuisvestings gebouwen.		-101	I	N
	Hogere verzekeringskosten voor de onderwijshuisvestings gebouwen.		-32	I	N
	Hogere huurkosten voor de onderwijshuisvestings gebouwen.		-199	I	N
	Extra advies kosten inzake onderwijs naar de binnenstad.		-40	I	N
	Minder herstel werkzaamheden m.b.t. vandalisme aan schoolgebouwen.		67	I	V
	Hogere afschrijvingen als gevolg van lagere rente en aanpassingen van de annuïteiten.		-245	I	N
	Centrale verantwoording rentelasten.		850	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		41	I	V
	Diverse afwijkingen.		-76	I	N
Totaal kernthema Onderwijs		526	-835		-309

Bedragen x € 1.000

2.1.5 Programma Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouders: Martin de Beer, Jordy Clemens, Marco Peters

Wat hebben we bereikt?

In 2024 hebben we sport, cultuur en recreatie verder versterkt als kernpijlers van een levendige en betrokken samenleving. Heerlen is een stad waar kunst, erfgoed en beweging bijdragen aan de gemeenschapszin, talentontwikkeling en aantrekkingskracht. Samen met onze partners hebben we een breed aanbod gecreëerd dat zowel inwoners als bezoekers inspireert en activeert.

Cultuur en erfgoed

- Festivals zoals *Cultura Nova*, *The Notorious IBE* en *Schrit_tmacher* trokken grote aantallen bezoekers en versterkten Heerlen als culturele hotspot.
- Via het programma *Cultuureducatie met Kwaliteit* is cultuur stevig verankerd in het primair onderwijs, met activiteiten en programma's die kinderen betrekken bij kunst en erfgoed.
- Heerlens *Erfgoedjaar 2025* werd voorbereid, met het publieke evenement '50 Jaar Mijnsluiting' als aftrap, in samenwerking met het Nederlands Mijnsmuseum.
- Projecten zoals *Het Romeins Museum* en *Landsfort Herle* kwamen verder in ontwikkeling.
- Erfgoed en archeologie werden geïntegreerd in het planologische proces, daardoor de zichtbaarheid van ons rijke verleden werd vergroot.
- De ambitie Beeld en Geluid rondom *Cinema Royal* krijgt steeds meer vorm door het verder uitwerken van de ontwerp en de realisatie van een broedplaats aan de parallelweg.

Sport en beweging

- Het programma *Heel Heerlen Beweegt* en het *Sportakkoord II* hebben sport en beweging bevorderd als onderdeel van een gezonde leefstijl. Urban sports kregen een impuls met het platform *Kool Cult* en de ontwikkeling van het skatepark in het Oranje Nassapark.

Recreatie en gemeenschapsvorming

- Recreatieve initiatieven zoals *De Stad als Speeltuín* hebben bijgedragen aan een levendig stadscentrum, terwijl investeringen in openbare ruimtes ruimte hebben geboden voor sport, spel en ontspanning.
- Atelierruimtes en creatieve werkplekken worden verder ontwikkeld, wat nieuwe kansen biedt voor creatieve makers en gemeenschapsprojecten.

Impact en betekenis

Met een breed scala aan activiteiten, investeringen in duurzame faciliteiten en het ondersteunen van creativiteit hebben we Heerlen verder ontwikkeld als een stad waar sport, cultuur en recreatie voor iedereen toegankelijk zijn. Dit draagt niet alleen bij aan de levendigheid van de stad, maar versterkt ook de sociale cohesie en het welzijn van onze inwoners.

Uitdagingen en kansen

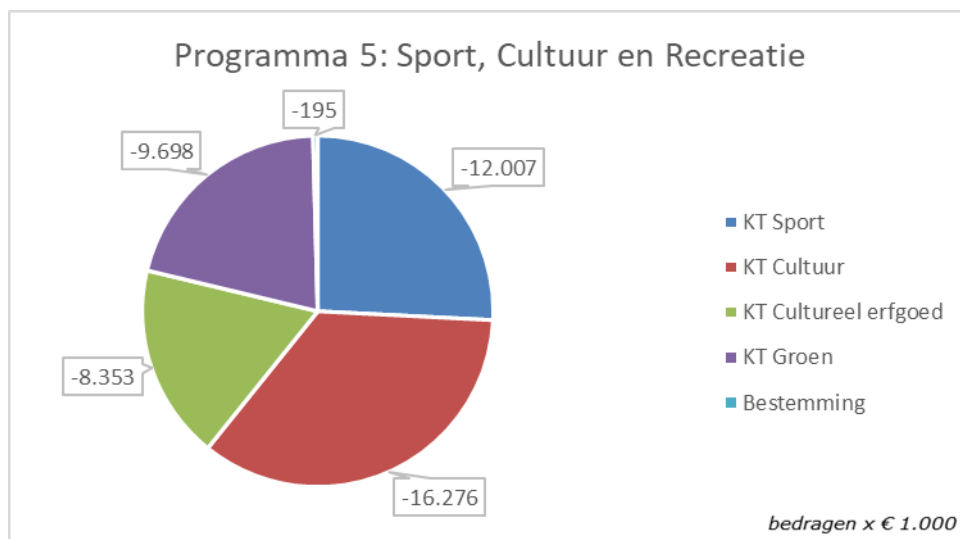
De stijgende kosten voor energie en onderhoud blijven een uitdaging voor culturele en sportieve infrastructuur. Tegelijkertijd bieden nieuwe projecten, zoals het Romeins Museum en de atelierruimtes voor creatieve makers, kansen om Heerlen sterker te positioneren als stad van creativiteit en beweging.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Sport	4.614	5.188	5.441	-10.867	-11.473	-12.007	-6.253	-6.285	-6.566	-281
KT Cultuur	878	1.408	1.523	-17.371	-16.607	-16.276	-16.493	-15.199	-14.753	445
KT Cultureel erfgoed	1.515	1.460	1.746	-7.864	-9.166	-8.353	-6.349	-7.707	-6.608	1.099
KT Groen	37	205	296	-9.258	-9.576	-9.698	-9.221	-9.370	-9.403	-32
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	7.044	8.262	9.005	-45.360	-46.822	-46.335	-38.316	-38.560	-37.330	1.230
Bestemming	45	120	55	-14	-64	-195	31	56	-139	-195
Gerealiseerde resultaat	7.090	8.382	9.060	-45.375	-46.887	-46.529	-38.285	-38.504	-37.469	1.035

Bedragen x € 1.000

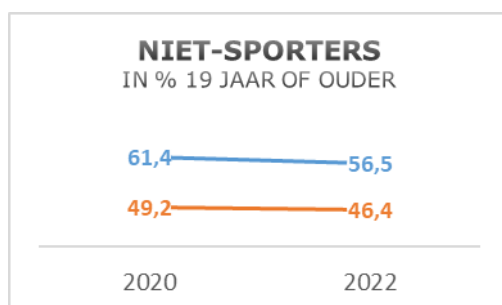
De lasten 2024 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Beleidsindicatoren

Sport, Cultuur en Recreatie Beleidsindicatoren

NL Heerlen

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	Speeltuinen.	-64		I	N
	Resultaat kostenplaats monumenten naar reserve.		-135	I	N
	Diverse afwijkingen.	-1	5	I	N/V
Totaal kernthema Bestemming		-65	-130		-195

Bedragen x € 1.000

Kernthema Sport

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we verder gebouwd op het belang van sport en beweging als essentieel onderdeel van een gezonde samenleving. Door een breed aanbod aan programma's, verbeterde accommodaties en sportevenementen hebben we sporten toegankelijker gemaakt voor iedereen. Hierbij hebben we samengewerkt met verenigingen, maatschappelijke partners en bewoners om een actieve leefstijl te bevorderen.

Sportstimulering en ondersteuning

- Programma's zoals *Heel Heerlen Beweegt*, *Iedereen Kan Sporten Parkstad* en het Zwemproject Heerlen zijn succesvol voortgezet. Deze initiatieven hebben kwetsbare groepen gestimuleerd om te sporten en bewegen.
- Het *Sportakkoord II* is verder uitgewerkt in samenspraak met het sociale domein en geïntegreerd in het *Gezond en Actief Leven Akkoord*.
- Het platform *Kool Cult*, gelanceerd in 2023, blijft een belangrijk middel om urban sports en hip-hopcultuur in de stad te ondersteunen. Samen met skateboardcollectief Loose Ankles is voortgang geboekt in de ontwikkeling van de skateboardsport in Heerlen.
- De pilot met 3 voetbalclubs in het kader van de Waardenvolle Club is afgerond en heeft ertoe geleid dat we meer clubs gaan ondersteunen via deze visie op het vergroten van de maatschappelijke betekenis van sportclubs voor de omgeving.

Sportaccommodaties en openbare ruimte

- In 2024 is het traject afgerond waarbij alle voetbalcomplexen voorzien zijn van ledverlichting. Hierin is ook een voetbalveld van Terworm waar nog geen verlichting was voorzien van ledverlichting.
- Het eerste Heerlense Cruyff Court is gerealiseerd op het Alberdingk Thijmplein, in samenwerking met omwonenden.
- We hebben een nieuwe sportzaal in gebruik genomen. Deze sportzaal maakt integraal onderdeel uit van de BMV Heerlerbaan.

Sportevenementen

- Evenementen zoals *Limburgs Mooiste*, de *Obvion Run* en de Eredivisie beachvolleybal zijn succesvol georganiseerd en hebben Heerlens positie als sportieve stad verder versterkt. Het mooie aan het beachvolleyvaleyvent is dat deze topsport vooraf wordt gegaan met een breedtesportweek waar ruim 700 kinderen hebben gesport op de beachvelden in het centrum van de stad.

Beleid en toekomstplannen

- De verplaatsing van atletiekvereniging AVON naar Varenbeuk is vertraagd omdat extra scenario's worden uitgewerkt om tot een breed gedragen oplossing te komen.
- Samen met de Heerlense Sportraad is gewerkt aan een nieuw reserveringssysteem voor gemeentelijke sportaccommodaties, wat in 2025 verder wordt uitgerold.

Impact en betekenis

Door een combinatie van stimulerende programma's, verbeterde faciliteiten en evenementen hebben we sport in Heerlen toegankelijker en inclusiever gemaakt. Dit heeft bijgedragen aan een gezondere leefstijl voor inwoners en een levendig sportklimaat in de stad.

Vanuit het Sportakkoord is er een aanpak ontwikkeld op het stimuleren en verbeteren van sociale veiligheid binnen sportverenigingen. Diverse sportclubs hebben hier in 2024 resultaten bereikt en beloofd met een speciaal hiervoor ontwikkeld vignet.

Uitdagingen en kansen

Belangrijke uitdagingen blijven de stijgende kosten voor verduurzaming van sportaccommodaties en de beperkte capaciteit om snel in te spelen op nieuwe behoeften. Tegelijkertijd bieden projecten zoals het Cruyff Court en het skatepark kansen om jongeren sterker te betrekken bij sport en beweging.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Sport wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Sport	4.614	5.188	5.441	-10.867	-11.473	-12.007	-6.253	-6.285	-6.566	-281 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Sport	Specifieke uitkering voor sport aan zowel baten- als lastenkant niet begroot.	264	-264	I	V/N
	Hogere kosten voor inhuur door de gewijzigde langere openingstijden.		-199	I	N
	Als gevolg van de hogere kosten voor onderhoud van de Brede Maatschappelijke Voorzieningen sport melden we een tekort.		-359	I	N
	Centrale verantwoording rentelasten.		169	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		75	I	V
	Diverse afwijkingen.	-12	45	I	N/V
Totaal kernthema Sport		252	-533		-281

Bedragen x € 1.000

Kernthema Cultuur

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we cultuur verder verankerd als onmisbaar onderdeel van de Heerlense samenleving. We hebben een breed en toegankelijk cultureel aanbod gerealiseerd dat niet alleen bewoners inspireert, maar ook bezoekers aantrekt. Met een focus op talentontwikkeling, educatie en duurzame culturele infrastructuur hebben we bijgedragen aan een stad waar creativiteit bloeit.

Cultuur dichtbij kinderen en jongeren

- Het programma *Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK)* in het primair onderwijs is voortgezet. Dit omvatte een gevarieerd aanbod, gratis busvervoer naar musea en historische locaties, en het toegankelijk houden van onze culturele instellingen voor scholieren. De Kidscultuurweek leverde hier ook weer een bijdrage aan.
- Samen met SCHUNCK hebben we onze schouders gezet onder diverse projecten. De sociale initiatieven 'Dans en Dementie' en het leerorkest hebben niet alleen bijgedragen aan inclusie, maar ook invulling gegeven aan ons beleid om cultuur dichtbij verschillende doelgroepen te brengen. Projecten als de 'VoorleesExpress' bereiken tientallen gezinnen. In 2024 is het comfortabonnement voor 65-plussers een vast onderdeel van de dienstverlening.
- Verlengde schooldagen in Heerlen-Noord hebben ruimte geboden voor culturele programma's in samenwerking met onze instellingen.

Amateurkunsten en gemeenschapszin

- Het Platform voor de Amateurkunst krijgt steeds meer een gezicht. De Week van de Amateurkunst is met succes geïntroduceerd. De subsidieregeling voor amateurkunstenverenigingen is herzien, waardoor verenigingen beter ondersteund worden. Daarnaast hielpen de cultuurmakelaar en verenigingsondersteuner bij zichtbaarheid, ledenwerving en subsidieaanvragen voor meestal cultuureducatieve projecten. In Heerlen-Noord is er nu een cultuurcoach om de jeugd meer kansen te bieden voor kunst en cultuur in de vrijetijd.
- Initiatieven zoals het *Nieuw Talentorkest* en *Feel Trombone* hebben de verbinding tussen amateurs en professionals versterkt.
- Carnaval, een belangrijke traditie in Heerlen, is ondersteund met subsidies voor optochten en evenementen zoals *Aod op Nuj*. Wagenbouwers konden hun voorbereidingen voor de optochten treffen in twee loodsen, die financiële steun ontvingen van de gemeente Heerlen.

Toonaangevende festivals en evenementen

- Evenementen zoals *Cultura Nova*, *The Notorious IBE*, *Schrit_tmacher* en *DMFF* hebben een breed publiek aangetrokken en Heerlen ook in 2024 op de culturele kaart gezet.
- Met de introductie van de laagdrempelige *reuringregeling* zijn kleinschalige initiatieven gestimuleerd om meer leven in de stad te brengen.

Talentontwikkeling en creativiteit

- Heerlen bruist van talent. Dat willen we koesteren en ruimte bieden om te ontplooiën. Daarom ondersteunden we culturele organisaties die hierop inzetten met name op het vlak van hiphop arts&culture, film en podiumkunsten, zoals *Cultura Nova*, *Via Zuid* en *Cinesud*.
- Platforms zoals *Kool Cult* en *OUTPOET* hebben ruimte geboden aan jong talent om zich te ontwikkelen in hiphop, dans, rap, poëzie en spoken word.
- We ondersteunen jonge en startende makers bij het zetten van de eerste stappen in hun artistieke carrière. Zo opende lokaal modetalent TEARS in 2024 De Nieuwe Galerij in de binnenstad, een plek waar regionale makers en instellingen hun werk of project kunnen presenteren. Ook de komst van Blender versterkt deze focus op jonge makers. Blender, een culturele supermarkt, biedt een expositie- en presentatieplek voor meer dan 80 lokale makers.
- In 2024 werd een nieuwe stadsdichter (Louie Hamers) en een jonge stadsdichter (Yana Wings) benoemd, Ze zijn benoemd voor 2 jaar en worden begeleid door de stadsdichter-commissie.

Duurzame culturele infrastructuur

- We koesterden de reeds aanwezige culturele infrastructuur in de stad en bleven in gesprek met de organisaties om het kwaliteitsniveau op peil te houden.

- We bereiden de transformatie voor van de Royal tot een levendige centrum voor Beeld en Geluid voor de regio. We zijn in nauw overleg hierover met Filmhuis de Spiegel en de gebruikers van de Royal, om de organisatie door te ontwikkelen zodat deze stevige ambitie waargemaakt kan worden.
- De Nieuwe Nor heeft zich doorontwikkeld tot een spil in de popcultuur, ondersteund door de toevoeging van een grote zaal.
- SCHUNCK herbergt een gecertificeerd museum voor hedendaagse beeldende kunst, een muziek- en dansschool, bibliotheek met vier vestigingen en een instituut voor architectuur. SCHUNCK opent in 2024 een nieuwe Wintertuin/Atrium en een kunstdepot, wat extra depotruimte en zichtbaarheid biedt aan de stadscollectie.
- Parkstad Limburg Theaters (PLT) vormt het artistieke kloppend hart van onze podiumkunsten. PLT biedt een gevarieerd programma voor de brede regio met zowel regionaal talent als internationale top acts. Naast Theater Heerlen en Theater Kerkrade programmeert PLT vanaf seizoen 2023/2024 ook het Toon Hermans Theater in Sittard-Geleen.

Levendigheid in de stad

- Een terugkerend onderdeel in onze binnenstad is het programma 'Stad als Speeltuin'. Met de jaarlijkse 'Stad als Speeltuindag' kregen we opnieuw talrijke kinderen en volwassenen in beweging. Tijdens deze dag stond plezier maken in Heerlen-Centrum centraal.

Impact en betekenis

Deze inspanningen hebben cultuur dichterbij de inwoners gebracht, talenten ontwikkeld en bijgedragen aan de levendigheid en aantrekkingskracht van Heerlen. Met een sterke culturele infrastructuur en samenwerking hebben we de basis gelegd voor een veerkrachtige culturele sector.

Uitdagingen en kansen

De stijgende energiekosten blijven een uitdaging voor culturele instellingen. Tegelijkertijd bieden projecten zoals de Royal en Het Romeins Museum kansen om Heerlen te positioneren als culturele trekpleister in de regio en daarbuiten.

Voor de evenementen-organisaties is er gezien de stijgende kosten en regelgeving op het gebied van veiligheid ook een uitdaging.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Cultuur wordt hieronder weergegeven:

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Cultuur	878	1.408	1.523	-17.371	-16.607	-16.276	-16.493	-15.199	-14.753	445

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Cultuur	Hogere bezoeksantallen Musea.	119		I	V
	Hogere inventariskosten Historisch Goud.		-88	I	N
	Hogere kosten uitbesteed werk Historisch Goud.		-30	I	N
	Extra kosten i.v.m. verhuizing Museum.		-35	I	N
	<i>Regionaal Historisch Centrum Limburg</i> De jaarlijkse vaststelling van een definitief lagere indexering leidt tot een voordeel. Daarnaast is er sprake van een incidentele en een structurele BTW correctie op de lumpsum bijdrage. De BTW correcties zijn het gevolg van gemaakte afspraken tussen HCL en de belastingdienst.		654	I	V
	Stelpost t.b.v. begroting 2024 niet geheel kunnen invullen als gevolg andere aanwending van de beschikbare middelen t.b.v. de afdekking van deze stelpost.		-160	I	N
	Centrale verantwoording rentelasten.		84	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		-3	I	N
	Diverse afwijkingen.	-5	-92	I	N/N
Totaal kernthema Cultuur		114	331		445

Bedragen x € 1.000

Kernthema Cultureel erfgoed

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we verdere stappen gezet om het rijke culturele erfgoed van Heerlen te behouden, te benutten en toegankelijk te maken voor inwoners en bezoekers. Het unieke verhaal van Heerlen, dat verschillende historische tijdperken omvat, blijft een belangrijke pijler voor de identiteit en aantrekkingskracht van onze stad. Onze inspanningen hebben zich gericht op het beheer van het archeologisch erfgoed (beleid en uitvoering), herbestemming van monumenten en publieksgerichte activiteiten.

Erfgoed zichtbaar en beleefbaar maken

- 2025 roepen we in Heerlen uit tot *Het Jaar van het Erfgoed*. 2024 stond volop in het teken van alle voorbereidingen en het samenbrengen van talrijke partners.
- Het project *Heel Heerlen Graaft* heeft ook in 2024 aandacht gekregen. Dit grootste archeologische onderzoek met actieve inwonersbetrokkenheid trok nationale aandacht en versterkte de verbinding tussen erfgoed en de Heerlense gemeenschap. Een tweede editie van *Heel Heerlen Graaft* wordt momenteel voorbereid.
- De voorbereidingen voor het nieuwe Romeins Museum zijn voortgezet. Het ontwerp van Kraaijvanger Architects wordt verder uitgewerkt, en we hebben onze lobby voor aanvullende financiering geïntensiveerd. De organisatieontwikkeling van het museum krijgt vorm, en Stichting Het Romeins Museum werd opgericht.
- Vanuit het Via Belgica-project is in 2024 een INTERREG-subsidieaanvraag ingediend en toegekend. Heerlen neemt als penvoerder van het project Via Belgica het initiatief om de toeristische projecten internationaal met elkaar te verbinden en in 4 talen toegankelijk te maken. Met 13 partners in België, Duitsland en Nederland streven we naar een belevingsvolle Romeinse route tussen 2025 en 2027, die kan uitgroeien tot een Europese route.
- Aanvullend op de vaste museumpresentatie heeft Het Nederlands Mijnmuseum talrijke activiteiten georganiseerd, die de mijnverhalen levend houden.
- Kasteel Hoensbroek blijft een belangrijke trekpleister. Ook in 2024 was er weer talrijke activiteiten georganiseerd. In het kader van het Nationaal Programma Heerlen Noord wordt het kasteel in december opnieuw twee dagen beschikbaar gesteld aan de bewoners van Heerlen, die naast een bezoek aan het kasteel ook kunnen genieten van een uitgebreid programma.
- In 2024 en begin 2025 vond een groot archeologisch onderzoek plaats in het hart van Romeins Heerlen, Coriovallum. Dit onderzoek kon via een live-stream en middels een vierdelig graafjournaal gevolgd worden. Ook werden er open dagen georganiseerd. Dit project kon omwille van de bijzondere vondsten op internationale belangstelling rekenen. De resultaten van dit onderzoek worden meegenomen in het nieuwe ontwerp van het Raadhuisplein.

Monumentenzorg

- In 2024 kwam de Subsidie *gemeentelijke monumenten en klein gebouwd erfgoed* online. Hiermee kan men aanspraak maken op subsidie voor het in stand houden van een gemeentelijk monument, het terugbrengen van een voorgevel in originele staat of restauratie- of instandhoudingswerkzaamheden klein gebouwd erfgoed.
- Het programmatisch aanwijzen van gemeentelijke monumenten is voortgezet, de voorbereidingen werden getroffen om in 2025 opnieuw een groep panden aan te wijzen als gemeentelijk monument op basis van cultuurhistorische waardestellingen.
- In 2024 is voor Heerlen Centrum (binnen de Cityring) een uitgebreid archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek heeft geleid tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel en een daaraan gekoppelde beleidsadvieskaart.
- Daar waar archeologische waarden niet in de bodem behouden konden blijven ten gevolge van ruimtelijke ingrepen, zijn deze *ex situ* behouden zodat ze bewaard blijven voor toekomstige generaties.

Impact en betekenis

Deze projecten en initiatieven hebben niet alleen bijgedragen aan behoud en herwaardering van erfgoed, maar ook aan de sociale cohesie en het toeristische profiel van Heerlen. Door erfgoed tastbaar en beleefbaar te maken, verbinden we verleden, heden en toekomst.

Uitdagingen en kansen

De belangrijkste uitdagingen liggen in de financiering van grote erfgoedprojecten zoals het Romeins Museum en de Royal, en in het balanceren van behoud en nieuwe functies voor historische panden. Tegelijkertijd bieden deze projecten kansen om Heerlen sterker te positioneren als een stad met een uniek cultureel en historisch profiel.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Cultureel erfgoed wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Cultureel erfgoed	1.515	1.460	1.746	-7.864	-9.166	-8.353	-6.349	-7.707	-6.608	1.099 V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Cultureel erfgoed	Energiekosten doorbelast aan gebruikers, niet begroot bij zowel baten als lasten.	172	-172	I	V/N
	Gelden m.b.t. het jaar van het erfgoed. Het positieve saldo van de baten en lasten behouden voor de uitvoer van het jaar van het erfgoed in 2025.	107	440	I	V/V
	Overschot naar reserve monumenten.		135	S	V
	Baten en lasten Historisch goud verlopen via diverse programma's.		74	I	V
	Baten en lasten Historisch goud verlopen via diverse programma's.		73	I	V
	Centrale verantwoording rentelasten.		207	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		105	I	V
	Diverse afwijkingen.	7	-49	I	V/N
Totaal kernthema Cultureel erfgoed		286	813		1.099

Bedragen x € 1.000

Kernthema Groen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we onze inspanningen voortgezet om Heerlen groener, leefbaarder en klimaatbestendiger te maken. Groen speelt een centrale rol in de leefkwaliteit van onze stad, niet alleen als esthetische en recreatieve waarde, maar ook als middel om hitte, wateroverlast en biodiversiteitsverlies aan te pakken. Door samen te werken met bewoners, woningcorporaties en andere partners hebben we bijgedragen aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

Klimaatadaptatie en buurtvergroening

- Op basis van de hitteanalyses uit 2023 zijn buurtvergroeningsplannen voor drie wijken opgesteld. In deze plannen zijn maatregelen opgenomen om de leefomgeving te vergroenen en te ontstenen. De uitvoering is in 2024 gestart, met betrokkenheid van bewoners en woningcorporaties.
- Samen met woningcorporaties hebben we gewerkt aan projecten om privaat terrein te vergroenen, waaronder pilotprojecten om bewoners te stimuleren hun tuinen te vergroenen.

Groenonderhoud en samenwerking

- Het groenonderhoud is vanaf 2024 anders georganiseerd. Door het onderhoudspakket over meer partijen te verdelen en werkgebieden duidelijk af te bakenen, realiseren we stadsbreed een uniform en kwalitatief hoogwaardig onderhoudsbeeld. Deze aanpak is geëvalueerd en verbeterd in samenwerking met Werk voor Heerlen en Rd4.

Natuurbescherming en soortenmanagement

- Om de verstoring van beschermde diersoorten bij verduurzamingsprojecten te voorkomen, is een gebiedsdekkend soortenmanagementplan ontwikkeld. Deze aanpak biedt een efficiënte en milieuvriendelijke oplossing en wordt in samenwerking met alle Parkstadgemeenten uitgerold.
- Dit soortenmanagementplan maakt het mogelijk om verduurzamingsprojecten sneller en eenvoudiger uit te voeren zonder de natuur onnodig te belasten.

Recreatie en vergroening van openbare ruimtes

- Onze parken en groenstroken zijn verder ontwikkeld als ontmoetings- en recreatieplekken. Projecten zoals de vergroening van schoolpleinen en buurtpleinen dragen bij aan een betere leefbaarheid en klimaatbestendigheid in de stad.
- Bewoners zijn actief betrokken bij groenprojecten, waaronder boomplantdagen en buurtinitiatieven gericht op vergroening.

Impact en betekenis

Onze focus op vergroening en klimaatadaptatie heeft een positieve impact gehad op de leefbaarheid van Heerlen. Het groen in de stad biedt niet alleen een prettige leefomgeving, maar versterkt ook sociale cohesie en stimuleert biodiversiteit. Door samenwerking met partners en bewoners realiseren we structurele verbeteringen die bijdragen aan een duurzame toekomst.

Uitdagingen en kansen

Het versnellen van vergroening op privaat terrein blijft een uitdaging, gezien de beperkte invloed van de gemeente. Samenwerking met woningcorporaties en gerichte bewonerscampagnes bieden echter kansen om hier verdere stappen in te zetten. Het soortenmanagementplan biedt daarnaast een belangrijke impuls voor de verduurzaming van woningen zonder extra ecologische belemmeringen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Groen wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Groen	37	205	296	-9.258	-9.576	-9.698	-9.221	-9.370	-9.403	-32 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Groen	De kosten voor groenonderhoud zijn hoger dan begroot doordat er na het besluit om het werkgebied van Werk voor Heerlen in te krimpen (omdat het te omvangrijk was) er geen tijd meer was voor aanbesteding van het werk en we terug moesten vallen op een relatief duur afroepcontract. Daarnaast zijn prijsstijgingen in het maaibestek oorzaak van de overschrijding.	63	-140	I	V/N
	Centrale verantwoording rentelasten.		53	I	V
	Diverse afwijkingen.	27	-35	I	V/N
Totaal kernthema Groen		90	-123		-32

Bedragen x € 1.000

2.1.6 Programma Sociaal domein

Portefeuillehouders: Arlette Vrusch, Martin de Beer, Roel Wever, Marco Peters

Wat hebben we bereikt?

In 2024 hebben we onze inspanningen in het sociaal domein voortgezet met een focus op het bevorderen van zelfredzaamheid, inclusiviteit en sociale cohesie. We hebben onze (kwetsbare) inwoners ondersteund, preventieve maatregelen versterkt en partnerschappen verder uitgebouwd om een samenhangend netwerk van zorg en ondersteuning, zo dicht mogelijk bij woon- en leefomgeving van de inwoner, te bieden. Dit alles tegen de achtergrond van blijvende uitdagingen zoals inflatie, de druk op jeugdzorg en o.a. de opvang van ontheemden.

Hulp bij het Huishouden

Sinds de invoering van de Wmo in 2007 voeren MeanderGroep en Ambulante Thuiszorg de hulp bij het huishouden in onze gemeente uit. Deze aanbieders zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het bieden van huishoudelijke hulp aan meer dan 3700 huishoudens en de hulp wordt uitgevoerd door 664 medewerkers.

Landelijk kampen aanbieders al een aantal jaar met fikse personeelstekorten, terwijl het aantal mensen dat aangewezen is op hulp bij het huishouden toeneemt. Dat geldt ook voor onze gemeente. De komende jaren verwachten wij een verdere stijging van het aantal inwoners dat een beroep moet doen op deze vorm van ondersteuning vanwege demografische ontwikkelingen en het langer thuis wonen van ouderen.

De huidige aanbieders, MeanderGroep en Ambulante Thuiszorg, hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in een samenwerking met elkaar om de ondersteuning aan onze inwoners te borgen.

In het jaar 2023 is een subsidietendertraject doorlopen voor de uitvoering van Hulp bij het Huishouden (HbH) (Wmo).

Op de sluitingsdatum van het tendertraject Hulp bij het Huishouden (HbH) werden geen aanvragen ingediend. Er waren verschillende redenen waarom destijds door aanbieders geen aanvragen zijn ingediend. Met de twee huidige aanbieders, MeanderGroep en Ambulante Thuiszorg, werd voor het jaar 2024 een overbruggingsovereenkomst gesloten om te kunnen voorzien in onze (wettelijke) taak.

In november 2024 hebben wij besloten dat Meander en ATZ (Ambulante Thuiszorg) de zorgaanbieders blijven voor de uitvoering van de Hulp bij het Huishouden in Heerlen. Wij hebben succesvol gekoerst op het behoud van vaste thuiszorg medewerkers waarmee de continuïteit van de zorg maximaal gewaarborgd blijft vanaf 1 januari 2025. Gezamenlijk met de zorgaanbieders is een succesvol proces doorlopen, wat heeft geleid tot een akkoord. Met onze vaste partners kunnen wij daarmee de Hulp bij het Huishouden verder vormgeven en de opgezette samenwerkingsverbanden met andere zorgpartijen in de stad voortzetten. Met deze koers hebben wij het belang van de inwoners en medewerkers in de zorgsector vooropgezet.

Buurt Teams Heerlen

Vanaf 2024 is Buurtteams Heerlen (BTH) verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo ondersteuning (dagbesteding, begeleiding, respijtzorg) en een groot deel van de welzijnstaken in Heerlen. Van 1 januari tot 1 mei was 2024 was BTH enkel financieel verantwoordelijk en werd de uitvoering nog gedaan door Heerlen Stand-BY (HSB) via een constructie van onderaannemerschap. Vanaf 1 mei 2024 is BTH volledig verantwoordelijk.

In de eerste fase is er speciale aandacht geschonken aan de overgang van bestaande cliënten en is per client een overdrachtdossier gemaakt waardoor er een zachte landing heeft kunnen plaatsvinden. Medewerkers HSB zijn allen uitgenodigd om de overstap te maken waarbij gezorgd is voor gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden. Uiteindelijk is 70% van de HSB medewerkers in dienst getreden van BTH en zijn zij direct meegenomen in de visie en opdracht. Bestaande buurtpunten en activiteiten zijn voortgezet om ook qua aanbod te zorgen voor een geruisloze overgang voor inwoners. In de tweede periode van 2024 heeft er een doorontwikkeling plaatsgevonden van bv wijkgericht en collectief en dit blijft een continu proces.

De focus heeft gelegen op een zachte landing van cliënten en medewerkers, een goede inrichting van organisatie en administratie, inbedding van BTH in de Heerlense netwerken en start van de samenwerking met belangrijke ketenpartners zoals JENS. Wij hebben hierin gemonitord en gestuurd.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (Loket Opvang Beschermd Wonen)

Het samenwerkingsverband Beschermd Thuis Parkstad werpt zijn vruchten af. Het aanbod beschermd wonen sluit steeds beter aan bij de hulpvragen van onze inwoners in Heerlen en Parkstad. Door kennis en kunde onderling te delen kan steeds beter maatwerk worden geboden en is het aantal PGB's tot een minimum afgenomen.

Naast de onderlinge samenwerking wordt er ook steeds nauwer samen gewerkt tussen onze toegang het Loket Opvang en Beschermd Wonen en de keten partners. Denk aan de aanbieders maatschappelijke opvang.

Door deze samenwerking is het aantal plaatsingen bij onze aanbieders in 2024 toegenomen waardoor de wachtlijst afneemt. Desalniettemin is een uitbreiding van beschermd wonen plekken nog nodig.

Afgelopen periode hebben we gewerkt aan nieuw beleid voor de toegang tot maatschappelijke opvang. Doel van dit beleid is zorgen voor meer grip op de in- door- en uitstroom. We zien een toename van vraag naar opvang en willen daarom de door- en uitstroom versnellen.

"Eerste jaar zonder Krediet Bank Limburg, Schuld Hulp Verlening (bijna) volledig in eigen regie".

Per 1 januari 2024 is de gemeente Heerlen uit de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg (KBL) getreden, waarmee een belangrijke stap werd gezet richting de zelfstandige uitvoering van schuldhulpverlening binnen de gemeente. Een voornaam doel van deze stap was het vergroten van de doelmatigheid van onze dienstverlening. De overgangsperiode van 2024 heeft geen belemmering gevormd voor het leveren van volwaardige schuldhulpverlening aan Heerlense inwoners. En ook al gold 2024 als een overgangsjaar, mede doordat Heerlense klanten bij de KBL ook dit jaar nog periodiek uitstroomden, toch heeft Team Schuldhulpverlening (Team SHV) van meet af aan volwaardige schuldhulp weten te verlenen aan haar nieuwe klanten. Het overheidsactieplan Basisdienstverlening Schuldhulpverlening, dat per 2024 in werking trad, waarborgt dat iedere Nederlander met een financiële hulpvraag kan rekenen op de basiselementen van schuldhulpverlening vanuit zijn of haar gemeente. Team SHV heeft in 2024 bewezen deze basis op orde te hebben, waarbij alle benodigde basiselementen van schuldhulpverlening werden ingezet.

Inwoners die met financiële problemen te maken hadden, ontvingen de noodzakelijke ondersteuning op basis van de NVVK-normen en principes. Dit doen we sinds 1 januari 2024 als gecertificeerd lid van de Nederlandse Volksvereniging voor Volkskrediet (NVVK). Naast het bieden van basisdienstverlening was Team SHV ook in staat om in te spelen op landelijke beleidsontwikkelingen, zoals de verkorting van de schuldsaneringstermijn en de aanpak van problematische schuldsituaties zonder afloscapaciteit. In 2024 was Team SHV daarnaast in staat om flexibel en efficiënt in te spelen op de veranderende behoeften van onze inwoners. De focus lag hierbij op maatwerk, waarbij zorg en ondersteuning werden afgestemd op de specifieke situatie van iedere inwoner. Met vertrouwen kijken wij vooruit naar de verdere ontwikkeling en verbetering van onze schuldhulpverlening in de komende jaren. De voortgang die in 2024 is geboekt, biedt een solide basis voor een efficiënte, effectieve en toekomstgerichte dienstverlening aan onze inwoners. Wij kijken met vertrouwen vooruit naar de verdere optimalisatie van onze dienstverlening in de komende jaren.

Armoede en ondersteuning

- We hebben gerichte maatregelen genomen om gezinnen met kinderen te ontlasten en financiële druk te verlichten. In Heerlen werken wij samen met organisaties zoals Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport- en Cultuur, waardoor gezinnen geholpen worden door geen dure kleding, clublidmaatschappen of schoolspullen aan te hoeven schaffen, maar ieder kind wel mee kan blijven doen.
- Buurteams Heerlen heeft kwetsbare inwoners bereikt via buurtpunten en ouderencentra, gericht op zelfredzaamheid en sociale participatie.

Algemene voorzieningen jeugd

- We hebben ons speeltuinbeleid voortgezet en daarmee veilige en attractieve speeltuinen geboden voor kinderen in de leeftijd tot en met twaalf jaar. In het merendeel van de speeltuinen hebben we aanpassingen gerealiseerd zodat deze ook toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking.
- We hebben de scoutingorganisaties ondersteund om hun leden een plezierig, uitdagend en leerzaam programma aan te bieden.
- Jeugdparticipatie: de kinderen van het kindercollege zijn gestimuleerd om mee te denken over maatschappelijke thema's uit hun eigen leefomgeving en zijn op een laagdrempelige manier in aanraking gekomen met de politiek.

Jeugd en gezinnen

- De actieprogramma's *Kansrijk van Start* en *Kansrijke Start Parkstad en Zuid-Limburg* hebben bijgedragen aan gelijke kansen voor kinderen vanaf de geboorte. Samen met partners hebben we een sterk preventieaanbod geboden aan gezinnen.
- JENS heeft Basishulp Jeugd; ambulante jeugdhulp en preventieve activiteiten, uitgevoerd en verstevigd. De focus lag op laagdrempelige, tijdige en passende hulp in de directe omgeving van kinderen en gezinnen.
- We hebben ingezet op bewustwording en interventies rond geweld in afhankelijkheidsrelaties, onder andere via het *Handle with Care*-programma, trainingen voor professionals en een bewustwordingscampagne.

Jeugdzorg

- Samen met de 16 Zuid-Limburgse gemeenten hebben we nieuwe afspraken gemaakt over de gezamenlijke inkoop van jeugdzorg voor de komende jaren.
- In Zuid-Limburg zijn afspraken gemaakt over de inrichting van een nieuwe samenwerkingsstructuur.
- Op Limburgs niveau zijn afspraken gemaakt over jeugdbescherming en -reclassering, onder andere 1 uniforme subsidieregeling en 1 samenwerkingsprotocol.
- Er is gewerkt aan het advies van de Taskforce Robuust Zorglandschap, met als doel op Limburgse schaal te komen tot een toekomstig dekkend en duurzaam gezond jeugdzorglandschap.
- De collegiale samenwerking binnen Parkstad op het brede beleidsterrein jeugd is verder geïntensiveerd.

Inclusiviteit en eenzaamheid

- Met ons integraal ouderenbeleid *Ouder worden met Toekomst* hebben we nieuwe initiatieven gerealiseerd die ouderen in buurten samenbrengen.
- Onze aanpak tegen eenzaamheid heeft geleid tot nieuwe samenwerkingen tussen inwoners, lokale ondernemers en maatschappelijke partners.

Wmo en beschermd wonen

- Wmo dagbesteding, begeleiding, welzijn en ondersteuning: in 2023 is de subsidietender gepubliceerd voor de uitvoering van deze activiteiten vanaf 2024 t/m 2027. Buurtteams Heerlen (Stichting Inclusio Uitvoering) is onze nieuwe partner voor deze opdracht.
- De capaciteit van onze maatschappelijke opvang is uitgebreid. We zoeken voor beschermd wonen naar extra plekken voor jongvolwassenen binnen het samenwerkingsverband Beschermd Thuis Parkstad. We hebben 5 doorstroomhuizen gerealiseerd met specialistische begeleiding voor ex-gedetineerden.
- Het Wmo-vervoer via Omnibuzz blijft uitdagend door landelijke chauffeurstekorten, maar door aanpassingen in de ritorganisatie hebben we oplossingen gevonden voor de vraag naar mobiliteit.
- Hulpmiddelen en trapliften zijn doelmatig ingezet, wat een positief effect heeft gehad op het uitstaande bestand. De producten voldoen aan de vereiste kwaliteit en de uitvoering van de dienstverlening verloopt naar tevredenheid. Via onze contracten hebben wij de producten tegen goede tarieven kunnen huren c.q. kopen.

Gezondheid en preventie (zie ook paragraaf 2.1.7)

- Het *Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)* heeft lokale en regionale preventieve gezondheidsmaatregelen versterkt. Specifieke aandacht ging uit naar kwetsbare groepen, met activiteiten gericht op onder andere mentale en fysieke gezondheid.

- Het vergroten van de bewustwording bij ouders, kinderen en scholen over het belang van een gezonde leefstijl loopt als een rode draad door projecten als JOGG, Keigezond en het mondzorg-project.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Cliënten hebben naar verwachting gebruikgemaakt van de onafhankelijke adviserende cliëntondersteuning die MEE Zuid-Limburg, via een subsidie van ons, aanbiedt. In totaal heeft MEE Zuid-Limburg 223 unieke cliënten ondersteund met onafhankelijke adviserende hulp. Daarnaast waren er 116 incidentele anonieme contacten, waarbij geen persoonsgegevens worden geregistreerd. Dit is vergelijkbaar met 2023, toen 224 cliënten ondersteuning ontvingen en er 120 anonieme contacten waren.

Impact en betekenis

Onze inspanningen hebben bijgedragen aan een sociale basis waarin mensen zich gesteund voelen en toegang hebben tot passende zorg en ondersteuning. Door een brede focus op preventie, inclusie en samenwerking zijn we beter in staat om in te spelen op complexe maatschappelijke uitdagingen.

Uitdagingen en kansen

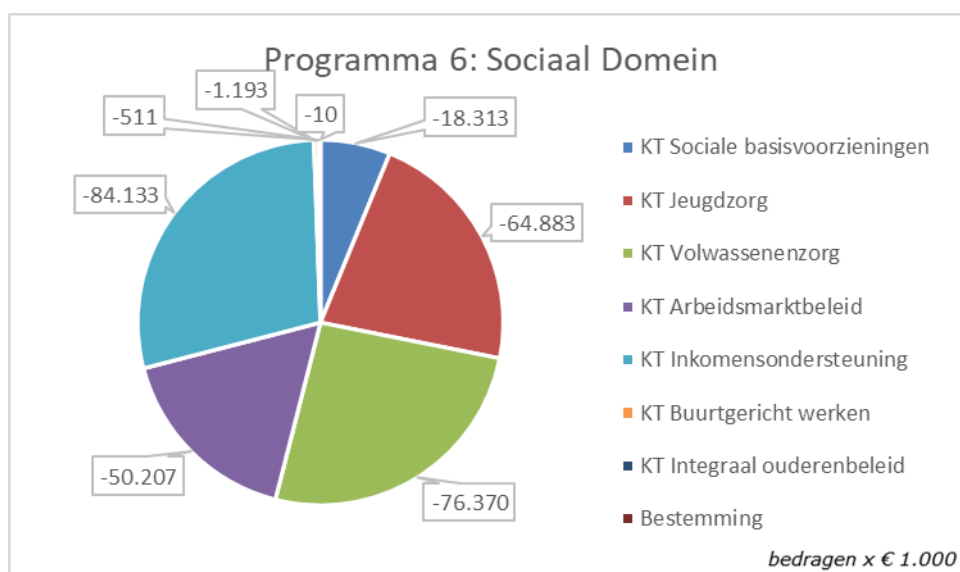
De druk op jeugdzorg en Wmo blijft een aandachtspunt, evenals de stijgende vraag naar zorg en ondersteuning en de betaalbaarheid daarvan. We hopen dat initiatieven zoals GALA en het gedachtegoed van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd kansen bieden om samen met partners duurzame oplossingen te realiseren en de veerkracht van onze gemeenschap te vergroten.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Sociaal Domein	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Sociale basisvoorzieningen	830	7.214	6.134	-12.446	-20.276	-18.313	-11.616	-13.062	-12.179	882
KT Jeugdzorg	525	798	1.268	-56.957	-57.973	-64.883	-56.432	-57.175	-63.615	-6.440
KT Volwassenenzorg	2.387	2.797	2.825	-75.087	-79.110	-76.370	-72.700	-76.313	-73.545	2.768
KT Arbeidsmarktbeleid	1	13.235	4.260	-37.468	-57.733	-50.207	-37.467	-44.498	-45.947	-1.449
KT Inkomensondersteuning	71.461	70.533	70.577	-88.299	-88.019	-84.133	-16.838	-17.486	-13.556	3.930
KT Buurtgericht werken	0	167	178	-908	-1.393	-1.193	-908	-1.226	-1.015	211
KT Integraal ouderenbeleid	332	192	192	-727	-560	-511	-395	-368	-319	49
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	75.536	94.935	85.434	-271.891	-305.063	-295.610	-196.354	-210.128	-210.176	-48
Bestemming	1.853	2.807	2.802	-15	-15	-10	1.838	2.792	2.792	0
Gerealiseerde resultaat	77.389	97.742	88.235	-271.906	-305.078	-295.619	-194.517	-207.336	-207.384	-48 N

Bedragen x € 1.000

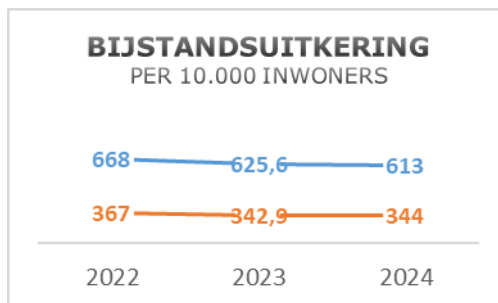
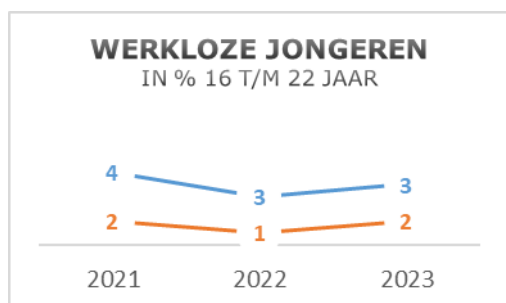
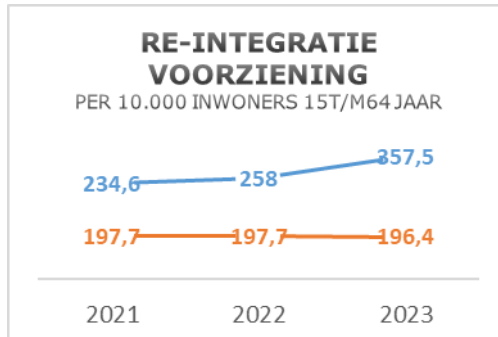
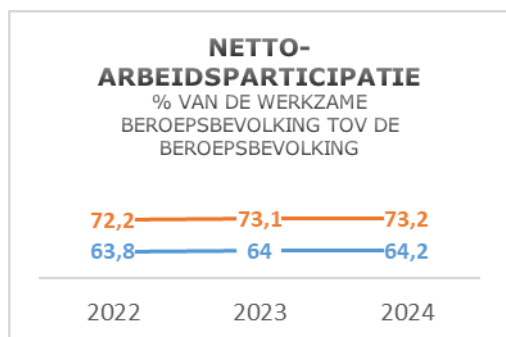
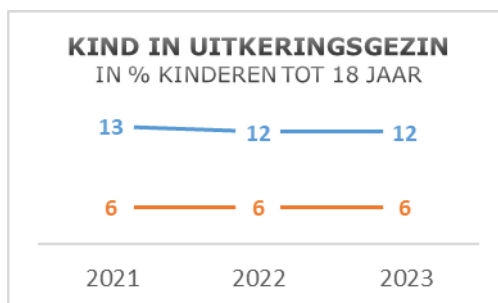
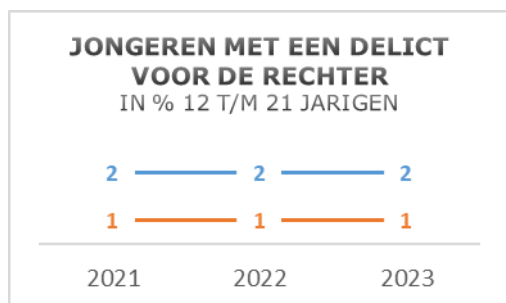
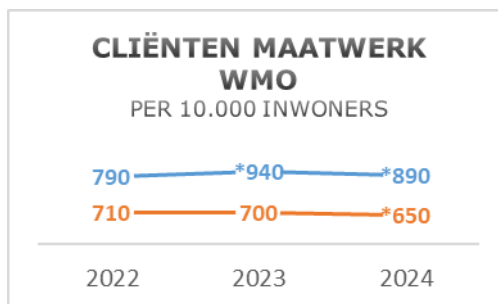
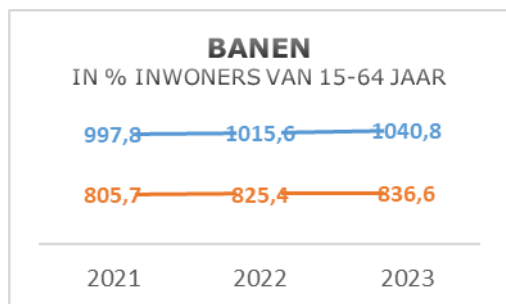
De lasten 2024 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Sociaal Domein

Beleidsindicatoren

NL Heerlen

JEUGDHULP
IN % JEUGDIGEN TOT 18 JAAR

17,8 — 17,2 — 13,3
13,5 — 13,9 — 11,5

2022 2023 2024

JEUGDBESCHERMING
IN % JEUGDIGEN TOT 18 JAAR

2,5 — 2,5 — 2,3
1,2 — 1,1 — 0,9

2022 2023 2024

JEUGDRECLASSERING
IN % JEUGDIGEN TOT 18 JAAR

0,7 — 0,7 — 0,6
0,3 — 0,3 — 0,3

2022 2023 2024

Kernthema Sociale basisvoorzieningen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we verder gebouwd aan een inclusieve, toegankelijke en duurzame sociale basis. Door samen te werken met partners en inwoners hebben we sociale voorzieningen versterkt en uitgebreid. Buurtgerichte initiatieven en ondersteuning van kwetsbare groepen en (jeugd)hulp zo veel mogelijk in de buurt stonden hierbij centraal. We hebben daarnaast ingezet op preventie en bewustwording om zelfredzaamheid en gemeenschapszin te bevorderen.

Inclusieve en toegankelijke speeltuinen

- We hebben de transitie naar inclusieve speeltuinen voortgezet. Nieuwe speeltoestellen zijn geplaatst en paden verbeterd, zodat kinderen met een beperking ook veilig en plezierig kunnen spelen.

Scouting en jeugdwerk

- Ons scoutingbeleid is gecontinueerd, met ondersteuning bij ledenwerving en de verbetering van veiligheids- en onderhoudsstandaarden.
- JENS heeft het jeugd- en jongerenwerk wijkgericht uitgevoerd, in samenwerking met andere (wijk)partners en in samenspraak met de jongeren.

Jeugdparticipatie

- Het kindercollege is betrokken geweest bij verschillende maatschappelijke en representatieve activiteiten zoals de koningsspelen, het uitreiken van de jeugdlintjes en de viering van 4 en 5 mei.
- Vanaf 2025 gaan we jeugd- en jongerenparticipatie op een andere manier vormgeven. We hebben het laatste kindercollege (schooljaar 2023-2024) op een passende manier bedankt voor hun inzet en betrokkenheid bij onze stad.

Gezonde jeugd (zie ook programma 2.1.7)

- De JOGG-aanpak (*Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst*) heeft scholen en kinderopvanglocaties begeleid bij het behalen en het behouden van Gezonde School- of gezonde kinderopvangcertificaten. Daarnaast heeft JOGG verschillende activiteiten georganiseerd en gestimuleerd, waaronder het nationaal schoolontbijt, de peuter- en kleuter4daagse en het aanbieden van fruit op scholen.
- Het programma *Keigezond* heeft gezinnen ondersteund bij een gezondere leefstijl. Daarnaast is er op Parkstadniveau een samenwerking opgezet tussen de jeugdgezondheidszorg en tandartspraktijken voor meer bewustwording bij ouders over het belang van goede mondzorg bij kinderen en een goede doorverwijzing naar de tandarts.

Kansrijk van Start en Kansrijke Start (Parkstad en Zuid-Limburg)

- Met de programma's *Kansrijk van Start* en *Kansrijke Start Parkstad en Zuid-Limburg* hebben we geïnvesteerd in de eerste 1.000 dagen van kinderen, met als doel het bevorderen van gelijke kansen. Dit omvatte steun voor gezinnen via onder andere de Sjpruut Sjop, Sjpruutcafés, Ooievaarmoeders, knooppunten Kansrijke Start en initiatieven zoals Voorzorg, Stevig Ouderschap, Nu Niet Zwanger en Centering Zwangerschap.
- In samenwerking met meerdere partijen in Parkstad is een plan Taalrijke Start opgesteld met als doel dat alle kinderen op het juiste taalniveau zijn als ze beginnen aan de basisschool.
- Door samen te werken met partners uit zowel medisch als sociaal domein hebben we de preventieve zorg voor (aanstaande) ouders versterkt en verder ontwikkeld. We borgen deze samenwerking.

@ease en jongerenondersteuning

- @ease heeft de hoofdlocatie in 2024 verhuisd van Carbon6 naar het centrum. Daarnaast is er een pop-up locatie in jongerencentrum The Break, waar jongeren in een laagdrempelige omgeving ondersteuning kunnen vinden.
- In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen voor het jongereninformatiepunt 'Enne'; een laagdrempelige plek waar jongeren met al hun vragen terecht kunnen.

Bewustwording en geweldspreventie

- Alle Zuid-Limburgse gemeenten hebben de regiovisie Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) vastgesteld, verwerkt in een uitvoeringsplan en de betrokken partners hebben zich hieraan gecommitteerd. Het plan omvat lokale, subregionale en regionale samenwerking, en richt zich op het vergroten van bewustwording, deskundigheidsbevordering en samenwerking. Trainingen voor professionals en een bewustwordingscampagne hebben bijgedragen aan een bredere aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.
- *Handle with Care* is in heel Zuid-Limburg uitgerold. Via *Handle with Care* en gastlessen op basisscholen hebben we de bewustwording over huiselijk geweld vergroot.

Eenzaamheidspreventie

- Onze aanpak tegen eenzaamheid is uitgebreid met nieuwe buurtgerichte initiatieven, zoals Buurtschakels en het jongerenprogramma *Join Us*. Samen met ondernemers en vrijwilligers hebben we activiteiten georganiseerd die sociale verbinding stimuleren.

Buurtteams Heerlen

Voor een geruisloze overgang voor de inwoners zijn de bestaande buurtpunten voortgezet. Waar nodig en mogelijk later aangevuld met nieuwe locaties. De multidisciplinaire buurtteams zijn ingericht met borging van de noodzakelijke expertise, passend bij de behoeften van de wijk. Het wijkgericht werken is vanuit de bestaande situatie verder ontwikkeld en het collectief werken is uitgebreid. Verdere doorontwikkeling blijft een continu proces. Met de dagbestedingsorganisaties zijn nieuwe afspraken gemaakt die een goede basis vormen voor de specifieke transformatie opgave. Speciale aandacht is ook uitgegaan naar de GGZ-problematiek. Senior actief, de 'beweeg'activiteiten voor ouderen, is al in 2024 overgenomen; een jaar eerder dan gepland stond.

Voor diverse activiteiten is gebruik gemaakt van vrijwilligers. Het merendeel hiervan was ook actief via de vorige aanbieder HSB. De dienstverlenende vrijwilligers (maatjes) zijn slechts zeer beperkt verdergegaan onder deze opdracht. Geconstateerd is dat er een veelvoud aan vrijwilligersinitiatieven in Heerlen is waardoor diverse organisaties in dezelfde vijver vissen. Een analyse en plan van aanpak volgen derhalve.

2024 is het jaar van opstart en implementatie van de nieuwe opdracht/subsidietender 'maatschappelijke ondersteuning in de gemeente Heerlen' waarbij de focus van BTH gelegen heeft op een goede inrichting van organisatie en administratie, inbedding van BTH in de Heerlense netwerken en start van de samenwerking met belangrijke ketenpartners zoals JENS. Dit uiteraard ten behoeve van een goede maatschappelijke ondersteuning van kwetsbare inwoners.

Als gemeente hebben wij gemonitord en gestuurd op de uitvoering van de subsidietender zodat de Wmo doelstelling dat iedereen optimaal mee kan doen, zoveel mogelijk op eigen kracht, met ondersteuning van het sociaal netwerk en waar nodig via een passende ondersteuning wordt gerealiseerd.

Vluchtelingen

- In 2024 was de druk op de asielopvang in Nederland nog steeds heel hoog. Heerlen blijft hierin verantwoordelijkheid nemen en heeft halverwege het jaar besloten om de bestuursovereenkomst met het COA met dertig jaar te verlengen. Door deze langjarige overeenkomst krijgt het COA de ruimte om flink te investeren in de AZC-locatie. Er worden in het AZC 380 vluchtelingen opgevangen en in de POA worden 51 amv's opgevangen. Hiermee voldoen we ruimschoots aan wat de Spreidingswet van ons vraagt. De instroom van Oekraïense vluchtelingen is afgenomen, maar er is nog steeds veel behoefte aan nieuwe opvangplekken. Daarom hebben we het aantal opvangplekken voor Oekraïense vrouwen en kinderen met 60 plekken uitgebreid.
- Alle gemeenten in Nederland moeten statushouders huisvesten. De statushouders worden op basis van inwonertal verdeeld over alle gemeenten, die hiermee een taakstelling krijgen. We hebben 2023 afgesloten met een achterstand op de taakstelling huisvesting statushouders. Het is helaas niet gelukt om deze achterstand in te lopen in 2024. De instroom van asielzoekers is weliswaar nog steeds hoog, maar door achterstanden bij de IND duurt het enkele jaren voordat het gezin kan nareizen. We kregen daarom slechts mondjesmaat nieuwe koppelingen van gezinnen. Daardoor konden we niet doorpakken in de taakstelling. We hebben onze knelpunten herhaaldelijk gedeeld met de provincie, die toezichthouder is voor de taakstelling.
- De gemeente heeft een regisserende rol in de inburgering voor de Heerlense inburgeraars. De gemeente kijkt welke leerroute het meest geschikt is voor de inburgeraar en begeleidt de

inburgeraar tijdens het traject. We werken in het inburgeringsaanbod nauw samen met de andere Zuid-Limburgse gemeenten. Ook in 2024 zijn er weer veel nieuwe inburgeraars in Heerlen gestart met hun traject. Zij volgen lessen bij onze partners en doen mee aan onze eigen workshops. We zijn tegen het eind van het jaar in Heerlen gestart met een kleine pilot waarin we inburgeraars die meer moeite hebben met het leren van de taal, participatievaardigheden meegeven. Ons doel is dat iedereen naar vermogen mee leert doen.

Inclusie en diversiteit

De gemeente als werkgever heeft aan het begin van 2024 het Charter Diversiteit ondertekend (dit is een initiatief van de SER). In het daarna opgestelde plan geven we aan hoe we als werkgever binnen onze eigen organisatie zorgen dat iedereen op een prettige en passende manier kan werken en hoe we de komende vier jaar gaan werken aan de verhoging van diversiteit en inclusie binnen de ambtelijke organisatie. We willen hiermee niet alleen werken aan een mooiere organisatie voor iedereen, maar ook een goed voorbeeld zijn voor andere organisaties.

Samen met onze partners hebben we de Lokale Inclusie- en diversiteitsagenda 2024-2027 opgesteld. Daarmee hebben we nieuwe stappen gezet naar een inclusieve stad met ruimte voor diversiteit. Door een gezamenlijke inspanning is het gelukt om een pand te vinden in het centrum van Heerlen voor de LHBTIQ+ gemeenschap voor ontmoeting en activiteiten: Central P@rcQ. In Central P@rcQ zijn ook anderen welkom. Jongerenorganisatie @Ease is vaste gebruiker van het pand.

Door middel van een tentoonstelling en conferenties 'Pretu' is er aandacht besteed aan het slavernij-verleden en de gevolgen daarvan in het Nederland anno nu. We blijven werken aan een inclusieve en toegankelijk stad. De HogeNoodApp levert hieraan een belangrijke en praktische bijdrage. Steeds meer toiletten zijn openbaar toegankelijk.

Impact en betekenis

Door een sterke focus op preventie, inclusiviteit en samenwerking hebben we bijgedragen aan de ontwikkeling van een stevig fundament voor een sociaal betrokken en veerkrachtige gemeenschap. Onze inspanningen hebben gezorgd voor betere toegankelijkheid van voorzieningen, verbeterde ondersteuning voor kwetsbare inwoners en een versterking van de sociale cohesie.

Uitdagingen en kansen

De toenemende druk op het sociaal domein, zoals jeugdzorg en ondersteuning voor volwassenen, vraagt om innovatieve oplossingen en nauwere samenwerking met partners. Tegelijkertijd bieden transformatie en innovatie kansen om de ondersteuning en hulp in Heerlen toegankelijk en betaalbaar te houden.

Er staan een aantal veranderingen binnen de asielketen op de rol en dat zal ook gevolgen hebben voor de gemeente. Wat wordt er straks van de gemeente en van de vluchteling verwacht? De onzekerheden omtrent nieuwe landelijke plannen, maakt het niet eenvoudig om ruim op tijd voorbereid te zijn op de gevolgen van nieuw rijksbeleid.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Sociale basisvoorzieningen wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Sociaal Domein	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Sociale basisvoorzieningen	830	7.214	6.134	-12.446	-20.276	-18.313	-11.616	-13.062	-12.179	882

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Sociale basisvoorzieningen	<i>Vreemdelingen</i> Door een efficiënte inzet van de middelen binnen het vreemdelingenbeleid en een lagere instroom van statushouders dan verwacht, blijven er in 2024 financiële middelen over. Door de inzet van Spuk middelen zijn er verschillen aan de baten en lasten kant. Het voordelig resultaat is gemeld in de novembernota.	-858	960	I	N/V
	<i>Opvang ontheemden Oekraïners</i> De kosten die de gemeente maakt voor de opvang van Oekraïners worden gedekt door middelen via een Specifieke Uitkering (Bekostigingsregeling).	-303	662	I	N/V
	<i>Huiselijk geweld</i> Zoals in de novembernota gemeld dient dit bedrag ter compensatie van de eerder doorgevoerde bezuiniging van 150K op de Decentralisatie uitkering Vrouwenopvang (DUVO) op te vangen/ te niet te doen. De DUVO-middelen zijn bestemd voor de keten brede aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Conform bestuurlijke afspraken worden de resterende middelen elk jaar ingezet om de bijdrage van Veilig Thuis van alle Parkstadgemeenten, inclusief Heerlen te verlagen. Door overheveling van deze regio middelen die overblijven (Heerlens eigen bijdrage voor Veilig Thuis) wordt deze bezuiniging weer ongedaan gemaakt, zodat deze regionale middelen ten goede komen aan de regio.		148	I	V
	Centrale verantwoording rentelasten.		50	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		95	I	V
	Diverse afwijkingen.	81	47	I	V/V
Totaal kernthema Sociale basisvoorzieningen		-1.080	1.962		882

Bedragen x € 1.000

Kernthema Jeugdzorg

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we de jeugdzorg verder getransformeerd om efficiëntere en meer toegankelijke hulp te bieden aan jeugdigen en hun gezinnen. Door versterking van preventieve voorzieningen, samenwerking met partners in onderwijs en zorg, en de uitvoering van regionale en nationale beleidsinitiatieven hebben we stappen gezet richting een toekomstbestendige jeugdzorg.

Basishulp Jeugd

- JENS heeft verder ingezet op het bieden van ondersteuning en hulp in de directe leefomgeving van jeugdigen, in de wijk. Hierbij wordt gestreefd naar zo veel mogelijk zelfredzaamheid van jeugdigen en hun gezinnen, ouders worden als gelijkwaardige partners benaderd.
- Er zijn interventies gedaan om groepsgerichte hulp te versterken en efficiëntere toeleiding naar hulp (in de wijken) te realiseren.
- In samenwerking met het onderwijs is in een aantal scholen laagdrempelige hulp vormgegeven, onder andere via doelgroeparrangementen
- Daarnaast is gecontinueerd dat er vaste contactpersonen gekoppeld zijn aan huisartsenpraktijken.
- We hebben een volgende stap gezet in het implementeren van beheersmaatregelen om beter te kunnen sturen en monitoren.

Residentiële jeugdhulp

- In de jeugdzorgregio Zuid-Limburg hebben we samengewerkt om het beleidskader uit te voeren en het Service Level Agreement te actualiseren. Hiermee zorgen we voor betere afstemming en efficiëntere inzet van middelen en zorg.
- Er zijn afspraken gemaakt over de gezamenlijke inkoop van de jeugdzorg vanaf 2024.
- De voortgang van het herstelplan XONAR is intensief gemonitord, samen met de direct betrokken partijen.
- Er zijn gesprekken gevoerd met de gecertificeerde instellingen over het uniformeren van samenwerkingsafspraken voor heel Limburg.
- Er is overleg gevoerd met Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen over het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.
- We hebben geparticipeerd in de Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg. Deze heeft als doel om te komen tot een toekomstig dekkend en duurzaam gezond jeugdzorglandschap in Limburg.

Impact en betekenis

De jeugdzorg in Heerlen is verder ontwikkeld om laagdrempelige, toegankelijke en kwalitatieve ondersteuning en hulp te bieden. Door een sterke focus op preventie, hulp en ondersteuning in de wijk en samenwerking met direct betrokken partners hebben we bijgedragen aan het welzijn en de zelfredzaamheid van jeugdigen en gezinnen.

Uitdagingen en kansen

De druk op jeugdzorg blijft groot, met name door de vraag naar ondersteuning en hulp en door de complexe hulpvragen. De versterking van het voorliggend veld, het efficiënter organiseren van de (toeleiding naar) hulp en de verdere implementatie van beheersmaatregelen en sturing en monitoring bieden echter kansen om deze uitdagingen aan te gaan, gericht op een toekomstbestendige jeugdzorg.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Jeugdzorg wordt hieronder weergegeven:

Programma 6: Sociaal Domein	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Jeugdzorg	525	798	1.268	-56.957	-57.973	-64.883	-56.432	-57.175	-63.615	-6.440 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Jeugdzorg	<i>Jeugdzorg</i> Deze overschrijding heeft meerdere oorzaken. De hogere kosten Maatwerk worden veroorzaakt doordat ondanks beschikbare capaciteit bij gecontracteerde aanbieders het steeds vaker niet mogelijk of passend is om een jeugdige te plaatsen waardoor er voor een maatwerkoplossing gekozen moet worden. Afgelopen jaren zien we landelijk de trend van stijgende kosten jeugdzorg hetgeen ook in Heerlen zichtbaar is. Ondanks een stagnatie van de aantallen nemen de kosten aanzienlijk toe. Deze toename wordt veroorzaakt door hogere tarieven t.g.v. indexering en door toename zorgwaarde. Met name de kosten van één op één trajecten begeleiding zijn in 2024 fors toegenomen. We blijven kritisch kijken naar de te nemen beheersmaatregelen.	103	-4.183	S	V/N
	<i>JENS</i> In 2024 blijkt het lumpsumbudget voor JENS opnieuw onvoldoende om de gemaakte kosten te dekken. De zorgkosten boven basis lumpsum bedragen in 2024 € 4.169K. Ondanks gezamenlijke inspanningen op kostenbeheersing worden de eerste effecten pas op langere termijn zichtbaar. De stijgende jeugdkosten sluiten aan bij de landelijke trend waarin de uitgaven voor jeugdzorg blijven toenemen. Ook in 2025 worden diverse beheersmaatregelen ingezet om de kosten beheersbaar te houden en verdere overschrijdingen te beperken. De verwachting is echter dat de effecten hiervan niet direct en volledig in 2025 zichtbaar zullen zijn. Daarnaast wordt een onderzoek uitgevoerd naar een passend lumpsumbudget, zodat de toekomstige financiering beter aansluit op de daadwerkelijke zorgvraag en uitgaven.	283	-4.053	S	V/N
	<i>Uitvoeringskosten jeugd</i> Op basis van de huidige beschikbare cijfers zijn de uitvoeringskosten Jeugd in 2024 lager dan begroot. Dit positief resultaat komt tot stand door nabetaling afwikkeling Transformatieplan Gemeente Maastricht.		214	S	V
	<i>Innovatiebudget Jeugd</i> Het innovatiebudget jeugd wordt gebruikt om initiatieven gedurende het jaar te bekostigen. Positief resultaat wordt behaald doordat er lasten konden worden gedekt uit incidentele andere middelen.	24	76	I	V/V
	<i>Preventief Jeugdbeleid</i> Afwijking komt tot stand doordat er kosten gedekt zijn vanuit SPUK GALA middelen.	49	69	I	V/V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		195	I	V
	Diverse afwijkingen.	12	772	I	V/V
Totaal kernthema Jeugdzorg		470	-6.910		-6.440

Bedragen x € 1.000

Kernthema Volwassenenzorg

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Zorg dichtbij, passend en toegankelijk

In 2024 hebben we opnieuw gewerkt aan het versterken van een toekomstbestendig zorgsysteem voor volwassenen in Heerlen. We hebben ingezet op het verbeteren van de toegankelijkheid van zorg en ondersteuning, het stimuleren van zelfredzaamheid en inrichten van voorzieningen en ondersteuning dicht bij de woon- en leefomgeving van onze inwoners.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Door de nieuwe werkwijze Beschermd Wonen die we sinds 2023 hebben, konden wij de behoefte van de doelgroep afgelopen jaar beter in beeld brengen. Hierdoor weten we dat er meer plekken nodig zijn voor de doelgroep jongvolwassenen. We zijn samen met de partners gestart met het zoeken naar passende plekken voor deze doelgroep.

De maatschappelijke opvanglocatie Heugderlicht is verbouwd, zodat ook hier kwalitatieve opvang die aansluit bij de hedendaagse eisen, geboden kan worden. De capaciteit voor opvang is uitgebreid doordat de locatie Heugderlicht na de verbouwing volledig ingezet wordt voor opvang. De totale capaciteit van onze opvang is daardoor uitgebreid met 12 plekken. In 2024 is de analyse naar onze maatschappelijke opvang volledig afgerond. Uit de analyse blijkt dat we goede kwalitatieve opvang bieden, maar er nog ruimte is voor verbetering. We zijn bezig met het opstellen van een plan om de opvang te verbeteren op basis van de analyse.

Preventie en samenwerking

Samen met de regiogemeenten en onze uitvoerende partners blijven we inzetten op het voorkomen van dakloosheid en beschermd wonen bij onze inwoners in Parkstad. Een voorbeeld is Housing Justitieel, dit betreft doorstroomwoningen waar ex-gedetineerden naar uitstromen en specialistische begeleiding ontvangen. In 2024 zijn 5 doorstroomwoningen gerealiseerd. We hebben extra geïnvesteerd in preventie, door het aanbieden van cursussen die hierop gericht zijn (voorbeelden: Mental Health First Aid en 'In de put, uit de put'). Daarnaast zijn we gestart met het voorbereiden van de eerste kenniscarroussel. Deze vindt begin 2025 plaats. In 9 korte workshops wordt kennis verspreid onder bijna 100 professionals uit de regio over preventieve projecten gericht op het voorkomen van dakloosheid en beschermd wonen.

Hulp bij het huishouden en woningaanpassingen

Het aantal cliënten dat gebruikmaakt van hulp bij het huishouden is in 2024 gestegen tot 3.900, een groei van 5%. Omdat het huidige contract afliep, is een nieuw contract afgesloten met de zorgaanbieders MeanderGroep en Ambulante Thuiszorg. Dit contract heeft een looptijd van vier jaar (2025-2029) en kan driemaal met twee jaar worden verlengd. Tegelijkertijd is een onderzoek gestart naar nieuwe, innovatieve vormen van huishoudelijke hulp om in 2025 efficiënter te kunnen werken.

Voor woningaanpassingen hebben we in 2024 meer dan 400 aanvragen verwerkt. Deze aanvragen omvatten onder andere aanpassingen zoals drempelverwijdering en het verbreden van deuropeningen. Deze maatregelen bevorderen de toegankelijkheid van woningen en dragen bij aan het langer zelfstandig thuis wonen van onze inwoners.

Doelgroepenvervoer/ Omnibuzz Doelgroepenvervoer

De kwaliteit van het doelgroepenvervoer is in 2024 ondanks de stijgende vervoersvraag op peil gebleven vanwege een herziening van de ritplanning en extra focus op piekspreiding. Hierdoor konden meer ritten worden uitgevoerd zonder concessies te doen aan de service.

Hulpmiddelen

In 2024 is het inkooptraject voor Wmo-hulpmiddelen afgerond, waarbij Medipoint de leverancier blijft. Het nieuwe contract, dat ingaat op 1 januari 2025, heeft een looptijd van vier jaar met mogelijke verlenging tot zeven jaar. Hulpmiddelen en trapliften zijn doelmatig ingezet en goed beheerd, zodat cliënten snel en efficiënt de benodigde ondersteuning ontvangen.

Via onze contracten hebben wij afgelopen jaar de hulpmiddelen tegen goede tarieven kunnen huren c.q. kopen. In 2024 zijn er 730 nieuwe hulpmiddelen uitgeleend en 686 hulpmiddelen weer ingenomen door Medipoint. In totaal zijn 2086 hulpmiddelen op het einde van 2024 uitgeleend. Daarnaast zijn er 92 nieuwe trapliften geplaatst door Otolift, waardoor het totaal aantal trapliften binnen de gemeente Heerlen is gestegen naar 429.

Persoons Gebonden Budgetten

De aanvragen van inwoners voor een PGB zijn nadrukkelijk beoordeeld op PGB-vaardigheid van de aanvrager of zijn/ haar netwerk, zodat voldoende geborgd is dat zij de daarbij behorende verantwoordelijkheden aan kunnen. Het uitgangspunt blijft dat onvoldoende PGB-vaardige cliënten via een zorg in natura aanbieder worden ondersteund.

Innovatie en samenwerking

Wonen en zorg

Samen met een woningcorporatie en zorgaanbieder werken we aan realisatie van een Zorgbuurthuis, voor inwoners uit de directe woonomgeving. Bij succes kan dit kleinschalige woonzorgproject de basis vormen voor een bredere uitrol in andere wijken.

Gemeenschappelijke visie en samenwerking

De samenwerking binnen Beschermd Thuis Parkstad is verder versterkt. In 2024 hebben we gezamenlijk een regionale beleidsagenda opgesteld om zorg en opvang nog beter op elkaar af te stemmen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Volwassenenzorg wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Sociaal Domein	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Volwassenenzorg	2.387	2.797	2.825	-75.087	-79.110	-76.370	-72.700	-76.313	-73.545	2.768

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Volwassenenzorg	<i>Woningaanpassingen</i> Het aantal woningaanpassingen blijft toenemen, mede door gebrek aan alternatieve huisvesting en verzorging. Daarbij waren er dit jaar weer een aantal grote woningaanpassingen noodzakelijk. Verder zijn de prijzen in de bouwsector gestegen. Dit samen leidt tot een overschrijding van dit budget.		-161	S	N
	<i>Hulpmiddelen</i> Het aantal te verstrekken hulpmiddelen neemt licht toe. Door de contractuele indexeringsafspraken zien we ook een stijging in de prijs van hulpmiddelen.		-316	I	N
	<i>Vervoersvoorziening</i> De begroting 2024-1 is nu weer als vanouds gebaseerd op het vervoersvolume van een jaar ervoor (2023), met een opslag van 5%. Hiermee is de begroting weer in lijn gebracht met het daadwerkelijke vervoersvolume. In de begroting 2024 was het vervoersvolume nog gebaseerd op 2019 (jaar voor Corona). Het lage vervoersvolume is sinds Corona gaandeweg gestegen. Door de begroting nu te koppelen aan het daadwerkelijk vervoersvolume kan dit voordeel gemeld worden. Daarnaast hebben wij een voordelig resultaat van de jaarrekening.		320	I	V
	<i>Hulp bij het huishouden</i> Ook in 2024 is het aantal burgers dat gebruikmaakt van hulp bij het huishouden verder toegenomen. Hoewel deze groei doorzet, is de stijging minder sterk dan in het voorgaande jaar.		-219	I	N
	<i>Beschermd Wonen/ Maatschappelijke Opvang</i> In de uitvoeringsagenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, vastgesteld in november 2023, zijn de activiteiten voor de jaren 2023 tot en met 2025 beschreven. Deze activiteiten zijn afgestemd op de beschikbare middelen. Er was daarbij geen rekening gehouden met de extra middelen die beschikbaar zijn gekomen in de meicirculaire. We stellen voor de rijksmiddelen voor een bedrag van € 1.584.000 in te zetten voor de (tijdelijke) aankoop (en de onrendabele top, beheer- en onderhoudskosten) van het pand gelegen aan de Dkn. Nicolaijstraat 21 met als primaire doel te verkennen dit pand in te zetten voor beschermd wonen. Daarnaast hebben we door het stopzetten van de Skaeve Huse, geen middelen kunnen inzetten t.b.v. het realiseren van de 21 woonunits. De reeds gerealiseerde units krijgen een andere bestemming. Daar zijn kosten aan verbonden, onder meer verplaatsingskosten units Voerendaal. In het raadsvoorstel van deze jaarrekening, stellen wij voor om een bedrag van € 1.584.000 over te hevelen naar 2025.		2.696	I	V

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Volwassenenzorg	<i>PGB beschermd wonen</i> Vanwege een aanzienlijke afname van het aantal afgegeven PGB's is niet het volledige begrote bedrag benut. Ons Zorg in Natura aanbod (Het samenwerkingsverband Beschermd Thuis Parkstad) heeft een dusdanig breed pallet aan beschermd wonen vormen dat in bijna alle gevallen passende beschermd wonen als zorg in nature geboden kan worden. In 2023 was er nog sprake van 59 afgegeven PGB's en voor 2024 was er sprake van 13 PGB's. De verwachting is dat dit aantal gelijk blijft of wellicht iets zal afnemen.		214	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		227	I	V
	Diverse afwijkingen.	28	-21	I	V/N
Totaal kernthema Volwassenenzorg		28	2.740		2.768

Bedragen x € 1.000

Kernthema Arbeidsmarktbeleid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Iedereen doet mee: kansen creëren voor een inclusieve arbeidsmarkt

In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet om de arbeidsmarkt in Heerlen verder te versterken. Door samen te werken met onze partners, zoals WerkvoorHeerlen, WSP Parkstad en lokale werkgevers, hebben we meer inwoners ondersteund bij het vinden van een baan, het volgen van scholing of het opdoen van praktijkervaring.

Meer werk voor meer mensen

In 2024 zijn 375 mensen geplaatst via de samenwerking met WerkvoorHeerlen en WSP Parkstad, een toename van 3% ten opzichte van 2023. Hierbij lag de focus op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waarbij we maatwerktrajecten hebben ingezet om drempels weg te nemen en duurzame plaatsingen te realiseren.

Bovengrondse Vakschool (BVS)

De Bovengrondse Vakschool heeft zijn aanbod in 2024 verder uitgebreid. Nieuwe praktijkleerroutes in de zorg, techniek en logistiek hebben ervoor gezorgd dat 125 deelnemers praktijkverklaringen hebben behaald. Daarnaast zijn drie nieuwe bedrijfsspecifieke vakscholen geopend, in samenwerking met werkgevers in de regio. Dit model biedt niet alleen werkgelegenheid maar ook opleidingsmogelijkheden die aansluiten bij de vraag van de arbeidsmarkt.

Samenwerking met JD Sports en GXO

De samenwerking met JD Sports en GXO, die eerder hun distributiecentra in Heerlen openden, is verder geïntensiveerd. In 2024 zijn 250 nieuwe banen ingevuld, waarvan 75 door kwetsbare werkzoekenden. Het innovatieve model waarin werk en scholing worden gecombineerd, blijft een succes. Deze aanpak zorgt voor bestaanszekerheid voor werkzoekenden en versterkt het economische klimaat in de regio.

Projecten voor kwetsbare groepen

Naast reguliere trajecten zijn in 2024 diverse projecten gestart om kwetsbare doelgroepen te ondersteunen. Zo hebben 80 deelnemers met een migratieachtergrond fietslessen gevolgd, en is het aantal deelnemers dat een VCA-certificaat behaalde gestegen naar 90. Dit opent nieuwe deuren naar werk in de bouw en logistiek.

Inclusieve en toekomstgerichte arbeidsmarkt

Aandacht voor ouderen

In 2024 zijn speciale trajecten opgezet om werkzoekenden van 55 jaar en ouder te ondersteunen. Dit omvatte gerichte training en begeleiding, waarmee 45 ouderen zijn geplaatst in duurzaam werk.

Jeugd en jongeren

Voor jongeren zijn in samenwerking met Vista College en JENS stageplekken en leerwerktrajecten opgezet. In totaal hebben 100 jongeren hiervan gebruikgemaakt, met een succespercentage van 70% doorstroom naar werk of een vervolgopleiding.

Participatiebanen en sociale werkgelegenheid

Het aantal participatiebanen is in 2024 gegroeid naar 250. Deze banen bieden mensen met een beperking of langdurige afstand tot de arbeidsmarkt een kans om mee te doen. WerkvoorHeerlen heeft samen met werkgevers nieuwe werkplekken gerealiseerd, met name in de zorg en dienstverlening.

Duurzaamheid en innovatie

Duurzame logistiek

In lijn met de regionale economische agenda hebben we in 2024 ingezet op het verduurzamen van de logistieke sector. Dit biedt kansen voor nieuwe werkgelegenheid in een groeiende, toekomstbestendige sector.

Innovatieve samenwerking

In samenwerking met het Nationaal Programma Heerlen-Noord zijn innovatietrajecten opgezet, gericht op het betrekken van werkzoekenden bij klimaatprojecten zoals het vergroenen van wijken en energiebesparende projecten.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Arbeidsmarktbeleid wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Sociaal Domein	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Arbeidsmarktbeleid	1	13.235	4.260	-37.468	-57.733	-50.207	-37.467	-44.498	-45.947	-1.449 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Arbeidsmarktbeleid	Afrekening rijkssubsidie 2023 WOZL.		-402	I	N
	Jaarrekeningresultaat WOZL en WSP.		360	I	V
	Extra inspanningen voor inwoners binnen de doelgroep Nieuw Beschut. Er zijn meer trajecten gestart en aanvullende begeleiding geboden om deze kwetsbare groep beter te ondersteunen.		-800	I	N
	Lagere rijksbijdrage voor reïntegratie dan verwacht.		-600	I	N
	Diverse afwijkingen.		-7	I	N
Totaal kernthema Arbeidsmarktbeleid		0	-1.449		-1.449

Bedragen x € 1.000

Kernthema Inkomensondersteuning

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Ondersteuning voor bestaanszekerheid in uitdagende tijden

In 2024 hebben we ons opnieuw ingezet om inwoners met een laag inkomen te ondersteunen bij het behoud van hun bestaanszekerheid. De stijgende kosten van levensonderhoud en andere maatschappelijke uitdagingen maakten inkomensondersteuning een belangrijk speerpunt in onze aanpak.

Daling van bijstandsuitkeringen

In onderstaande tabel is de procentuele af- of toename te zien van het aantal lopende bijstandsuitkeringen ten opzichte van het voorgaande jaar, voor de vijf Nederlandse gemeenten met de hoogste bijstandsdichtheid:

	2020	2021	2022	2023	2024
Rotterdam	4,36%	-1,46%	-5,48%	-2,19%	-1,07%
Heerlen	3,23%	-1,82%	-5,57%	-2,25%	-3,45%
Arnhem	-0,14%	-2,46%	-5,93%	-2,68%	0,32%
Leeuwarden	1,74%	-5,13%	-4,21%	0,42%	2,71%
Den Haag	0,46%	-3,28%	-6,65%	-2,15%	-0,31%

Hieruit blijkt dat dat het aantal bijstandsuitkeringen, met uitzondering van de coronaperiode, in Heerlen al jaren daalt. Met een daling van 3,45% ten opzichte van 2023, zet Heerlen zijn trend voort als een van de best presterende gemeenten op dit gebied in Nederland. Deze afname wordt mede toegeschreven aan intensieve begeleidingstrajecten en de samenwerking met WerkvoorHeerlen en WSP Parkstad.

In onderstaande tabel is zichtbaar hoe het aantal bijstandsuitkeringen in gemeente Heerlen zich heeft ontwikkeld ten opzichte van Nederland:

	Nederland		Heerlen	
2020	366.480	1,81%	3.840	3,23%
2021	358.000	-2,31%	3.770	-1,82%
2022	339.690	-5,11%	3.560	-5,57%
2023	338.330	-0,40%	3.480	-2,25%
2024	342.980	1,37%	3.360	-3,45%

Ook hieruit blijkt dat de procentuele daling in gemeente Heerlen hoger ligt dan de procentuele daling in Nederland.

Toegankelijke ondersteuning aan de poort

Aan de poort wordt beoordeeld of er mogelijk recht bestaat op een bijstandsuitkering en of er geen sprake is van een voorliggende voorziening. Niet alle inwoners die zich melden aan de poort doen uiteindelijk ook een aanvraag. Uit onderstaande tabel blijkt dat de verhouding tussen het aantal meldingen en het uiteindelijke aantal aanvragen al jaren stabiel is:

	Meldingen	Aanvragen	% aanvragen t.o.v. meldingen
2020	2.078	1.119	53,85%
2021	2.647	1.330	50,25%
2022	1.896	1.095	57,75%
2023	1.417	814	57,45%
2024	1.663	930	55,92%

Handhaving

	2020	2021	2022	2023	2024
Gestarte fraudeonderzoeken	90	85	65	73	93
Afgehandelde fraudeonderzoeken	89	84	63	71	84
Geresulteerd in een beëindiging	43	18	11	10	13
Geresulteerd in een besparing	1	7	9	1	4

Debiteuren

	2020	2021	2022	2023	2024
Ontvangsten op bijstandsvorderingen	€ 1.403.416	€ 1.270.164	€ 1.631.384	€ 1.853.160	€ 1.794.165

Onder deze ontvangsten vallen ook aflossingen op Tozo-bedrijfskapitalen. Dit betekent een andere betaalmooraal en hogere bedragen. Dit verklaart hoofdzakelijk de stijging in ontvangsten.

Kinderarmoede bestrijden

De samenwerking met Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport, Jeugdfonds Cultuur en Stichting Jarige Job heeft geleid tot een recordaantal verstrekkingen. In totaal zijn ruim 6.085 kinderen bereikt met leer-, sport- en cultuuractiviteiten. Het Fietsenplan is uitgebreid, waardoor 873 kinderen een fiets hebben ontvangen om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer.

Kledingbank en Voedselbank

De kledingdagen in samenwerking met Kledingbank Limburg trokken wederom veel bezoekers, met 2.307 verstrekte kledingpakketten. Daarnaast ondersteunde de gemeente Heerlen de Voedselbank met een bijdrage voor logistieke kosten, waarbij 13.807 voedselpakketten zijn verstrekt aan huishoudens in financiële nood.

Schuldhelpverlening en vroegsignalering

Schuldhelpverlening op maat

Het aantal meldingen voor schuldhelpverlening is in 2024 gestegen. Mogelijk is dit het gevolg van de aanzienlijke toename van vroegsignalen. Het is niet duidelijk of dit laatste het gevolg is van een groeiende schuldenproblematiek of vanwege een toenemend aantal convenantpartners. Met name het aantal particuliere verhuurders die een signaal afgegeven hebben breidt zich uit. Door 8.300 meldingen tijdig op te volgen en inwoners vroegtijdig te ondersteunen, kunnen we in veel gevallen huisuitzettingen of afsluitingen van nutsvoorzieningen voorkomen.

Schuldhelp aan ondernemers

Hulp aan ondernemers met financiële problemen behoort tot een wettelijke gemeentelijke taak. In 2024 hebben 39 ondernemers van onze dienst gebruikgemaakt. Samen met interne en externe partner helpen we ondernemers hun onderneming te behouden en voorkomen we faillissementen. Op deze manier dragen we bij aan een positief ondernemersklimaat en het behoud van werkgelegenheid.

Aanpak huisuitzettingen

Samen met woningcorporaties hebben we huisuitzettingen verder teruggedrongen. In 2024 hebben 32 huisuitzettingen plaatsgevonden, een aanzienlijke daling ten opzichte van voorgaande jaren. Er bestaat geen zicht op de reden van uithuiszetting zoals overlast of betaalachterstand. Daarnaast kan er ook onderscheid worden gemaakt in particuliere of zakelijke huur. Overeenkomstig de prestatieafspraken maken de corporaties in 2025 het aantal ontruiming op grond van huurachterstand inzichtelijk.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Het bedrag dat in 2024 is kwijtescholden verschilt met voorgaande jaren. Het is niet bekend waardoor dit komt. Mogelijk houdt het verband met hogere indexering van de lonen.

	2020	2021	2022	2023	2024
Kwijtschelding	€ 1.506.603	€ 1.563.851	€ 1.570.897	€ 1.538.828	€ 1.383.299

Schuldhelpverlening

Sinds 1 januari 2021 zijn leveranciers van water, elektriciteit, gas, warmte, zorgverzekering en verhuurders verplicht om achterstanden te melden. Dit meldingssysteem krijgt steeds meer vorm en steeds meer bedrijven weten de gemeente te vinden. Deze twee factoren verklaren voornamelijk de toename in het aantal meldingen Vroegsignalering.

Het aantal meldingen Vroegsignalering is fors toegenomen. Ondanks de toename blijft het bereiken van inwoners en het doen van een passend hulpaanbod een intensieve opgave. De drempel om hulp te aanvaarden blijft hoog. Sinds dit jaar ontvangen we ook meldingen van inwoners met een eigen woning die een achterstand hebben in de hypotheek. Door deze pilot krijgen we een groep inwoners in beeld die zich normaliter niet bij de gemeente meldt voor hulp.

	2021	2022	2023	2024
Schuldhelpverlening regulier				
Meldingen particulier	698	656	659	730
Meldingen ondernemers	0	0	67	39
Schuldhelpverlening vroegsignalering				
Meldingen huur	246	500	998	1.203
Meldingen water	2.661	1.835	2.060	2.382
Meldingen energie	1.083	1.739	2.046	2.713
Meldingen zorg	736	1.262	2.029	1.996
Meldingen hypotheek				10
Totaal	4.726	5.336	7.133	8.304

Huisuitzettingen

In 2024 zijn 94 ontruimingën aangezegd, waarvan er 62 niet zijn doorgegaan. Dit betekent dat 32 ontruimingën hebben plaatsgevonden. Niet bekend is wat de reden van ontruiming is. Dit kan zijn vanwege een betalingsachterstand maar ook vanwege overlast.

Verhuurder	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Weller	13	2	4	3	10	12
Woonpunt	25	14	17	4	9	4
Wonen Zuid	5	3	2	1	3	5
Vincio	11	0	7	3	8	1
Wonen Limburg	7	5	2	0	1	1
Overige	20	22	18	6	14	9
Totaal	81	46	50	17	45	32

Bijzondere bijstand en aanvullende regelingen

Fit & Fun regeling

De Fit & Fun regeling is een extra tegemoetkoming van € 75 per persoon voor alle inwoners met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Het bedrag is bedoeld om iets leuks of vitaals mee te doen, maar er wordt bewust niet gecontroleerd hoe het bedrag wordt besteed. Hieronder is zichtbaar aan hoeveel inwoners de Fit & Fun-regeling in de afgelopen jaren is toegekend en welk bedrag hieraan is uitgegeven:

	2020	2021	2022	2023	2024
Bedrag	€ 470.850	€ 477.937	€ 643.725	€ 448.575	€ 426.750
Aantal inwoners	6.278	6.372	8.583	5.981	5.690

Bewind en mentorschap

De dalende trend van het aantal personen dat onder bewind staat en een beroep doet op bijzondere bijstand zet zich voort. Echter door een stijging van het aantal mentorschappen valt er toch een stijging waar te nemen in het aantal dossiers. De toename in kosten is toe te rekenen aan de toename van mentorschappen en een verhoging van het wettelijk tarief voor de vergoeding van bewind kosten en mentorschap.

	2020	2021	2022	2023	2024
Kosten	€ 3.048.816	€ 3.583.299	€ 3.592.498	€ 3.340.317	€ 3.580.589
Dossiers	1.837	1.902	1.836	1.735	1.755

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Inkomensondersteuning wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Sociaal Domein	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Inkomensondersteuning	71.461	70.533	70.577	-88.299	-88.019	-84.133	-16.838	-17.486	-13.556	3.930 v

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Inkomensondersteuning	<i>Armoedebeleid</i> Een incidentele financiële meevaller in de afwikkeling van subsidie door alternatieve financiering.		72	I	V
	<i>Kwijtschelding belastingen</i> De begroting voor kwijtschelding is verhoogd in verband met aanpassing van de kwijtscheldingsverordening. Op basis van nieuwe wetgeving is de vermogensnorm voor kwijtschelding verhoogd, waardoor meer inwoners in aanmerking zouden kunnen komen voor kwijtschelding. De impact op de kwijtscheldingsregeling blijft binnen de begroting.		193	I	V
	<i>Participatiewet</i> In de primitieve begroting 2024 zijn de lasten gelijkgesteld aan de laatst verkregen informatie van het Rijk over het BUIG-budget (budget neutraal). Inmiddels zijn we door het Rijk geïnformeerd over het 'definitieve BUIG budget 2024', dit bedraagt € 70 mln. De lasten van de sociale uitkeringen zijn € 67 mln. Per saldo een voordelig financieel effect van € 3 mln. Om de dienstverlening te verbeteren en de inwoner blijvend te kunnen ondersteunen, bouwen wij verder aan het Heerlense Sociaal Domein van Morgen.	203	2.966	I	V/V
	<i>Bijzondere bijstand</i> Baten: In de decembercirculaire 2024 is de vangnetregeling Energietoelage verwerkt. Tegenover het voordeel in Programma 0 staat een nadeel in Programma 6. Lasten: Niet benutte incidentele rijksmiddelen (o.a. alleenverdienersproblematiek waarvan de compensatie 2022-2024 doorloopt in 2025).	-240	535	I	N/V
	<i>Fit & Fun</i> Er werd bij de aanvragen energietoelage 2022 ambtshalve beoordeeld of er recht was op de Fit & Fun regeling. Als dat zo was werd die mede uitgekeerd. Het gebruik van de regeling is hierdoor eenmalig toegenomen, terwijl de begroting structureel omhoog is bijgesteld.		158	I	V
	<i>Wet kinderopvang (SMI)</i> De vraag voor SMI is niet afgenomen, echter het Team Toegang is sinds een paar jaar betrokken bij de inhoudelijke beoordeling. De afname van de SMI besluiten heeft te maken met meer zicht op de aanvragen en (kritische) beoordeling ervan. SMI betreft immers een tijdelijk inzet en geen structurele.		100	I	V

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Inkomensondersteuning	<i>Bewindvoering</i> Na jaren van stijging is er sprake van stagnatie en daling van het aantal onderbewindgestelden. Deze landelijke trend is het gevolg van een aantal maatregelen waaronder de invoering van het adviesrecht en het inzetten van alternatieve dienstverlening zoals budgetbeheer maatwerk.		110	I	V
	<i>Schuldhelpverlening</i> Door uittreding (Kredietbank Limburg) is er sprake van door-, en overlopende dienstverlening. Dit betekent dat de kosten hoger zijn uitgevallen.		-342	I	N
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		88	I	V
	Diverse afwijkingen.	81	6	I	V/V
Totaal kernthema Inkomensondersteuning		44	3.886		3.930

Bedragen x € 1.000

Kernthema Buurtgericht werken

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Samen voor leefbare en verbonden buurten

In 2024 hebben we voortgebouwd op de visie *Gelukkig in de Buurt* met als doel onze buurten leefbaar, veilig en sociaal verbonden te houden. Het buurtgericht werken staat centraal in onze aanpak om de betrokkenheid van bewoners te vergroten en de sociale cohesie in buurten te verhogen. Samen met onze partners en inwoners hebben we verder gebouwd aan een prettige en veilige leefomgeving. Om partnerschap en goede ideeën te stimuleren zijn er onder andere nieuwe beleidsregels opgesteld, die beter passen bij deze tijd en bij het maatwerk dat gewenst is. De ene buurt is immers de andere niet. 2024 was een ontwikkeljaar, waarbij we verder gewerkt hebben aan een stevig fundament voor het buurtgericht werken voor de toekomst.

Meer buurtinitiatieven en betrokkenheid

In 2024 zijn er nieuwe subsidieregels ingesteld. Deze regels bieden subsidiemogelijkheden aan buurtorganisaties, samenwerkingsverbanden van buurtorganisaties en losse initiatiefnemers. De bedoeling van de regels is om samenwerking en eigen initiatieven van burgers te stimuleren, zodat de sociale cohesie en leefbaarheid van de buurt verhoogd wordt. Het nieuwe subsidiebeleid heeft geleid tot een diverser palet aan projecten die aansluiten bij de behoeften in verschillende buurten. De buurtorganisaties hebben allerlei activiteiten voor de inwoners in hun buurt georganiseerd, van een straatspeeldag tot een gezellige middag voor oudere inwoners. Daarnaast konden losse initiatiefnemers goede ideeën aandragen voor hun buurt. Deze buurtinitiatieven zijn activiteiten voor en door de buurt. Het animo om een buurtinitiatief te organiseren voor de buurt was in 2024 hoog, er zijn 187 buurtinitiatieven georganiseerd.

Ook in 2024 zijn er netwerkmomenten met de buurtorganisaties georganiseerd en hebben we onder andere gediscussieerd over de nadere invulling van de beleidsregels. Tijdens de netwerkbijeenkomsten kunnen buurtorganisaties met elkaar in gesprek gaan en van elkaars ervaringen leren.

Eén loket

Het team Buurtregie is verder versterkt en werkt sinds 2024 vanuit een centraal initiatievenloket. Dit loket biedt inwoners een laagdrempelige manier om ideeën aan te dragen en ondersteuning te krijgen bij het uitwerken van buurtprojecten. Het loket heeft dit jaar honderden aanvragen en vragen verwerkt. Ook voor de buurtorganisaties hebben we gewerkt aan een één loket principe, zodat zij zich bij activiteiten die verschillende beleidsthema's bevatten, slechts op één plek hoeven te melden. Het contact met de andere collega's pakken wij vervolgens op.

Betrokkenheid van jongeren

Jongeren betrekken bij buurtactiviteiten bleef ook in 2024 een speerpunt. Binnen het Europese project InlusEU werkten jongeren uit Heerlen samen met partners uit verschillende EU-landen aan ideeën om buurten aantrekkelijker te maken voor jongeren. Dit project is in september 2024 afgerond met een mooie en leerzame bijeenkomst in Heerlen waarbij internationale jongeren en lokale jongeren samen gepraat hebben over wat hen bezighoudt. Al onze partnersteden in het project waren in Heerlen vertegenwoordigd en wij hebben samen met onze jongeren goed kunnen laten zien waar Heerlen mee bezig is.

LPB Congres

2024 was een druk en bijzonder jaar voor het buurtgericht werken. In november kwamen meer dan 500 collega's en partners uit het land een kijkje in de keuken van het Heerlens buurtgericht werken nemen. Heerlen had namelijk in 2024 de eer om het LPB-congres te organiseren. Dit is een jaarlijks congres voor gemeenten die actief zijn in het buurtgericht werken. De kaarten voor het congres vlogen weg en we hebben Heerlen fantastisch op de kaart kunnen zetten. Het was een zeer leerzaam en onderhoudend congres dat zeer gewaardeerd werd door de deelnemers uit het land.

Buurthelden en buurtvrienden

Met zo'n 850 actieve buurthelden en buurtvrienden in Heerlen zijn opruimacties, vergroening en sociale initiatieven door bewoners zelf georganiseerd. Er hebben 24 eenmalige schoonmaakacties op initiatief van bewoners plaatsgevonden. In 2024 is er gezocht naar manieren om buurthelden ook op

andere terreinen in te zetten, zoals het ondersteunen van buurtprojecten en het versterken van sociale netwerken.

Nieuwe communicatieaanpak

Om buurtgericht werken toegankelijker te maken, is in 2024 een nieuwe communicatiecampagne uitgerold onder de noemer 'Samen in de Buurt'. Een zeer herkenbaar logo, een nieuwe website en informatieve materialen zorgen ervoor dat bewoners eenvoudig hun weg vinden naar het juiste loket. Het is de bedoeling dat Samen in de Buurt, in combinatie met het vrolijke logo, een begrip wordt in Heerlen en iedereen meteen de connectie met het buurtgericht werken legt. Inmiddels heeft de Instagram pagina van Samen in de Buurt, die eind juni 2024 is gelanceerd, al ruim 1.000 volgers.

Integrale aanpak sociaal veilig

De integrale aanpak van sociale veiligheid is in 2024 verder geoptimaliseerd. Met een combinatie van preventie en repressie hebben we in samenwerking met de politie, woningcorporaties en maatschappelijke partners bijgedragen aan veiliger buurten. Samen zijn een groot aantal casussen opgepakt. We werken ook samen binnen het Europese CITICISS project waarin we in een pilot complexe problemen via de doorbraakmethode oppakken.

De aanpak van Sociaal Veilig is verder uitgerold in de wijken Zeswegen, Heerlerheide, MSP en Eikenderveld. Er is bovendien ruimte gekomen voor de CPTED-aanpak waarin er aandacht is voor een veilige inrichting van de openbare ruimte.

Burgerbetrokkenheid en lokale democratie

Binnen het programma Burgerbetrokkenheid en Lokale Democratie staat betrokkenheid van onze inwoners centraal. Het bouwen aan vertrouwen is cruciaal en we willen daarom een brug slaan tussen de gemeente en onze inwoners. De mening van onze inwoners is belangrijk als wij beleid maken of projecten opzetten die de inwoners raken. We maken onze plannen en beleid immers voor die inwoner. Daarom hebben we ook in 2024 de dialoog met de inwoner opgezocht. Dit hebben we onder andere via de Hoi Heerlen Bus gedaan die geregeld in onze buurten staat.

In de dialoog met de burger wordt er extra aandacht aan jongeren gegeven. We proberen jongeren aan de voorkant meer te betrekken bij plannen van de gemeente en hun participatie te bevorderen. In 2024 is daarom een groep Heerlense jongeren gestart met het bedenken en opstellen van een aantal ideeën met betrekking tot het bevorderen van jongerenparticipatie in de gemeente Heerlen. Deze ideeën gaan we verder uitwerken en waar mogelijk uitvoeren. Ook willen we de groep jongeren nog verder uitbreiden.

Er is in 2024 een verordening inwonersparticipatie vastgesteld. Om deze verordening in de organisatie te laten landen en zo goed mogelijk toe te gaan passen is er een methodiek genaamd het Relevant Gesprek omarmd. Deze methodiek helpt ons om te komen tot kwalitatief goede participatieprocessen met onze inwoners. We hebben hiermee in 2024 een aantal praktijksituaties opgepakt, samen met partners in het veld. Binnen de hele organisatie zijn we aan de slag geweest met het vergrootten en verbreden van onze kennis en expertise rondom participatieprocessen.

In 2024 is er hard gewerkt aan de voorbereiding voor het burgerberaad, samen met de klankbordgroep. Zo is er bijvoorbeeld een communicatiekoers gekozen en zijn de selectiecriteria voor de deelnemers opgesteld. We hebben inwoners op de hoogte gebracht en opgeroepen om zich aan te melden voor het aanstaande burgerberaad. In het laatste kwartaal van 2024 heeft de loting van de deelnemers plaatsgevonden, waarbij we een zo gebalanceerd en divers mogelijk deelnemersveld hebben proberen te creëren.

Om de lokale democratie te versterken en de dialoog met onze inwoners hierover te voeren zijn er cursussen rondom politiek voorbereid.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Buurtgericht werken wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Sociaal Domein	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Buurtgericht werken	0	167	178	-908	-1.393	-1.193	-908	-1.226	-1.015	211

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Buurtgericht werken	<i>Buurtregie</i> Conform het raadsvoorstel burgerberaad zijn incidentele middelen toegekend voor de uitvoering van het burgerberaad. Een deel van deze middelen wordt ingezet in 2024, het resterende bedrag is in 2025 benodigd. Vanuit buurtgericht werken zijn in 2024 diverse buurtinitiatieven gestart waarvan het resterende budget in 2025 benodigd is en de strategische communicatie "Samen in de Buurt" loopt nog gedeeltelijk door in 2025.		200	I	V
	Diverse afwijkingen.	11		I	V
Totaal kernthema Buurtgericht werken		11	200		211

Bedragen x € 1.000

Kernthema Integraal ouderenbeleid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Ouder worden met perspectief

Het integraal ouderenbeleid van Heerlen blijft zich richten op het verbeteren van de kwaliteit van leven, sociale verbinding en zelfredzaamheid van onze oudere inwoners. In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet om ouderen meer kansen te bieden om actief deel te nemen aan de samenleving, gezond en gelukkig ouder te worden en langer zelfstandig te blijven wonen.

Een aantal belangrijke thema's zijn hieronder opgesomd.

Senior Actief

Om ouderen te stimuleren om vitaal en fit te blijven, is het programma 'Senior Actief' voortgezet. Dit programma heeft als doel om ouderen te helpen actief te blijven, ongeacht hun fysieke conditie of achtergrond, en biedt in alle wijken en buurten van Heerlen een gevarieerd aanbod van laagdrempelige sport- en bewegingsactiviteiten aan.

Gratis musea op Internationale Dag van de Ouderen

Op 5 en 6 oktober 2024, ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Ouderen, hebben 55-plussers uit Heerlen opnieuw gratis de drie belangrijkste musea van onze stad kunnen bezoeken: Kasteel Hoensbroek, Mijnmuseum en SCHUNCK. Dit jaarlijkse initiatief heeft niet alleen bijgedragen aan het vergroten van de betrokkenheid bij onze culturele schatten, maar ook gezorgd voor ontmoetingen en verbinding.

Continuering bibliotheekabonnement voor 65+'ers

Het in 2023 geïntroduceerde gratis bibliotheekabonnement voor 65-plussers is in 2024 gecontinueerd. Dit initiatief geeft ouderen de mogelijkheid om te genieten van verschillende diensten, zoals het lenen van boeken, het gebruik van computers, toegang tot duizenden e-books, luisterboeken, tijdschriften en cursussen.

Programma Doortrappen tot je 100e: veilig fietsen voor ouderen

Ook in 2024 heeft het programma *Doortrappen* tot je 100^e ouderen gestimuleerd om veiliger en vaker te fietsen. Dit jaar lag de nadruk op e-bikegebruik en praktische fietstrainingen. Deelnemers waardeerden vooral de persoonlijke aandacht en de concrete tips die hen hielpen om hun mobiliteit en zelfvertrouwen op de fiets te vergroten.

Sociale dansmatineeën en laagdrempelige activiteiten

In navolging van het eerste succesvolle dansmatinee voor ouderen in 2023 hebben wij deze in 2024 uitgebreid naar alle stadsdelen, waarbij ook nieuwe activiteiten zoals wandelclubs en ontmoetingsmiddagen zijn toegevoegd. Hiermee hebben we bijgedragen aan het verminderen van eenzaamheid en het versterken van sociale netwerken.

Seniorenassistent als luisterend oor

De seniorenassistent, die samen met de wethouder op bezoek ging bij ouderen en activiteiten, is ook in 2024 een waardevolle schakel gebleven tussen de gemeente en onze ouderen. De signalen die tijdens deze bezoeken zijn opgehaald, zijn direct meegenomen in de ontwikkeling van ons nieuwe ouderenbeleid.

Ketenaanpak valpreventie

In 2024 zijn we gestart met de ketenaanpak valpreventie met als doel om de fysieke en mentale gezondheid van ouderen te waarborgen door het risico op vallen te verkleinen. Door te investeren in valpreventieprogramma's, aanpassingen in de leefomgeving en voorlichting, wordt ingezet om het aantal valincidenten in Heerlen te reduceren. Deze aanpak draagt bij aan een langer en gezonder zelfstandig leven.

Ondersteuning van inspirerende initiatieven

In 2024 hebben we diverse verenigingen en inspirerende initiatieven ondersteund met subsidies vanuit het ouderenbeleid. Deze subsidies hebben bijgedragen aan het bevorderen van sociale verbinding,

vitaliteit en actieve participatie onder ouderen in Heerlen. Door deze ondersteuning konden verenigingen en initiatieven hun activiteiten uitbreiden en nieuwe initiatieven ontwikkelen die aansluiten bij de behoeften van ouderen. Hiermee hebben we bijgedragen aan een sterker en veerkrachtiger ouderennetwerk in onze stad.

Samen sterker

De resultaten van 2024 zijn behaald door intensieve samenwerking met onze partners: de welzijnspartner, maatschappelijke partners, seniorenverenigingen, buurtorganisaties en de vele vrijwilligers in onze stad. Gezamenlijk blijven we werken aan een toekomst waarin Heerlen een fijne plek is om ouder te worden, met oog voor de behoeften en wensen van al onze senioren.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Integraal ouderenbeleid wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Sociaal Domein	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Integraal ouderenbeleid	332	192	192	-727	-560	-511	-395	-368	-319	49 V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Integraal ouderenbeleid	Diverse afwijkingen.		49	I	V
Totaal kernthema Integraal ouderenbeleid		0	49		49

Bedragen x € 1.000

2.1.7 Programma Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouders: Arlette Vrusch, Casper Gelderblom, Martin de Beer, Marco Peters

Wat hebben we bereikt?

De samenwerking binnen Zuid-Limburg is in 2024 verder verdiept. Dankzij het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zijn er gezamenlijke afspraken gemaakt over het versterken van de beweging 'van zorg naar gezondheid'. Er is in het bijzonder aandacht voor het verbeteren van de situatie van mensen met gezondheidsachterstanden en mensen in een kwetsbare situatie. Zo zorgen we dat de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar is voor mensen die dat echt nodig hebben. Voor Heerlen betekent dit:

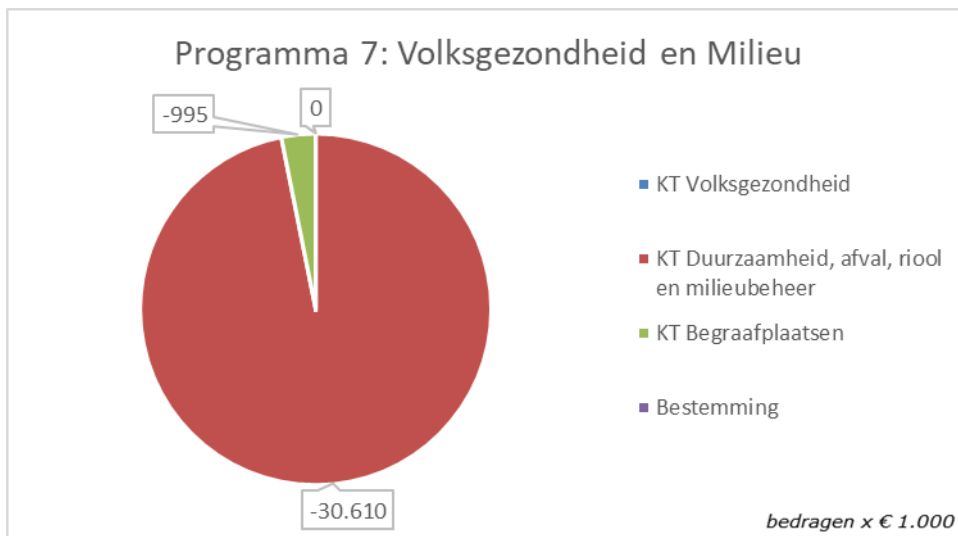
- Meer focus op preventie: Bijvoorbeeld via leefstijlprogramma's, beweeginitiatieven, valpreventieve activiteiten, preventieprogramma's op scholen en extra aandacht voor inwoners die moeite hebben met taal.
- Een integrale aanpak in de wijken: om de leefsituatie van inwoners te verbeteren worden sociale en fysieke opgaven in de wijk nauwer met elkaar verbonden.
- Een verdere stap in het realiseren dat iedere Heerlenaar kan meedoen en meetelt: blijvend investeren in het versterken van de sociale basis.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Volksgezondheid	0	0	0	-47	0	0	-47	0	0	0
KT Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	23.980	28.669	31.846	-23.414	-28.677	-30.610	566	-8	1.236	1.243
KT Begraafplaatsen	488	488	449	-979	-1.020	-995	-491	-532	-546	-14
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	24.468	29.157	32.295	-24.440	-29.696	-31.605	29	-540	690	1.230
Bestemming	854	979	979	0	0	0	854	979	979	0
Gerealiseerde resultaat	25.323	30.136	33.274	-24.440	-29.696	-31.605	883	439	1.669	1.230

Bedragen x € 1.000

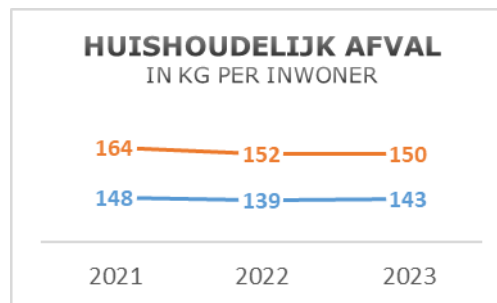
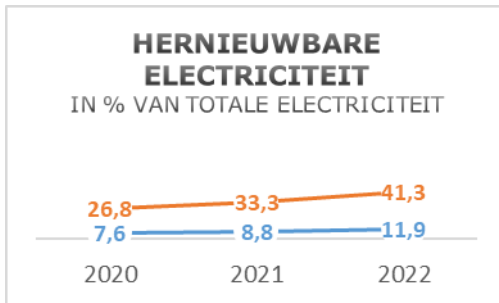
De lasten 2024 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Volksgezondheid en Milieu

Beleidsindicatoren

 NL Heerlen

Kernthema Volksgezondheid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Regionale preventie-infrastructuur en samenwerking

In 2024 zijn de voorbereidingen uit 2023 omgezet naar concrete acties om de regionale preventie-infrastructuur verder te versterken. De uitvoering van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is voortgezet in nauwe samenwerking met gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties en andere partners in Zuid-Limburg. Beide akkoorden blijven gericht op het goed, toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg, en het bevorderen van een gezonde levensstijl en preventie.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Ook in 2024 hebben we met andere gemeenten en partners gewerkt aan het verkleinen van gezondheidsverschillen en een sterkere sociale basis van onze inwoners. Diverse transformatieplannen zijn geschreven. Gemeenten hebben een grote rol in de plannen mentale gezondheid en plusWIJken. Zo zijn we in 2024 gestart met het uniform instroommodel mentale gezondheid. Mbo-coaches zijn wederom ingezet op mbo-scholen. Ook hebben we samen met partners (verder) gewerkt aan de keten-aanpakken kansrijke start, healthyLIFE, keigezond, welzijn op recept en valpreventie.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

In 2024 zijn lopende activiteiten gecontinueerd en extra initiatieven gestart om bij te dragen aan een gezonde generatie in 2040. Hierbij lag de nadruk op programma's, projecten en activiteiten gericht op gezondheid, sport en bewegen, preventie en het versterken van de sociale basis.

Trendbreuk: Nieuw werkplan 2024-2026

Het nieuwe werkplan Trendbreuk 2024-2026 is geïmplementeerd. Dit werkplan borduurt voort op de eerdere successen en aanbevelingen uit het rapport Trendbreuk 2.0. In 2024 lag de nadruk op het verbeteren van gezondheidsvaardigheden, preventieve zorg en het verbinden van sociale en medische domeinen. De synergie met GALA en IZA is hierin versterkt.

Dierenwelzijn als prioriteit

Heerlen heeft in 2024 opnieuw een voortrekkersrol gespeeld op het gebied van dierenwelzijn in Limburg. De uitvoering van de in 2023 vastgestelde Nota Dierenwelzijn is verder uitgewerkt. Samenwerking met stichting Mendoo is geïntensiveerd om huisdieren in situaties van huiselijk geweld te beschermen. Verder hebben we geïnvesteerd in bewustwordingscampagnes en verbeterde faciliteiten voor zwerfdierenopvang.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Volksgezondheid wordt hieronder weergegeven:

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
Volksgezondheid	0	0	0	-47	0	0	-47	0	0	0

Bedragen x € 1.000

Kernthema Duurzaamheid, afval, riool en milieu-beheer

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Klimaatadaptief handelen en rioleringsbeheer

In 2024 hebben we onze focus op klimaatadaptieve maatregelen en duurzaam rioleringsbeheer voortgezet. Het programma Waterklaar is doorontwikkeld, met als doel wateroverlast te verminderen en verdroging tegen te gaan. Via stimuleringsregelingen hebben we opnieuw bewoners en bedrijven gestimuleerd om verhard oppervlak af te koppelen en groene daken te realiseren. Dit heeft geleid tot 950 m² extra afgekoppeld oppervlak en een verbeterde waterafvoer bij extreme regenval. Daarnaast is een recordaantal van 160 huishoudens betrokken bij de Heerlense Operatie Steenbreek, waarbij zij gratis tuinadvies en beplanting ontvingen.

De in 2023 vastgestelde Hemelwaterverordening is in 2024 breed geïmplementeerd, waarmee we droogte- en wateroverlastmaatregelen structureel verankeren in gemeentelijke en private projecten. In samenwerking met het Waterschap Limburg zijn belangrijke projecten voorbereid die de stad beter bestand maken tegen extreme weersomstandigheden.

Gezonde leefomgeving

Heerlen heeft in 2024 verder gewerkt aan het verbeteren van de luchtkwaliteit en leefomgeving. Het Uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord is uitgevoerd met maatregelen zoals de invoering van emissievrije bouwmethoden in aanbestedingen. Voorlichting over houtstook is uitgebreid met publiekscampagnes en scholierenprojecten. Citizen Science-projecten met luchtkwaliteitsmetingen hebben geleid tot waardevolle inzichten die verder worden toegepast.

De geluidsbelastingkaart van 2021 is geactualiseerd, en saneringsprojecten gericht op verkeerslawaa zijn gestart op 12 locaties. Inwoners worden actiever betrokken bij bewustwording en rapportages over geluidshinder via digitale platformen.

Circulaire economie en duurzaam bouwen

We hebben concrete stappen gezet in circulair bouwen en aanbesteden. Twee nieuwe pilots voor circulaire materialenregie in GWW-projecten hebben geleid tot innovatieve toepassingen zoals biobased verharding en hergebruik van asfalt. Bij stedelijke ontwikkelingsprojecten zijn duurzame materialenmarktplaatsen geïmplementeerd.

Het gemeentelijk vastgoed is deels circulair gesloopt, met betrokkenheid van lokale onderwijsinstellingen en bedrijven. Ook hebben we binnen de stadsregio Parkstad meegewerkt aan de uitrol van de Circulaire Agenda, die speerpunten bevat zoals circulair bouwen, landelijk gebied en hergebruik.

Grondstoffenbeheer en afval

In lijn met het Grondstoffenplan 2022-2026 hebben we in 2024 verdere stappen gezet in afvalscheiding en hergebruik. De start van de Ja Ja-sticker in juni 2024 heeft geleid tot een aanzienlijke reductie van ongewenste reclamedrukwerk, en de vernieuwde Milieu App biedt inwoners real-time inzicht in hun afvalinzameling en recycling.

Samen met Rd4 en regionale partners is het plan voor een Circulair Ambachtscentrum in Heerlen uitgewerkt. Dit centrum zal als voorbeeld dienen voor een duurzame verwerking van materialen en als broedplaats voor circulaire economie-initiatieven.

FairTrade en Global Goals

Heerlen heeft in 2024 het FairTrade Certificaat behouden en uitgebreid met vier nieuwe bedrijven. De succesvolle FairTrade-campagne heeft geleid tot grotere bewustwording bij inwoners en bedrijven. Daarnaast hebben we via de Vlaggendag Global Goals inwoners geïnformeerd over duurzame doelen en initiatieven zoals circulaire speurtochten en markten georganiseerd.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer wordt hieronder weergegeven:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	23.980	28.669	31.846	-23.414	-28.677	-30.610	566	-8	1.236	1.243 V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	<i>Baten rioolheffing</i> Het aantal aansluitingen dat een aanslag heeft gekregen was minder dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.	-67		I	N
	Riool, door de prijsstijgingen is er een overschrijding op de kosten voor riool. De begroting 2025 is hiervoor bijgesteld.	117	-596	I	V/N
	Riool, rentevoordeel (zie centrale verantwoording).		393	I	V
	Riool, saldo van het gesloten gebied riool, gedekt uit rioolvoorziening.	153		I	V
	<i>Basispakket RD4</i> Dit voordeel ontstaat door de dividenduitkering vanuit RD4 NV die gedurende 2024 bekend is geworden over 2023.	146	581	I	V/V
	<i>Baten Afvalstoffenheffing</i> Er is in 2024 meer restafval aangeboden dan voorzien, waardoor de inkomsten voor DIFTAR hoger zijn dan begroot.	239		I	V
	Afval, saldo naar voorziening.		-960	I	N
	<i>Duurzaamheid</i> Bijdrage andere gemeenten abusievelijk aan verkeerde kant begroot, per saldo minimale afwijking.	-957	961	I	N/V
	<i>Regionale Energie Strategie</i> Het Regionale Energie Programma is verdeeld in regio's, waarin elke regio een jaarlijkse bijdrage krijgt van het rijk. De penvoerder en de budgethouder is verder verantwoordelijk voor de financiën van de regio. Het budget wat nu op het verplichtingnummer van de RES staat is dan ook het resultaat hiervan. Het rest budget van 2024 zal de komende 6 jaren volledig worden uitgegeven ten behoeve van de regio Zuid Limburg, en kan daarom ook niet toegevoegd worden aan de algemene middelen.	25	897	I	V/V
	Afwijking afrekening RUD.		196	I	V
	Centrale verantwoording rentelasten (opgenomen in gesloten gebied riool).		-393	I	N
	Centrale verantwoording rentelasten.		407	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		125	I	V
	Diverse afwijkingen.		-24	I	N
Totaal kernthema Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer		-344	1.587		1.243

Bedragen x € 1.000

Kernthema Begraafplaatsen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Beheer en onderhoud

In 2024 hebben we verdere stappen gezet in het verbeteren van de begraafplaatsen in Heerlen, met een focus op toegankelijkheid, onderhoud en het behoud van funeraire erfgoed. De padenstructuur op de begraafplaatsen aan de Randweg in Hoensbroek en Imstenrade is verder geoptimaliseerd, waarbij extra aandacht is besteed aan duurzaam materiaalgebruik en het verbeteren van de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking. De nieuwe paden zijn nu volledig in lijn met moderne eisen, waardoor de begraafplaatsen ook beter bestand zijn tegen extreme weersomstandigheden.

Funeraire erfgoedontwikkeling

Voor de begraafplaatsen Akerstraat in Heerlen en Sint-Jan in Hoensbroek is in 2024 nieuw beleid vastgesteld gericht op het behoud en de toegankelijkheid van het funeraire erfgoed. Dit beleid bevat concrete richtlijnen voor restauratie en onderhoud van historische graven en grafmonumenten. Ook is de samenwerking met lokale erfgoedorganisaties en monumentencommissies geïntensiveerd, waardoor een bredere draagkracht is gecreëerd voor het behoud van cultureel-historische waarden.

Duurzaamheid en vergroening

In lijn met de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen is gestart met een programma gericht op de vergroening van begraafplaatsen. Hierbij zijn extra bomen en struiken aangeplant, die niet alleen de biodiversiteit bevorderen, maar ook zorgen voor een serene en respectvolle omgeving. De begraafplaats aan de Randweg fungeert hierbij als pilotlocatie, met als doel om later deze aanpak uit te rollen naar andere locaties in Heerlen.

Digitale toegankelijkheid en dienstverlening

In 2024 is het digitaliseren van grafadministraties afgerond, waardoor inwoners nu gemakkelijker informatie over graven kunnen opzoeken via een online portaal. Dit sluit aan bij onze ambitie om dienstverlening toegankelijker en efficiënter te maken. Tegelijkertijd is de communicatie over onderhouds- en beleidswijzigingen richting nabestaanden verbeterd door regelmatige updates via digitale kanalen en informatiebijeenkomsten.

Innovatieve gedenkmogelijkheden

Om in te spelen op veranderende behoeften van inwoners, is in 2024 een traject gestart om innovatieve gedenkmogelijkheden te ontwikkelen. Dit omvat onder andere het creëren van een natuurbegraafplaats en het verkennen van nieuwe vormen van gedenken, zoals digitale herdenkingsplaatsen en urnentuinen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Begraafplaatsen wordt hieronder weergegeven:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
Begraafplaatsen	488	488	449	-979	-1.020	-995	-491	-532	-546	-14 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Begraafplaatsen	Centrale verantwoording rentelasten.		12	I	V
	Diverse afwijkingen.	-38	13	I	N/V
Totaal kernthema Begraafplaatsen		-38	25		-14

Bedragen x € 1.000

2.1.8 Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Portefeuillehouders: Jordy Clemens, Marco Peters, Casper Gelderblom

Wat hebben we bereikt?

Het programma VHROSV vormt het fundament van een leefbare, toekomstbestendige en aantrekkelijke stad waar inwoners met trots kunnen wonen, werken en leven. Door het combineren van stedelijke vernieuwing, duurzame volkshuisvesting en een integrale ruimtelijke ordening streven we naar een harmonieuze balans tussen stedelijke groei en sociale cohesie. Dit doen we in nauwe samenwerking met onze inwoners, woningcorporaties en andere relevante partners.

Volkshuisvesting

In 2024 hebben we verder ingezet op het uitbreiden en verduurzamen van het woningaanbod. Er zijn ruim 150 nieuwe woningen opgeleverd, waarvan een aanzienlijk deel sociale huur- en middenhuurwoningen betreft. Tegelijkertijd zijn belangrijke stappen gezet in de energietransitie: een groot deel van de bestaande sociale huurwoningen is voorzien van isolatiemaatregelen en zonnepanelen, waarmee we onze doelstellingen uit het Klimaatakkoord blijven nastreven. Daarnaast is gewerkt aan het herbestemmen van leegstaande panden naar woonruimte, met een nadruk op jongeren en starters.

Om woonoverlast tegen te gaan en de leefbaarheid in wijken te versterken, hebben we het programma "Leefbare Buurten" verder uitgebreid. In samenwerking met bewoners, wijkregisseurs en corporaties zijn maatwerkoplossingen geïmplementeerd die gericht zijn op sociale verbinding en het versterken van de woonomgeving.

Ruimtelijke Ordening

Het ruimtelijk beleid in 2024 stond in het teken van het waarborgen van een duurzame stedelijke ontwikkeling. De implementatie van de Omgevingswet is voortgezet met een sterke nadruk op participatie van inwoners en ondernemers. Dit resulteerde in een aantal gebiedsvisies, waarin bewoners actief hebben meegedacht over de invulling en toekomstige ontwikkeling van hun leefomgeving. Daarnaast is gewerkt aan de herinrichting van diverse stedelijke knooppunten. Een belangrijk voorbeeld is de transformatie van het Maankwartier, dat in 2024 een nog centralere rol speelt als ontmoetingsplek en economisch hart van Heerlen. Hierbij is speciale aandacht besteed aan klimaatadaptieve maatregelen, zoals vergroening en wateropvang.

Stedelijke Vernieuwing

De stedelijke vernieuwing is gericht op het revitaliseren van kwetsbare wijken en het versterken van het stadscentrum. In 2024 zijn diverse projecten afgerond, waaronder de renovatie van de Promenade. Deze projecten combineren duurzaamheid, architectonische kwaliteit en sociale impact, en hebben bijgedragen aan een aantrekkelijker en toegankelijker stadsbeeld.

Een belangrijk speerpunt blijft de versterking tegengaan. In samenwerking met Operatie Steenbreek zijn pleinen, straten en andere verhardingen omgevormd tot groene, uitnodigende plekken. Dit is niet alleen goed voor de biodiversiteit, maar helpt ook bij het bestrijden van hittestress en wateroverlast.

Samenwerking en participatie

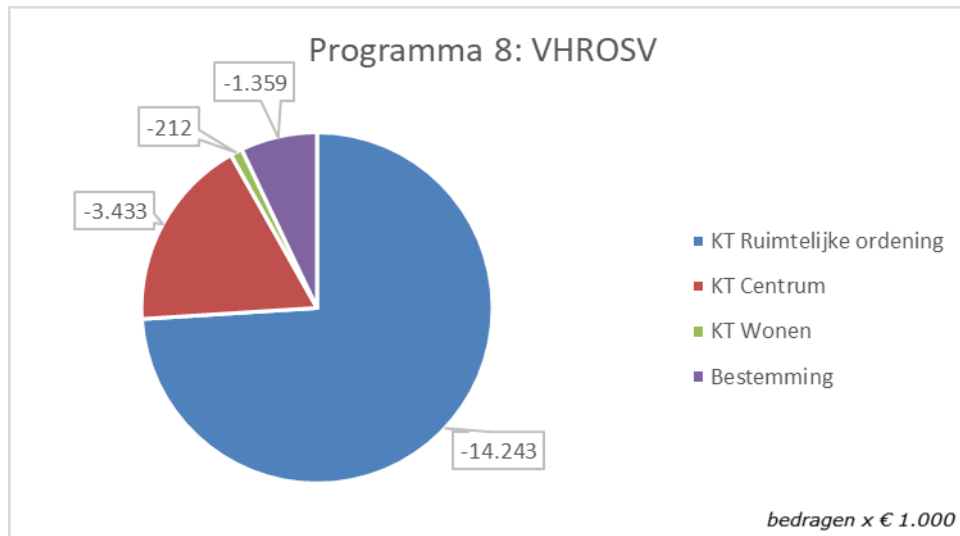
In 2024 is de samenwerking met woningcorporaties, projectontwikkelaars en maatschappelijke organisaties verder versterkt. Door gezamenlijke projecten en financiële regelingen blijven we investeren in de sociale en fysieke infrastructuur van Heerlen. Met behulp van participatiebijeentkomsten en online platforms hebben we bewoners actief betrokken bij de totstandkoming van beleids- en ontwikkelplannen.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
VHROSV	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
KT Ruimtelijke ordening	2.592	5.568	8.032	-7.737	-12.001	-14.243	-5.145	-6.432	-6.210	222
KT Centrum	92	405	322	-3.427	-3.465	-3.433	-3.335	-3.060	-3.112	-52
KT Wonen	71	71	95	-206	-173	-212	-134	-101	-117	-15
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	2.756	6.044	8.449	-11.369	-15.638	-17.888	-8.614	-9.594	-9.439	155
Bestemming	217	1.993	3.089	-50	-427	-1.359	168	1.566	1.730	164
Gerealiseerde resultaat	2.973	8.037	11.538	-11.419	-16.065	-19.247	-8.446	-8.028	-7.709	319

Bedragen x € 1.000

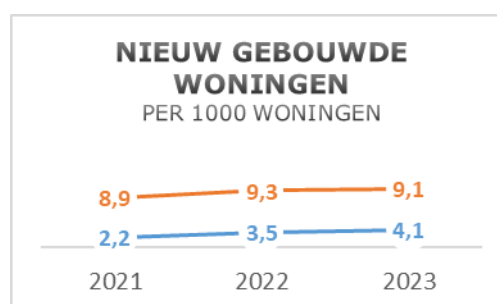
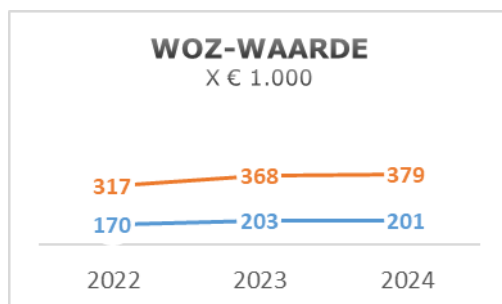
De lasten 2024 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

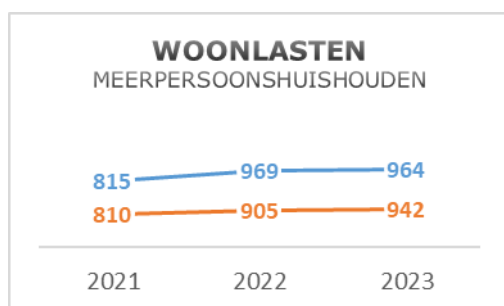
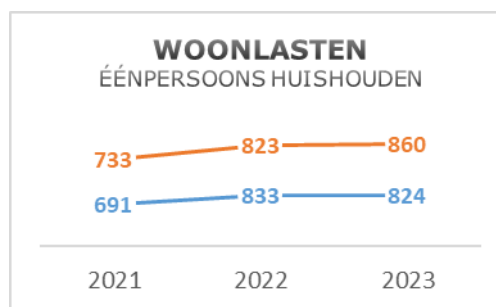
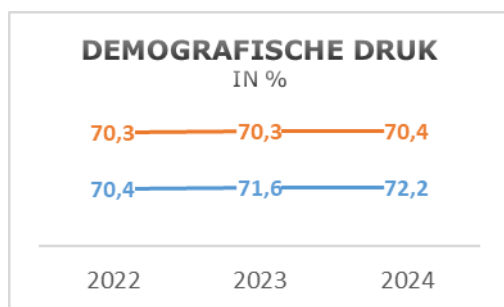

Beleidsindicatoren

VHROSV Beleidsindicatoren

NL Heerlen

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	Conform de richtlijnen van het BBV worden alle mutaties op het product grondbedrijf verantwoord, zie paragraaf grondbeleid voor de inhoudelijke toelichting en verantwoording.	1.114	-409	I	V/N
	Meer opbrengsten door incidentele verkopen van gebouwen, toegevoegd aan sloopfonds.		-165	I	N
	Voor de cofinanciering van het Volhuisvestingsfonds had de gemeente Heerlen in 2021 € 360.000 opgenomen voor de looptijd van het Volkshuisvestingsfonds (10 jaar). Om ervoor te zorgen dat deze middelen beschikbaar blijven voor cofinanciering storten wij het nog beschikbare budget in de bestemmingsreserve Volkshuisvestings-fonds (abusievelijk niet begroot in 2024).		-360	I	N
	Diverse afwijkingen.	-18	2	I	N/V
Totaal kernthema Bestemming		1.096	-932		164

Bedragen x € 1.000

Kernthema Ruimtelijke ordening

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet officieel in werking getreden, na een intensieve voorbereiding in 2023. Het programmateam heeft gestuurd op een tijdige en zorgvuldige implementatie. De benodigde processen, tools en personele capaciteiten zijn ingericht om de nieuwe manier van werken optimaal te ondersteunen. Er is een nieuw regieteam opgericht om vragen en knelpunten vanuit de organisatie adequaat op te pakken, en de werkprocessen zijn aangepast om de samenwerking binnen de fysieke leefomgeving beter te faciliteren.

Omgevingsplan

De opbouw van de regelbibliotheek voor het omgevingsplan is voortgezet. Deze regelbibliotheek vormt de basis voor een helder en samenhangend plan dat inspeelt op de wensen en behoeften van bewoners, bedrijven en initiatiefnemers. Tegelijkertijd hebben we gewerkt aan het bijwerken van het Handboek Ruimtelijke Plannen Heerlen en het implementeren van de Transitiestrategie naar één integraal omgevingsplan.

Omgevingsvisie

In 2024 is de voorbereiding van de omgevingsvisie in volle gang. De kernkwaliteiten van Heerlen zijn in kaart gebracht, en inwoners zijn actief betrokken bij de opstelling van deze visie. In 2023 is input verzameld via stadsdeelbijeenkomsten, straatinterviews, enquêtes en dialogen met jong en oud, nieuwkomers en geboren Heerlenaren. Deze brede betrokkenheid zorgt ervoor dat de visie aansluit op de dromen en verwachtingen van alle Heerlenaren.

Programma's binnen de Omgevingswet

We hebben in 2024 verder gebouwd aan de wettelijke programma's binnen de Omgevingswet, waaronder die voor geluid en de warmtetransitie. Deze programma's bieden concrete handvatten om uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, leefbaarheid en gezondheid aan te pakken.

Bestemmingsplannen

De overgang van bestemmingsplannen naar één omgevingsplan verloopt volgens planning. Verschillende bestemmingsplannen, waaronder Heerlen-West, zijn afgerond of ter inzage gelegd. Het nieuwe beleid beschermt tegen ongewenste ontwikkelingen zoals overmatige woningsplitsing en biedt tegelijkertijd ruimte voor particuliere woningbouw.

Anders werken in de VTH-keten

De VTH-keten (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) is in 2024 verder hervormd. De introductie van nieuwe werkvormen, zoals vroegtijdige overleggen en de uitbreiding van regieteam, zorgt ervoor dat initiatiefnemers sneller duidelijkheid krijgen over de haalbaarheid van hun plannen. Hiermee werken we vanuit een "ja-mits"-mentaliteit, gericht op het faciliteren van initiatieven binnen de kaders van de Omgevingswet.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Ruimtelijke ordening wordt hieronder weergegeven:

Programma 8: VHROSV	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
Ruimtelijke ordening	2.592	5.568	8.032	-7.737	-12.001	-14.243	-5.145	-6.432	-6.210	222 v

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Ruimtelijke ordening	Deelname Gegevenshuis.		140	I	V
	Meer opbrengsten door incidentele verkopen van gebouwen, toegevoegd aan sloopfonds (zie bestemming).	136		I	V
	Restantbudget Omgevingswet, ingezet t.b.v. taakstelling programma 0.		418	I	V
	Conform de richtlijnen van het BBV worden alle mutaties op het product grondbedrijf verantwoord, zie paragraaf grondbeleid voor de inhoudelijke toelichting en verantwoording.	3.062	-3.745	I	V/N
	Grondbedrijf rentevoordeel (zie centrale verantwoording).		89	I	V
	Heerlen Noord, hogere kosten worden afgedekt uit Rijksmiddelen.	-1.403	1.427	I	N/V
	Middelen voor Samenwerkingsverband Gemeenschappelijke Informatievoorziening VTH (SGIV) niet volledig begroot aan baten en lastenkant.	573	-573	I	V/N
	Cofinanciering VHF wordt gestort in reserve (zie bestemming)		360	I	V
	Vertraging starten bouw door beperkingen elektriciteitsnetwerk en stikstof.	-316		I	N
	Projectkosten Wonen, zorg en welzijn Parkstad, gedekt door diverse gemeenten.	85	-85	I	V/N
	Uitgaven Volkshuisvestingsfonds afgedekt uit Rijksmiddelen.	248	-248	I	V/N
	Centrale verantwoording rentelasten (opgenomen in gesloten gebied grondbedrijf).		-89	I	N
	Centrale verantwoording rentelasten.		117	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		181	I	V
	Diverse afwijkingen.	79	-234	I	V/N
Totaal kernthema Ruimtelijke ordening		2.464	-2.242		222

Bedragen x € 1.000

Kernthema Herstructurering

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2024 hebben we aanzienlijke vooruitgang geboekt in de herstructurering van diverse gebieden binnen Heerlen.

Belangrijke resultaten zijn:

Herontwikkeling Hoensbroek-Centrum

We hebben in 2024 in samenwerking met inwoners en ondernemers belangrijke stappen gezet om te komen tot het ontwikkelperspectief Hoensbroek-Centrum 2034 (dat in maart 2025 is vastgesteld) en de revitalisatie van het gebied. Naast participatiebijeenkomsten hebben wij ook het pand aan de Kou-venderstraat 97 aangekocht om het Centrum Veiligheid, Leefbaarheid, Zorg & Recht te vestigen. Daarnaast hebben wij de reuringregeling ook uitgebreid naar Hoensbroek-Centrum, waarmee evenementen in het gebied worden gestimuleerd.

Slakhorst

De ontwikkeling van Slakhorst heeft in 2024 een grote stap gezet. Na uitgebreide bodem- en wateronderzoeken is de bouwvoorbereiding gestart. Het definitieve stedenbouwkundige ontwerp sluit naadloos aan bij de duurzaamheidsdoelen en de behoefte aan kwalitatieve openbare ruimte. Daarnaast heeft de gemeente een vergunning verleend voor de bouw van 147 nieuwe woningen in de wijk. Dit project omvat een mix van gezins- en levensloopbestendige woningen met energielabel A+++.

Herstructurering Versiliënbosch en Meezenbroek

De herstructurering van Versiliënbosch en Meezenbroek is in 2024 een belangrijk aandachtspunt. Zo is in juni 2024 de nota van uitgangspunten voor de herstructurering van Versiliënbosch vastgesteld. Samen met woningcorporaties Woonpunt en Vincio vindt dit proces zijn vervolg in 2025.

Wat heeft het gekost?

Er is een structureel budget van € 200.000 beschikbaar. Deze middelen zijn in de administratie bij andere kernthema's opgenomen. In de begroting 2024 hadden wij een bedrag van € 300.000 beschikbaar voor Hoensbroek-Centrum.

Kernthema Centrum

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Het afgelopen jaar hebben we een duidelijke ambitie uitgesproken: groeien naar een stad van 100.000 inwoners. Om dat te bereiken, moeten we er samen de schouders onder zetten. Daarom werken we hard aan een nog aantrekkelijkere stad. Een stad met een levendig centrum vol gezelligheid, waar je kunt winkelen, uitgaan en ontspannen. Een stad met hoogwaardige woningen in een groene omgeving, waar het prettig wonen is. Daar horen natuurlijk ook uitstekende voorzieningen bij. Nieuwe inwoners verwachten een stad die goed bereikbaar is met het openbaar vervoer en de fiets, en waar ze kunnen genieten van een sfeervol centrum met alles binnen handbereik. Maar we werken ook toe naar een onderwijsstad met onderwijsinstellingen in het hart van onze stad. Duizenden studenten, docenten en onderzoekers zorgen voor reuring en nieuwe energie. Daartoe werken we met verschillende onderwijsinstellingen aan de verplaatsing naar het centrum.

In 2024 laten we ons bij dat wat we doen, leiden door de ambities uit 2022 én drie kernprincipes:

- **Kwaliteit:** omdat onze stad het allerbeste verdient, kiezen we niet voor (financiële) winst maar voor waarde voor onze inwoners.

- **Identiteit:** omdat ons eigen unieke karakter weerspiegeld in de keuzes die we maken. Als het voor anderen te gek is, dan is het net iets voor ons.

- **Experiment:** omdat we geloven dat dingen uitproberen, innoveren en af en toe fouten maken, leidt tot het best mogelijke eindresultaat.

Thema: Wonen, detailhandel, kantoren, horeca

De eerste fase van *Schinkelkwadrant-Zuid* is afgerond. De 44 nieuwe woningen zijn opgeleverd en de bewoners zijn tevreden. Ook de horecaplint is klaar, maar wacht nog op een energieaansluiting. Ondertussen is de ontwikkelaar, samen met de aannemer, volop bezig met het optimaliseren van de plannen voor fase 2, als voorbereiding op de vergunningsaanvraag. Daarnaast is het bestemmingsplan voor *Schinkelkwadrant-Noord* vastgesteld, wat ruimte biedt voor 124 betaalbare woningen. De plannen hiervoor zijn verder uitgewerkt.

Na de volledige renovatie van het iconische Peutz-gebouw en het voormalige beddenhuis aan de Rector Driessenweg (fase 1), vond in de zomer een inloopbijeenkomst plaats. Omwonenden kregen informatie over de plannen en maakten kennis met de studenten die er nu wonen. Fase 2 van de *Live & Be-Studentencampus* heeft inmiddels een definitief ontwerp en de omgevingsvergunning voor 206 extra studentenwoningen is onherroepelijk verleend. De voorbereidingen voor de bouw zijn gestart.

Langs de *Spoorsingel* zijn alle gronden bouwklar gemaakt door middel van sloop en sanering. Hier verrijzen binnenkort 60 sociale- en middenhuurwoningen, in lijn met de visie op het Willemskwartier. Het voormalige Coriovallumcollege aan de *Klompstraat* krijgt een tweede leven als wooncomplex met 61 sociale- en middenhuurwoningen. Daarnaast is het ontwerptraject voor 24 appartementen aan de *Stationsstraat* gestart en zijn diverse kleinere initiatieven in ontwikkeling of al opgeleverd.

Thema: Openbare ruimte

De herinrichting van *Promenade II* is afgerond en werd in december feestelijk geopend. Bijna de helft van het gebied is vergroend met een divers palet aan beplanting, wat bijdraagt aan een prettige en levendige sfeer. De vernieuwde inrichting wordt zeer positief ontvangen. Ondertussen is het ontwerptraject voor de entree van de parkeergarage aan het Burgemeester Van Grunsvenplein – in het voormalige kopgebouw – opgestart.

De stad krijgt een beter aanzicht, omdat de gevels van 44 panden in het centrum zijn of worden opgeknapt dankzij het *Gevelverbeteringsfonds*. Deems, de meest in het oog springende (hoek)gevel, is opgeknapt en vormt samen met het hoekpand van Bakkerij Voncken aan de Saroleastraat een mooie toegangspoort naar de Bongerd en Promenade. Ook met de eigenaren van drie andere beeldbepalende hoekpanden in het centrum wordt actief samengewerkt om verdere gevelverbeteringen door te voeren.

De grootschalige herinrichting plan *Landsfort* is getemporiseerd. Om de openbare ruimte integraal en op hoog niveau vorm te geven, is een landschapsarchitect aan de slag gegaan met een samenhangende visie. Erfgoed vormt hierin de belangrijkste basis, maar de visie is ook het kader voor nadere uitwerking van de vergroeningsopgave.

De plannen voor de openbare ruimte zijn verder uitgewerkt, met speciale aandacht voor vergroening op locaties zoals het *Schelmenhofje* en *Betaplein*. Op het Betaplein zijn, in overleg met omwonenden, al tijdelijke verbetermaatregelen doorgevoerd als voorbereiding op de definitieve herinrichting.

In het *Romeins Kwartier* is gewerkt aan de herinrichting van het *Raadhuisplein*. Het nieuwe ontwerp weerspiegelt de identiteit van het gebied, eert ons Romeins verleden, en biedt ruimte voor vergroening en water. Tijdens een drukbezochte omgevingsbijeenkomst in de zomer werd enthousiast gereageerd op het ontwerp. In dezelfde periode is het voorlopig ontwerp vastgesteld. In het najaar vonden de eerste voorbereidende onderzoeken plaats, waaronder een grootschalig archeologisch onderzoek.

Dit onderzoek leverde bijzondere ontdekkingen op: twee vroeg-Romeinse graven, resten van een waarschijnlijk openbaar gebouw en zelfs een bronsoven. Hiermee werd opnieuw tastbaar bewijs gevonden van Heerlen als een bloeiende Romeinse nederzetting op een kruispunt van belangrijke wegen. Zeer bijzonder is de ontdekking van de naam van mogelijk één van de oudste Heerlenaren. Op een bijzetting in een van de graven werd de inscriptie FLAC aangetroffen, een afkorting van de Romeinse naam Flaccus. Een fascinerend inkijkje in het verre verleden van onze stad.

We hebben de ambitie uitgesproken om het gebied tussen de Kloosterweg en CBS-weg te transformeren. De ambitie voor dit *Oranje Nassapark* is een hoogwaardig park, waarin de functies, onderwijs, urban sports (skatepark), evenementen, kunst, wonen en parkeren op een multifunctionele wijze zijn ingepast. We hebben de ambitie voor het gebied verdiept naar een vlekkenplan, en een ecologisch en bodemonderzoek (draagkracht en sonar) uitgevoerd. We zijn bezig met de verdere uitwerking. Gaandeweg hebben we nieuwe inzichten opgedaan – vooral wat betreft wonen – en we bereiden besluitvorming voor.

Thema: Cultuur, erfgoed en sport

Het nieuw te bouwen *Het Romeins Museum* krijgt steeds meer vorm, zowel qua architectuur als organisatie. Dankzij sterke samenwerkingen en partnerschappen wordt een programmering ontwikkeld die het museum zowel binnen als buiten de muren tot leven brengt. Het toekomstige plein voor het museum is alvast op een bijzondere manier verrijkt: een museum-mural, geïnspireerd op het Romeinse badhuis, brengt het verleden weer even tot leven. Dit kunstwerk is tot stand gekomen in samenwerking met het Mauritshuis.

Na het raadsbesluit in juni sloot het *Thermenmuseum* op 8 september ter voorbereiding op de nieuwbouw. Inmiddels is het bestemmingsplan onherroepelijk en wordt, samen met de geselecteerde bouwteampartner en architecten, gewerkt aan de bouwtechnische geoptimaliseerde uitwerking. Tegelijkertijd is er volop aandacht voor de lobby en de verzelfstandiging van de museumorganisatie.

In augustus werd *Stichting Het Romeins Museum* opgericht, inmiddels erkend als Culturele ANBI. De eerste subsidies voor de inrichtingskosten zijn binnen, dankzij bijdragen vanuit Interreg Maas-Rijn, Provincie Limburg (voor het badhuis) en de Regiodeal. Daarnaast is een communicatiestrategie en publieksprogrammering ontwikkeld, zodat het museum ook tijdens de bouwjaren zichtbaar en herkenbaar blijft. De stichting zet deze koers actief voort.

Uit onderzoek blijkt dat de rijksmonumentale Sint-Franciscus van Assisi-kerk aan de Laanderstraat uitstekend geschikt is als locatie voor het *Stadsbad*. De kerk biedt voldoende ruimte voor alle zwembadfuncties en vormt daarmee een bijzondere combinatie van erfgoed en moderne voorzieningen. Tijdens een bijeenkomst voor de directe omgeving bleek brede steun voor het Stadsbad als maatschappelijke en vitale voorziening. Daarnaast werden kansen benoemd, zoals verbeterde infrastructuur en de ontwikkeling van het achterliggende gebied. Ook verwacht men dat het Stadsbad bezoekers van heinde en verre naar Heerlen zal trekken.

In de zomer wees de gemeenteraad de kerk officieel aan als dé locatie voor het Stadsbad. Dit markeerde de start van de aanbesteding voor het ontwerpteam en de ontwikkeling van het eerste ontwerp. De gesprekken over de aankoop zijn positief en in een vergevorderd stadium. Ook wordt actief gezocht naar fondsen en subsidies, waaronder een Europees subsidietraject, waarin het Stadsbad wordt gepositioneerd als een uniek erfgoedproject met een sterke verduurzamingsambitie.

Voor de *Schelmentoren* is een museale visie ontwikkeld, die samen met een voorlopig ontwerp de basis vormde voor het aantrekken van een interieurarchitect, gevolgd door een bouwteampartner en interieurbouwer. Tegelijkertijd is een draaiboek opgesteld voor diverse belevingsactiviteiten, die in het Erfgoedjaar gaan plaatsvinden.

In de komende jaren transformeren we het *Rijksmonument Royal* tot een levendig en toegankelijk centrum voor Beeld en Geluid. In 2024 is hard gewerkt aan de plannen voor de renovatie, waarbij we het oude filmhuis weer in volle glorie herstellen. We zijn in overleg met Filmhuis de Spiegel en andere gebruikers van de Royal om de organisatie verder te ontwikkelen, zodat we deze stevige ambitie kunnen realiseren.

Een belangrijke partner in dit proces is CineSud, de filmhub voor talenten en professionals uit Zuid-Nederland. In 2024 is alles in het werk gesteld om de basis te leggen voor de komst van het eerste creatieve initiatief van CineSud naar de broedplaats in het **Audio- Visuele-kwartier** rondom de Royal. Door een combinatie van cultureel ondernemerschap, creatieve makers, broedplaatsen en gevestigde culturele instellingen creëren we een dynamisch ecosysteem binnen de audiovisuele sector, waarmee we bijdragen aan een open en inspirerend klimaat voor de toekomst van film en media.

Thema: Onderwijs

We zien '*Onderwijs naar de binnenstad*' als een gamechanger voor onze stad. In samenwerking met verschillende onderwijsinstellingen werken we aan het verplaatsen van onderwijs naar het hart van de stad, waarbij elke instelling zich in een andere fase van ontwikkeling bevindt.

De *RWTH Aachen* is gestart met een Masteropleiding 'Transforming City Regions' in het New Regional Bauhaus, waar zo'n 30 studenten hun onderwijsprogramma volgen. Daarnaast biedt *De Nieuwe Thermen (SVOPL)* op vrijdagen onderwijs aan ongeveer 30 leerlingen van leerjaar 3.

De *Open Universiteit* wil strategisch samenwerken met stad en regio en heeft de wens om zich te profileren vanuit een centrale locatie. De Open Universiteit is met steun van de gemeente op zoek naar een geschikte toekomstbestendige locatie in het centrum.

Zuyd Hogeschool heeft de wens om naar Promenade I te verhuizen. Niet alleen het gebouw, maar ook een vernieuwd onderwijsconcept staan daarbij centraal. Samen werken we aan een realisatiestrategie. Ook heeft de gemeenteraad een tweede verwervingskrediet van 10 miljoen euro goedgekeurd waarmee we al 85% van de plot Promenade hebben verworven. Om de leegstaande panden in de tussentijd al nieuw leven in te blazen, worden winkelruimtes waar mogelijk gevuld met pop-upinitiatieven en pilotprojecten.

De *Universiteit Maastricht* heeft aangegeven graag naar Heerlen uit te breiden. Als eerste stap wordt gewerkt aan de regiodeal-aanvraag van de universiteit. Hiermee kan op korte termijn de eerste onderwijsinfrastructuur worden gerealiseerd, zodat we de eerste studenten kunnen verwelkomen. We zijn blij dat de Universiteit Maastricht een stevige basis voor onderzoek en onderwijs wil opbouwen in Heerlen en zo een duurzame bijdrage wil leveren aan de stad en regio.

Ook het *Grotius College* richt zich op een specifieke locatie in de binnenstad; samen kijken we naar de mogelijkheden om dit te realiseren.

Nabij het centrum werken we in samenwerking met SVOPL aan de realisatie van de nieuwbouw van het *Beroepscollege Herle* in het nieuwe Oranje Nassapark. Eind 2024 is een voorbereidingskrediet door de raad beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw in het gebied.

Thema: Evenementen, leisure, beleving, stadsmarketing

Heerlen is de thuisbasis van toonaangevende *culturele festivals* van (inter)nationaal belang, zoals *Cultura Nova*, *The Notorious IBE*, *DMFF* en *Schrittmacher*. Deze evenementen trekken jaarlijks een breed publiek en hebben een enorme aantrekkingskracht. Afgelopen jaar gaven we de *levendigheid van de stad* een extra impuls door zowel grote als kleinere evenementen te ondersteunen en mede mogelijk te maken. We introduceerden de *reuringregeling* om bij te dragen aan een bruisende stad. Met deze regeling is het voor initiatiefnemers eenvoudiger geworden om activiteiten te organiseren. Deze regeling is enthousiast ontvangen door de initiatiefnemers die meer dan 50 gerealiseerd of gepland hebben, zoals muziekovertredens, open podia, voorstellingen en community-evenementen.

In 2024 begon de nieuwe beleidsperiode voor *Via Belgica*, een intergemeentelijke samenwerking in Zuid-Limburg die zich richt op het vertellen van Romeinse verhalen in het landschap. We hebben de basis verder versterkt door het aanbod te optimaliseren, maar ook door te werken aan de droom om grenzen te vervagen. Een belangrijke mijlpaal werd bereikt met de voorbereiding van het internationale project *VIA VIA* (Interreg Maas-Rijn), dat in december 2024 werd goedgekeurd voor een bijdrage van 4,5 miljoen euro. Tussen 2025 en 2027 zal *Via Belgica* als leadpartner 13 deelnemende partners aansturen om een internationale Romeinse route te ontwikkelen. Deze route wordt in vier talen beschikbaar en bevat negen hotspots waar het Romeinse verleden op een boeiende en interactieve manier gepresenteerd wordt.

Met de jaarlijkse '*Stad als Speeltuindag*' brachten we opnieuw talrijke kinderen en volwassenen in beweging. Deze dag stond volledig in het teken van plezier maken in de stad. De pleinen, parken en winkelstraten werden omgetoverd tot plekken waar iedereen kon dansen, klauteren, kleuren, knutselen, skaten, megabellen blazen, theater spelen, muziek maken en waar verschillende rondleidingen werden aangeboden. Daarnaast zijn we begonnen met het verkennen van de mogelijkheid om een grote interactieve installatie te integreren in het kopgebouw aan de Promenade.

Heerlen zet vol in op vernieuwing en biedt ruimte voor experiment. We ondersteunen *jonge en startende makers* bij hun eerste stappen in hun artistieke carrière. In 2024 opende lokaal modetalent TEARS samen met rapper Ronny Flex De Nieuwe Galerij, waar regionale makers en instellingen hun werk en projecten kunnen presenteren. TEARS vestigde zich vervolgens in Heerlen met een atelier en pop-upwinkel.

Ook de komst van Blender versterkt deze focus op jonge makers. Blender is een soort culturele supermarkt waar meer dan 80 lokale makers hun werk exposeren en presenteren. Dit zorgt niet alleen voor meer cultuur en verbinding, maar maakt de binnenstad levendiger en aantrekkelijker voor iedereen.

Samen met de Stadstuin hebben we ook de Q-Park Putgraaf nieuw leven ingeblazen met het *rooftop project*. Hier wordt een *neonkunstwerk* aan de zijgevel gerealiseerd. De vergunning en samenwerkingsovereenkomst zijn rond.

Er werden belangrijke stappen gezet op het gebied van de *stadsmarketing*. Het *placebrandingtraject* werd met succes afgerond, met als resultaat de totstandkoming van het Urban Canvas. Dit strategische document, ontwikkeld in nauwe samenwerking met stakeholders, ondernemers en andere betrokken partijen, vormt een solide basis voor het stadsmerk Heerlen. Het beschrijft de identiteit en kernwaarden van de stad en biedt richtlijnen voor de positionering en uitvoering van toekomstige stadsmarketingactiviteiten.

En een van de meest belangrijkste aanbevelingen is het vormen van een professionele *stadsmarketingorganisatie*. Een cruciale stap om de visie en strategische doelen van het placebrand daadwerkelijk te verwezenlijken. Daarom zijn in 2024 de voorbereidingen gestart voor deze transitie, waarmee de basis wordt gelegd voor een toekomstbestendige stadsmarketing.

Het grote *leds*cherm aan de Bongerd is in gebruik genomen. Dit scherm toont hoe onze stad verandert en zich de komende jaren verder ontwikkelt. Daarnaast belicht het de programmering van (grote) evenementen en andere activiteiten passend bij stadsmarketing. In 2024 werden diverse andere *communicatiekanalen en -middelen* ingezet om bewoners en bezoekers te betrekken bij het verhaal van de stad. Denk hierbij aan rondleidingen, mijlpaalvieringen, website, plattegrond, sociale media, digitale centrum-nieuwsbrief, huis-aan-huisbrieven en informatiebijeenkomsten.

Thema: Mobiliteiten en vervoer

De *fietsenstalling* aan de Parallelweg is verder doorontwikkeld en er ligt een voorlopig ontwerp. De gesprekken met NS en ProRail over de toekomstige eigendom en exploitatie zijn nog in volle gang. Daarnaast wordt, parallel aan het ontwerp voor de toegang tot de parkeergarage aan het Burgemeester Van Grunsvenplein, ook de realisatie van een fietsenstalling in de onderdoorgang opgepakt.

Financiële rapportage programma Centrum & Onderwijs

Tijdens de behandeling van de inhoudelijke voortgangsrapportage programma Centrum in de commissie RO van november 2020 is afgesproken dat de raad twee keer per jaar (Begroting en Jaarverantwoording) geïnformeerd wordt over de financiën van het programma.

Begroting

Ten opzichte van de voorgaande begroting van het programma € 214.105.000, bij de begroting 2025, is de begroting per saldo toegenomen met € 15.118.000 naar € 229.223.000. De toename komt door onderstaande posten:

Voorstel/Beschikking/Correctie	Bedrag
Raadsvoorstel 186215 2e verwervingskrediet Promenade I	€ 10.000.000
Raadsvoorstel 153800 Vaststellen Begroting 2025, Strategische verwervingen centrum	€ 3.500.000
Subsidiebeschikking Impulsaanpak Winkelgebieden 4e tranche Berden/Schepers/Heerlen	€ 1.563.000
Bijdragen derden	€ 54.000
Interne bijdrages	€ 64.000
Administratieve correcties*	€ 237.000
Verwerken bezuiniging Begroting 2025 Stad Als Speeltuin	€ -300.000
Totaal	€ 15.118.000

*Administratieve correcties zonder financiële consequenties.

De begroting van het programma is als volgt samengesteld:

Organisatie	Middelen	Bedrag
Gemeente Heerlen	Investeringskrediet Centrum	€ 44.442.000
Gemeente Heerlen	Vorbereidingskrediet Samen Maken Wij Het Centrum	€ 4.600.000
Gemeente Heerlen	Investeringskrediet Onderwijs naar binnenstad	€ 25.500.000
Gemeente Heerlen	Additionele bijdrages	€ 100.626.000
Gemeente Heerlen	Investeringskrediet prijsstijgingen	€ 2.128.000
Provincie Limburg	Subsidie Stedelijke Ontwikkeling	€ 11.350.000
Provincie Limburg	Subsidie monumenten/restauratie	€ 1.500.000
IBA Parkstad	Subsidie investeringen	€ 8.300.000
IBA Parkstad	Subsidie procesmiddelen	€ 182.000
Parkstad Limburg	Subsidie regiodeal	€ 7.358.000
Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties	Woningbouwimpuls 2 ^e tranche*	€ 4.532.000
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	Subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden	€ 3.481.000
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	Subsidie Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed	€ 2.301.000
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Subsidie Klimaatadaptatie	€ 695.000
Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties	Subsidie Mobiliteit & Woningbouw	€ 5.287.000
Derden	Bijdrages en additionele subsidies	€ 6.941.000
Totaal		€ 229.223.000

Financiën per ambitie

Om de ambities te realiseren worden projecten en reguliere beleidswerkzaamheden uitgevoerd. De begroting van het programma is toegekend aan projecten (zoals Schinkelkwadrant Zuid, Nieuwe Nor). Reguliere beleidswerkzaamheden (zoals bestemmingsplan Cityplan, beheersverordening m² retail en kantoren) zijn al afgedekt in de begroting. Daar zijn geen projectmatige middelen aan toegekend.

In financiële zin is de begroting van bijvoorbeeld project Schinkelkwadrant Zuid ondergebracht bij het thema 'Detailhandel, horeca, kantoren en wonen'. in de onderstaande tabel. Voor de financiële projectbeheersing wordt een projectbegroting opgesteld en bewaakt. De projectbegroting wordt niet opgedeeld naar meerdere thema's. Het project Schinkelkwadrant Zuid wel bij aan meerdere thema's zoals duurzaamheid, asbestsanering en vervoer. Een projectbegroting wordt dus niet opgedeeld naar meerdere thema's/ambities.

Thema	Begroting	Kosten 2017-2023	Kosten 2024	Kosten 2025	Kosten 2026	Kosten 2027	Kosten 2028 ev	Vrije ruimte
Detailhandel, horeca, kantoren en wonen	€ 60.349.000	€ 54.035.000	€ 279.000	€ 2.212.000	€ 1.666.000	€ 1.516.000	€ 641.000	€ -
Openbare ruimte	€ 56.393.000	€ 38.334.000	€ 4.942.000	€ 6.413.000	€ 2.388.000	€ 2.109.000	€ 2.207.000	€ -
Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs	€ 97.673.000	€ 20.863.000	€ 21.793.000	€ 10.196.000	€ 18.700.000	€ 23.480.000	€ 2.641.000	€ -
Evenementen. Leisure, beleving en stadsmarketing	€ 2.669.000	€ 1.756.000	€ 142.000	€ 280.000	€ 175.000	€ 174.000	€ 142.000	€ -
Vervoer en mobiliteit	€ 11.768.000	€ 2.119.000	€ 95.000	€ 1.293.000	€ 2.974.000	€ -	€ 5.287.000	€ -
Nog niet opnieuw toebedeeld naar projecten	€ 371.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 336.000	€ 35.000	€ -
Totaal	€ 229.223.000	€ 117.107.000	€ 27.251.000	€ 20.394.000	€ 25.903.000	€ 27.615.000	€ 10.953.000	€ -

Multiplier effect

Het multiplier effect zijn de financiële investeringen door private partijen in het centrum van Heerlen. De investeringen door derden in het centrum zijn, voor zover bij ons bekend, inzichtelijk gemaakt en opgesomd naar de thema's uit het ambitiedocument Samen Maken Wij Het Centrum, vanaf de start in 2017 tot en met 2024.

Thema	Private investeringen 2017-2023	Private investeringen 2024	Private investeringen totaal 2017-2024
Detailhandel, horeca, kantoren en wonen	€ 152.405.000	€ 24.810.000	€ 177.215.000
Openbare ruimte	€ 1.862.000	€ 65.000	€ 1.927.000
Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs	€ 3.380.000	€ -	€ 3.380.000
Evenementen, Leisure, beleving en stadsmarketing	€ 26.797.000	€ 4.645.000	€ 31.442.000
Mobiliteit & vervoer	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 184.444.000	€ 29.520.000	€ 213.964.000

Detailhandel, horeca, kantoren en wonen

Dit is het totaalbedrag van bouwactiviteiten waarvoor de gemeente leges heft, inclusief Maankwartier.

Openbare ruimte

Dit zijn investeringsbedragen gevelrenovaties door pandeigenaren van beschikkingen die we hebben uitbetaald.

Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs

De kosten die particuliere organisaties maken voor het organiseren van culturele voorstellingen die daarvoor een subsidie hebben ontvangen.

Bestemmingsreserve Maankwartier

Bestemmingsreserve Maankwartier	Begroting	Gerealiseerd t/m 2024	Verplicht	Saldo
Herstellkosten Paralleweg 2a	€ 59.000	€ 59.000	€ -	€ -
Herstellkosten tijdelijke fietsenstalling	€ 23.000	€ 21.000	€ -	€ 2.000
Omgevingskosten	€ 125.000	€ 90.000	€ 30.000	€ 5.000
Interne en externe uren	€ 126.000	€ 133.000	€ -	€ -7.000
Evaluatie Maankwartier	€ 39.000	€ 39.000	€ -	€ -
Gevelverbetering Centrum Heerlen 2022-2025	€ 408.000	€ -	€ 408.000	€ -
Totaal	€ 780.000	€ 342.000	€ 438.000	€ -

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Centrum wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
VHROSV	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
Centrum	92	405	322	-3.427	-3.465	-3.433	-3.335	-3.060	-3.112	-52 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Centrum	Stad Als Speeltuin installaties o.a. Promenade II: uitwerking van ontwerp en voorbereiding naar 2025.		93	I	V
	Programmeringskosten led-scherm en kosten schetsontwerpen 3 hoekstenen nieuwe lente verschuiven naar 2025 vanwege meer voorbereidingstijd.		56	I	V
	Door verschuiven besluitvorming realisatie Stadsbad naar 2025, verschuiven ook deel van de kosten.		111	I	V
	Door nieuw ontwerp Raadhuisplein geen duurzaam nut van eerder geleverde bestrating.		-119	I	N
	Kosten verrekening onderhoud plaat Maankwartier 2014-2024 niet begroot bij afsluiten grondexploitatie Maankwartier.		-337	I	N
	Beheer- en onderhoudskosten Rabobank locatie.		-150	I	N
	Centrale verantwoording rentelasten.		268	I	V
	Diverse afwijkingen.	-83	110	I	N/V
Totaal kernthema Centrum		-83	31		-52

Bedragen x € 1.000

Kernthema Wonen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Visie en Ambitie

De Woonvisie 2024-2028 vormt het fundament voor het lokale en regionale woonbeleid van Heerlen. Dit beleidskader stuurt op het creëren van een evenwichtige woningmarkt, waarin aandacht is voor betaalbaarheid, beschikbaarheid en kwaliteit van woningen. In nauwe samenwerking met woningcorporaties en andere partners blijven we werken aan een divers woningaanbod dat aansluit bij de behoeften van onze inwoners.

Vaststelling Woonvisie en Prestatieafspraken

In 2024 is de Woonvisie 2024-2028 operationeel, met heldere doelstellingen voor woningbouw, verduurzaming en leefbaarheid. De meerjarige prestatieafspraken met woningcorporaties, die eveneens gelden voor de periode 2024-2028, richten zich op:

- Betaalbare woningen: Het vergroten van het aanbod sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen.
- Duurzaamheid: Het verduurzamen van bestaande woningen, met focus op isolatie en energiebesparing.
- Leefbare wijken: Het versterken van sociale cohesie en het verbeteren van woonomstandigheden.

De jaarschijf 2024 van deze afspraken is in januari 2024 vastgesteld en vormt de basis voor de uitvoering in het komende jaar.

Grip op Wonen

Het programma "Grip op Wonen" is gericht op het strategisch inzetten van beleidsinstrumenten om de woningmarkt effectief te sturen. De in 2023 vastgestelde maatregelen worden in 2024 volledig uitgevoerd:

- Verhuurverordening: Regels om de kwaliteit van huurwoningen te waarborgen en misstanden in de verhuursector tegen te gaan.
- Doelgroepenverordening: Sturing op het toewijzen van woningen aan specifieke doelgroepen, zoals starters, senioren en gezinnen.
- Opkoopbescherming: Het voorkomen van speculatief opkopen van woningen, zodat deze beschikbaar blijven voor reguliere bewoning.
- Zelfbewoningsplicht: Nieuwe koopwoningen mogen alleen worden bewoond door de koper zelf, om leegstand en oververhitting van de markt te voorkomen.

Daarnaast is sinds 1 januari 2024 het meldpunt voor de Wet goed verhuurderschap volledig operationeel. Dit meldpunt biedt huurders een laagdrempelige mogelijkheid om misstanden bij verhuurders te melden, en stelt de gemeente in staat actief toezicht te houden.

Projecten en Initiatieven

Betaalbare en sociale woningbouw

In samenwerking met woningcorporaties zijn projecten gestart om het tekort aan betaalbare woningen te verminderen. In 2024 worden diverse nieuwbouwprojecten opgeleverd en renovaties uitgevoerd.

Duurzaamheid en energiebesparing

De verduurzamingsplannen worden verder uitgerold, met specifieke aandacht voor energiebesparing in oudere woningen. Subsidies en stimuleringsmaatregelen ondersteunen huiseigenaren en verhuurders bij het verduurzamen van hun panden.

Leegstands aanpak

Leegstaande woningen worden actief gemonitord en herbestemd. In het centrum en omliggende wijken worden initiatieven gestimuleerd om woningen geschikt te maken voor starters en kleine huishoudens.

Samenwerking en Innovatie

Heerlen werkt nauw samen met regionale partners binnen Parkstad Limburg om de woonopgave gezamenlijk aan te pakken. Innovatieve oplossingen, zoals circulair bouwen en het gebruik van duurzame materialen, krijgen een prominente plek in nieuwe bouwprojecten.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Wonen wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2024
VHROSV	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	Prim. begroting 2024	Bijgest. begroting 2024	Rekening 2024	
Wonen	71	71	95	-206	-173	-212	-134	-101	-117	-15 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel) + / N(adeel) -
Wonen	Centrale verantwoording rentelasten.		5	I	V
	Diverse afwijkingen.	24	-44	I	V/N
Totaal kernthema Wonen		24	-39		-15

Bedragen x € 1.000

2.2 Algemene dekkingsmiddelen

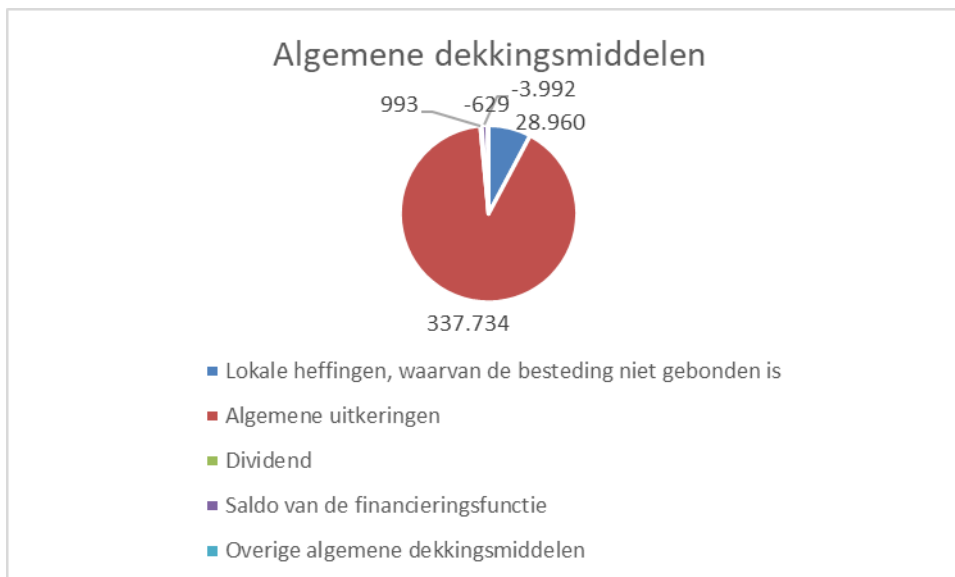
Inleiding

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de algemene dekkingsmiddelen. Deze worden in de rest van dit hoofdstuk verder toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen *	Realisatie 2024	Bijgestelde begroting 2024	Primitieve begroting 2024	in %
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	28.960	28.231	28.231	8
Algemene uitkeringen	337.734	327.954	316.522	93
Dividend	993	1.135	1.135	0
Saldo van de financieringsfunctie	-3.992	-7.142	-7.205	-1
Overige algemene dekkingsmiddelen	-629	-2.000	-2.000	0
	363.066	348.179	336.683	100

Bedragen x €1000

* In de tabel hierboven valt onder lokale heffingen de ozb en de 'overige belastingen', zijnde taakveld 0.61, 0.62 en 0.64. De parkeerbelasting en de toeristenbelasting (taakveld 0.63 en 3.4) vallen buiten deze totaalstelling.

2.2.1 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de baten van de gemeente. De lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, bestaan uit de onroerendezaakbelastingen woningen en niet-woningen, precariobelasting, toeristenbelasting, parkeren en hondenbelasting. Meer informatie over de lokale heffingen, met een uitgebreid beeld van het gevoerde beleid, een overzicht van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

2.2.2 Gemeentefonds

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron voor gemeenten, de ontwikkeling hiervan bepaalt in belangrijke mate onze financiële ruimte. De uitkering van het gemeentefonds wordt aangepast op basis van ontwikkelingen binnen de rijksbegroting, actualisatie van (verdeel)maatstaven, taakmutaties en wijzigingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Gemeenten ontvangen drie keer per jaar informatie over de omvang en verdeling van het gemeentefonds. De meicirculaire is gebaseerd op de Voorjaarsnota, de septembercirculaire op de Miljoenennota en de decembercirculaire op basis van de Najaarsnota van het Rijk. Onderstaand een overzicht van het gemeentefonds voor het jaar 2024 (inclusief decembercirculaire 2024).

Gemeentefonds 2024	Begroting	Bedragen * € 1.000	
		Bijgestelde begroting	Realisatie
Algemene uitkering	248.843	256.294	256.603
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen	71.296	81.131	81.131
Reserveringen	-3.617	-9.472	0
Totaal	316.522	327.954	337.734

Algemene uitkering

De nieuwe financieringssysteem, indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp), is vanaf 2024 ingevoerd. De nadelige impact als gevolg van de vervroegde overgang naar de nieuwe bbp-systeem is voor de jaren 2024-2029 gecompenseerd, met uitzondering van 2025 waar sprake is van gedeeltelijke compensatie.

Voor de jaarafsluiting 2024 is het accres 2024 conform meicirculaire 2024 de definitieve stand. Naast de accresontwikkeling zijn er bijstellingen van de algemene uitkering door taakmutaties, BTW-compensatiefonds (BCF) en actualisatie van (verdeel)maatstaven. De afwijking tussen de bijgestelde begroting en de realisatie algemene uitkering betreft verrekeningen van het Rijk met betrekking tot voorgaande jaren.

Integratie- en decentralisatie uitkeringen

In de circulaire zijn bijstellingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen verwerkt. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Reserveringen

Betreffende de taakmutaties en bijstellingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen wordt onderzocht in hoeverre deze gelden benodigd zijn voor de bijbehorende taken. Totdat de uitkomst hiervan duidelijk is worden de gelden gereserveerd. De bijgestelde begroting betreft bijstellingen uit de decembercirculaire 2024 en het saldo-effect van het gemeentefonds 2024.

In bovenstaande tabel met het totale effect gemeentefonds voor 2024 zijn de mutaties voor Heerlen rekening houdend met de decembercirculaire verwerkt.

Decembercirculaire 2024

In de decembercirculaire worden de laatste zaken van het uitkeringsjaar 2024 afgewikkeld. Daarnaast is een correctie voor de accresramingen 2025 en verder verwerkt. De circulaire is te vinden via [Decembercirculaire gemeentefonds 2024](#). In de volgende tabel wordt het financiële effect van de decembercirculaire voor Heerlen voor 2024 ten opzichte van de septembercirculaire weergegeven.

<i>Bedragen * € 1.000</i>	
Decembercirculaire 2024	2024
Algemene uitkering	826
Effect op voorgaande jaren	216
Saldo - effect decembercirculaire 2024	1.042
Decentralisatie uitkeringen	2.411
Taakbestemming - budgetneutraal effect	2.411
Totaal decembercirculaire 2024	3.453

Algemene uitkering

Voor 2024 is het accres conform meicirculaire 2024 de definitieve stand. In tegenstelling tot wat gebruikelijk is bevat de decembercirculaire wel nieuwe accresramingen voor 2025 en verder. In de septembercirculaire was de CBS-revisie (ontwikkeling bruto binnenlands product) niet meegenomen. Dit is in de decembercirculaire gecorrigeerd en betreft een opwaartse bijstelling van het accres van € 380.000 in 2025 oplopend tot € 1,3 miljoen in 2028.

In 2024 is er een positief effect door vrijval van door het Rijk gereserveerde middelen, waarvan het restant over de gemeenten verdeeld wordt. Daarnaast zijn er meerjarig mutaties door actualisatie van (verdeel)maatstaven. Voor diverse maatstaven met een aanzienlijke financiële impact zijn de cijfers voor 2024, maar deels ook nog voor voorgaande jaren, nog een voorlopig gegeven. Bij de definitieve vaststelling volgt een financiële verrekening. Voor een aantal maatstaven hebben relatief kleine variaties een grote financiële impact.

Het effect van de decembercirculaire op voorgaande jaren (2022 en 2023) is € 216.000 voordelig.

Het saldo-effect van de decembercirculaire is voor 2024 € 1 miljoen positief. De correctie van het accres en overige bijstellingen voor 2025 en verder worden meegenomen in de zomernota 2025 en kaderbrief 2026.

Decentralisatie-uitkeringen

In de decembercirculaire zijn bijstellingen van decentralisatie-uitkeringen verwerkt. Hiervan wordt onderzocht in hoeverre deze gelden benodigd zijn voor de bijbehorende taken.

2.2.3 Dividenden

BNG Bank N.V.

Over het jaar 2023 is een nettowinst van € 254 miljoen (2022: € 300 miljoen) beschikbaar voor uitkering van dividend en toevoeging aan reserves. Aan dividend is uitgekeerd 50% van de winst na belasting. Dit komt neer op een dividendbedrag van € 120 miljoen (2022: € 139 miljoen). Het dividend bedraagt € 2,16 (2022: € 2,50) per aandeel van nominaal EUR 2,50.

De gemeente Heerlen heeft 424.827 aandelen BNG in haar bezit. Dit betekent voor de gemeente Heerlen een bedrag van € 917.626 aan dividend in 2024 over boekjaar 2023 BNG. Het begrote bedrag aan dividend BNG voor 2024 is € 1.062.068. Dit betekent voor 2024 een nadeel aan dividend BNG van € 144.442.

Enexis Holding N.V.

De algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) van Enexis N.V. heeft besloten 50% van de winst uit gewone bedrijfsvoering na belastingen uit te keren. De totale dividenduitkering bedraagt €36 miljoen. De dividenduitkering over boekjaar 2023 bedraagt € 0,24 per aandeel (2022: € 1,29 per aandeel). Het uit te keren dividend over boekjaar 2023 is verantwoord in boekjaar 2024.

Het ontvangen bedrag aan dividend Enexis in 2024 voor de gemeente Heerlen is € 75.407.

Conform het advies van de provincie Limburg hebben we in de begroting 2024 rekening gehouden met een dividend van € 0,23 per aandeel voor Enexis. Dit betekent een bedrag van € 73.336 aan dividend Enexis in de begroting 2024 (311.850 aandelen).

Begroot en gerealiseerd dividend is nagenoeg gelijk. Het resulteert in een klein voordeel dividend Enexis van € 2.071 ten opzichte van de begroting 2024.

Rd4

De N.V. Rd4 heeft een dividend uitgekeerd aan de gemeente Heerlen van € 127.643 in 2024 over boekjaar 2023.

2.2.4 Saldo van de financieringsfunctie

Voor de toelichting op het saldo van de financieringsfunctie verwijzen we naar de paragraaf Financiering.

2.3 Overzicht overhead

Overzicht kosten overhead	Realisatie 2024	Bijgestelde begroting 2024	Primitieve begroting 2024
Overhead	55.748	47.184	43.132

Bedragen x €1000

2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Sinds 2016 zijn gemeenten Vpb plichtig. Jaarlijks dient de gemeente zich een oordeel te vormen in hoeverre zij activiteiten verricht, waarover zij vennootschapsbelasting verschuldigd is.

Vennootschapsbelasting is een winstbelasting en wordt geheven over de winst die een gemeente behaalt met die activiteiten, die zij voldoet in de hoedanigheid als ondernemer.

Sinds de invoering van de vennootschapsbelastingplicht zijn er (vrijwel) geen activiteiten vastgesteld, waarover de gemeente Heerlen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

Momenteel speelt er een landelijke discussie waarbij de Belastingdienst van mening is dat de opbrengsten die gemeenten ontvangen inzake de verhuur van ruimten voor het maken van reclame, belast dienen te worden met vennootschapsbelasting. Een definitieve uitspraak heeft de rechter nog niet genomen. Het is echter aannemelijk, dat over deze opbrengsten geén vennootschapsbelasting afgedragen dient te worden. Er zijn onlangs enkele uitspraken gedaan waarin de rechter van mening is, dat de reclameopbrengsten niet belast zijn voor de vennootschapsbelasting. De Belastingdienst kan hiertegen formeel in beroep gaan.

De hoogte bedraagt circa € 20.000 per jaar. Over het boekjaar 2023 is met deze last al rekening gehouden. Over het boekjaar 2024 zal er gezien de uitspraak van de rechter geen voorziening voor een toekomstige heffing worden opgenomen.

2.5 Onvoorzien

Bij de begroting 2024 hebben wij de post onvoorzien opgenomen als structurele post in de begroting ter grootte van € 1.500.000. De post is gevormd om incidentele uitgaven die als onvoorzien en of onuitstelbaar en/of onvermijdbaar worden aangemerkt, op te vangen. Het benutten van de post onvoorzien vergt een collegebesluit. Tijdens de behandeling van de jaarrekening 2023 is er additioneel een post van € 500.000 toegevoegd aan de post onvoorzien, hierdoor is het totale budget onvoorzien € 2.000.000 voor 2024. Door gebruik te maken van de mogelijkheid tot mandatering wordt de snelheid van besluitvorming (en uitvoering) bevorderd. Wij hebben aangegeven tijdens de P&C-producten (zomernota en novemhernota) te rapporteren over de uitputting van de post onvoorzien. Onderstaande tabel geeft de uitputting weer van 2024. In geval van voorfinanciering wordt bij toezegging gelden (mogelijk in het volgende jaar) het reeds bestede/besloten bedrag teruggestort in de post onvoorzien.

Onvoorzien - Totaal budget		2.000.000
Collegevoorstel	Nummer	Bedrag
Jeugdconsulenten Basishulp Jeugd en financiering	121050	629.411
Onvoorzien - Saldo		1.370.589

Bedragen x € 1

3. Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

1. De gerealiseerde inkomsten

In deze paragraaf zijn de lokale heffingen opgenomen waarvan de besteding zowel gebonden als niet gebonden is. Gebonden besteding betekent dat de baten alleen bestemd zijn voor het doel waarvoor zij geheven zijn. Niet gebonden besteding houdt in dat de baten tot de algemene middelen van de gemeente behoren. De opbrengsten van de gebonden bestedingen zijn geoormerkt voor specifieke doeleinden en mogen een kostendekkendheidspercentage van 100% niet overstijgen. Met kostendekkendheidspercentage wordt bedoeld dat de opbrengsten van een specifieke heffing niet hoger mogen zijn dan de gemaakte kosten die gerelateerd zijn aan die heffing.

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde inkomsten voor het jaar 2024 opgenomen.

De gerealiseerde inkomsten (trend)

Heffing	Gerealiseerde opbrengst belastingjaar			
	2021	2022	2023	2024
Niet gebonden heffingen				
A. Onroerende zaakbelasting	25.685	27.430	27.020	28.364
B. Hondenbelasting	802	777	698	595
C. Toeristenbelasting	256	332	394	417
D. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes	1.125	1.650	1.704	1.927
<i>Subtotaal</i>	27.868	30.189	29.816	31.303
Gebonden heffingen				
E. Afvalstoffenheffing	11.485	12.355	12.311	13.159
F. Rioolheffing	8.730	9.066	9.291	9.582
<i>Subtotaal</i>	20.215	21.421	21.602	22.741
Overige heffingen				
G. Algemene dienstverlening	735	688	854	1.169
H. Omgevingsvergunningen	1.971	3.287	1.744	1.857
I. Europese dienstenrichtlijn	34	33	31	42
J. Lijkbezorgingsrechten	540	509	503	432
K. Marktgelden	110	137	124	118
<i>Subtotaal</i>	3.390	4.654	3.256	3.618
Totaal	51.473	56.264	54.674	57.662

Bedragen x €1000

De gerealiseerde inkomsten (versus begroting)

Heffing	Begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat
Niet gebonden heffingen			
A. Onroerende zaakbelasting	27.590	28.364	774
B. Hondenbelasting	641	595	-46
C. Toeristenbelasting	363	417	54
D. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes	1.737	1.927	190
<i>Subtotaal</i>	30.331	31.303	972
Gebonden heffingen			
E. Afvalstoffenheffing	12.920	13.159	239
F. Rioolheffing	9.649	9.582	-67
<i>Subtotaal</i>	22.569	22.741	172
Overige heffingen			
G. Algemene dienstverlening	886	1.169	283
H. Omgevingsvergunningen	2.191	1.857	-334
I. Europese dienstenrichtlijn	38	42	4
J. Lijkbezorgingsrechten	477	432	-45
K. Marktgelden	147	118	-29
<i>Subtotaal</i>	3.739	3.618	-121
Totaal	56.639	57.662	1.023

Bedragen x €1000

2. Gerealiseerd beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De kaders voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen zijn met name te vinden in de Gemeentewet, de wet Waardering Onroerende Zaken, de wet Milieubeheer, de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de Algemene wet bestuursrecht en de invorderingswet 1990. De belastingverordeningen en de Leidraad Invordering van de gemeente zijn hierop gebaseerd. De belastingverordeningen 2024 zijn door de raad vastgesteld in november 2023.

Kostendekking

Er wordt zoveel als mogelijk kostendekkend gewerkt. De tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing zijn 100% kostendekkend. De kosten die hiermee samenhangen worden geheel doorberekend aan de burger. Voor tarieven waar we onder de kostendekkingsgraad zitten van 100% is dit grotendeels een bewuste keuze om niet alle kosten door te berekenen aan de burger/ondernemer.

Overhead

In de kostendekkende tarieven is een opslag voor overhead meegenomen. In de Financiële verordening 2023 hebben we de methode voor de berekening van deze overheadopslag opgenomen. Bij de toerekening van overhead aan de kostprijs van producten wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe personele kosten. De hoogte van de opslag wordt jaarlijks bepaald bij vaststelling van de begroting en bedraagt voor 2024, 79,1%.

Omslagrente

Bij heffingen waar we te maken hebben met investeringen (voornamelijk de rioolheffing) wordt naast de reguliere afschrijving op de investering een omslagrente (interne rekenrente) toegerekend. Met ingang van het jaar 2018 wordt de berekeningswijze van onze omslagrente voorgeschreven. Voortaan moet de totaal doorberekende interne rente gelijk zijn aan de totale rentelasten, waardoor niet (of nauwelijks) meer sprake is van een renteresultaat. Doel is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de

(verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en jaarstukken, en het eenduidig inzichtelijk maken van hoe de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). We voldoen aan de nieuw gewijzigde systematiek van de rente omslagmethode. In 2024 is gerekend met een omslagrente van 1,41%.

3. Kwijtscheldingsbeleid

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van het verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is geëffectueerd op kwijtschelding van een deel van de woonlasten zijnde, het gebruikersdeel van de rioolheffing en het vastrecht van de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding voor het variabele deel van de afvalstoffenheffing (DIFTAR o.b.v. het volume/frequentiesysteem) is gebaseerd op de hoeveelheid huishoudelijk restafval.

Aanvraag kwijtschelding

Als een burger een aanvraag tot kwijtschelding heeft ingediend wordt deze getoetst door het Inlichtingenbureau. Als er kwijtschelding wordt toegekend dan hoeft de burger het jaar erna niet nogmaals een aanvraag voor kwijtschelding in te dienen. Hij krijgt dan automatische kwijtschelding. Mocht het jaar erna op basis van de hernieuwde toets er een belemmering zijn dan krijgen de burgers een belemmeringsbrief en kunnen de belemmering indien nodig weerleggen.

Het Inlichtingenbureau (IB) toetst de gegevens van de burger aan de voorwaarden om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Ze gebruikt hiervoor de gegevens van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW).

Toegekend bedrag kwijtschelding 2024

Voor 2024 bedraagt het bedrag aan kwijtscheldingen op de riool- en afvalstoffenheffing € 1.642.000. Dit is een voordeel van € 193.000 ten opzichte van de begroting. In de begroting hadden we rekening gehouden met een bedrag van € 1.835.000.

Het kwijtgescholden bedrag betreft niet sec de kwijtschelding voor het belastingjaar 2024, hier zitten ook kwijtscheldingsbedragen van eerdere jaren in. Een heffingsjaar heeft een doorlooptijd van 5 jaar, waarin het recht op kwijtschelding doorloopt en het bedrag aan verleende kwijtschelding ook van eerdere jaren ten laste van 2024 kunnen komen. Voor de verleende kwijtscheldingsbedragen per belastingjaar verwijzen wij u naar het kernthema armoedebestrijding en inkomensondersteuning.

4. Overzicht van de diverse heffingen

A. Onroerende Zaak Belasting

De totale OZB-baten (woningen en niet-woningen) laten een meeropbrengst zien van € 774.000. Bij het opstellen van de begroting wordt gerekend met concept herwaarderingscijfers van de BsGW. Het herwaarderingsproces (waardebepaling) van woningen en niet-woningen is dan nog niet volledig afgerond. De definitieve herwaardering is hoger uitgevallen, waardoor er een voordeel op de OZB-inkomsten is.

B. Hondenbelasting

De hondenbelasting laat een minderopbrengst zien van € 46.000. Dit is het gevolg van minder honden dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.

C. Toeristenbelasting

Bij de toeristenbelasting zijn er meer overnachtingen geweest dan waar we in de begroting mee rekening hebben gehouden. Dit ligt in lijn met de landelijke trend waar een stijging van het binnenlandse toerisme te zien is. Het voordeel ten opzichte van de begroting bedraagt € 54.000.

D. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes

De totale opbrengsten voor parkeren zijn € 190.000 hoger dan begroot. Hieronder hebben we de resultaten per onderdeel uitgesplitst.

- We hebben voor € 193.000 aan hogere parkeeropbrengsten gehaald voor het straat-parkeren.
- De minderopbrengst voor de uitgeschreven naheffingsaanslagen betreft € 47.000.
- Op het onderdeel parkeervergunningen is een voordeel van € 44.000 behaald.

E. Afvalstoffenheffing

Er is in 2024 meer restafval aangeboden dan voorzien, waardoor de inkomsten voor DIFTAR €239.000 hoger zijn dan begroot.

F. Rioolheffing

Het aantal aansluitingen dat een aanslag heeft gekregen was minder dan waarmee in de begroting rekening is gehouden, hierdoor is een nadeel ontstaan van € 67.000.

G. Algemene dienstverlening

Gedurende het jaar zijn meer aanvragen voor reisdocumenten gedaan, mogelijk vanwege de aankomende paspoortpiek en hogere leges in 2025. Er is een voordeel behaald van € 283.000.

H. Omgevingsvergunningen

Voor de omgevingsvergunningen hebben we € 334.000 minder gerealiseerd dan begroot.
Er zijn in 2024 minder vergunningen aangevraagd dan ingeschat.

I. Europese dienstenrichtlijn

Hieronder vallen grotendeels de verleende vergunningen met betrekking tot Drank & Horeca. De opbrengsten in 2024 zijn conform de begroting.

J. Lijkbezorgingsrechten

We hebben € 45.000 aan minderinkomsten door minder begravingen.

K. Marktgelden

De gerealiseerde marktgelden laten een kleine minderopbrengst van € 29.000 zien.

5. Een aanduiding voor de lokale lastendruk

Om voor uw persoonlijke situatie de hoogte van de lokale lasten te berekenen kunt u kijken op de Lokale Lastenmeter via de volgende link: <https://heerlen.lokalelastenmeter.nl/>

In onderstaand overzicht de woonlasten voor een gemiddelde meerpersoonshuishoudens in Heerlen voor het jaar 2024. Voor het variabel deel van de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt het aantal verwachte ledigingen van betreffende huishoudens.

Woonlasten Heerlen	2024
Afval (variabel bedrag o.b.v. gemiddeld aantal ledigingen)	
1-persoons huishouden vast tarief	193,22
1-persoons huishouden variabel tarief	28,4
Totaal afvaltarief 1 persoonshuishouden	221,62
2-persoons huishouden vast tarief	239,81
2-persoons huishouden variabel tarief	42,6
Totaal afvaltarief 2 persoonshuishouden	282,41
Meerpersoons huishouden vast tarief	284,55
Meerpersoons huishouden variabel tarief	68,6
Totaal afvaltarief meerpersoonshuishouden	353,15
Riool	
Eigenaar (vast bedrag)	90,72
Gebruikers (afhankelijk van m3 waterverbruik)	104,99
OZB (o.b.v. gemiddelde WOZ waarde)	
Eigenaar	321,52
Woonlasten meerpersoonshuishouden	870,38

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft de actuele stand van het weerstandsvermogen en de risico's van de gemeente Heerlen weer. Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft tevens inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit (de ingeschatte risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te vangen). Bij de rekening 2024 zijn risico's geactualiseerd, geïnventariseerd en zoveel mogelijk gekwalificeerd. Bij de (grotere) projecten van de gemeente Heerlen die projectmatig uitgevoerd worden, wordt de RISMAN-methode voor risicobeheersing toegepast. Dat wil zeggen dat regelmatig (1 x per kwartaal) op een gestructureerde wijze de mogelijke risico's binnen een project geïnventariseerd worden, de beheersmaatregelen daarvoor geformuleerd worden en er een actor benoemd wordt die met de betreffende beheersmaatregel aan de slag gaat. Dit alles wordt vastgelegd in een risicoregister dat gedeeld wordt met en actueel gehouden wordt door het projectteam. De belangrijkste invalshoeken voor de beheersing van een project zijn tijd, geld en kwaliteit van het project. De onderkende risico's worden zoveel als mogelijk financieel gekwantificeerd. Daarbij wordt de link gelegd met de risicoreserve en de post onvoorzien binnen de opgestelde projectbegroting.

De gekwantificeerde risico's moeten opgevangen kunnen worden binnen deze posten risicoreserve en onvoorzien van het betreffende project.

Onze weerstandcapaciteit is opgebouwd uit de algemene reserve, algemene reserve grondbedrijf en de bestemmingsreserve ter dekking risico's grondexploitatie.

Weerstandsvermogen is opgebouwd uit:

Weerstandcapaciteit:

Algemene reserve (31-12-2024)	€	23,0 miljoen
Algemene reserve grondbedrijf	€	0,5 miljoen
Bestemmingsreserve ter dekking risico's grondexploitatie	€	3,9 miljoen
Verplichting AR in 2025	€	- 3,4 miljoen
Resultaat 2024	€	0,6 miljoen
Totaal:	€	24,6 miljoen

Risico simulatie is opgebouwd uit:

Risico's:

Programma Economie	€	5,2 miljoen
Programma Sociaal Domein	€	7,6 miljoen
Programma VHROSV	€	3,8 miljoen
Programma Verkeer en vervoer	€	0,5 miljoen
Alle programma's	€	8,5 miljoen
Grondbedrijf	€	1,3 miljoen

Totaal:	€	26,9 miljoen
----------------	----------	---------------------

Het weerstandsvermogen is als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

(= max. of min. risicobedrag)

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) is de ratio:

Rekening 2024

24,6 mln. (weerstandscapaciteit) / 26,9 mln. (risicosimulatie) = **0,91**

Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel die in samenwerking tussen NAR en de Universiteit Twente is opgesteld. Op basis van bovenstaande berekening wordt het weerstandsvermogen van de gemeente Heerlen gewaardeerd op matig.

<i>Ratio weerstandsvermogen</i>	Waardering
> 2	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Herstelplan

In de begroting 2019 hebben wij een herstelplan opgesteld. In dat herstelplan hebben wij afgesproken dat het weerstandsvermogen uiterlijk op 31 december 2021 op het met de raad afgesproken minimumniveau van 0,8 moet staan. In de jaarrekening 2024 voldoen wij aan het uitgangspunt van een minimumniveau van 0,8.

Bij het vaststellen van de begroting 2019 heeft uw raad een motie aangenomen inzake de ontwikkeling van een extra kengetal m.b.t. de financiële weerbaarheid/het weerstandsvermogen. Het nieuwe kengetal is in samenspraak met de werkgroep Financial Audit tot stand gekomen.

De weerstandscapaciteit wordt berekend door de hoogte van de algemene reserve inclusief de begrote post onvoorzien te delen door het begrotingstotaal. Als norm is 2% genomen. In de jaarrekening 2023 was dit ratio 3,37%. In de jaarrekening 2024 is de ratio t.o.v. de jaarrekening 2023 gestegen met 0,71% naar een niveau van 4,08%. Hiermee voldoen we ruimschoots aan de gestelde norm weerstandscapaciteit van 2%.

De algemene reserve per ultimo 2024 is € 23 miljoen, algemene reserve grondbedrijf per ultimo 2024 is € 0,5 miljoen, de onderuit putting van de post onvoorzien is verwerkt in het rekeningsaldo over 2024 van € 0,6 miljoen en de verplichting vanuit de AR 2025 van € 3,4 miljoen wordt in mindering gebracht. De totale weerstandscapaciteit is € 20,7 miljoen voor 2024. Het begrotingstotaal voor 2024 is € 506 miljoen.

Dit resulteert in een ratio van het nieuwe kengetal van:

$$\text{kengetal weerstandscapaciteit} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit 2024}}{\text{Begrotingstotaal 2024}}$$

€20,7 miljoen (AR+post onvoorzien+rekeningresultaat-verplichtingen AR) / €506 miljoen (begrotings-totaal) = 4,08%

Risico's

Claims "alle programma's" (Incidenteel (I))

Bij het uitoefenen van haar taken, wordt de gemeente regelmatig geconfronteerd met claims van derden, die leiden tot juridische procedures. Deze claims kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op aanbestedingen, (loonkosten)subsidies, planschades óf op eerder toegekende schadevergoedingen. Het grootste deel van deze claims is niet verzekerd en de uitkomst van juridische procedures is moeilijk in te schatten.

Te nemen maatregel:

Blijven monitoren zodat mogelijke risico's vermeden worden.

Economische activiteit programma "Economie" (Structureel (S))

Nog steeds is er sprake van een positieve ontwikkeling bij het aantrekken en vestigen van nieuwe bedrijven, maar vooral ook bij het uitbreiden van het reeds in Heerlen respectievelijk de regio zittende bedrijfsleven. De economische situatie in zijn algemeenheid, maar ook de actieve inzet vanuit de gemeente en de beschikbaarheid van aantrekkelijke bedrijfslocaties is een van de hoofdredenen hiervoor. Heerlen is steeds meer op de kaart als aantrekkelijk vestigingsgebied. Ook investeerders in onroerend goed vinden Heerlen een interessant gebied. Dit leidt o.a. in herinvesteringen op bedrijventerreinen als de Beitel en de Koumen. Op de locaties Trilandis en Avantis zijn de resultaten goed, niet alleen nieuwe bedrijven maar vooral ook de uitbreidingen van het bestaande bedrijfsleven. Dit betekent dat er een schaarste probleem is ontstaan, met name aan grootschalige locaties.

Voor de meer lokale en kleinschalige bedrijventerreinen Coriopolis, Autoboulevard en Emmaterrein waren de uitgiftes minder goed. Door het gebrek aan uitgeefbare gronden zijn nu ook deze terreinen door de markt herontdekt. Op zowel Autoboulevard als Coriopolis lopen concrete acquisitie trajecten. Tevens zijn meerdere partijen geïnteresseerd in herontwikkeling van het Emma terrein. Deze terreinen zijn op dit moment nog onvoldoende op de markt afgestemd. Voor deze locaties draagt de gemeente als grondeigenaar zelf het volledige risico bij vertraging in de verkoop van gronden.

In zijn algemeenheid bestaan er ook de risico's van schaarste op het stroomnet, schaarste op de arbeidsmarkt, de stijgende energieprijzen en bouwkosten en de problematiek rondom Stikstof. Al met al factoren die van grote invloed zijn.

Te nemen maatregel:

Voor de lokale terreinen dient de profilering (meer marktgericht) en acquisitie/accountmanagement sterker te worden ingezet. Daarnaast worden de ontwikkelisen voor de autoboulevard aangepast om deze beter aan te sluiten op de wensen van het MKB. Deze locaties blijven een risico. Voor Trilandis – waarbij de gemeente enig aandeelhouder is - is geen risico aan de orde. Avantis ontwikkelt zich ook steeds meer positief en het risico voor de gemeente is beperkt en te overzien.

Verbonden Partijen "alle programma's" (S)

Verbonden partijen voeren meestal gemeentelijke taken uit met een groot politiek belang. Ze leveren een forse bijdrage aan de realisatie van maatschappelijke doelen. Participatie in verbonden partijen levert de gemeente niet alleen voordelen op, maar ook financiële en bestuurlijke risico's.

Te nemen maatregel:

Het beleid conform de nota verbonden partijen uitvoeren. Om de voordelen optimaal te benutten en de risico's te beheersen is aandacht voor de sturingsrelatie met en risicobeheersing bij verbonden partijen belangrijk. Voor meer toelichting zie paragraaf 3.6 Verbonden partijen.

Informatiebeveiligingsrisico's programma "bedrijfsvoering" (S):

Voor onze organisatie zijn er een aantal informatiebeveiligingsrisico's te benoemen: phishing-aanvalen, malware-infecties, ongeautoriseerde toegang, datalekken, social engineering en inbreuken op de privacy.

Genomen maatregelen:

Om de risico's op het gebied van informatiebeveiliging te verminderen en de bescherming van gevoelige gegevens te waarborgen zijn de volgende maatregelen genomen: encryptie van gegevens, toegangsbeheer, back-ups maken, netwerksegmentatie, vulnerability scanning, bewustwordingsprogramma op het gebied van privacy en informatiebeveiliging en Security Information and Event Management (SIEM).

Bodemsanering programma "VHROSV" (S)

De gemeente kan op enig moment te maken krijgen met een geval van ernstige en gezondheidsbedreigende bodemvervuiling waar onmiddellijk moet worden gesaneerd. In zo'n situatie worden de saneringskosten ten laste van de algemene reserve gebracht. Dit komt, statistisch gezien, ongeveer één maal in de vijf jaar voor en vergt dan enorm hoge kosten aan sanering. Afhankelijk van de grootte van de verontreiniging is dan al gauw te rekenen met enkele honderdduizenden euro's aan kosten.

Te nemen maatregel:

Door onderzoek proberen we te achterhalen wie de veroorzaker is van de vervuiling. De kosten worden vervolgens verhaald op de vervuiler.

Bestuurskracht programma "Bestuur en Ondersteuning" (S)

Regionale samenwerking kan een risico met zich meebrengen. De mate waarin wij onze ambities tot uitvoering brengen en/of wij onze lobbydoelstellingen bereiken is afhankelijk van het vermogen van de regio om als samenwerkende gemeenten samen op te trekken, middelen te verzamelen en de uitvoering op gang te krijgen.

Reeds genomen maatregel:

Voortgang in de samenwerking in Parkstadverband blijven sturen en monitoren.

Achterstand bij actualisering bestemmingsplannen programma "VHROSV" (S)

Het bestemmingsplan is het instrument bij uitstek om het ruimtelijk beleid te handhaven. Het bestemmingsplan moet om de 10 jaar geactualiseerd worden. Momenteel is er een achterstand ontstaan in het actualiseringsproces. Heerlen kent 25 plangebieden die cyclisch dienen te worden geactualiseerd. Binnen de mogelijkheden van Heerlen is de verwachting dat deze inhaalactie op korte termijn wordt gerealiseerd. Echter door de toename van bouwinitiatieven en de komst van de Omgevingswet wordt op dit moment niet voldoende voortgang geboekt om deze inhaalslag te realiseren.

Het volgende risico doet zich voor:

- Het ontbreken van een adequaat ruimtelijk sturingsinstrument.

Reeds genomen maatregel:

Een inventarisatie is verricht naar de mogelijkheid om bestemmingsplannen te temporiseren met de bijbehorende globale risico's.

Te nemen maatregel:

Op basis van de omgevingswet een strategie bepalen voor een gebiedsdekkende actuele regeling.

Garantstelling cultuur programma "Sport, cultuur en recreatie" (S)

Om een toptentoonstelling bij onze culturele instellingen mogelijk te maken kunnen wij garantstellingen afgeven aan deze instellingen. Mocht een tentoonstelling verliesgevend zijn staat de gemeente, onder voorwaarden en tot een maximumbedrag, garant voor (een deel van) het verlies.

Te nemen maatregel:

Op basis van aanvragen beoordelen en blijven monitoren.

Stikstofaanpak programma "VHROSV" (S)

Door de opgelegde strengere eisen met betrekking tot de uitstoot van stikstof komt de uitvoering van projecten, herontwikkeling en verkoop van grondpercelen in het gedrang. Het huidige kabinet is weliswaar naar nieuwe oplossingen aan het zoeken echter op dit moment blijft de onduidelijkheid bij (toekomstige) aanvragen blijft.

Reeds genomen maatregel:

We hebben onderzocht op hoeveel projecten de veranderde regelgeving ten opzichte van stikstof invloed heeft en hebben deze informatie ook aangeleverd aan provincie, ministerie BZK en VNG. Dit betreft aantallen bouwprojecten en bestemmingsplannen in de verwachting of wetenschap dat er vertraging was of zou kunnen optreden als gevolg van stikstofdepositie. Er is een gemeentelijke werkgroep Stikstofdepositie gevormd om beantwoording van vragen te coördineren, kennis te verzamelen en na te gaan in welke mate we kunnen omgaan met de vergunningverlening van kleine projecten. Dit met het oog op het wegvallen van de drempelwaarde voor melding- of vergunningplicht.

Te nemen maatregel:

Doorlopend wordt per project bekeken of een natuurvergunning aan de orde is. Leidt een project tot stikstofdepositie in een Natura 2000 gebied en zijn er significante effecten, dan kan er niet worden teruggevallen op het Programma Aanpak Stikstof (PAS) en adviseren wij onderzoek te doen naar maatregelen in het project waarmee de stikstofdepositie voorkomen kan worden. Indien nodig overleggen we met het informatieloket van de provincie Limburg.

Regelgeving PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) programma "VHROSV" (S)

Als gevolg van verscherpte regelgeving inzake het afvoeren van verontreinigde grond (PFAS) vallen allerlei projecten/initiatieven in de stad stil.

Genomen c.q. nog te nemen maatregel:

Voor de PFAS-crisis is een handelingsprotocol opgesteld waarin de volgende items zijn opgenomen: aanpassing van de regionale bodemkwaliteitskaart, onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in de bodem van Heerlen, afspraken over toezicht en handhaving met de RUD-ZL, voorkomen van stagnatie door het maken van afspraken over afvoer van grond uit gemeentelijke projecten en communicatie over de mogelijkheid voor burgers om grond af te voeren.

Sociaal Veilig - Programma Veiligheid

De ambitie is om de Aanpak Sociaal Veilig uit te rollen over heel Heerlen. We zijn daarmee begonnen in Heerlen-Noord. In de begroting is de aanpak echter gedekt voor alleen de focuswijken in Heerlen-Noord. Om geheel Heerlen-Noord dekkend te krijgen en te financieren in 2024 en 2025 is gebruik gemaakt van incidentele middelen uit de Regiodeal. Financiering voor Sociaal Veilig vanaf 2026 in geheel Heerlen-Noord is vooralsnog dus afhankelijk van een eventueel toekomstige Regiodeal of andere incidentele / structurele financieringsvormen.

Te nemen maatregelen:

- Blijven zoeken naar (alternatieve) financieringsvormen voor Sociaal Veilig.

Sociaal domein programma "Sociaal Domein" (S)

De transformatie in het sociale domein, met als basis onze geformuleerde uitgangspunten 'sturing en bekostiging sociaal domein' en de stelselherziening van beschermd wonen en opvang, vergen nog inspanningen van zowel onze gemeente als de zorgaanbieders en andere betrokken partijen. We constateren dat het aantal kinderen met jeugdhulp in Heerlen hoger is dan het landelijk gemiddelde. Daarnaast zagen we in de afgelopen jaren een verzwaring van de problematiek. Meer recent zien we dat de continuïteit van de jeugdzorg in het gedrang komt vanwege de financiële situatie van zorgaanbieders. Tegelijkertijd is Heerlen-Noord aangewezen als een van de 16 stadsdelen in Nederland (een van de weinige buiten de Randstad) die een langjarige wijkgerichte aanpak krijgen, gericht op kwetsbare bewoners. Hiermee krijgt Heerlen erkenning voor de complexe sociaaleconomische problematiek en ontstaat langdurige samenwerking met het Rijk. De deels incidentele financiering vanuit het Rijk

strookt niet met de langjarige opgaves in het sociaal domein, waarmee een langjarige investering in het verbeteren van de sociaaleconomische status en de positieve gezondheid van inwoners van minder kansrijke wijken, toch een (financiële) uitdaging blijft.

Medio 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd aangenomen. Belangrijk doel van deze agenda is het streven naar kostenreductie in de jeugdzorg door middel van een daling van het beroep op jeugdhulp en door een slimmere en efficiëntere uitvoering van jeugdhulp. Onzeker is op de beoogde besparingen daadwerkelijk gerealiseerd (kunnen) worden. Dit wordt ook onderkend door de commissie Van Ark, die zich begin 2025 in haar advies 'Groeipijn' uitspreekt over het inhoudelijk perspectief van de Hervormingsagenda Jeugd, het financieel kader plus de organisatie en governance. We verwachten in de voorjaarsnota 2025 van het rijk meer duidelijkheid over het financieel kader. Alleen met een goede financiële uitgangspositie kunnen de decentrale overheden bijdragen aan het oplossen van de grote maatschappelijke problemen.

Om de houdbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) te verbeteren, heeft het kabinet besloten om voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren. De invoering is met een jaar verschoven naar 1 januari 2027. Op dit moment betaalt elke cliënt die van een of meer van deze voorzieningen gebruik maakt, € 21 per maand (het abonnementstarief), ongeacht het inkomen. Met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage wordt de hoogte van de eigen bijdrage bij alle maatwerkvoorzieningen afhankelijk van het inkomen. Hoe de nieuwe inkomensafhankelijke eigen bijdrage er precies uit komt te zien wordt in de komende periode verder uitgewerkt. Het gemeentefonds is vanaf 2026 € 1.760.000 gekort. Het kabinet gaat ervan uit dat dit budgettair neutraal verloopt voor de gemeentes, omdat er inkomsten uit de eigen bijdrages tegenover staan en de invoering zal helpen om het gebruik van Wmo-voorzieningen te verlagen. Heerlen kent echter een vrijstelling van de eigen bijdrage Wmo voor een groot aantal cliënten (minimabeleid). Er is een risico dat de nieuwe regeling voor Heerlen niet budgettair neutraal zal zijn. De financiële consequenties van de verschuiving naar 2027 worden besproken bij de voorjaarsbesluitvorming (voorjaarsnota 2025 Rijk). In aanvulling op het houdbaarheidstraject Wmo wordt landelijk ook gekeken naar een andere financieringswijze van de Wmo in het gemeentefonds.

Het kabinet heeft eind 2024 een pakket aan maatregelen voorgesteld om het asielstelsel te hervormen en instroom te beperken. Met de voorgestelde wetgeving wil het kabinet o.a. de voorrang van statushouders op de woningmarkt en de taakstelling voor huisvesting van statushouders schrappen. In plaats daarvan wordt er ingezet op het realiseren van doorstroomlocaties. De voorgestelde wetgeving is nog niet aangenomen en daarom blijft het huidige stelsel van kracht.

Daarin bepaalt de Rijksoverheid halfjaarlijks aan hoeveel statushouders de gemeente een passende woning moet bieden. Deze (realisatie van de) huisvestingstaakstelling werkt vanzelfsprekend door in het aantal inburgeringstrajecten. De taakstelling huisvesting statushouders van het eerste halfjaar van 2025 is enigszins naar beneden bijgesteld wegens achterstanden in de landelijke asielafhandeling. Op dit moment kan er nog geen prognose met betrekking tot de totale taakstelling voor 2025 gegeven worden, omdat nog niet bekend is welke asielmaatregelen aangenomen worden en wat daar de resultaten van gaan zijn. Ook moet nog blijken in hoeverre het lukt om landelijke achterstanden in de afhandeling van asielaanvragen in te lopen. Een inhaalslag leidt tot een piek in de taakstelling, wat onder andere voor extra uitdagingen op de woningmarkt zorgt.

Te nemen maatregelen:

Wmo maatschappelijke ondersteuning:

- Blijven sturen op de resultaatgerichte afspraken met de zorgaanbieders.
- Intensiveren informele zorg en preventie via onze contractpartij.
- Het continueren van periodieke regiegesprekken met de zorgaanbieders.

Jeugd:

- Vergroten van de sociale basis en preventie.
- Stimuleren samenwerking tussen (voorliggende) voorzieningen en ketenpartners zodat preventief en vroegtijdig ondersteuning en jeugdhulp wordt ingezet, zoveel mogelijk dicht bij huis.

- Verder transformeren van de jeugdhulp en lokaal preventieve activiteiten via onze partners, onder andere via normaliseren en demedicaliseren.
- Blijven sturen op optimale samenwerking tussen aanbieders van jeugdhulp, verwijzers en andere stakeholders.
- Blijvende aandacht voor monitoring en sturing op basis van data.
- Zorgen dat de beschikbaarheid en continuïteit van jeugdhulp is geborgd. Hierbij worden de adviezen van de Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg meegenomen.

Inburgering:

- De mogelijke meerkosten bij een aantal modules van de inburgering worden opgevangen door andere modules scherp in te kopen en daar geld over te houden. Ook wordt er actief op aangestuurd dat de inburgeringsplichtige zo snel als mogelijk zelfredzaam wordt, zodat individuele begeleiding gestopt kan worden.

Wmo Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang programma "Sociaal Domein" (S)

Zoals het er nu naar uitziet worden vanaf 2027 (met een overgangstermijn van 10 jaar) de rijksmiddelen voor beschermd wonen herverdeeld tussen de regio's. Onze regio krijgt dan als gevolg van deze landelijke herverdeling minder rijksmiddelen. In de begroting hebben we op basis van een inschatting rekening gehouden met deze financiële achteruitgang. Daarnaast worden de middelen niet meer toegerekend aan de centrumgemeentes maar aan alle gemeentes. Ook hiervoor geldt een in groeipad van 10 jaar. Dit betekent financieel een achteruitgang op de middelen die Heerlen zelf krijgt. Maar dit betekent niet dat er voor de regio een tekort ontstaat op dit terrein. Op het moment dat de doorcentralisatie een feit is, gaan we verder met het concretiseren van afspraken over de verdeling van de middelen tussen de 7 gemeentes van Parkstad. De totale rijksmiddelen blijven ruim voldoende om beschermd wonen en maatschappelijke opvang in onze regio vorm te blijven geven. De afspraken over hoe de gemeentes bijdragen in de totale kosten voor het uitvoeren van beschermd wonen en maatschappelijke opvang (zoals de ambtelijke organisatie of de zorgkosten beschermd wonen en opvang) betekenen wel dat de middelen op dit beleidsveld, die Heerlen als centrumgemeente tot nu toe ten gunste van de eigen begroting kon inzetten de komende jaren zullen afnemen.

In 2024 subsidiëren we voor het tweede jaar het samenwerkingsverband Beschermd Thuis Parkstad voor het leveren van beschermd wonen in deze regio. We merken dat de doelgroep die een beroep doet op de opvang en/of beschermd wonen aan het veranderen is. We zijn bezig de doelgroep en passende stappen nader te onderzoeken. We weten ondertussen dat de doelgroep jongvolwassenen (tot 24 jaar) verhoudingsgewijs is toegenomen tot ongeveer de helft van de volledige populatie. Hierdoor dient ons aanbod Beschermd Wonen aangepast te worden aan de doelgroep specifieke hulpvragen. Het aanpassingsvermogen van onze aanbieders is vanwege de verblijfscomponent beperkt. Onze aanbieders, wij en ketenpartners werken aan aanbod dat beter aansluit bij de begeleidingsbehoefte van deze doelgroep. Bij Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang is onzekerheid over toekomstige cliëntaantallen.

Te nemen maatregelen:

- Voor 2025 en volgende jaren zo efficiënt mogelijk vormgeven aan beschermd wonen, waarbij het samenwerkingsverband Beschermd Thuis Parkstad van organisaties de uitvoering verder voortzet.
- Onderzoek naar de doelgroep die een beroep doet op beschermd wonen en maatschappelijke opvang en op basis daarvan maatregelen ontwikkelen.
- Tijdig anticiperen op besluitvorming rijk m.b.t. het objectieve verdeelmodel en woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen door goede afspraken over de kostenverdeling tussen de gemeenten te maken.

Open einde regelingen Sociaal Domein (Participatiewet, Jeugd, Wmo, Schuldhulpverlening) programma "Sociaal Domein" (S)

Vanuit onze gemeentelijke zorgplicht zijn wij verplicht deze voorzieningen aan burgers aan te bieden. Daarnaast bestaat er een risico aan de inkomstenkant/rijksmiddelen participatiewet de onvoorspelbaarheid van het macrobudget BUIG.

Te nemen maatregelen:

Benodigde zorg en ondersteuning afstemmen op de behoefte(n) van de burgers en bijhouden hoe deze behoefte(n) zich ontwikkelen.

Schuldhelpverlening

Met ingang van 1-1-2024 is de gemeente Heerlen uit de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg getreden. Per genoemde datum biedt Team Schuldhelpverlening Heerlen onze gemeente zelfstandig Schuldhelpverlening aan iedere Heerlense inwoner met een financiële hulpvraag. Tot 2027 zullen lopende schuldsaneringstrajecten, budgetbeheertrajecten, maatwerktrajecten en bewindvoeringszaken inzake Heerlense inwoners bij de Kredietbank worden afgerond. Dit betekent dat in 2025 op basis van een dienstverleningsovereenkomst de gemeente Heerlen nog wel diensten afneemt maar dat deze in aantal maandelijks zullen afnemen. Een periodieke afname van dienstverlening betekent dat de hiermee gepaard gaande kosten zullen afnemen en deze per 2027 zullen zijn gereduceerd tot nul. Daar waar de dienstverlening bij Kredietbank afneemt zullen de werkzaamheden binnen Team Schuldhelpverlening in onze gemeente toenemen. Doordat wordt ingezet op efficiëntere maar toch kwalitatieve betere Schuldhelpverlening is het gerechtvaardigd om te veronderstellen dat de totale uitgaven voor schuldhulp zullen afnemen. Omdat gemeentelijke schuldhulp een opneemregeling betreft kan dit slechts worden gerealiseerd bij een vergelijkbare instroom aan hulpvragers. Om het risico van kostenoverschrijding te beperken worden de cijfers maandelijks gemonitord zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Gemeentefonds (S)

De uitkering en verdeling van het gemeentefonds is van diverse factoren afhankelijk en wordt gedurende de tijd geactualiseerd c.q. bijgesteld. De uitkering wordt aangepast op basis van ontwikkelingen binnen de rijksbegroting, actualisatie van (verdeel)maatstaven, taakmutaties en wijzigingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen.

Als gevolg van het nieuwe verdeelmodel voor het gemeentefonds vanaf 2023 zijn er nieuwe en gewijzigde maatstaven, mede daardoor moeten we naast onze eigen prognoses ook gebruik maken van gegevens van het Rijk. Dit betekent een onzekerheid, omdat de ontwikkelingen in Heerlen op onderdelen afwijken van de landelijke ontwikkelingen. Voor diverse maatstaven met een aanzienlijke financiële impact zijn de cijfers voor 2024, maar deels ook nog voor voorgaande jaren, nog een voorlopig gegeven. Bij de definitieve vaststelling volgt een financiële verrekening. Voor een aantal maatstaven hebben relatief kleine variaties een grote financiële impact. Het verdeelmodel is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen. Bijstellingen c.q. wijzigingen in het model leiden tot verschuivingen. Ook de aanpassing van definities van maatstaven zorgt voor mutaties in de verdeling.

De balans tussen ambities, taken, middelen en uitvoeringskracht staat onder druk. Dit heeft impact op de maatschappelijke opgaven en de bijdragen aan de ambities van het kabinet.

Te nemen maatregelen:

Ontwikkelingen volgen en blijven monitoren. Vanuit diverse gremia worden acties ingezet om tot een goede financiële uitgangspositie voor gemeenten te komen en taken en middelen in balans te brengen (VNG, IPO, Manifest raden in verzet).

Macro economische ontwikkelingen (inflatie, rente en energiekosten)

Impact van de geopolitieke onzekerheid op de wereldwijde economie is nog steeds groot. En vormt bovendien een bedreiging van de veiligheid met grote gevolgen voor iedereen. We vangen ontheemden op en bieden humanitaire hulp. Onduidelijk is hoe lang de oorlogen nog aanhouden, wat de langjarige gevolgen zijn, hoe lang de opvang van ontheemden nodig is. Inflatie en energiekosten zijn weliswaar beteugeld maar de situatie blijft volatiel. De rente is de afgelopen jaren gestegen maar lijkt te stabiliseren. De rente heeft zelfs een daling ingezet. Desondanks heeft alles nog een impact op de financiële positie van de gemeente, bijvoorbeeld voor de haalbaar- en financierbaarheid van haar meerjarige investeringen, maar ook op onze burgers en het sociaal domein (uitkeringen, vluchtelingen, jeugdhulp, etc.). Daarnaast is het mogelijk dat instellingen en burgers niet meer aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen waardoor vorderingen (bv. huur, leges) niet verhaalbaar zijn.

Te nemen maatregelen:

Het is een bijna onmogelijke opgave om de gevolgen van deze ontwikkeling een plek te geven in de begroting. Om een balans te vinden tussen de ambities van Heerlen en realistisch financieel beheer is de algemene reserve bij de totstandkoming van de begroting 2025, versterkt met een storting van € 4,9 miljoen.

Financiële kengetallen

Ratio's	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Netto schuldquote	73,8%	82,8%	72,2%
Gecorrigeerde netto schuldquote	74,5%	83,2%	72,9%
Solvabiliteitsratio	10,4%	9,1%	10,2%
Kengetal grondexploitatie	1,1%	2,4%	0,5%
Structurele exploitatieruimte	-0,8%	-0,5%	0,6%
Belastingcapaciteit	87,2%	87,6%	87,6%

Netto schuldquote	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
A Vaste schulden	328.625	309.958	309.958
B Netto vlottende schuld	71.136	92.884	42.168
C Overlopende passiva	113.681	113.681	156.499
D Financiële vaste activa	28.528	31.056	27.890
E Uitzettingen < 1 jaar	75.730	40.236	55.381
F Liquide middelen	690	690	1.343
G Overlopende activa	14.805	14.805	19.917
H Totale baten	533.569	519.188	559.578
I Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	73,8%	82,8%	72,2%

bedragen x €1000

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een normale netto schuldenlast ligt voor gemeenten tussen 0% en 90%. Als de netto schuldquote tussen 90% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog en dient deze niet verder toe te nemen. Een quote boven de 130% wordt algemeen beschouwd als te hoog.

Gecorrigeerde netto schuldquote	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
A Vaste schulden	328.625	309.958	309.958
B Netto vlottende schuld	71.136	92.884	42.168
C Overlopende passiva	113.681	113.681	156.499
D Financiële vaste activa (-/- verstrekte leningen)	24.652	28.762	24.125
E Uitzettingen < 1 jaar	75.730	40.236	55.381
F Liquide middelen	690	690	1.343
G Overlopende activa	14.805	14.805	19.917
H Totale baten	533.569	519.188	559.578
I Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	74,5%	83,2%	72,9%
Gecorrigeerd voor de verstrekte leningen			

bedragen x €1000

Gecorrigeerde netto schuldquote

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle versterkte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de versterkte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
A Eigen vermogen	61.776	53.831	59.764
B Balanstotaal	594.838	588.788	587.958
C Solvabiliteitsratio (A/B)*100%	10,4%	9,1%	10,2%

bedragen x €1000

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Kengetal grondexploitatie		Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden			
B	Bouwgronden in exploitatie	5.608	12.570	3.038
C	Totale baten	533.569	519.188	559.578
D	Grondexploitatie (A+B)/C*100%	1,1%	2,4%	0,5%

bedragen x €1000

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten.

Structurele exploitatieruimte		Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
A	Totale lasten	542.096	525.286	561.589
B	w.v. structureel	515.617	480.330	546.978
C	Totale baten	533.569	519.188	559.578
D	w.v. structureel	512.411	477.013	551.283
E	Saldo baten en lasten (=C-A)	-8.527	-6.099	-2.012
F	Mutaties reserves	14.739	6.099	7.216
G	w.v. structurele toevoegingen	129	0	136
H	w.v. structurele onttrekkingen	-686	734	-668
I	Resultaat (E+F)	6.212	0	5.205
J	Structurele ruimte ((D-B)+(H-G))/(C)*100%	-0,8%	-0,5%	0,6%

bedragen x €1000

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen structurele lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken.

Belastingcapaciteit *		Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	311,85	321,52	321,52
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	189,78	195,71	195,71
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	342,53	353,15	353,15
D	Eventuele heffingskorting	-6,00		
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	838,16	870,38	870,38
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	961	994	994
G	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar t-1 (E/F)x 100%	87,22%	87,56%	87,56%

bedragen x €1

*gebaseerd op een meerpersoonshuishouden

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen en of ruimte is voor nieuw beleid.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

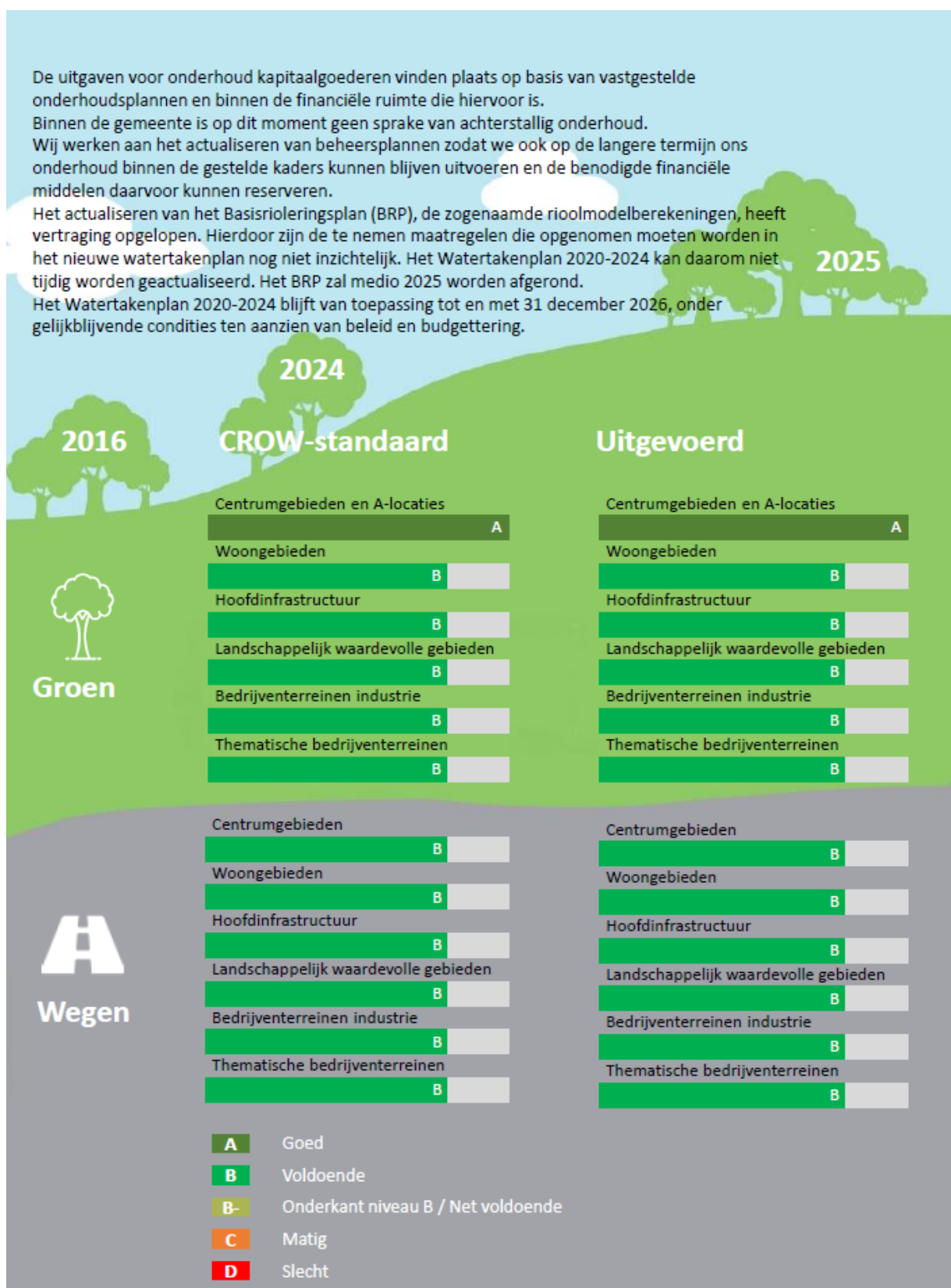
De uitgaven voor onderhoud kapitaalgoederen vinden plaats op basis van vastgestelde onderhoudsplannen en binnen de financiële ruimte die hiervoor is.

Binnen de gemeente is op dit moment geen sprake van achterstallig onderhoud.

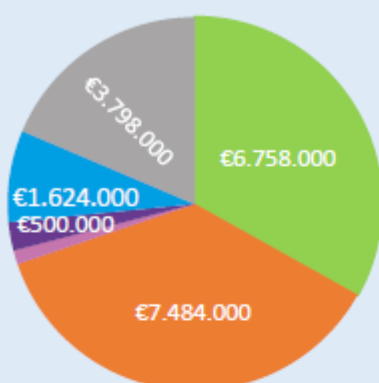
Wij werken aan het actualiseren van beheersplannen zodat we ook op de langere termijn ons onderhoud binnen de gestelde kaders kunnen blijven uitvoeren en de benodigde financiële middelen daarvoor kunnen reserveren.

Het actualiseren van het Basisrioleringsplan (BRP), de zogenaamde rioolmodelberekeningen, heeft vertraging opgelopen. Hierdoor zijn de te nemen maatregelen die opgenomen moeten worden in het nieuwe watertakenplan nog niet inzichtelijk. Het Watertakenplan 2020-2024 kan daarom niet tijdig worden geactualiseerd. Het BRP zal medio 2025 worden afgerond.

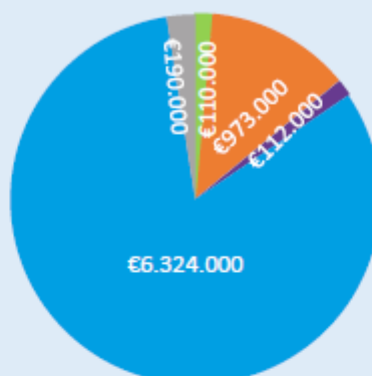
Het Watertakenplan 2020-2024 blijft van toepassing tot en met 31 december 2026, onder gelijkblijvende condities ten aanzien van beleid en budgettering.

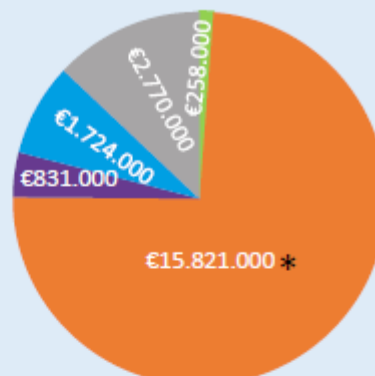
Onderhoudslasten 2024

Vervangingslasten 2024

Kapitaallasten 2024

Groen

- Beleidsvisie IBOR 2016
- Groenbeleidsplan 2013
- Visie beheer en onderhoud leefomgeving 2016
- Kwaliteitsinjectie 2016 – 2026

Sportaccommodaties

- Beleidsnota sportaccommodaties

Vastgoed

- Vastgoedbeleidsplan 2008

Riolering

- Gemeentelijk Watertakenplan 2020-2024

Civieltechnische kunstwerken

- Beheer en onderhoudsplan civieltechnische kunstwerken 2017 – 2021 met doorkijk 2022 – 2026

Wegen

- Wegverhardingsnota 2016
- Kwaliteitsinjectie 2016 – 2026
- Beleidsplan Openbare Verlichting 2016
- Visie waardevolle buitenruimte 2023

*de afschrijving op vastgoed vertekent omdat hier voor 4,7 mln. versnelde afschrijving Maanplein in zit.

3.4 Financiering

Naast het aantrekken van geldleningen en het uitzetten van geldmiddelen valt hieronder ook het beheersen van financiële risico's. Het gaat daarbij om risico's die gepaard gaan met de geldstromen, financiële posities en de vermogenswaarden. De financieringsfunctie moet ervoor zorgen dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. In deze paragraaf wordt beschreven binnen welke kaders de treasury taken van de gemeente worden uitgevoerd aan de hand van de volgende thema's:

- Marktentwikkelingen van zowel de geldmarkt (korte rente) als de kapitaalmarkt (lange rente).
- Schatkistbankieren.
- Renterisicobeheer.
- Kredietrisicobeheer inclusief overzicht van verstrekte leningen en garanties.

De belangrijkste conclusies voor 2024

Onderstaande samenvatting en conclusies worden uitgebreid toegelicht in de afzonderlijke paragrafen.

- Langlopende lening portefeuille opgenomen geldmiddelen (o/g) bedraagt € 309,9 miljoen (2023: € 328,6 miljoen). De daling van € 18,7 miljoen is te verklaren door: er zijn géén nieuwe langlopende leningen aangetrokken en op de reguliere langlopende leningen is voor een bedrag van € 18,7 miljoen afgelost.
- De rente over deze langlopende portefeuille bedroeg in 2024 € 4,8 miljoen (2023: € 3,7 miljoen). Stijging van € 1,1 miljoen.
- De gemiddelde rente over onze langlopende portefeuille in 2023 is 1,51% (2023: 1,2%).
- De langlopende lening portefeuille uitgeleende geldmiddelen (u/g) bedraagt € 30,1 miljoen (2023: € 29,9 miljoen). Stijging van € 200K.
- Het saldo van onze verstrekte kortlopende leningen bedraagt € 3,3 miljoen (2023: € 3,4 miljoen). Daling van € 100K.
- De kortlopende schuldpositie in de vorm van kasgeldleningen bedraagt € 10 miljoen per ultimo 2024 (2023: € 42,5 miljoen). Daling van € 32,5 miljoen.
- De rente over de kortlopende leningen bedroeg € 678K. De kortlopende rente is in 2024 fors gedaald. In 2023 was dit een kostenpost van € 2,6 miljoen.
- De positie in gemeentegaranties WSW bedraagt € 3,4 miljoen (2023: € 6,3 miljoen). Daling van € 2,9 miljoen.

Onze financiering is erop gebaseerd zo optimaal mogelijk gebruik te maken van onze kasgeldlimiet. Dit vanwege het feit dat normaal gesproken rente op kort vreemd vermogen goedkoper is dan rente op lang vreemd vermogen.

Marktentwikkelingen

De Europese Centrale Bank (ECB) voert het monetaire beleid uit voor het Euro gebied en heeft als belangrijkste taak het in de hand houden van de inflatie. Een belangrijk instrument dat de ECB hiertoe tot zijn beschikking heeft is de herfinancieringsrente (Refirente), waarmee de marktrente beïnvloed wordt. De Europese Centrale Bank (ECB) verlaagde in april 2025 opnieuw de rente naar 2,25%. Het is inmiddels de 7^e renteverlaging. In de zomer 2024 begon de ECB de rente te verlagen omdat de inflatie in de eurozone onder controle leek te komen. Het gewenste inflatieniveau is 2 procent op de middellange termijn.

Tot juni 2024 stond de rente van de ECB met 4 procent nog op een historisch hoog niveau. Daarmee probeerde de ECB de toen hoge inflatie door de gestegen energieprijzen terug te dringen. Een hoge rente remt de economie af, omdat het duurder wordt om geld te lenen. Daardoor moeten de prijzen dalen. Tot tweeënhalft jaar geleden was de ECB-rente jarenlang negatief om de kwakkelende economie juist op gang te brengen.

Met de naar 2,25 procent gedaalde ECB-rente hebben eurolanden zoals Nederland met een hoge inflatie steeds minder hulp van de centrale bank en de rente om de economie te vertragen als wapen tegen de hoge inflatie.

Het verdere beleid rondom renteverlagingen zal nu steeds meer afhangen van de effecten van het economische beleid van Amerika, ondanks de verwachtingen eerder dit jaar van meerdere renteverlagingen. De lange rentes zijn vrij beweeglijk en hebben de snelle daling van begin 2025 bijna weer teniet gedaan en met 50 basispunten (half procent) gestegen, als reactie op de aankondiging van het Europese investeringsplan van € 800 miljard. Na door te zijn gestegen tot 3,1% staat de 10-jaars benchmark op het moment van schrijven op 2,85%. Door de onzekerheden op politiek gebied, kan deze beweeglijkheid de komende tijd blijven bestaan.

Schatkistbankieren

De wet 'verplicht schatkistbankieren' schrijft voor dat decentrale overheden hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, moeten aanhouden in de schatkist van het Rijk. Gerekend over een heel kwartaal, mogen de gemiddelde overtollige middelen per dag niet hoger zijn dan deze drempel.

Het drempelbedrag is vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal per 1 januari van het dienstjaar tot € 500 miljoen, plus 0,2% van het deel dat het begrotingstotaal van € 500 miljoen overschrijdt. Voor de gemeente Heerlen komt dit in 2024 neer op € 10 miljoen. Uit onderstaande tabel blijkt dat het gemiddelde banksaldo per kwartaal onder het drempelbedrag heeft gelegen.

Schatkistbankieren				
	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Drempelbedrag	10.000	10.000	10.000	10.000
Gemiddeld banksaldo	2.503	1.847	1.548	1.601
Ruimte onder het drempelbedrag	7.497	8.153	8.452	8.399

Bedragen x €1000

Renterisicobeheer

Renterisico's hebben betrekking op zowel de kort- als de langlopende schulden.

Kortlopende schulden

Beleid rondom kortlopende schulden: Wanneer kortlopende geldleningen (leningen met een looptijd tot 1 jaar) worden aangetrokken, moet rekening worden gehouden met de kasgeldlimiet. Door de kasgeldlimiet mag de kortlopende schuld niet hoger zijn dan 8,5% van het begrotingstotaal. Hierdoor wordt het risico beperkt dat grote fluctuaties in de korte rente het begrotingsevenwicht in gevaar brengen. In 2024 bedroeg de kasgeldlimiet € 43 miljoen. In onderstaand schema wordt de gemiddelde kortlopende schuld per kwartaal vergeleken met de kasgeldlimiet. In 2024 hebben we voldaan aan het voorgeschreven beleid.

Totaal kasgeldlimiet overzicht laatste vier kwartalen				
	2024 1ste kwart.	2024 2de kwart.	2024 3de kwart.	2024 4de kwart.
Begrotingstotaal	€ 506.010	€ 506.010	€ 506.010	€ 506.010
Ministerieel vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestaan kasgeldlimiet	€ 43.011	€ 43.011	€ 43.011	€ 43.011
<u>Toets kasgeldlimiet</u>				
Toegestaan kasgeldlimiet	€ 43.011	€ 43.011	€ 43.011	€ 43.011
Totaal gemiddelde netto vermogen schuld	€ 3.628	€ -2.076	€ -20.310	€ -22.738
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	€ 39.383	€ 45.087	€ 63.321	€ 65.749

Bedragen x 1000

Renterisiconorm

Bij het afsluiten van een nieuwe langlopende lening en bij renteherziening van een lopende lening, loopt de gemeente een renterisico.

Beleid rondom renterisiconorm: Bij het aantrekken van langlopende geldleningen moet rekening worden gehouden met de renterisiconorm van maximaal 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het beperken van toekomstig renterisico op lange financiering. Er dient een spreiding te zijn om te voorkomen dat er in enig jaar een te grote concentratie aan aflossingen en renteherzieningen plaatsvindt. De renterisiconorm voor 2024 is € 101,2 miljoen. Het renterisicobedrag op de langlopende schuld kwam in 2024 uit op € 18,7 miljoen en bleef ruim onder de gestelde norm. Ook de komende jaren blijft het bedrag aanzienlijk onder de renterisiconorm. Uit onderstaand schema blijkt dat we voldoen aan het voorgeschreven beleid.

Renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm					
	2024 Rekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting
Begrotingstotaal	€ 506.010	€ 506.010	€ 509.241	€ 502.617	€ 504.313
Percentage	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	€ 101.202	€ 101.202	€ 101.848	€ 100.523	€ 100.863
Renteherziening	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Aflossingen	€ 18.667	€ 19.817	€ 18.667	€ 19.042	€ 28.325
Renterisico (1+2)	€ 18.667	€ 19.817	€ 18.667	€ 19.042	€ 28.325
Ruimte onder renterisiconorm	€ 82.535	€ 81.385	€ 83.181	€ 81.481	€ 72.538

Bedragen x €1000

Lening portefeuilles lange termijn

Op onze langlopende lening portefeuille is in 2024 € 18,7 miljoen afgelost. De rente over deze langlopende portefeuille bedroeg in 2024 € 4,8 miljoen. De gemiddelde rente over onze langlopende portefeuille in 2024 is 1,51%. Er zijn géén langlopende leningen aangetrokken in 2024. In 2024 zijn bijdrage/subsidies vanuit het Rijk ontvangen waarbij de baten voor de kosten gaan. Naar de toekomst toe, zodra de co-financiering van deze bijdragen moet worden betaald, zullen wij leningen op de kapitaalmarkt aantrekken. Momenteel kan men deze subsidies als een stuk voorfinanciering zien en drukken onze rentelasten.

Onderstaand overzicht laat zowel het verloop van onze langlopende lening portefeuille o/g (opgenomen geld) als de langlopende portefeuille u/g (uitgezet geld) zien:

Mutaties opgenomen langlopende geldleningen en verstrekte vaste geldleningen					
	saldo 1-1-2024	opgenomen / verstrekte leningen	normale aflossing	extra aflossing	saldo 31-12-2024
Opgenomen geldleningen	€ 328.625	€ 0	-€ 18.667	€ 0	€ 309.958
Verstrekte geldleningen	€ 29.887	€ 826	-€ 565	€ 0	€ 30.148
Saldo gemeentefinanciering	€ 298.738	-€ 826	-€ 18.102	€ 0	€ 279.810

Bedragen x 1000

Kredietrisicobeheer

Gemeenten mogen alleen ten behoeve van de publieke taak geldleningen aangaan, middelen uitzetten en garanties verlenen. Hiervan is sprake wanneer overheidsingrijpen noodzakelijk is om een maatschappelijk belang te realiseren. De raad bepaalt wat tot de publieke taak behoort. Kredietrisicobeheer gaat over de kredietwaardigheid (het risicoprofiel) van de wederpartij bij financiële transacties. Er kan sprake zijn van kredietrisico's bij uitleningen (verstrekte geldleningen en beleggingen) of bij verleende garanties.

Uitleningen

Per 1 januari 2024 bedragen de uitstaande vaste geldleningen (looptijd langer dan één jaar) en kapitaalverstrekkingen € 32,1 miljoen. Aan nieuwe leningen is in 2024 een bedrag van € 1,8 miljoen verstrekt. Dit heeft betrekking op de leningen ten behoeve van het zonnepanelenproject € 39K en de mutatie van € 787K op de verstrekte lening aan Mijnwater heeft betrekking op de rente die wordt bijgeschreven op de lening. In 2024 is er een bedrag van € 565K ontvangen aan aflossingen van de verstrekte geldleningen aan zonnepanelenproject en voor € 9K afgelost op kleine leningen. Per ultimo 2024 is het saldo van verstrekte leningen en kapitaalverstrekkingen € 32,3 miljoen. Over deze verstrekte leningen u/g lange termijn is in 2024 een rente van € 105K ontvangen.

De lening die verstrekt is Mijnwater B.V. is achtergesteld.

Mutaties verstrekte vaste geldleningen en kapitaalverstrekkingen					
Kredietrisicogroep/geldnemers	saldo 1-1-2024	verstrekte leningen	normale aflossing	extra aflossing	saldo 31-12-2024
Kapitaalverstrekking aandelenkapitaal	€ 2.172	€ -	€ -	€ -	€ 2.172
Ontwikkelingsmaatschappij Beitel-Zuid	€ 2.012	€ -	€ -	€ -	€ 2.012
GR Kredietbank Limburg	€ 123	€ -	€ -	€ -	€ 123
Mijnwater	€ 19.682	€ 787	€ -	€ -	€ 20.469
Lening zonnepanelen	€ 5.351	€ 39	€ -556	€ -	€ 4.834
Lening Woonwijzerwinkel	€ 402	€ -	€ -	€ -	€ 402
Converteerbare hybride aandelenlening Enexis	€ 1.042	€ -	€ -	€ -	€ 1.042
Startersleningen SVN	€ 1.200	€ -	€ -	€ -	€ 1.200
Renteloze voorschotten	€ 2	€ -	€ -1	€ -	€ 2
Diversen	€ 72	€ -	€ -8	€ -	€ 64
Totaal vaste geldleningen u/g	€ 32.059	€ 826	€ -565	€ -	€ 32.320

Bedragen x 1000

Lening portefeuille korte termijn

Onze lening portefeuille u/g korte termijn bestaat uit een 3-tal leningen te weten:

- Een lening verstrekt aan Avantis N.V. De gehele financiering Avantis GOB N.V. is in handen van de vier aandeelhouders. Als zekerheid is er een 1^e recht van hypotheek gevestigd op de gronden. In

2024 heeft Avantis N.V. een bedrag van € 125K afgelost. Momenteel is het uitstaande bedrag € 2,4 miljoen (inclusief rente).

- Een lening verstrekt aan Ontwikkelingsmaatschappij Beitel Zuid B.V. (OBZ). Het saldo per 31-12-2024 is nihil. Het rekeningcourantkrediet blijft in stand tot een hoogte van € 7,5 miljoen. Ter beperking van de risico's is het recht van eerste hypotheek op alle onroerende zaken bedongen.
- Een lening verstrekt aan Schaesbergerveld B.V. Per ultimo 2024 bedroeg de vordering van onze gemeente op deze B.V. € 1 miljoen.

Over deze verstrekte leningen u/g korte termijn is in 2024 een rente van € 102K ontvangen.

Lening o/g

Per ultimo 2024 is er voor een bedrag van € 10 miljoen aan kortlopende kasgeldleningen aangetrokken (looptijd korter dan één jaar). De rentelast over 2024 op kasgeldleningen bedroeg € 678K.

Geld bij Schatkistbankieren

Gedurende het boekjaar 2024 zijn er overtollige gelden gestald bij de schatkist. Per jaar ultimo was géén tegoed bij de schatkist. De ontvangen rente in boekjaar 2024 over de overtollige gelden behelst een bedrag van € 522K.

Verleende garanties

Middels directe borgstellingen kan de gemeente borg staan jegens geldgevers voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken. Deze organisaties verzorgen voornamelijk activiteiten in het verlengde van de gemeentelijke publieke taak. De gemeente kan ook, al dan niet samen met het Rijk, een rol spelen in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds. Door deze structuur kunnen instellingen die bij een waarborgfonds zijn aangesloten tegen de laagste rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds, loopt de gemeente hierbij een veel lager risico dan bij directe borgstellingen. Het saldo van de leningen waarvoor gemeentegarantie werd verstrekt en waarvan het fonds de directe risico's van onze gemeente heeft overgenomen (vrijwaringen) bedroeg per ultimo 2024 € 3,5 miljoen. Onze gemeente neemt daarbij slechts een tertiaire achtervangpositie in.

Het schema geeft inzicht over de in 2024 ontwikkelde schuldrestanten van de door de gemeente geborgde leningen, onderverdeeld naar kredietrisicobeheer.

Gemeentegaranties per kredietrisicogroep			
		Schuldrestant	
		1-1-2024	31-12-2024
Woningcorporaties	Gewaarborgde geldleningen	€ 6.281	€ 3.352
Zorgsector	Garantiestelling	€ 50	€ 45
Sociaal culturele sector	Garantiestelling	€ 55	€ 40
Hypotheken	Garantiestelling	€ 196	€ 33
Totaal		€ 6.582	€ 3.470

Bedragen x 1000

Notitie rente/omslagrente

De berekeningswijze van onze omslagrente (interne rekenrente) is voorgeschreven in de BBV. De totaal doorberekende interne rente moet gelijk zijn aan de totale rentelasten, waardoor niet (of nauwelijks) meer sprake is van een renteresultaat.

Doel is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en jaarstukken, en het eenduidig inzichtelijk maken van hoe de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). In de jaarrekening voldoen we aan deze systematiek van de rente omslagmethode. De begrote omslagrente was 2% en de werkelijke omslagrente voor 2024 is 1,29%.

Effect van lagere rentelasten op programma's

De werkelijke omslagrente voor 2024 bedraagt 1,29%, terwijl in de begroting werd uitgegaan van 2,0%. Deze afwijking is groter dan de norm van 0,5 procentpunt, waardoor we verplicht zijn geweest om alle taakvelden door te rekenen met de aangepaste (lagere) rente.

Doordat de doorbelasting van rentelasten hierdoor lager uitviel, zijn er in meerdere programma's financiële voordelen ontstaan. Het gaat hier om voordelen die zichtbaar zijn op taakveldniveau, met name bij investeringsgerelateerde posten. Deze voordelen dragen bij aan de positieve afwijkingen zoals vermeld bij de toelichting op de derde W-vraag ("Wat heeft het gekost?") binnen de verschillende programma's.

Dit is een direct gevolg van onze financieringsstrategie waarbij we, mede door gunstige marktomstandigheden en het uitblijven van nieuwe langlopende leningen, aanzienlijk lagere rentekosten hebben gerealiseerd dan begroot.

Tabel met berekening omslagrente 2024

	2024
Renteschema	
Rentelasten leningen met een looptijd < 1 jaar	678
Rentelasten leningen met een looptijd > 1 jaar	4.833
Overige aan treasury verbonden beheerskosten	-
Rentebaten verstrekte geldleningen	-604
Saldo rentelasten en rentebaten	4.907
Rente doorberekend aan de grondexploitaties	-101
Rente vergoeding EV	1.236
Rente vergoeding over voorzieningen (CW)	392
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	6.433
Aan taakvelden toegerekende rente(omslag)	9.960
Renteresultaat taakveld treasury	-3.527
Activa integraal gefinancierd	498.002
Berekende renteomslag o.b.v. aan taakvelden toe te rekenen externe rente	1,29%
Berekende renteomslag o.b.v. aan taakvelden toegerekende rente(omslag)	2,00%

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf biedt inzicht in hoe wij de interne organisatie beheersen en besturen om de gestelde doelen effectief en efficiënt te bereiken. Wij leggen verantwoording af over de inzet van onze middelen, processen en personeel. Het is een instrument om transparantie te bieden aan uw gemeenteraad, onze inwoners en andere belanghebbenden, en geeft tegelijkertijd een beeld van de wijze waarop wij risico's beheersen en voldoen aan wet- en regelgeving. Daarnaast dient de paragraaf als reflectie op onze interne processen en als middel om continu te werken aan kwaliteitsverbetering. Door onze bedrijfsvoering te evalueren en te optimaliseren, zorgen wij ervoor dat de organisatie voorbereid is op maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen. Met deze paragraaf geven wij invulling aan de wettelijke verplichting om verantwoording af te leggen over onze interne organisatie en laten wij zien hoe wij werken aan een stabiele en betrouwbare uitvoering van onze taken.

Dienstverlening

Conform belofte hebben we in 2024 onze leidraad op dienstverlening "met oog voor de Heerlenaar" vastgesteld. In de raadsinformatiebrief van 7 april 2024 hebben we de leidraad en de zeven dienstverleningsprincipes met u gedeeld. Daarin hebben we vastgelegd hoe we als organisatie met inwoners en ondernemers om willen gaan. De eerste concrete resultaten om de dienstverlening te verbeteren zijn geboekt. Zo is er het Meelees-panel om teksten op begrijpelijkheid te beoordelen, is de website Heerlen.nl op toegankelijkheid getest en zijn de voorbereidingen gestart voor het implementeren van het digitaal inwonerportaal, waar de inwoner de voortgang en resultaten van aanvragen binnenkort kan inzien.

Op inwonersgebied weten we dat we goede dingen hebben gedaan, dit wordt ook bevestigd in het onderzoek gemeentelijke dienstverlening dat heeft plaatsgevonden. Daarnaast weten we dat er nog werk verzet moet worden bij de beleving van dienstverlening voor zowel inwoners in het algemeen als de Heerlense ondernemer in het bijzonder. Daar waar onze inwoners het meest te spreken zijn over het ruime aanbod aan mogelijkheden om in contact te komen met de gemeente, de goed bereikbare kantoorgebouwen en de openingstijden, hebben we ook gezien dat ondernemers dat heel anders ervaren. We onderzoeken verder hoe ook de Heerlense ondernemers hierin beter bediend gaan worden.

Bij inwoners zitten de verbeterpunten vooral op het gebied van klachtenafhandeling, reactiesnelheid en 'doen wat je zegt'. Heerlenaren die onlangs contact met de gemeente gehad hebben, waarderen de duidelijkheid van de verkregen informatie en het gemak waarmee men de vraag kon stellen c.q. de aanvraag kon regelen het meeste.

De communicatie rondom de afhandeling van de aanvraag wordt het minste gewaardeerd. Hier hopen we met bijvoorbeeld de komst van het inwonerportaal en de track-and-trace functie al op korte termijn verandering in te brengen.

Informatievoorziening

In 2024 hebben we de visie 'Informatie werkt!' vastgesteld. De juiste informatie op het juiste moment, veilig op de juiste plek: dat is waar we voor staan. Informatievoorziening verbindt mensen, data en technologie om samen toekomstgerichte oplossingen te creëren die Heerlen sterker maken. In 2024 waren we op diverse fronten actief om informatievoorziening vanuit een gezamenlijk perspectief door te ontwikkelen.

Modernisering applicatielandschap:

Het moderniseren van ons applicatielandschap is een traject dat al enkele jaren loopt en nog enkele jaren duurt. We hebben dit jaar ons nieuwe personeelsinformatiesysteem in gebruik genomen. Binnen het project Sociaal veilig beschikken we ook over een nieuwe tool die de kwaliteit van onze registraties bevordert. Ook waren we drukdoende met de voorbereidingen van de aanbestedingen van de nieuwe vak-applicaties voor het sociaal domein en financiën.

Digitalisering en procesoptimalisatie:

Op deze gebieden volgen we landelijke standaarden en ontwikkelingen. Zaakgericht werken vormt het hart van onze digitaliseringsopgave. Procesoptimalisatie is hierbij een randvoorwaarde. We zijn gestart met het verankeren van het gebruik van robotisering in onze organisatie en een werkgroep is de mogelijkheden aan het onderzoeken van kunstmatige intelligentie.

Data-ondersteund werken:

De gemeente Heerlen ontwikkelt zich steeds meer in de richting van data-ondersteund werken. Het juiste gebruik van data wordt een steeds belangrijker onderdeel, zowel intern voor onze bedrijfsprocessen, als extern als het gaat om te kunnen voldoen aan onze maatschappelijke opgaven. Daarom hebben we in 2024 de Heerlense principes voor data-ondersteund werken vastgesteld, waarin we vastleggen hoe we als organisatie met data om willen gaan. Daarnaast zijn we gestart met het wervingsproces en het vormgeven van de dataorganisatie, zodat we de juiste kennis en capaciteit in huis halen.

Bewustwording:

In 2024 hebben we met de bewustwordingscampagne 'Bennie Bewust' positieve impact gemaakt op het veilig omgaan met informatie door het uitvoeren van phishing simulaties. Vanuit deze bewustwordingscampagne hebben we gezien hoe belangrijk het is om goed voorbereid te zijn op mogelijke hack of datalekken, vanuit dit perspectief denken wij dat het goed is dit ook samen met de raad te delen en ervaren in 2025.

Wet open overheid

In het kader van de implementatie van de Wet open overheid (Woo) hebben wij de interne processen voor de eerste categorieën van actieve openbaarmaking (eerste tranche), verder geoptimaliseerd. Daarnaast hebben we de bewustwording over de impact van de Woo binnen de organisatie vergroot via presentaties voor de medewerkers en het management, praktische richtlijnen, een animatiefilm en voorbeeldcasussen.

In 2024 heeft onze gemeente 50 verzoeken om informatie op basis van de Woo ontvangen en afgehandeld (in 2023: 67). Een aantal daarvan was zeer tijdrovend en complex. Naar aanleiding daarvan voeren we een aantal verbeteringen door in het proces, met als doel een efficiënte afhandeling. Met efficiënte afhandeling bedoelen we - naast het inzetten van tijdbesparende tools - ook tijdig en gericht contact opnemen met verzoeker zodat verzoeken sneller en gericht kunnen worden afgehandeld.

Door deze inspanningen versterken we een cultuur van openheid en transparantie, wat inwoners en belanghebbenden ten goede komt. De komende periode blijft de focus liggen op verdere optimalisatie en de voorbereiding op de tweede tranche van actieve openbaarmaking.

Organisatieontwikkeling

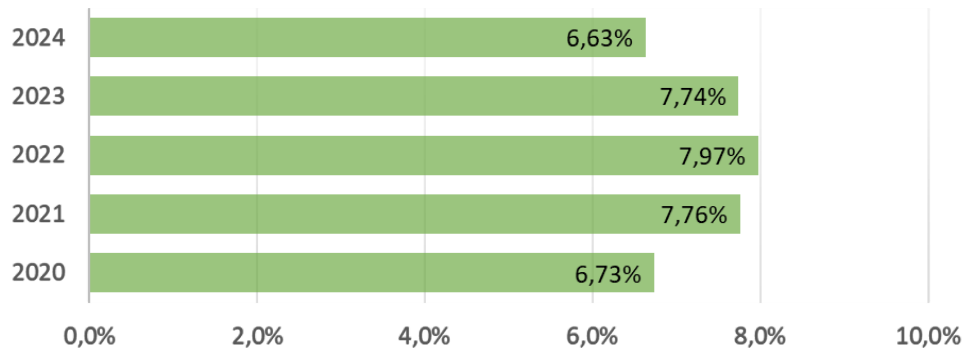
In 2024 startte de managementleergang met succesvolle themadagen en workshops. Het medewerkersonderzoek toonde aan dat veel medewerkers stress ervaren, wat aandacht krijgt via themasessies en het vitaliteitsprogramma 'Kom in Beweging'. Gelet op de krappe arbeidsmarkt is er focus op Employer Branding, Duurzame inzetbaarheid, en Leren en Ontwikkelen. De online leeromgeving Good-Habitz blijft goed bezocht met uitbreiding van het contract en nieuwe assessments. Er zijn ook vijf leerambassadeurs gestart. De Heerlen Academy biedt workshops aan, en netwerkevenementen voor potentiële nieuwe medewerkers zoals 'Werken bij Heerlen' werden goed bezocht en leverden nieuwe contacten en enkele goede matches op.

Ziekteverzuim: Oorzaak, gevolg en aanpak.

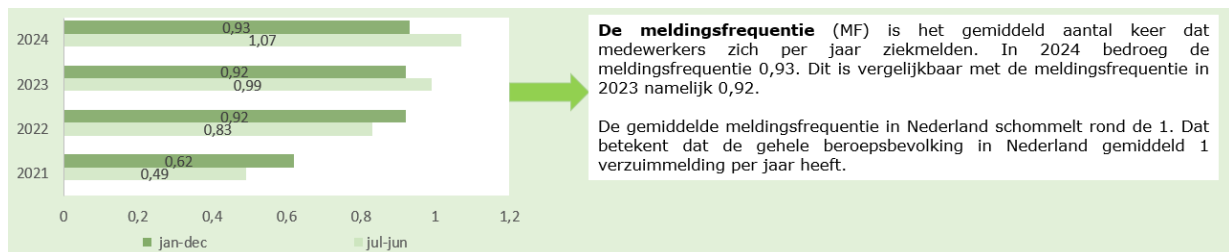
De gemeente Heerlen heeft sinds april 2022 een nieuwe werkwijze rondom ziekteverzuim. Er is hard gewerkt aan een proactieve, planmatige en integrale aanpak van verzuim, waarbij verzuim breed op de agenda is gezet. Er is een actieplan verzuim opgezet, en vanaf april 2024 is een nieuwe arbodienst ingeschakeld om deze aanpak verder te versterken. De focus ligt op preventie.

Verzuimpercentage

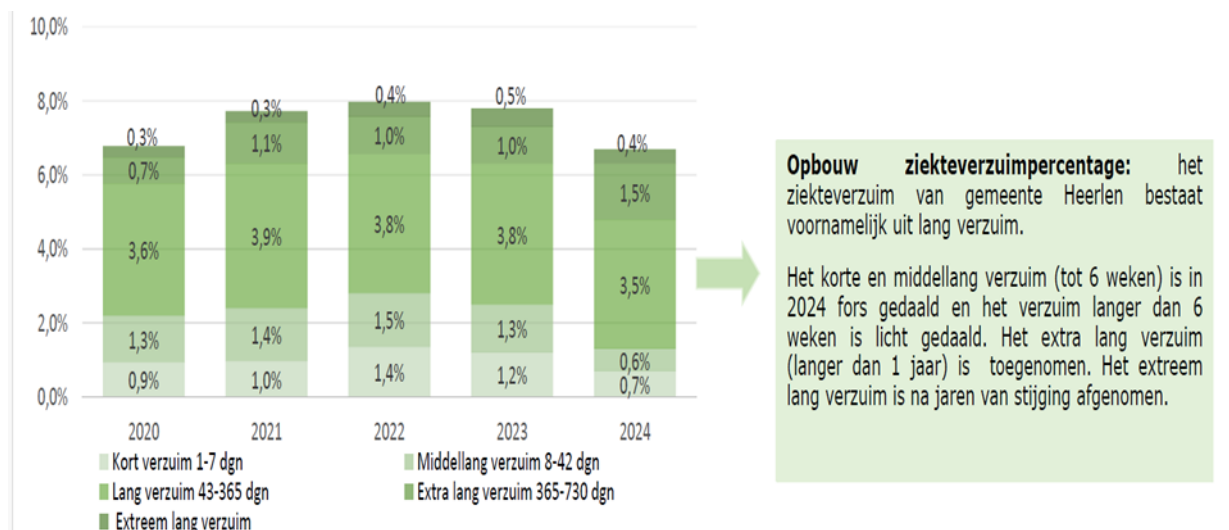
Het verzuimpercentage over het jaar 2024 is ten opzichte van 2023 gedaald met ruim 1% naar 6,63%. Het laagste percentage sinds 2019 (5,75%).

Meldingsfrequentie

Verzuimopbouw

Uit de daling van het verzuimcijfer blijkt dat de inspanningen al hun vruchten hebben afgeworpen toch blijft psychosociale arbeidsbelasting een aandachtspunt. Door vroegtijdige signalering en preventie,

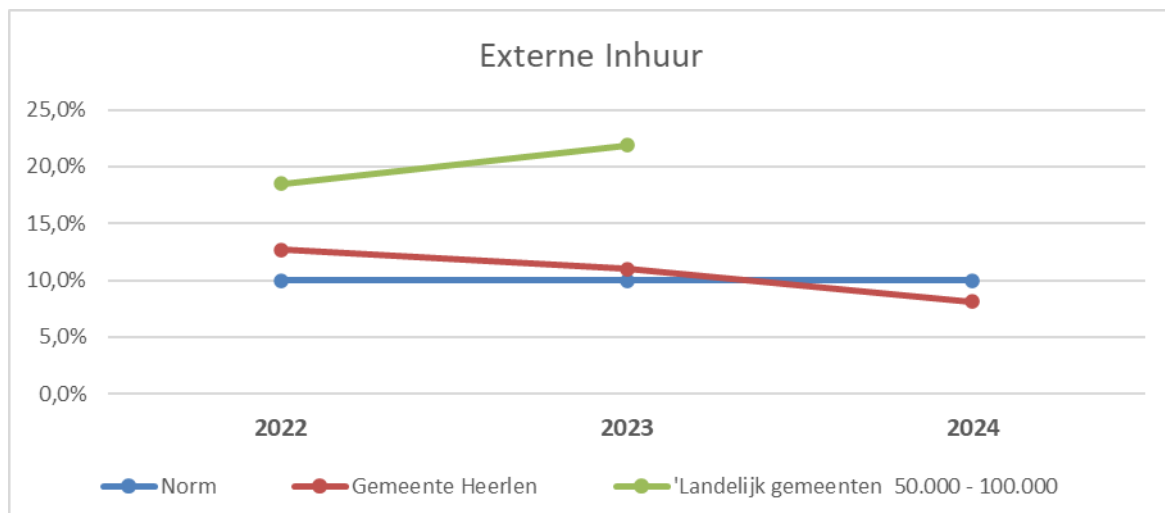
ondersteund door een positieve organisatiecultuur en coachend leiderschap, zetten we ons in voor verdere verbetering op dit punt. Duurzame inzetbaarheid blijft een prioriteit binnen de organisatie, met brede aandacht voor vitaliteit en zelfredzaamheid van medewerkers. Daarbij ligt de nadruk op het verder verkorten van de gemiddelde verzuimduur en het stimuleren van een gezonde en veerkrachtige werkomgeving.

Conclusie

Hoewel we de gestelde doelen niet volledig hebben behaald, zijn we actief bezig met het verbeteren van ons verzuimbeleid en het welzijn van onze medewerkers. In 2025 gaan we hiermee verder. We blijven ons inzetten om de verzuimcijfers te verbeteren en de effectiviteit van onze maatregelen te evalueren en aan te passen waar nodig.

Externe inhuur

De norm voor inhuur is 10%. In 2024 is het inhuurpercentage verder gedaald naar een percentage dat onder de norm van 10 procent ligt, namelijk 8,1 procent. Op deze norm wordt intensief gestuurd. De dalende trend bij de gemeente Heerlen staat haaks op de trend bij vergelijkbare gemeentes. Bij deze vergelijkbare gemeentes is het inhuurpercentage afgelopen jaar juist verder gestegen van 18,5 naar 21,9 procent (bron: Personeelsmonitor 2023, A&O-fonds). De krappe arbeidsmarkt is de voornaamste reden dat de druk op de dienstverlening bij gemeenten toeneemt. Tenslotte is ook een klein deel van de inhuur te relateren aan het verzuim.

Traineeship 2024 RichtingZuid:

In 2024 waren er continu drie trainees werkzaam met een focus op duurzaamheidsthema's. Deze trainees werkten aan belangrijke thema's, zoals:

- Circulovallum (circulair ecosysteem);
- Eco-energetische daken;
- Warmtetransitie;
- Heerlens Heitje.

In 2024 is er tevens een nieuwe lichter gestart (2024-2026), waarbij twee trainees gedurende twee jaar in drie periodes van acht maanden aan diverse opdrachten werken. De trainees die in september 2024 zijn gestart, zijn tot april 2025 aan de slag met opdrachten zoals:

- Employer Branding en bij team M&O;
- Integrale aanpak Volkshuisvesting.

De resultaten van dit traineeship zijn goed. Daarnaast heeft de intensievere samenwerking met RichtingZuid (Provincie) geleid tot een sterk verbeterd imago van de gemeente Heerlen onder de trainees. Dit heeft er zelfs toe geleid dat nieuwe trainees zich actief melden bij de gemeente en lobbyen voor opdrachten. Het traineeship heeft ook bijgedragen aan het aantrekken van talent. In 2024 hebben we

twee trainees in dienst genomen, en een trainee uit een eerdere lichting is ook bij de gemeente aan de slag gegaan.

Het traineeship heeft niet alleen geleid tot waardevolle resultaten voor de gemeente Heerlen, maar ook de basis gelegd voor verdere samenwerking en ontwikkeling binnen de regio.

Inkoop en aanbesteden

Ons doel is dat inkoop en aanbesteden niet alleen voldoen aan juridische vereisten, maar ook actief bijdragen aan de ambities uit het coalitieakkoord 2022-2026 "Uit liefde voor onze stad". Dit betekent dat we inzetten op een sociale, duurzame, levendige en economisch sterke stad. Ons inkoopbeleid, vernieuwd in 2024, ondersteunt deze visie en is gekoppeld aan het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). We streven naar professioneel en verantwoord inkopen, waarbij inwoners en ondernemers centraal staan. In ons streven volgen wij tevens de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek over inkoop en aanbesteden.

In 2024 hebben we onze inkoopprocessen verder geprofessionaliseerd en gestandaardiseerd. Dit omvat de introductie van nieuwe aanbestedingsformats en een meldformulier voor inkoop en aanbestedingen, wat leidt tot betere ondersteuning en advies binnen de organisatie. Wij zullen in de toekomst daardoor ook in staat zijn meer informatie te verstrekken over de behaalde resultaten, zoals wij uw raad hebben toegezegd.

Naast Social Return on Investment (SROI) – gericht op werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt – nemen we duurzaamheidsthema's zoals circulariteit, klimaat, milieu, inclusie en ketenverantwoordelijkheid steeds nadrukkelijker mee in onze aanbestedingen. Dat wordt ook zichtbaar in de aanbestedingen die centraal begeleid zijn door onze inkoopadviseurs. Ter vergelijking zijn ook de cijfers van 2023 opgenomen.

Aantal centraal begeleide aanbestedingen	2023	2024
Onderhandse aanbestedingen	3	4
Openbare Europese aanbestedingen	4	9
Niet-openbare Europese aanbestedingen		2
Gezamenlijk (met andere gemeenten) Europees aanbesteed	2	2
Afgebroken aanbestedingen	3	5
Totaal	12	22

Aantal aanbestedingen met MVOI	2023	2024
Social Return On Investment	6	13
Duurzaamheidscriteria	5	7
Totaal	11	20

Inkoop vindt plaats overeenkomstig onze nieuw vastgestelde mandaat- en budgethoudersregeling. Het afwijken van (de drempelwaarden van) het gemeentelijk inkoopbeleid is alleen mogelijk en toegestaan op basis van een deugdelijk gemotiveerd "mandaat inkoop en aanbesteden" en een conform besluit door de daartoe bevoegde functionaris (gemeentesecretaris). Naast het afwijken van inkoopprocedures heeft dit mandaat ook betrekking op het vaststellen dat er sprake is van een sociale of andere specifieke dienst (SAS).

Sinds 2022 hebben wij een meldpunt voor klachten over aanbestedingen. In 2024 ontvingen wij één klacht.

Uitzonderingen inkoopbeleid en klachten aanbestedingen	2023	2024
Uitzonderingen inkoopbeleid en SAS-diensten	20	17
Klachten ingediend bij het klachtenmeldpunt		1

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Begrotingscriterium

De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Dit wordt formeel als volgt omschreven:

“Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten (exploitatie), alsmede de balansposten (investeringen), dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. “Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dienen de afwijkingen in de jaarrekening herkenbaar te worden opgenomen en van een toelichting te worden voorzien. Als blijkt dat de gerealiseerde uitgaven op programmaniveau hoger zijn dan geautoriseerd, is er sprake van begrotingsonrechtmatigheid. Er zijn verschillende typen begrotingsoverschrijdingen. Overschrijdingen die binnen de beleidskaders van de gemeente passen, worden in het accountantsoordeel niet meegewogen. Overschrijdingen die gedurende het jaar bekend werden, zijn in 2024 aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld via de bestuursrapportages of raadsinformatiebrieven. Nog niet geautoriseerde overschrijdingen worden in de jaarstukken toegelicht en worden door de vaststelling van de jaarrekening door de raad alsnog geautoriseerd.

Er zijn begrotingsonrechtmatigheden vastgesteld voor een bedrag van € 16.493.000. Hiervan is een bedrag van € 15.231.000 acceptabel. Het niet-acceptabele deel van **€ 1.262.000** valt uiteen in:

- Een overschrijding van lasten binnen de programma’s van **€ 895.000** die niet acceptabel is omdat deze overschrijdingen niet tijdig aan de Raad zijn gemeld. Deze overschrijding is verdeeld over de volgende programma’s:
 - Programma 0 € 344.000
 - Programma 3 € 192.000
 - Programma 5 € 359.000
- Een onderschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig aan de raad is gemeld van **€ 367.000**. De onderschrijding is verdeeld over de volgende programma’s:
 - Programma 4 € 220.000
 - Programma 5 € 147.000

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern, het zogenaamde normenkader. We hebben de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles bepaald aan de hand van ons interne beheersing en controle protocol. De controles zijn uitgevoerd op de volgende processen: personeel, inkoop & aanbestedingen, subsidies, sociaal domein (Participatiewet, WMO en Jeugd) en verhuuropbrengsten.

Rechtmatigheidsfouten moeten in de verantwoording opgenomen en toegelicht worden indien zij boven het door de raad vastgestelde verantwoordingspercentage uitkomen. Wij hanteren de rapporteringstolerantie die ook met de gemeenteraad is afgesproken.

Aanbestedingsrechtmatigheid

De regels over aanbesteden staan in de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit. In de Gids Proportionaliteit (flankerend beleid bij de aanbestedingswet 2012) zijn de voorschriften uitgewerkt over de eisen, voorwaarden en criteria die aan inschrijvers en inschrijvingen worden gesteld. Een aanbestedende dienst dient de voorschriften toe te passen of een afwijking in de aanbestedingsstukken te motiveren. Het ten onrechte niet toepassen van de Aanbestedingswet 2012 met betrekking tot deze Europese aanbestedingsnormbedragen bij een aanbesteding van opdrachten, leidt tot een financiële rechtmatigheidsfout. Het niet naleven van de overige normbedragen uit de Gids Proportionaliteit leidt niet tot financiële rechtmatigheidsfouten voor zover de gemeente afwijking hiervan adequaat heeft gedocumenteerd en gemotiveerd.

Onze controle op de aanbestedingsrechtmatigheid is onder te verdelen in drie categorieën:

- Kosten voor inhuur van personeel

De totale kosten voor inhuur bedragen over 2024 € 10,1 miljoen, waarvan de totale omvang > € 50.000 integraal is gecontroleerd en € 9,6 miljoen bedraagt (95%). Van de totale omvang die is gecontroleerd, is **€ 3.887.700** (41%) onrechtmatig bevonden. Hiervan heeft € 1.464.334 betrekking op leveranciers die in de controle van vorig jaar reeds als onrechtmatig waren geïdentificeerd. De overige € 2.423.366 heeft betrekking op nieuw geconstateerde onrechtmatigheden en is verdeeld over 9 leveranciers. Uit de restantmassa < € 50.000 kunnen geen materiële fouten naar voren komen die van invloed zijn op de conclusie van de rechtmatigheidsverantwoording.

Herstelactie:

Vanaf 2025 wordt voor het overgrote deel van inhuur van personeel gebruik gemaakt van IGOM, een inkooporganisatie die dit proces, inclusief het aanbesteden van opdrachten indien van toepassing, voor haar rekening neemt. Hiermee wordt de onrechtmatigheid ten aanzien van inhuur van personeel aanzienlijk verminderd.

- Kosten met betrekking tot inkopen waarvoor de Europese aanbestedingswet en -regelgeving van toepassing zijn (exclusief inhuur van personeel).

De totale kosten met betrekking tot inkopen waarvoor de Europese aanbestedingswet en -regelgeving van toepassing zijn, bedragen over 2024 € 118,4 miljoen. Hiervan is € 90,6 miljoen (76%) gecontroleerd aan de hand van onderliggende documentatie. Op basis van onze interne controle hebben wij geen onrechtmatigheden geconstateerd.

- Kosten m.b.t. inkopen die dienen te voldoen aan het interne inkoopbeleid van gemeente Heerlen.
De totale kosten met betrekking tot inkopen die dienen te voldoen aan het interne inkoopbeleid van de gemeente Heerlen bedragen over 2024 € 8,4 miljoen. Op basis van een aselechte steekproef zijn er detailwerkzaamheden uitgevoerd op 27 leveranciers die in totaal goed zijn voor € 4,4 miljoen (52%). De geconstateerde fouten zijn gekwantificeerd en afgezet tegen het totaal aan kosten die binnen deze controle vallen. Dit leidt tot een onrechtmatigheid op deze kosten van **€ 2.103.297**.

Herstelactie:

Vanaf 2025 dient voor elke inkoop > € 10.000 een meldformulier ingevuld te worden, waarin de drempelbedragen zijn opgenomen voor de verschillende aanbestedingsvormen. Hiermee wordt de onrechtmatigheid ten aanzien van inkopen die dienen te voldoen aan het interne inkoopbeleid van gemeente Heerlen aanzienlijk verminderd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Onder misbruik wordt verstaan: Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden wordt geregeld aangeduid met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Misbruik van overheidsregelingen moet echter wel duidelijk worden onderscheiden van fraude waarbij één of meerdere medewerkers van de organisatie betrokken zijn. Bij het bestrijden van misbruik passen beheersmaatregelen zoals misbruikpreventie, handhaving, misbruik en fraudeopsporing en sanctie.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving (dus niet in strijd met de wet) maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. Anders gezegd: het vinden van de "mazen" in de wet. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassen en actualisering wet- en regelgeving.

Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet. Wanneer sprake is van misbruik van overheidsgelden moeten deze gelden door de gemeente worden teruggevorderd. Wanneer het misbruik niet is gecorrigeerd en/of teruggevorderd telt de fout mee voor de rechtmatigheidsverantwoording. Voor oneigenlijk gebruik geldt dit niet.

Onder fraude verstaan we: Het bevoordelen van zichzelf of een ander middels opzettelijk wederrechtelijk handelen door één of meerdere personen binnen de gemeente. Bepalend voor fraude zijn dus de elementen bevoordeling en opzettelijke strijdigheid met de wet- en of regelgeving.

Op dit moment steunen we nog voornamelijk op de functiescheiding in crediteuren administratie/betalingen en budgeteigenaars, er is echter geen formeel beleid vastgesteld. Daarnaast zijn alle medewerkers verplicht bij in dienst treding een integriteitcursus te volgen en de eed af te leggen. Desalniettemin is het de ambitie om over het voorkomen en detecteren van misbruik en oneigenlijk verbruik verder te borgen in de vastleggingen van de uitgevoerde steekproeven in de organisatie.

Bij onze gegevensgerichte controle is er geen misbruik of eigenlijk gebruik geconstateerd. Derhalve kunnen we concluderen dat er geen sprake is van materieel oneigenlijk gebruik of misbruik.

3.6 Verbonden partijen

In de paragraaf Verbonden partijen wordt zowel bij de begroting als bij de jaarrekening, een beeld geschetst van derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een bestuurlijke en/of een financiële relatie heeft.

Het financieel belang bestaat uit middelen die aan de verbonden partij beschikbaar zijn gesteld en die niet verhaalbaar zijn bij een faillissement van de verbonden partij. De financiële relatie komt voort uit het verstrekken van kapitaal in de vorm van risicodragend kapitaal (aandelen), een lening of een borgstelling, een subsidie, structurele opdrachten inclusief een bijdrage of een combinatie van deze mogelijkheden. Het bestuurlijk belang verwijst naar, hetzij de zeggenschap uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Een verbonden partij kan zijn een deelneming in een vennootschap, een gemeenschappelijke regeling, een stichting of vereniging indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft én een financieel risico (met juridische afdwingbaarheid) loopt.

Voor de gemeente is het belangrijk om inzicht te hebben en te houden in:

- de realisatie van doelstellingen;
- activiteiten;
- financiën;
- bestuursverantwoordelijkheden en
- bevoegdheden van de verbonden partijen.

De gemeente heeft een financiële en/of bestuurlijke relatie met de volgende organisaties, die verderop afzonderlijk uitgebreid worden toegelicht:

Naamloze Vennootschappen

Bank Nederlandse Gemeenten
Enexis Holding
Grensoverschrijdend Bedrijventerrein (Avantis)
Parkstad Limburg Theaters
Reinigingsdiensten Rd4
Waterleidingmaatschappij Limburg

Programma

Bestuur en Ondersteuning
Bestuur en Ondersteuning
Economie
Sport, Cultuur en Recreatie
Volksgezondheid en Milieu
Volksgezondheid en Milieu

Besloten Vennootschappen

Claim Staat Vennootschap
Internationale Bau Ausstellung (IBA)
Avantis services
Beitel-Zuid (Bedrijventerrein Trilandis)
Schaesbergerveld
Bodemzorg Limburg BV (voormalig Nazorg Limburg)
Woonwijzerwinkel

Programma

Bestuur en Ondersteuning
Bestuur en Ondersteuning
Economie
Economie
VHROSV
Volksgezondheid en Milieu
Duurzaamheid

Certificaten van aandelen

Holding Stadion Kerkrade BV

Programma

Economie

Gemeenschappelijke regelingen

Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen
Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg
Het Gegevenshuis
Omnibuzz
Historisch Centrum Limburg
Omgevingsdienst Zuid-Limburg
Reinigingsdiensten Rd4
Stadsregio Parkstad Limburg
Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Programma

Bestuur en Ondersteuning
Volksgezondheid en Milieu
Bestuur en Ondersteuning
Sociaal Domein
Bestuur en Ondersteuning
Bestuur en Ondersteuning
Volksgezondheid en Milieu
Bestuur en Ondersteuning
Veiligheid

Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
Werkgeversservicepunt Parkstad
Zorg en Veiligheidshuis Parkstad

Sociaal Domein
Sociaal Domein
Veiligheid

Stichtingen

Stichting World Trade Center (WTC)
Stichting WerkvoorHeerlen
Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)

Programma

Economie
Sociaal Domein

Verenigingen

Vereniging Afvalsturing Limburg

Visie op verbonden partijen

Het uitgangspunt bij het gebruik maken van een verbonden partij moet zijn, dat deze verbonden partij aansluit bij het realiseren van de beoogde doelstelling. Er wordt altijd een afweging gemaakt of de voordelen (kostenbesparing, kwaliteit, vermindering kwetsbaarheid) voldoende opwegen tegen de nadelen (afname van invloed, risico's) van deelname aan een verbonden partij en of de activiteiten van de verbonden partij het publiek belang dienen.

Beleidsvoornemens en –realisatie omtrent de verbonden partijen

In eerste instantie wordt, wanneer voor het realiseren van doelstellingen wordt gekozen voor een verbonden partij, gekozen voor een publiekrechtelijke rechtsvorm. In sommige gevallen kunnen echter redenen zijn te kiezen voor de privaatrechtelijke vorm.

Om te komen tot een beslissing wel of géén gebruik te maken van een bepaalde verbonden partij, wordt een business case opgezet om zakelijke afwegingen te maken. Hierin worden onder andere de vorm, de doelstellingen, de activiteiten, reden tot verbintenis, het belang, de (juridische/financiële) risico's en beheersmaatregelen van de verbonden partij afgewogen.

Een besluit tot deelname aan of oprichting van een verbonden partij hangt daarnaast af van volledige duidelijkheid omtrent:

- juridische bevoegdheden en aansprakelijkheid;
- vertegenwoordiging;
- bijdrage aan het realiseren van doelstellingen;
- besluitvormingsaspecten;
- financiële aspecten;
- informatievoorziening en
- de mogelijkheden tot uittreden.

De antwoorden op bovengenoemde zaken worden ter oordeelsvorming in een zienswijzeprocedure altijd aan de gemeenteraad voorgelegd.

In de Planning & Control cyclus (P&C cyclus) is ingebed dat de bestaande verbonden partijen allemaal uitgebreid aan bod komen in de begroting en de jaarrekening. Door deze inbedding wordt de uitvoeringswijze per verbonden partij regelmatig herbevestigd door de gemeenteraad.

Voor verdere beleidsuitgangspunten omtrent verbonden partijen verwijzen wij ook naar de nota Verbonden partijen 2017, in de gemeenteraad vastgesteld op 25 oktober 2017.

Verbonden partij: Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG Bank)	
Vestigingsplaats:	Den Haag
Soort verbonden partij:	Naamloze Vennootschap
Programma:	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	
De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen met maatschappelijk belang. Het doel is een goede toegankelijkheid tot de geld- en kapitaalmarkt.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht zo goedkoop mogelijk onze financiering aan te trekken. De BNG helpt daarbij.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
De gemeente Heerlen heeft 424.827 aandelen BNG in haar bezit tegen een boekwaarde van € 1.062.000. De BNG keert jaarlijks structureel dividend uit.	
Over het verslagjaar 2024 heeft BNG een nettowinst gerealiseerd van EUR 294 miljoen. Dit is EUR 40 miljoen hoger dan in 2023. Deze prestatie uit zich eveneens in een hoger rendement op eigen vermogen van 6,4% vergeleken met het rendement op eigen vermogen van vorig jaar (5,5%). De groei van de leningenportefeuille en hogere liquiditeitsopslagen voor overheden en publieke sector entiteiten hebben bijgedragen aan dit resultaat.	
Conform consistent beleid werd het dividend van voorgaand boekjaar begroot als dividendbedrag voor komend begrotingsjaar. Dit betekent voor de meerjarenbegroting 2025-2028 een uitkering van € 2,16 per aandeel is een totaalbedrag van € 917.000 per jaar.	
Aan de aandeelhouders wordt tijdens de Algemene Vergadering over boekjaar 2024 een dividend van EUR 140 miljoen voorgesteld. Dividend per aandeel is € 2,51. Het te ontvangen bedrag aan dividend BNG in 2025 voor de gemeente Heerlen is € 1.066.316,-	
Het begroot bedrag aan dividend BNG voor 2025 is € 917.000. Dit resulteert in een te voordeel dividend BNG van EUR 149.316 t.o.v. de begroting 2025 en wordt verwerkt in de voorjaarsnota 2025.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	
Lagere winst bij BNG leidt tot minder dividendinkomsten bij gemeenten.	
Afbreukrisico bij géén deelname	
Niet van toepassing	
Alternatieven voor géén deelname	
Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	
Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder van de BNG, net als vele andere gemeenten.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	
Wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën, duurzaamheid en coördinatie Heerlen-Noord via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2024	
Voor boekjaar 2024 gemeente Heerlen: Over het verslagjaar 2023 heeft BNG Bank een nettowinst gerealiseerd van EUR 254 miljoen. Een jaar eerder kwam de nettowinst uit op EUR 300 miljoen. Een daling van het resultaat. Aan de	

aandeelhouders is tijdens de Algemene Vergadering over boekjaar 2023 een dividend van EUR 120 miljoen voorgesteld. Dividend per aandeel is € 2,16 en was vorig jaar € 2,5 per aandeel. Het ontvangen bedrag aan dividend BNG in 2024 voor de gemeente Heerlen is € 917.626,-

Het begrote bedrag aan dividend BNG in de begroting 2024 is EUR 1.062.068 (424.827 aandelen). Dit resulteert in een nadeel dividend BNG van EUR 144.442 t.o.v. de begroting 2024. Dit nadeel is in de voorjaarsnota 2024 meegenomen.

Financieel belang

01-01-2024: 424.827 aandelen met een boekwaarde van € 1.062.000

31-12-2024: 424.827 aandelen met een boekwaarde van € 1.062.000

Vermogenspositie (eigen vermogen)

01-01-2023: € 4.721 miljoen (

31-12-2023: € 4.777 miljoen

Schuldenpositie (vreemd vermogen)

01-01-2024: € 110.819 miljoen; Achtergestelde schulden: € 18 miljoen

31-12-2024: € 123.614 miljoen; Achtergestelde schulden: € 19 miljoen

Verbonden partij: Enexis Holding

Vestigingsplaats: 's Hertogenbosch

Soort verbonden partij: Naamloze Vennootschap

Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning

Doel en openbaar belang verbonden partij

Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

De AvA heeft in 2024 ingestemd met aanpassing van het strategisch plan in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening. Enexis treft op basis daarvan voorbereidingen voor een actieve rol bij de ontwikkeling van initiatieven in haar verzorgingsgebied.

In het strategisch plan is verder gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen:

- Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes

Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.

- Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie

Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten.

- Klanten weten wat ze aan ons hebben

Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.

Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij

De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.

Ontwikkelingen bij verbonden partij

Het toekomstbestendig maken van het energiesysteem zorgde ervoor dat de uitgaven van Enexis een recordhoogte bereikten in 2024. Deze uitgaven zetten druk op de financiële positie van Enexis. Het afgelopen jaar gaf Enexis dagelijks gemiddeld ruim 1,5 miljoen euro meer uit dan er binnenkwam. Dit resulteerde in een negatieve kasstroom uit operationele activiteiten en investeringen. Dit tekort is toegenomen en deze lijn zet zich naar verwachting de komende jaren door omdat de kosten van de noodzakelijke netinvesteringen uit gaan voor de baten. Om te kunnen blijven investeren, gaf Enexis met succes een vierde groene obligatie van € 500 miljoen uit. De nettowinst steeg over 2024 met € 182 miljoen tot € 254 miljoen doordat de tarieven die Enexis bij haar klanten in rekening mag brengen beter in balans zijn met de kosten dan in voorgaande het geval was. De stijging komt met name door een stijging van de netto omzet van € 582 miljoen, maar wordt gedeeltelijk tenietgedaan door een stijging van de kosten van transportdiensten.

Enexis heeft de afgelopen maanden met de Aandeelhouderscommissie (AHC) gesproken over financieringsmogelijkheden om in de kapitaalbehoefte te voorzien. Kort samengevat is van belang dat de realisatie van de energietransitie veel investeringen vraagt en versterking van het eigen vermogen noodzakelijk maakt om financieel solide te blijven. In de AHC zijn verschillende opties verkend. Uiteindelijk hebben Enexis en de AHC elkaar gevonden in een voorstel tot het vernieuwen van het dividendbeleid. Op dit moment krijgen aandeelhouders een dividenduitkering van 50% van de nettowinst.¹ Dit blijft het uitgangspunt. Het voorstel is dit te beperken tot een maximaal bedrag van € 100 miljoen per jaar. Het plafond wordt jaarlijks geïndexeerd. De behaalde winst boven dit plafond blijft in de onderneming. Dit plafond is het nieuwe element in het dividendbeleid. Verder blijft de voorwaarde gehandhaafd dat de dividenduitkering er niet toe leidt dat Enexis binnen vijf jaar haar A rating profiel kan verliezen.

Momenteel heeft Enexis nog een sterk credit-ratingprofiel. De lange termijn credit rating van Standard & Poor's werd in 2024 gewijzigd van A+ met een positieve outlook naar AA- met stabiele outlook. De credit rating van Moody's is met Aa3 met stabiele outlook ongewijzigd gebleven

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

Op basis van de huidige inzichten is de prognose dat Enexis voor de middellange termijn (huidige reguleringsperiode / tot 2027) aan de vastgesteld ratio's blijft voldoen.

Afbreukrisico bij géén deelname

Niet van toepassing

Alternatieven voor géén deelname

Niet van toepassing

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurlijke betrokkenheid wethouder wonen, milieu, afval en circulariteit, biodiversiteit en dierenwelzijn, dienstverlening en vastgoed via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder van Enexis, net als vele provincies en gemeenten binnen het verzorgingsgebied (Noordwest Nederland, Brabant & Limburg) van Enexis. De krachten van alle Limburgse aandeelhouders zijn gebundeld in VEGAL.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)

Wethouder via de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financiële resultaat 2024

De nettowinst over boekjaar 2024 is € 254 miljoen.
Het begroot dividend over 2025 is € 75.000. Dit betekent een voordeel dividend Enexis van € 190.073 t.o.v. de begroting 2025.

Financieel belang

31-12-2023: 311.850 aandelen (0,20834%) met een boekwaarde van € 302.554

31-12-2024: 311.850 aandelen (0,20834%) met een boekwaarde van € 302.554

Verstrekke lening

31-12-2023: € 1.041.707
31-12-2024: € 1.041.707
Vermogenspositie (eigen vermogen)
31-12-2023: € 5.320.000.000
31-12-2024: € 5.538.000.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
31-12-2022: € 5.140.000.000
31-12-2023: € 5.949.000.000

Verbonden partij: Grensoverschrijdend Bedrijventerrein (Avantis)	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Naamloze Vennootschap
Programma:	3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Het aantrekken van bedrijven om te zorgen voor economische activiteit en werkgelegenheid in de regio.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
De gemeente neemt deel aan Avantis in verband met het belang voor de economie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de regio. Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht een aantrekkelijk werkklimaat te bevorderen.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
De forecast 2024 laat een verlies zien van € 500K. Met name door het achterblijven van de begrote verkopen leiden we een verlies in 2024. De acquisitie portefeuille is daarentegen goed gevuld. Het is geen afstel van verkopen maar een verschuiving van verkopen/omzet naar komende jaren. Daarbij wel rekening houden met de risico's rondom schaarste op het stroomnet/stroomaansluitingen en stikstofproblematiek. Avantis laat een doorkijk zien voor de jaren 2025 t/m 2029. Hieruit valt te concluderen dat het komende begrotingsjaar rooskleurig uit ziet. Voor 2025 is een omzet geprognosticeerd van € 3,7 miljoen en een winst van € 423K. De begrotingsjaren 2026 t/m 2029 is er respectievelijk een omzet begroot van € 4,1 miljoen in 2026 en de resterende jaren € 0,6 miljoen. Op Avantis zijn er geen grote (> 30.000m²) percelen meer aanwezig. Door de aanwezigheid van PEM Motion is er veel vraag van gelieerde bedrijven om zich op Avantis te vestigen. Het bedrijf Arion zal in 2024 starten met de uitbreiding van haar onderneming op Avantis. Voor de resterende Duits als Nederlands percelen lopen er meerdere acquisitie trajecten. Het totale bedrijventerrein heeft een grote impuls voor de economische ontwikkeling van de Euregio. Momenteel is er zelfs een luxe positie en is niet alleen de m² prijs van belang maar zeer zeker ook of het nieuwe bedrijf een toegevoegde waarde heeft voor het bedrijventerrein in combinatie met extra arbeidsplaatsen. Daarnaast willen reeds gesettelede bedrijven verder uitbreiden waardoor de werkgelegenheid sterk zal toenemen. Momenteel groeit Avantis verder uit als een hightech bedrijven terrein zoals we dit in eerste instantie voor ogen hadden. Ondanks problematiek rondom netwerkcongestie lopen er meerdere concrete acquisitietrajecten. Er worden dit jaar twee opties versterkt voor grotere percelen aan Nederlandse zijde. Als de verkoop binnen een jaar definitief worden zijn ook de percelen aan Nederlandse zijde zo goed als uitverkocht. Momenteel zijn we met internationale (Duitse) energieleveranciers het onderzoeken naar de mogelijkheid om een stroomvoorziening over de landgrenzen te realiseren. De gesprekken lopen voortvarend en zijn hoopvol om dit tot een goed einde te brengen. De eerste partij zal dit jaar het proces gaan opstarten. Hierdoor mitigeren wij het risico van het netwerkcongestie.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	
In de komende jaren kunnen zich de volgende risico's voordoen:	
<i>Schaarste op het stroomnet.</i>	

Tennet en Enexis maakte in juni 2023 bekend dat het stroomnet in Limburg en Noord-Brabant vol is en dat er geen nieuwe zakelijke aansluitingen of uitbreidingen worden geaccepteerd. Tevens is zakelijk terug leveren van stroom niet meer toegestaan. De gevonden ruimte zoals in een eerder stadium gecommuniceerd door Enexis en Tenne is gebruikt. De eerste bedrijven in zowel Heerlen als regio hebben te horen gekregen dat zij naar verwachting de eerste 5-10 jaar en sommigen zelfs 10-15 jaar geen aansluiting krijgen. Dit geldt voor zowel het leveren als terug leveren van stroom. Dit is merkbaar in de markt. Partijen zijn voorzichtiger bij gesprekken aangaande koop en ontwikkelingen van bedrijfsgroonden.

Schaarste op arbeidsmarkt.

Het vinden van personeel wordt steeds lastiger voor bedrijven. Hierdoor staan zij vaak voor de keuze of bedrijfsuitbreiding door nieuwbouw wel haalbaar is. Dit kan van invloed zijn op aankoop gronden.

Stijging energieprijzen.

Onder andere door de oorlog in Oekraïne stijgen de prijzen van energie enorm. Energiekosten voor bedrijven gaan een probleem vormen (doorgaan met productie of productie stilleggen). Hierdoor schuiven bedrijven het risico van investeren in nieuwe locaties vooruit.

Aanhoudende onduidelijkheid stikstofproblematiek

Landelijk probleem. Hierdoor blijft het voor bedrijven en ontwikkelaars onduidelijk welke maatregelen zij moeten nemen bij de bouw en gebruik van een locatie. De eisen hiervoor zijn regelmatig aangepast waardoor ontwikkelingen duurder en onzekerder worden. Of en wanneer hiervoor een oplossing komt is onduidelijk. Langzaam maar zeker wordt het merkbaar dat bedrijven en investeerders huiverig worden om ontwikkelingen aan te gaan.

Toegenomen regelgeving in Nederland

Veel, met name producerende bedrijven, ervaren een toenemende administratieve regeldruk vanuit de Nederlandse overheid die zij in de omringende buurlanden niet hebben. Investeren in uitbreiding in Heerlen/Nederland is daarom niet meer vanzelfsprekend.

Afbreukrisico bij géén deelname

Het verliezen van zeggenschap / aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.

Alternatieven voor géén deelname

Niet van toepassing

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder voor 25%. Medeaandeelhouders zijn ieder voor 25% Stadt Aachen, Ministerium für Wirtschaft, Mittelstand und Energy van NRW en LIOF.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)

Wethouder welzijn, volksgezondheid, WMO/zorg, jeugd en armoedebestrijding via de AVA en de wethouder wonen, milieu, afval en circulariteit, biodiversiteit en dierenwelzijn, dienstverlening en vastgoed via de RvC. De directie wordt gevoerd door de wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën, duurzaamheid en coördinatie Heerlen-Noord.

Financiële resultaat 2024

Prognose is +/- € 445K. (concept jaarrekening)

Financieel belang

01-01-2024: - 25% aandelenkapitaal met een boekwaarde van € 1.127.895

31-12-2024: - 25% aandelenkapitaal met een boekwaarde van € 1.127.895

Van de verstrekte lening resteert per ultimo 2024 een bedrag van € 1,76 miljoen. In 2024 is er een bedrag van € 125.000 afgelost op de lening. Al met al goede vooruitzichten om zowel onze verstrekte lening als de rente over de leningen aan het eind van de rit terug te krijgen. Eind 2029 is

de verwachting dat de restschuld voor Heerlen € 990K. De totale restschuld van Avantis aan alles aandeelhouders betreft per ultimo 2029 € 3 miljoen. Gezien de onderliggende waarde van de nog te verkopen gronden (per ultimo 2029) € 8,6 miljoen mag dit als een behoorlijk onderpand worden gezien.

Vermogenspositie (eigen vermogen)

31-12-2024: -/- € 1.250.627

31-12-2025: -/- € 1.318.161 (prognose)

Schuldenpositie (vreemd vermogen)

31-12-2024: € 10.641.678

31-12-2025: € 10.716.109 (prognose)

Verbonden partij: Parkstad Limburg Theaters (PLT)

Vestigingsplaats: Heerlen

Soort verbonden partij: Naamloze Vennootschap

Programma: 5. Sport, Cultuur en Recreatie

Doel en openbaar belang verbonden partij

PLT vormt het kloppend hart van de podiumkunsten in Limburg en bestaat uit drie theaters: Theater Heerlen, Theater Kerkrade & Toon Hermans Theater Sittard-Geleen.

PLT biedt een dynamische programmering die een spiegel is van de huidige cultuur, reflectie biedt op de werkelijkheid en inspireert tot creativiteit en vernieuwing.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij

Het uitvoeren en verzorgen van een goed cultuurbeleid en podiumkunsten in Parkstad. Het realiseren van de programmeerdoelstellingen.

Ontwikkelingen bij verbonden partij

- Het bestaande structurele samenwerkingsverband van Theater Heerlen met Theater Kerkrade, is vanaf theaterseizoen 2023/2024 uitgebreid met een derde partner, het Toon Hermans Theater in Sittard-Geleen.

- Met 322.000 bezoekers in de drie theaters is 2024 een bijzonder goed jaar geweest voor PLT. Dit resultaat laat zien dat het publiek opnieuw massaal PLT weet te vinden en dat de inspanningen om een breed en gevarieerd programma te bieden hun vruchten afwerpen.

- PLT zet de ingezette koers uit het beleidsplan 2022-2026 door en blijft groeiambitie tonen. PLT streeft niet zozeer naar meer bezoek, maar vooral naar meer 'betekenisvolle ontmoetingen' en een grotere participatiegraad van inwoners van onze stad. Een huis niet alleen voor de elite, maar voor alle inwoners, met een pluriform aanbod en aandacht voor educatie en talentontwikkeling.

Risico's bij verbonden partij met eventuele invloed op de financiële positie van de gemeente

- Gemeente Heerlen indexeert de budgetsubsidie vooralsnog niet. Dit heeft een impact op de jaarlijkse begroting van PLT, aangezien de kosten wél blijven stijgen.

Afbreukrisico bij géén deelname

- Minder interessant cultureel aanbod en creatieve kruisbestuiving in de gemeente Heerlen.
- Minder economische aantrekkingskracht voor de regio.

Alternatieven voor géén deelname

Aansluiten bij een andere aanbieder van culturele voorstellingen en presentaties.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)

Wethouder wonen, milieu en circulariteit, dienstverlening en vastgoed en de wethouder onderwijs, cultuur, erfgoed en centrumontwikkeling nemen deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financiële resultaat 2023

Totaal positief resultaat 2023 = € 2.099.367
Financieel belang
01-01-2023: 1.050 aandelen (77%) met een boekwaarde van € 476.469
31-12-2023: 1.050 aandelen (77%) met een boekwaarde van € 476.469
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2023: € 4.129.834
31-12-2023: € 6.117.730
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2023: Geen langlopende schulden
31-12-2023: Geen langlopende schulden
Subsidie 2025
Voor 2025 is er een budgetsubsidie verleend van € 3.555.436

Verbonden partij: Reinigingsdiensten Rd4
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Naamloze Vennootschap
Programma: 7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het tot stand brengen van een doelmatige, milieu-hygiënisch verantwoorde en marktconforme inzameling en verwerking van afvalstoffen, grondstoffen én het adviseren op het gebied van ontwikkeling en implementatie van circulariteit
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Zorgen voor een effectieve, efficiënte en duurzame manier van inzameling en verwerking van afval en grondstoffen voor de inwoners van de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Rd4 heeft 7 strategische thema's opgenomen in het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026. Er wordt zoveel mogelijk ingezet op hergebruik (CE) van grondstoffen en de daar voor benodigde organisatie. Ook wordt ingezet op kansen voor eigen medewerkers én medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt (duurzaamheid en arbeidsparticipatie). Door het takenpakket verder te ontwikkelen, ontstaan nieuwe werkplekken en daarmee nieuwe mogelijkheden. Nóg meer dan voorheen ziet Rd4 regionale werkgelegenheid en arbeidsparticipatie als haar maatschappelijke taak. Tenslotte zorgt Rd4 ervoor dat de organisatie toekomstbestendig is en blijft. De komende jaren zet Rd4 doelgericht in op uitbreiding van het takenpakket. In het verlengde hiervan zoekt Rd4 naar samenwerking met derden en een verschuiving naar circulaire dienstverlening en inzameling van grondstoffen
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname
Het verliezen van zeggenschap als gemeente op het gebied van afvalinzameling en -verwerking.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders, waarin de gemeente Heerlen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Kerkrade, Landgraaf, Voerendaal, Simpelveld, Vaals en Beekdaalen deelnemen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Wonen, Milieu en Circulariteit, Dienstverlening en Vastgoed via de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financiële resultaat 2023
€ 433.378
Financieel belang
01-01-2023: 8.696 aandelen (31%) met een boekwaarde van € 39.498

31-12-2023: 8.696 aandelen (31%) met een boekwaarde van € 39.498
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2023: € 1.363.835
31-12-2023: € 1.306.872
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2023: € 14.316.255
31-12-2023: € 1.517.276

Verbonden partij: Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)	
Vestigingsplaats:	Maastricht
Soort verbonden partij:	Naamloze Vennootschap
Programma:	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij	
WML voorziet in de behoefte aan water in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML bereikt dit door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, transporteren, distribueren en het leveren van water.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
De gemeente Heerlen wil voorzien in een prettig woonklimaat. Schoon, permanent beschikbaar drinkwater maakt hier deel van uit.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
Dat er altijd water uit de kraan komt lijkt vanzelfsprekend, maar dat dreigt steeds minder het geval te zijn. De beschikbaarheid, benutbaarheid en kwaliteit van drinkwaterbronnen, grond- en oppervlaktewater, staan steeds meer onder druk. WML en de overige Nederlandse drinkwaterbedrijven staan voor (macro economische) ontwikkelingen en uitdagingen die invloed hebben op WML en haar strategische doelen. 1. Klimaatverandering, waterschaarste en een stijgende watervraag Door klimaatverandering komen langdurige perioden van extreme hitte en droogte voor, net als hevige regenbuien. Dit heeft impact op de kwaliteit en kwantiteit van het (drink)water. Door toename van de bevolking, nieuwe woningen en economische groei stijgt de vraag naar drinkwater. 2. Verslechtering van de kwaliteit van de drinkwaterbronnen en oppervlaktewater De beschikbaarheid en benutbaarheid van drinkwaterbronnen worden beperkt door de toenemende druk op de kwaliteit van de bronnen. Vervuiling van oppervlakte- en grondwater en op enkele plekken verzilting van grondwater leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de drinkwaterbronnen. Met name de vervuiling van het oppervlaktewater leidt onder andere tot een toename van de innamestops uit oppervlaktewater en tot druk op de bronnen voor drinkwaterproductie. 3. Verandering in het politieke en maatschappelijke speelveld veranderd Wijzigende wet- en regelgeving op onder andere bodem en natuur (o.a. stikstof) zijn van invloed op de vergunningen, er is een sterke publieke opinie over (de toepassingen van) drinkwater, de complexiteit van de (inter)nationale opgaven neemt toe en vraagt om regie door de politiek en bevoegde gezagen. De wet- en regelgeving heeft een impact op WML. Zo blijft de financieringsruimte die drinkwaterbedrijven mogen gebruiken in haar tariefstelling (WACC) een aandachtspunt voor de financiering van de noodzakelijke investeringen. Een nieuwe ontwikkeling is de aankondiging door de minister van IenW inzake een nationaal plan van aanpak drinkwaterbesparing waarin een streven is opgenomen om het drinkwatergebruik te verlagen van 125 naar 100 liter per persoon per dag in 2035. Ook grootverbruikers moeten hun drinkwatergebruik met 20% reduceren. 4. Impact van de stijgende energieprijzen op de waterafzet Als gevolg van de maatregelen die mensen nemen door de gestegen energieprijzen, zoals korter douchen, is de realisatie van de waterafzet in 2022 en 2023 lager. Deze lagere afzet heeft een groot effect op de realisatie van het financieel beleid van WML. De opgave voor WML in het realiseren van het financieel beleid is het brengen van een reëel evenwicht tussen een grillig klimaat, de dynamische macro-economische ontwikkelingen en financiële stabiliteit. Om dit evenwicht te bereiken is	

de structurele lagere waterafzet als gevolg van de hogere energieprijzen, in lijn met de overige drinkwaterbedrijven, verwerkt in de prognose van de waterafzet voor de planperiode.

5. Markontwikkelingen

Tijdens het begrotingsproces is bij het opstellen van de kosten voor de planperiode gebleken dat de stijging van enkele kostensoorten hoger is dan inflatie als gevolg van een na-ijleffect van de inflatie van 2022 en 2023. Dit wordt veroorzaakt door onder andere het moment waarop de meerjaren-nota werd opgesteld en vastgesteld.

Financieel beleid

Het hoofddoel van het financieel beleid van WML is een financieel gezond WML te behouden dat in staat is te allen tijde financierbaar te zijn, bij zowel de huidige als de toekomstige investeringen. Het financieel beleid is in 2020 door de AvA van WML vastgesteld en bestaat uit de volgende drie doelstellingen:

1. Het veiligstellen van de financierbaarheid van WML;
2. Het reduceren van de schuldpositie van WML;
3. Het creëren van financiële ruimte voor nieuwe investeringen

Het veiligstellen van de financierbaarheid van WML wordt bereikt door een verlaging van de leverage ratio* (verhouding rentedragende schulden t.o.v. de EBITDA). In het financieel beleid is als doel de verlaging van de leverage ratio* naar 7,0 in 2025 gedefinieerd. 7 is de norm en hiermee voldoet WML net aan de eisen van meerdere vreemd vermogenverschaffers.

Het investeringsvolume voor de planperiode 2024 t/m 2028 is geraamd op afgerond € 250 miljoen. Dit betekent een gemiddelde van circa € 50 miljoen per jaar in de planperiode. WML heeft in de planperiode binnen de wettelijke WACC* limiet zoveel mogelijk ruimte gecreëerd voor de financiering van de investeringen met eigen vermogen. De WACC limiet geeft echter onvoldoende ruimte om de investeringen door middel van het resultaatniveau geheel met eigen vermogen te financieren. Op basis hiervan voorziet WML de investeringen in 2024 voor een groot gedeelte met eigen vermogen te kunnen financieren en een beperkt gedeelte met vreemd vermogen te moeten financieren. Indien de realisatie van de investeringen in de planperiode lager ligt dan gepland, zal de beschikbare kasstroom alsnog, ingezet worden ter aflossing van de rentedragende schulden.

** De leverage ratio is een kengetal dat de termijn aangeeft waarop een organisatie haar schuld kan aflossen. Hoe hoger de leverage ratio, hoe meer gebruikt wordt gemaakt van vreemd vermogen om activiteiten te financieren, hoe langer het duurt om de schuld af te lossen en hoe risicovoller de organisatie is voor kredietverstrekkers.*

*** De WACC is een kengetal dat uitdrukking geeft aan de kosten die een bedrijf maakt voor het vermogen waarmee het bedrijf wordt gefinancierd.*

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

Strategische risico's:

Beschikbaarheid kwalitatief goed personeel
Beschikbaarheid kwalitatieve drinkwaterbronnen

Operationele risico's

Leidingnetsanering
Procesautomatisering

Financiële risico's

Debiteurenbeheer
Wet- en regelgeving

Afbreukrisico bij géén deelname

Geen schoon drinkwater

Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder wonen, milieu, afval en circulariteit, biodiversiteit en dierenwelzijn, dienstverlening en vastgoed
Financiële resultaat 2024
Een positief resultaat van € 4,7 miljoen. 2023. Cijfers 2024 zijn nog niet voorhanden
Financieel belang
01-01-2023: 30 aandelen met een boekwaarde van € 158.823
31-12-2023: 30 aandelen met een boekwaarde van € 158.823
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2023: € 201.413.000
31-12-2023: € 206.106.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2023: € 312.067.000
31-12-2023: € 304.416.000

Verbonden partij: Claim Staat Vennootschap
Vestigingsplaats: Amsterdam
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij
Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. ("CSV").
De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: a. namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; b. namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland); c. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.
Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De gemeente Heerlen is gebaat bij een juiste en correcte afhandeling. De vennootschap voert (namens de verkopende aandeelhouders Essent) evt. schadeclaimprocedures tegen de staat als gevolg van de WON en (namens de verkopende aandeelhouders Attero) garantieclaimprocedures tegen RECYCLECO BV (Waterland).
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Op 7 oktober 2024 heeft de Rechtbank uitspraak gedaan in de procedure naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting in 2014, waarbij zij CSV in het gelijk heeft gesteld en de Belastingdienst heeft veroordeeld om de opgelegde naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting in 2014 (€ 6.963.648) en de in rekening gebracht belastingrente (€ 1.378.802) terug te betalen. Tevens werd de Belastingdienst verplicht een gedeelte van de proceskosten (€ 12.998) aan CSV te vergoeden. In januari 2025 heeft CSV de hiervoor genoemde bedragen (via Deponie Zuid) ontvangen van de Belastingdienst. Met de

afwikkeling van de gerechtelijke procedure tegen de Belastingdienst naheffingsaanslag afvalstofbelasting in 2014 resteren er geen rechten en plichten meer die zijn voortgekomen uit de verkoop van Attero. Inmiddels is het besluit in voorbereiding om in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in april 2025, de vennootschap op te heffen en te liquideren. Verwachting is dat dit besluit zal worden bekrachtigd door de aandeelhouders. De resterende liquide middelen van ongeveer totaal € 8,5 miljoen zal dan vervolgens naar rato van het aandelenbelang aan de aandeelhouders na het besluit kunnen worden uitgekeerd. Dit betekent voor Heerlen een bedrag van ongeveer € 17.000.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.
Afbreukrisico bij géén deelname
Niet van toepassing
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid als aandeelhouder. De Limburgse aandeelhouders hebben hun krachten nog gebundeld in de VEGAL.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder wonen, milieu, afval en circulariteit, biodiversiteit en dierenwelzijn, dienstverlening en vastgoed
Financiële resultaat 2024
Resultaat na belasting € 8,1 miljoen. Voor 2025 is het resultaat nihil
Financieel belang
01-01-2025: 0,20834 % als gevolg van voormalig aandelenbezit Essent
31-12-2025: 0,20834 % als gevolg van voormalig aandelenbezit Essent
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 8.580.202
31-12-2025: € 0
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 6.572
31-12-2025: € 0

Verbonden partij: Internationale Bau Ausstellung (IBA)
Vestigingsplaats:
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij
IBA staat voor Internationale Bau Ausstellung. Het is een meerjarig durende manifestatie over een locatie, stad of streek. Het bestaat onder andere uit vernieuwende bouwprojecten, bijzondere tentoonstellingen, symposia en innovatieve plannen. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en als motor voor vernieuwende en toonaangevende projecten. Kenmerkend voor IBA Parkstad is de open innovatie-gedachte in combinatie met burgerparticipatie. Burgers, ondernemers, overheden, architecten, stedenbouwers, stichtingen, maatschappelijke instellingen, wijkverenigingen, privépersonen, scholen en scholieren, universiteiten en studenten, bedrijven, organisaties, samenwerkingsverbanden, stakeholders, netwerken enz. worden -zonder uitzondering- uitgenodigd om kleine of grote IBA-projecten aan te reiken, of om aan projecten mee te werken die de verandering van Parkstad slimmer, sneller en zichtbaarder maken.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De IBA is een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat en daar naar handelt. IBA Parkstad staat voor de transformatie en transitie van Parkstad en moet de aanzet geven voor een structureel

beter woon-, werk- en leefklimaat. Belangrijk is dat Parkstad een nog attractievere regio wordt, dynamisch en met veel veerkracht.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Op 28 oktober 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst IBA Parkstad en de oprichting van de besloten vennootschap IBA Parkstad BV. Op 20 mei 2014 heeft de Provincie goedkeuring verleend aan de gemeenten voor de oprichting van de IBA Parkstad BV. In juni 2014 is de IBA Parkstad BV officieel gestart met een openingsmanifestatie en een open oproep, waarbij iedereen zijn ideeën voor IBA-projecten kon indienen. In totaal zijn er 292 projecten ingediend, daarvan liggen 94 binnen de gemeentegrenzen van Heerlen en 118 projecten die Parkstad breed zijn en dus ook in Heerlen kunnen landen. Er is hard gewerkt aan het versterken, combineren en selecteren van projecten die allemaal samen de transitie van de regio een grote boost geven. Samen met burgers en andere partijen uit de regio en waar nodig met expertise van buitenaf. In 2017 heeft de evaluatie van de IBA plaatsgevonden en zijn verbeterpunten benoemd en omgezet in prioriteiten. Het tentoonstellingsjaar met alle 50 sleutelprojecten is in augustus 2022 afgerond. IBA Parkstad bevindt zich na afronding van het Expojaar in een afwikkende fase. In deze fase, welke naar verwachting tot en met 2026 zal duren, dienen onder betrokken- en gezamenlijkheid van de aandeelhouders van IBA Parkstad BV nog verschillende werkzaamheden uitgevoerd te worden. Deze werkzaamheden betreffen de afwikkeling van de vaststellingen en het borgen van het IBA-archief. Om dit mogelijk te maken is de samenwerkingsovereenkomst met IBA Parkstad BV verlengd tot het moment waarop de laatste subsidie vaststelling onherroepelijk is geworden en de BV opgeheven kan worden. In deze fase wordt gewerkt met een zogenaamd "evolutieplan" waarin de afrondende werkzaamheden zijn omschreven en op basis van de opgedane ervaringen impulsen voor de toekomst worden aangereikt. Zie verder over de projecten en meer: www.iba-parkstad.nl .
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname
Dat zeggenschap over bepaalde projecten in de regio parkstad verloren gaat.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid
De deelnemende partijen zijn Parkstad gemeenten en de Provincie.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Beheer en Onderhoud, Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening en Ouderenbeleid via de algemene vergadering van aandeelhouders. De burgemeester van Heerlen vervult de voorzittersrol. De samenwerkingsovereenkomst en de juridische uitwerking bieden de mogelijkheid voor de toetreding van publieke dan wel private partijen.
Financiële resultaat 2023
Niet van toepassing
Financieel belang
01-01-2021: Niet van toepassing
31-12-2021: Niet van toepassing
De bijdrage van de gemeente Heerlen bedraagt € 9.176.000 verspreid over 9 jaar. De totale IBA begroting wordt € 45.000.000.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2023: Niet van toepassing
31-12-2023: Niet van toepassing
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2023: Niet van toepassing
31-12-2023: Niet van toepassing

Verbonden partij: Avantis services
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: 3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij
Partner in GOB NV en daarmee ook partner in de Beheers BV (beheer van de locatie en te verlenen diensten).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De gemeente neemt deel aan Avantis in verband met het belang voor de economie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de regio. Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht een aantrekkelijk werkklimaat te bevorderen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Continue vinden de gebruikelijke beheers- en onderhoudswerkzaamheden plaats en worden de kosten hiervan gedekt uit de jaarlijkse gemeentelijke bijdragen van Heerlen en Aken en de bijdragen van de gevestigde bedrijven. In dat opzicht worden met de individuele bedrijven bij vestiging op basis van maatwerk aparte afspraken gemaakt over de dienstverlening. Voor de algemeen ten dienste staande beheers- en onderhoudswerkzaamheden wordt per m ² gebouw een vast bedrag gerekend. De overige vergoedingen worden aan de door elk individueel bedrijf gevraagde services gerelateerd. Op basis daarvan worden de kosten in rekening gebracht. Door de vestiging van nieuwe bedrijven en de uitbreidingen van de zittende bedrijven worden de door deze bedrijven te betalen vergoedingen steeds hoger.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname
Het verliezen van zeggenschap/ aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder voor 1/3. Medeaandeelhouders zijn Stadt Aachen en Avantis GOB NV.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder welzijn, volksgezondheid, WMO/zorg, jeugd en armoedebestrijding via de AVA en de wethouder wonen, milieu, afval en circulariteit, biodiversiteit en dierenwelzijn, dienstverlening en vastgoed via de RvC. De directie wordt gevoerd door de wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën, duurzaamheid en coördinatie Heerlen-Noord.
Financiële resultaat 2024
Prognose € 134.527 (concept jaarrekening)
Financieel belang
01-01-2024: € 100.000 aandelenkapitaal (33%)
31-12-2024: € 100.000 aandelenkapitaal (33%)
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: € 1.212.562
31-12-2024: € 1.347.089
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2023: € 0
31-12-2023: € 0

Verbonden partij: Beitel-Zuid (Bedrijventerrein Trilandis)	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Besloten Vennootschap
Programma:	3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Volledige invloed en zeggenschap op de ontwikkeling van het bedrijventerrein en de vestiging van bedrijven met nieuwe werkgelegenheid met name in de medtech logistieke sector. Bijkomend doel is grondverkoop met financiële opbrengsten.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
Bevordering van de werkgelegenheid in de regio.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
In 2024 hebben er geen verkopen plaats gevonden. Er zijn positieve gesprekken voor verkoop om de uitbreiding van een bestaande partij. De verwachting is 2025 tot afronding te komen. Daarnaast zijn concrete acquisitietrajecten waarvan de verwachting is dat deze in 2025 tot resultaten leiden. Geopolitieke onzekerheid vertraagd proces. Mochten deze concrete verkopen plaatsvinden, dan zijn de grote kavels op Trilandis verkocht.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	
In 2024 en eventueel de volgende jaren kunnen zich de volgende risico's voordoen: - Schaarste op het stroomnet. Tennet en Enexis maakte in juni 2023 bekend dat het stroomnet in Limburg en Noord-Brabant vol is en dat er geen nieuwe zakelijke aansluitingen of uitbreidingen worden geaccepteerd. Tevens is zakelijk terug leveren van stroom niet meer toegestaan. De gevonden ruimte zoals in een eerder stadium gecommuniceerd door Enexis en Tenne is gebruikt. De eerste bedrijven in zowel Heerlen als regio hebben te horen gekregen dat zij naar verwachting de eerste 5-10 jaar en sommigen zelfs 10-15 jaar geen aansluiting krijgen. Dit geldt voor zowel het leveren als terug leveren van stroom. Dit is merkbaar in de markt. Partijen zijn voorzichtiger bij gesprekken aangaande koop en ontwikkelingen van bedrijfsgronden. - Schaarste op arbeidsmarkt. Het vinden van personeel wordt steeds lastiger voor bedrijven. Hierdoor staan zij vaak voor de keuze of bedrijfsuitbreiding door nieuwbouw wel haalbaar is. Dit kan van invloed zijn op aankoop gronden. - Stijging energieprijzen. Onder andere door de oorlog in Oekraïne stijgen de prijzen van energie enorm. Energiekosten voor bedrijven gaan een probleem vormen (doorgaan met productie of productie stilleggen). Hierdoor schuiven bedrijven het risico van investeren in nieuwe locaties vooruit. <i>Aanhoudende onduidelijkheid stikstofproblematiek</i> Landelijk probleem. Hierdoor blijft het voor bedrijven en ontwikkelaars onduidelijk welke maatregelen zij moeten nemen bij de bouw en gebruik van een locatie. De eisen hiervoor zijn regelmatig aangepast waardoor ontwikkelingen duurder en onzekerder worden. Of en wanneer hiervoor een oplossing komt is onduidelijk. Langzaam maar zeker wordt het merkbaar dat bedrijven en investeerders huiverig worden om ontwikkelingen aan te gaan. <i>Toegenomen regelgeving in Nederland</i> Veel, met name producerende bedrijven, ervaren een toenemende administratieve regeldruk vanuit de Nederlandse overheid die zij in de omringende buurlanden niet hebben. Investeren in uitbreiding in Heerlen/Nederland is daarom niet meer vanzelfsprekend.	
Afbreukrisico bij géén deelname	
Het verliezen van zeggenschap / aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.	
Alternatieven voor géén deelname	
Niet van toepassing	

Bestuurlijke betrokkenheid
Gemeente Heerlen is enig aandeelhouder.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder welzijn, volksgezondheid, WMO/zorg, jeugd en armoedebestrijding vertegenwoordigt de gemeente als enig aandeelhouder. De directie wordt gevormd door de wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën, duurzaamheid en coördinatie Heerlen-Noord.
Financiële resultaat 2024
Een verlies van € 144K
Financieel belang
Als publiek orgaan heeft de gemeente een rekening courant overeenkomst gesloten met OBZ B.V. Voor de financiering ontvangt de gemeente een rentevergoeding die hoger is dan de rente die zij zelf betaald. Deze marge is de vergoeding voor de kosten en het - zeer beperkte - risico. Als zekerheid rust er ook nog een 1 ^e hypotheekrecht als onderpand op de nog te verkopen gronden met een omvang van 6,7 ha. Op basis van de grondexploitatie (GREX) en verkoopgegevens is het hypotheekrecht van hogere waarde dan het (saldo) van het rekening courant krediet, dat een maximum heeft van € 7,5 miljoen (was voorheen € 10 miljoen). Hiermee is in feite het financieel risico afgedekt. Op het krediet wordt per m ² grondverkoop een bedrag van € 50 afgelost en het hypotheekrecht doorgehaald. De kredietlijn in zijn geheel afgelost maar blijft gehandhaafd. Trilandis zal bij volledige uitgifte een goed positief resultaat laten zien. In dat opzicht is deze gemeentelijke BV geen financieel risico.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: € 4.458.538
31-12-2024: € 4.314.250
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 2.625.463 Achtergestelde leningen
31-12-2024: € 2.625.463 Achtergestelde leningen

Verbonden partij: Schaesbergerveld
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: 8. VHROSV
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het ontwikkelen (bouw-/woonrijp maken), saneren, slopen van opstallen, exploiteren, kopen en verkopen van gronden, alles ter voorbereiding van en gericht op het mogelijk maken van de bouw van voor bewoning bestemde gebouwen op gronden en wel in het gebied Schaesbergerveld (omgeven door de Heuvelweg en Schandelerboord) te Heerlen. Deze BV is tevens opgericht om voor de ontwikkeling van het gebied Schaesbergerveld als gemeentelijke BV deel te nemen in de V.O.F. Ontwikkelingsmaatschappij Schaesbergerveld (v.o.f. OMS). Dit ter beperking van de financiële aansprakelijkheid bij deconfiture (faillissement).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Ontwikkeling van hoogwaardige woningen in het midden segment in een herstructureringswijk die zich kenmerkt door een woningvoorraad die met name bestaat uit sociale huurwoningen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Fase 1, 2 en 3 zijn gereed. Voor fase 4 (A en B) is een alternatief plan ontwikkeld op witte vlekken in het bestemmingsplan binnen het plangebied. Het plan bestaat uit 3 appartementen/terraswoningen, 13 en 11 woningen in fase 4A en 13 terraswoningen in fase 4B. Fase 4A is in 2020 gereedgekomen. Fase 4B is in 2022 afgerond. In de directievergadering van 11 juli 2022 is opdracht gegeven voor een haalbaarheidsonderzoek voor ca. 40 appartementen in fase 4B, passend binnen de beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen'. Hiervoor is een plan aan de gemeente voorgelegd in 2023. Dit plan is echter afgewezen omdat, het strijdig is met de huidige bestemming en

men geen extra woningbouw wil toestaan in het "Beekdal". Als mogelijk alternatief voor de bebouwing op 4B wordt nu onderzocht of een grondruil met de gemeente Heerlen mogelijk is om alsnog het tekort aan grondopbrengst te dekken.
Risico's bij verbonden partij met eventuele invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing.
Afbreukrisico bij géén deelname
Niet van toepassing.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
De gemeente Heerlen is enig aandeelhouder.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De wethouder wonen, milieu en circulariteit, dienstverlening en vastgoed is bestuurlijk vertegenwoordiger.
Financiële resultaat 2023
-/- € 43.661
Financieel belang
01-01-2023: € 45.381, daarnaast is er een RC-verhouding van € 1.001.274 zonder rentevergoeding.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2023: -/- € 1.554.137
31-12-2023: -/- € 1.597.798
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2023: € 2.083.745
31-12-2023: € 2.083.745

Verbonden partij: Bodemzorg Limburg
Vestigingsplaats: Maastricht Airport
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: 7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het aanbrengen en in stand houden van een voldoende voorzieningenniveau op stortplaatsen voor afval na beëindiging van de exploitatie alsmede het verwerven, vervreemden, huren, beheren en exploiteren van onroerende zaken die verband houden met en/of betrekking hebben op deze stortplaatsen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Dat we als gemeente Heerlen op een verantwoorde en duurzame manier te werk gaan als het gaat om bovengenoemd doel.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Bodemzorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het beleid van de overheid ondersteunen.
Door opbouw van de voorziening wordt ervoor gezorgd dat de stortplaatsen na beëindiging beheerd en onderhouden kunnen worden. De financiële kaders worden door de aandeelhouders bepaald. De risico's worden afgedekt doordat een voorziening wordt gecreëerd om de nazorgverplichtingen in de toekomst te kunnen voldoen.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname

Dat stortplaatsen er na verloop van tijd verloederd bij liggen en niet verder onderhouden worden. Dit leidt tot ongewenste situaties.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid
Limburgse gemeenten (100%). Deelname in Algemene Vergadering van Aandeelhouders door wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financiële resultaat 2023
2.578.328
Financieel belang
Aandeelhouder
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2023: € 6.380.593
31-12-2023: € 8.958.921
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2023: € 4.499.272
31-12-2023: € 3.379.594

Verbonden partij: Woonwijzerwinkel
Vestigingsplaats: Kerkrade
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: Duurzaamheid
Doel en openbaar belang verbonden partij
De WoonWijzerWinkel is een initiatief van de Parkstad gemeenten. Het zorgt als onderdeel van PALET voor een versnelling in de strijd tegen energiearmoede en van de verduurzaming van het vastgoed in Parkstad. De basis is een grote winkel gebaseerd op experience. Hier krijgt de klant alle informatie en service die nodig is voor het verduurzamen van de woning. De service gaat van zelf-service tot turnkey-service. De WoonWijzerWinkel werkt hierbij als een leadgenerator en maakt hiervoor gebruik van een groot netwerk van installateurs en bijbehorende disciplines. Hiermee krijgt de lokale MKB een stevige impuls die moet leiden tot een omzetvermeerdering van € 100 miljoen over een periode van 10 jaar. Daarnaast biedt het kansen voor de arbeidsmarkt en zal het een vraag genereren van 800 FTE over een periode van 10 jaar. De WoonWijzerWinkel is een afgeleide van de WoonWijzerWinkel Rotterdam en werkt hier nauw mee samen. Het verzorgingsgebied is tot en met Roermond. De WoonWijzerWinkel biedt daarnaast ook energieloket- en projectdiensten bij gemeenten aan die nog geen partner zijn, in Noord- en Midden-Limburg.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De WoonWijzerWinkel is een beproefd concept dat haar meerwaarde in Rotterdam heeft bewezen en dat ook in Parkstad gaat zorgen voor de hoognodige versnelling. De WoonWijzerWinkel zorgt dat duurzaamheid een begrijpelijk begrip wordt voor burgers en bedrijven die hiermee hun economisch voordeel kunnen doen. Dat betekent uiteindelijk een grotere economische waarde van het vastgoed in Parkstad en meer sturing over de energievoorziening en haar baten die op die manier in de regio blijven. Meer economische waarde van het vastgoed betekent een beter vestigingsklimaat en dus meer leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie voor Parkstad.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
De projectleiders en marketingspecialisten front- en backoffice (12 FTE's) ten aanzien van de 'Uitvoeringscapaciteit PALET' (CDOKE-middelen) zijn volledig ingewerkt. Er zijn uitvoeringsprogramma's ontwikkeld voor diverse thema's, zoals Energiearmoede/Lokale Aanpak Isolatie (LAI), VvE's, MKB, gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed. De groep energiebespaarcoaches is uitgebreid en deels

intern opgeleid om isolatieadvies te kunnen geven. De opgeleide medewerkers worden nu in samenwerking met energiecoöperaties ingezet voor energiearmoedeprojecten in Zuid-Limburgse gemeentes, waaronder hoofdzakelijk in Parkstad. Van de circa 82 energiecoaches van WWWL is meer dan een derde ook installatie/fix-coach. WWWL heeft een flexibel financieel ontzorgteam van ca. 20 personen met financiële- én subsidieadviseurs opgericht, onder leiding van een interne projectleider Ontzorgloket Financiering & Subsidies.

Parkstadverduurzaamt.nl en Limburgverduurzaamt.nl worden als officiële merknamen gevoerd en op 3 september 2024 is het communicatieplatform www.parkstadverduurzaamt.nl gelanceerd waarmee beoogd wordt om minimaal 35% van onze energietransitie-doelgroepen (burgers en ondernemers) te bereiken. Op 29 november 2024 is er een nieuw verduurzamingscongres georganiseerd.

Op drukke dagen behandelen de WWWL ca. 30 telefoontjes, ontvangen ze 25 gezinnen (zonder afspraak) en krijgen ze 20 e-mailvragen binnen, waarvan 91% afkomstig is uit Parkstad. Verder is meer belangstelling voor energieadviesgesprekken en is er een toenemende vraag vanuit ca. 35 VvE's, waarvan 86% in Parkstad, die worden geadviseerd inzake verduurzaming van hun complexen. De (betaalde) vraag naar gebruik van ons auditorium in ons adviescentrum door grote groepen neemt toe. Onlangs heeft ook de gemeente Maastricht zich aangesloten bij ons VvE-loket.

Operationele cijfers (1-1-2024 tot 31-12-2024)

Aantal fabrikanten en verwerkers WWWL	96
Aantal extra deelnemende partner gemeentes energieloket	8
Aantal fysieke bezoekers WWWL tot nu toe (schatting o.b.v. meting)	8.730
Social Media bereik per maand WWWL (excl. Gemeentes individueel)	832.421
Aantal volgers social media	2.914
Aantal kleine verkopen in de winkel tot nu toe (zoals ledlampen)	858
Aantal advies- en coachgesprekken tot nu toe	2.230
Aantal aangevraagde offertes tot nu toe	1.529
Conversiefactor naar gerealiseerde maatregelen	9,2 - 18,5%
Klanttevredenheid o.b.v. 5-puntsschaal	4,8

In 2024 heeft WWWL 3 aanbestedingen buiten Parkstad om gewonnen. Is de alliantie Limburgverduurzaamd een feit door het ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst tussen REScoop Limburg en Stichting Groene Economie Limburg. En zijn er extra projecten gestart op gebied van energiearmoede en LAI in Peel en Maas, Mook & Middelaar, Gulpen-Wittern, Stein, Beek, Eijsden-Margraten, Meerssen en Valkenburg a/d Geul.

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

Niet van toepassing

Afbreukrisico bij géén deelname

Dat er geen uitvoeringscapaciteit aanwezig is en derhalve verduurzaming van de woningvoorraad en bedrijfsleven niet of veel te langzaam verloopt.

Alternatieven voor géén deelname

Niet van toepassing

Bestuurlijke betrokkenheid

De deelnemende partijen zijn de zeven Parkstad gemeenten.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)

Wethouder economie via de algemene vergadering van aandeelhouders. De samenwerkingsovereenkomst en de juridische uitwerking bieden de mogelijkheid voor de toetreding van publieke dan wel private partijen.

Financiële resultaat 2024

-/- € 41.589,50

Financieel belang

01-01-2024: Aandeelhouder voor 31,7% van de aandelen.

31-12-2024: Aandeelhouder voor 31,7% van de aandelen.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: -/- € 255.939
31-12-2024: -/- € 297.529
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 1.590.171
31-12-2024: € 1.644.578

Verbonden partij: Holding Stadion Kerkrade BV
Vestigingsplaats: Kerkrade
Soort verbonden partij: Certificaten van aandelen
Programma: 3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het altijd durende recht dat het stadion van voetbalclub Roda JC de naam 'Parkstad Limburg Stadion' draagt.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Dat sport op een goede manier vertegenwoordigd is binnen de Parkstad regio.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Niet van toepassing
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname
Geen
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid
De gemeente Heerlen heeft een belang van 4,27%.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën, duurzaamheid en coördinatie Heerlen-Noord.
Financiële resultaat 2023
Geen financiële partij
Financieel belang
De gemeente participeert voor 4,27 % in stichting Administratie Kantoor, voorheen Holding Roda Kerkrade NV. Deze certificaten hebben geen marktwaarde.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
Niet van toepassing
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
Niet van toepassing

Verbonden partij: Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
Vestigingsplaats: Roermond
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij
De BsGW geeft uitvoering aan de taken op het gebied van het heffen en innen van de lokale belastingen en de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). Eén van de doelen van de GR BsGW is het minimaliseren van kosten door middel van schaalvergroting en het ontdebellen van de gemeentelijke en waterschapprocessen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij

Het effectief en efficiënt uitvoeren van de belastingheffing en –inning in opdracht van de gemeente Heerlen.

Ontwikkelingen bij verbonden partij

Ontwikkeling proceskostenvergoeding

Met ingang van 1 januari 2024 is de Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm in werking getreden. Aanleiding voor deze wet was de toenemende druk van NCNP bureaus op de uitvoering van de Wet WOZ. Met deze wet is onder meer de proceskostenvergoeding op basis van het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) voor WOZ bezwaarzaken verlaagd tot 25%, in de wet uitgedrukt als factor van 0,25.

Hoge Raad 12 juli 2024

De Hoge Raad heeft op 12 juli 2024 een arrest gewezen als gevolg waarvan het lage tarief voor de proceskostenvergoeding in belasting- en premiezaken in bezwaar buiten toepassing moet blijven. Dat betekent dat de factor van 0,25 moet worden toegepast op het tarief voor overige zaken. Dat tarief is dubbel zo hoog. Daardoor wordt de hiervoor genoemde verlaging van proceskostenvergoeding in WOZ-bezwaarzaken zo goed als volledig ongedaan gemaakt.

Voorstel voor reparatie

In de aanbiedingsbrief waarmee de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst het pakket Belastingplan 2025 bij de Tweede Kamer heeft ingediend wordt aangekondigd dat naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad het lage tarief voor de proceskostenvergoeding in belasting- en premiezaken in bezwaar uit het Bpb wordt gehaald. Daardoor blijft alleen nog het hoge tarief voor overige zaken over. Om te voorkomen dat de proceskostenvergoeding voor WOZ-bezwaarzaken daardoor wordt verdubbeld, wil het kabinet de factor van 0,25 verlagen naar 0,125. Dit alles zal gebeuren door middel van een nota van wijziging op het pakket Belastingplan 2025.

Wat betekent het voor de uitvoering van de Wet WOZ

De in de aangekondigde nota van wijziging opgenomen verlaging van de factor moet ervoor zorgen dat de proceskostenvergoeding die in de bezwaarfase in WOZ-zaken kan worden toegekend in lijn blijft met hetgeen de wetgever bij de invoering van de Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm voor ogen stond.

Verder proces en inwerkingtreding

De nota van wijziging wordt in de loop van september 2024 beoordeeld door de Raad van State. In oktober/november 2024 wordt de aanpassing van de WOZ-factor daarna als onderdeel van het Belastingplan behandeld in de Tweede Kamer. In december 2024 gaat het voorstel naar de Eerste Kamer. Bij akkoord treedt de wijziging in werking per 1 januari 2025.

Onderzoek tweejaarlijkse WOZ bepaling

Tijdens de recente Algemene Ledenvergadering van de VNG is de motie om een onderzoek te doen naar de consequenties van een tweejaarlijkse herwaardering van de WOZ waarde (nu nog jaarlijks) met zo'n 90% aangenomen. De VNG heeft de uitwerking van deze motie ter hand genomen. Het idee is om eerst een onderzoek te laten uitvoeren naar de mogelijkheden en knelpunten van een tweejaarlijkse herwaardering en om het bredere gebruik van de WOZ-waarde goed in kaart te brengen. De VNG is voornemens om een stuurgroep in te stellen, waarin de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen vertegenwoordigd is.

De druk op de uitvoering van de WOZ is, mede door het aantal bezwaren, enorm toegenomen. Om deze druk te verlagen en de kwaliteit een impuls te geven lijkt een tweejaarlijkse herwaardering ruimte te geven die kwaliteit te verbeteren. Er zijn echter mogelijke complicaties in de uitvoering en bovendien wordt de WOZ-waarde niet alleen door gemeenten voor verschillende belastingen gebruikt, maar ook door diverse andere gebruikers zoals de Belastingdienst en de Waterschappen voor Rijks- en Waterschap belastingen en andere instanties die de WOZ-waarde (en

andere WOZ-gegevens) gebruiken voor diverse doeleinden (onder andere de notaris bij vastgoed-fraude, de huurcommissie voor vaststelling van de huur). De stuurgroep gaat in dit kader onder-zoeken of een tweejaarlijkse waardering uitvoerbaar is.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
De hierboven toegelichte proceskostenvergoeding.
Afbreukrisico bij géén deelname
Dat de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van de belastinginning en -heffing erop achteruit gaat.
Alternatieven voor géén deelname
Het in eigen beheer organiseren van belastingaangelegenheden.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via het algemeen bestuur van de gr, waarin de overige 28 deelnemende gemeenten én het waterschap ook zitting hebben.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder economie en arbeidsmarkt, financiën en sport, duurzaamheid, Heerlen-Noord. Via het algemeen bestuur van de GR.
Financiële resultaat 2024
Verwacht € 3.148.000 positief
Financieel belang
Bijdrage 2025 € 2.213.115
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: €-2.835.000
31-12-2024: Nog niet bekend
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 8.224.000
31-12-2024: Nog niet bekend

Verbonden partij: Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma:	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij	
De GGD geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid namens de 16 Zuid-Limburgse gemeen-ten.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
In het regionaal gezondheidsbeleid is vastgelegd dat het onze ambitie is om de gezondheidsachter-standen ten opzichte van de rest van het land binnen tien jaar met 25 procent in te lopen en zo daadwerkelijk een Trendbreuk te realiseren. Om de trend daadwerkelijk te kunnen breken, is een aantal fundamentele keuzes gemaakt die tot een nieuwe aanpak moeten leiden, zoals: commitment om meerjarig werk te maken van de Trendbreuk, het smeden van allianties op zowel provinciaal-als rijksoverheidsniveau en focus en massa maken. De focus wordt gelegd op de periode vanaf de kindervens en zwangerschap tot en met de periode waarin mensen jong volwassen zijn (van kin-derwens tot kindervens). De Trendbreuk is breder dan de focus op deze cyclus, want op andere beleidsterreinen liggen eveneens kansen om de gezondheidsachterstand in te lopen. De GGD is een belangrijke partner in de realisatie van het gezondheidsbeleid.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
- Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 GGD Zuid-Limburg heeft een het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 vastgesteld. Hierin wordt toe-gelicht welke incidentele en structurele middelen noodzakelijk zijn om in de komende beleidsperiode aan de slag te gaan met de kernthema's van GGD GHOR, koepelorganisatie van de GGD'en. - GALA en IZA	

Onderdeel van het meerjarenbeleidsplan is dat de GGD de rol van procesregie op zich neemt in het kader van het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA).

- Preventie

Belangrijk doel blijft een eenduidige aanpak in Zuid-Limburg van preventie. Binnen GALA en IZA moet de verbinding gezocht worden met tal van andere beleidsterreinen zoals: armoede, ruimtelijke ordening, sport, jeugd, onderwijs, arbeidsmarkt, economie en welzijn. Het smeden van sterke verbindingen tussen deze domeinen is de opgave waar de GGD-ZL voor staat.

- Trendbreuk

Een verbinding komt onder andere tot uiting in het programma Trendbreuk dat als doel heeft het reduceren van de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg ten opzichte van het landelijke beeld. Om deze *Trendbreuk* ambities te behalen wordt intensief samengewerkt door gemeenten, Provincie, de GGD Zuid-Limburg en maatschappelijke organisaties.

- Bezuinigingsopgave

Evenals de andere gemeenschappelijke regelingen, heeft de GGD in 2024 de opdracht gekregen om uitgaven dusdanig bij te stellen dat dit resulteert in een verlaging van 5% van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026. De forse Rijks- en projectbezuinigingen van 16% en 4% op het totale GGDZL budget slaan een groot gat in de begroting, uitvoering en continuïteit van de dienstverlening. Dit leidt tot het beeld dat het inhoudelijk niet verantwoord lijkt om verder te bezuinigen op de GGD taken, Veilig Thuis en Jeugdgezondheidszorg.

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

- Door de deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen.
- Datalekken blijft een risico mede omdat de GGD hierbij afhankelijk is van de andere ketenpartners.
- Het risico van cyberdreigingen zoals een hack, is voor de GGD een reële bedreiging. Mede door de taken en verantwoordelijkheden van de GGD, met daarbij steeds meer data in ons beheer.
- Naast artsen kunnen ook andere beroepsbeoefenaren en daarvan afgeleid de gezondheidszorg-organisaties tuchtrechtelijk worden vervolgd c.q. aansprakelijk worden gesteld. Dit in combinatie met de steeds mondigere patiënt en het toenemende claimgedrag, kan dit voor de GGD onvoorziene financiële consequenties hebben.
- De landelijke tijdelijke financiering van majeure activiteiten zoals Covid19, VIPP (Versterking infectiepreventie en pandemische paraatheid), GALA en IZA kent geen structurele borging. Dit kan ertoe leiden dat een aantal activiteiten weer afgestoten moeten worden.
- Schaarste arbeidsmarkt op diverse functies, leidt tot het risico van het niet kunnen voldoen aan de gevraagde productie. Hetgeen kan leiden tot omzetsderving c.q. dure tijdelijke inhuur.
- Ondanks overgaan van de RAV naar de Ambulancezorg Limburg bestaat nog steeds het risico's dat claims kunnen volgen uit de periode dat de RAV bij de GGD Zuid Limburg hoorde. Conform de gemaakte afspraken met Ambulancezorg Limburg zullen deze binnen de GGD Zuid Limburg worden opgepakt en afgehandeld. Gemeente Heerlen heeft, gezien de principiële bezwaren tegen de privatisering, aangegeven niet mee te werken aan de garantstelling.
- In de jaarverantwoording zijn de bijdragen voor met name Forensische geneeskunde en sociaal medische advisering gebaseerd op jaarlijkse bijdragen. Deze posten kennen een semi-structureel karakter.

Afbreukrisico bij géén deelname

Het synergievoordeel dat de GR te bieden heeft verliezen.

Alternatieven voor géén deelname

Als zelfstandige gemeente verder gaan met dien verstande dat de gemeente minder effectief en efficiënt kan handelen.

Bestuurlijke betrokkenheid

Het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg bestaat uit één bestuurslid per deelnemende gemeente en één plaatsvervangend lid. Als lid van het Algemeen bestuur kunnen slechts leden van het college van de gemeenten worden aangewezen. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwoneraantal.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Jeugd en Armoedebestrijding, Welzijn en Zorg via het Algemeen Bestuur van de GR.
Financiële resultaat 2024
Resultaat voor bestemming van € 1.479.127
Financieel belang
Bijdrage 2025 € 6.854.532
Bijdrage 2026 € 6.433.476
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: € 1.107.330
31-12-2024: € 2.586.457
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 35.552.504
31-12-2024: € 27.269.495

Verbonden partij: Het Gegevenshuis
Vestigingsplaats: Landgraaf
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het Gegevenshuis is een gebiedsonafhankelijke GR die zich sinds 1 juli 2015 richt op het inwinnen en beheren van informatie uit (basis)registraties met een geografische component. Naast het inwinnen en beheren van informatie koppelt Het Gegevenshuis op aanvraag van opdrachtgevers gegevens uit deze registraties en herleidt dit naar informatie op digitale of analoge kaart of in gewenste overzichten. De te behalen resultaten door Het Gegevenshuis zijn vastgelegd in een DVO en bijbehorende productbladen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Het Gegevenshuis biedt uitvoering aan de basisregistraties BAG en BGT. Hierop wordt de gemeente volledig ontzorgd. Daarnaast wordt in brede zin ondersteuning geboden op het gebied van geo-informatie.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Het Gegevenshuis is gebaseerd op 2 pijlers: groei en innovatie. Door groei en het ontwikkelen van innovatieve oplossingen werkt Het Gegevenshuis aan betere en bredere dienstverlening en kostenreductie voor alle afnemers. Op het gebied van innovatie heeft Het Gegevenshuis via lasers puntenwolken ingewonnen en verwerkt in de digital twin en zal een nader onderzoek plaatsvinden door de toepassing van datascience in het totale ketenproces. Onderzocht zal worden in hoeverre automatisering van processtappen mogelijk is. Op het gebied van groei worden op basis van specifieke behoeften bij diverse overheden gesprekken gevoerd voor mogelijke deelname aan deze GR. In 2025 start Het Gegevenshuis op basis van aanbestedingen in 2024 met een nieuw ICT Provider contract en een nieuw beheersysteem Openbare Ruimte.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Zijn in beperkte mate aanwezig. Tegenover alle te leveren producten en diensten staan baten van bijdragen van deelnemers.
Afbreukrisico bij géén deelname
Dat zelf uitvoering moet worden gegeven aan de (verplichte) basisregistraties en een intern geo-organisatieonderdeel ingericht dient te worden.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurlijke betrokkenheid via het algemeen bestuur van de GR, waarin momenteel 11 Zuid-Limburgse gemeenten en Waterschap Limburg zijn gezeteld.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder wonen, milieu en circulariteit, dienstverlening en vastgoed. Deze wethouder zit in het algemeen bestuur.
Financiële resultaat 2024
€ 127.811
Financieel belang
Bijdrage 2025 € 1.499.000
Bijdrage 2026 € 1.574.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: € 376.281
31-12-2024: € 296.812
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 403.217
31-12-2024: € 1.682.532

Verbonden partij: Omnibuzz
Vestigingsplaats: Sittard
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het toekomstbestendig organiseren van doelgroepenvervoer aan gemeenten. Omnibuzz zorgt voor een goede uitvoering van het WMO-vervoer.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Ervoor zorgen dat onze wettelijke taken vanuit de WMO worden uitgevoerd op een juiste manier.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Om een kwalitatief hoogwaardige vervoersvoorziening te kunnen blijven bieden en om flexibel te kunnen inspelen op ontwikkelingen, werken 30 Limburgse gemeenten samen via de GR Omnibuzz.
In 2024 heeft de groei in reizigersvolume doorgezet, de vervoersdip ontstaan tijdens de COVID-19 pandemie, lijkt voorbij is en het herstel zet door. De groei in het aantal ritten en zones komt met name voort uit de groep klanten die nieuw instromen. In Heerlen is het aantal Wmo-geïndiceerden met een taxipas voor het collectief vraagafhankelijk vervoer gegroeid met 5,13%. De uitgifte van de Voor Elkaar Pas van Arriva voor reizen met het openbaar vervoer is met 23,1% iets toegenomen ten opzichte van 22,8% in 2022.
De introductie van vraagspreiding heeft voor zekerheid gezorgd in de ritorganisatie.
Het tekort aan kundige chauffeurs blijft een groot probleem (ook in het openbaar vervoer) en stelt de vervoerders voor uitdagingen. De vele klanten met bijzondere indicaties maken de puzzel om iedereen tijdig en kwalitatief verantwoord te vervoeren, steeds complexer.
Ondanks de vraagspreiding en het tekort aan chauffeurs, heeft het Wmo vervoer niet ingeleverd op kwaliteit. De klanten waarderen Omnibuzz nog steeds met een 8,3.
In 2024 heeft Omnibuzz zich specifiek met drie thema's beziggehouden: publieke mobiliteit, instroom van ander doelgroepenvervoer (leerlingenvervoer) en digitoegankelijkheid.
De Provincie Limburg, Arriva en Omnibuzz hebben het afgelopen jaar meerdere gesprekken gevoerd met het ministerie van I&W over publieke mobiliteit en de mogelijkheden in Limburg. In het concept plan "Publieke mobiliteit in Limburg" dat in april is vastgesteld door de Provincie, zijn de opgaven en kansen beschreven die Limburg kent, zoals vergrijzing, personeelscapaciteit, balans tussen stedelijk en landelijk gebied, bereikbaarheid voor iedereen, leefbaarheid, brede welvaart en duurzaamheid. Parallel hierin is een gezamenlijk actieplan opgesteld als uitwerking op de aanbevelingen uit het rapport "Iedereen mobiel", dat zich richt op reisgedrag -en behoeften. In 2024 heeft Omnibuzz mogelijkheden onderzocht die het gebruik van de Voor Elkaar

Pas (VEP) kunnen stimuleren. Tevens is onderzocht welke (medische) ritten mogelijk niet door gemeenten vergoed hoeven te worden. Zes gemeenten van Midden-Limburg, hebben Omnibuzz opgedragen het leerlingenvervoer, en voor Roermond het gym-zwemvervoer, aan te besteden en uit te voeren. In augustus 2024 is Omnibuzz na daadwerkelijk gestart met de uitvoering. In de voorbereidingen is al geanticipeerd op eventuele instroom van leerlingenvervoer uit andere gemeenten op termijn. Verder verzorgt Omnibuzz vanaf augustus 2024 Jeugdwetvervoer voor de gemeente Weert voor de duur van één jaar. De gemeenten Nederweert, Maasgouw en Echt-Susteren hebben daarop aansluitend, eind 2024 ook het Jeugdwet vervoer opgedragen aan Omnibuzz, om het Jeugdwetvervoer per augustus 2025 samen met Weert aan te besteden. In 2024 is besloten om een nieuwe website te bouwen, waarbij relevante ontwikkelingen zoals het uitvoeren van leerlingenvervoer en andere vervoersstromen worden meegenomen in de inrichting van de website. Welke informatie zichtbaar moet zijn op de nieuwe website is geïnventariseerd en de eerste stappen in de bouw van de website zijn genomen.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente De belangrijkste risico's zijn als volgt: vermindering van draagvlak bij gemeenten, de beheersbaarheid van het vervoer, economische kwetsbaarheid van taxibedrijven, kennis en inzetbaarheid van intern personeel en de continuïteit van het serverbeheer (ICT).
Afbreukrisico bij géén deelname Dat het collectief vraagafhankelijk vervoer en het openbaar vervoer individueel moet worden aanbesteed in plaats van met 30 partijen gezamenlijk. Individueel aanbesteden zal leiden tot een hogere prijs vanwege hogere prijzen.
Alternatieven voor géén deelname Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, samen met de overige aangesloten Limburgse gemeenten.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder) Wethouder Jeugd en Armoedebestrijding, Welzijn en Zorg via het algemeen bestuur van de GR. Daarnaast zit deze wethouder ook in het Dagelijks Bestuur met als plaatsvervanger de wethouder onderwijs, cultuur & erfgoed, evenementen en centrumontwikkeling.
Financiële resultaat 2024 Voordeel van EUR 3.383.235 (waarvan EUR 403.744 voor gemeente Heerlen)
Financieel belang Bijdrage 2022 EUR 2.627.314 Bijdrage 2023 EUR 2.777.935
Vermogenspositie (eigen vermogen) 01-01-2022: EUR 4.241.986 31-12-2022: EUR 4.421.663
Schuldenpositie (vreemd vermogen) 01-01-2022: EUR 3.625.799 31-12-2022: EUR 1.977.411

Verbonden partij: Historisch Centrum Limburg	
Vestigingsplaats:	Maastricht
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Programma:	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Het HCL vormt met zijn archieven en collecties het geheugen van Limburg. Het HCL beheert archieven in de archiefbewaarplaatsen in Maastricht en Heerlen. Dit bevat archieven van overheden, kerkgenootschappen, verenigingen, stichtingen, bedrijven, kastelen, families en personen. Naast deze archieven heeft het HCL omvangrijke collecties handschriften, almanakken, foto's,	

(land)kaarten, tekeningen, affiches, bidprentjes en briefhoofden. Voor de aangesloten verantwoordelijke overheidsorganisaties bouwt het HCL verder aan het e-depot en bijbehorende dienstverlening. Naast eigen onderzoek maakt het HCL ook onderzoek voor historisch geïnteresseerden, onderzoekers en de recht- en bewijszoekende burger mogelijk. De unieke, van grote cultuurhistorische waarde zijnde collectie wordt door digitalisering verder toegankelijk gemaakt.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Uitvoering wettelijke taken en relatiebeheer aangesloten overheidsorganisaties.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Naar verwachting wordt de GR HCL gewijzigd in verband met drie ontwikkelingen. De eerste ontwikkeling betreft de nieuwe Archiefwet die waarschijnlijk medio 2026 in werking treedt. De tweede ontwikkeling ziet op de uittreding van het Rijk. Vermoedelijk treedt het Rijk uit de GR HCL op 1 januari 2027. De derde ontwikkeling betreft het voornemen van verschillende Zuid-Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg om toe te treden tot de GR HCL per 1 januari 2026. Het traject om de GR HCL te wijzigen wordt in 2025 voortgezet.
Verder ligt extra focus op het doorontwikkelen van deskundig beheer en opslag van digitale archiefbescheiden in het operationele e-depot en het optimaliseren van digitale dienstverlening naar publiek en overheid.
Het HCL beheert twee archiefbewaarplaatsen: - locatie Maastricht, gelegen aan de Sint Pieterstraat 7. - locatie Heerlen, gelegen aan de Navolaan 83.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
In het kader van de voorgenomen toetreding van nieuwe deelnemers (2026) en uittreding van het Rijk (2027) wordt door de GR in de "scenariobegroting 2026" inzicht gegeven in eventuele ontwikkelingen voor de financiële positie van de deelnemers.
Afbreukrisico bij géén deelname
Niet van toepassing.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van de GR, waarin de gemeente Maastricht, gemeente Heerlen en het Rijk op dit moment deelnemen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De wethouder onderwijs, cultuur, erfgoed en centrumontwikkeling. Deze wethouder zit in het algemeen bestuur. De wethouder wonen, milieu en circulariteit, dienstverlening en vastgoed zit in het algemeen en dagelijks bestuur.
Financiële resultaat 2024
€ pm
Financieel belang
Reguliere bijdrage 2024 van € 967.000 (primitief), na 1 ^e begrotingswijziging € 272.832
Reguliere bijdrage 2025 van € 886.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: € 1.656.478
31-12-2024: € pm
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 6.622.018
31-12-2024: € pm

Verbonden partij: Omgevingsdienst Zuid-Limburg	
Vestigingsplaats:	Maastricht
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Programma:	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	
De Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) voert voor de gemeenten de basistaken uit zoals die vastgelegd zijn in het Besluit Omgevingsrecht. Het betreft vergunningverlening, toezicht en de voorbereidende fase van handhaving voor delen van de beleidsthema's bouw, ruimtelijke ordening, milieu en bodem.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
Te zorgen voor naleving van wetgeving op het gebied van milieu, vergunningverlening en handhaving voor een beter woon- en leefklimaat.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
Per 1 juli 2024 is de naamgeving gewijzigd van Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD-ZL) naar Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL). De naamswijziging is doorgevoerd omdat de term 'Omgevingsdienst' beter aansluit bij de terminologie in wet- en regelgeving. Ook sluit dit beter aan bij de naamgeving van de andere omgevingsdiensten in Nederland. De ODZL moet op 1 april 2026 voldoen aan robuustheidscriteria. Doel hiervan is om de goede uitvoering van de VTH-taken zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin te borgen. Om te kunnen voldoen aan de criteria heeft de ODZL een plan van aanpak opgesteld. Dit ziet met name op de formatieve en financiële robuustheid.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	
De gemeente Heerlen neemt enkel de basistaken af bij de ODZL. De laatste jaren zien we een stijging in de kosten van de deelname aan de ODZL. Er vindt geen goede inhoudelijke en financiële verantwoording plaats over programmering vs. uitvoering. Dit leidt tot een financieel risico voor de gemeente Heerlen. Er bestaat tussen de gemeente Heerlen en de ODZL een verschil van inzicht over de afrekening/bijdrage over 2024. Hierover is inmiddels een geschil gestart met de ODZL.	
Afbreukrisico bij géén deelname	
Deelname aan de ODZL is wettelijk verplicht voor zover het de basistaken betreft. De overige taken worden door de gemeente Heerlen zelf uitgevoerd of in opdracht gegeven bij externe partijen.	
Alternatieven voor géén deelname	
Niet van toepassing.	
Bestuurlijke betrokkenheid	
De portefeuillehouder ODZL heeft zitting in het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van de ODZL.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	
Wethouder beheer en onderhoud, mobiliteit, duurzaamheid & milieu via het algemeen bestuur van de GR.	
Financiële resultaat 2024	
€ 1.307.384 positief	
Financieel belang	
Bijdrage 2024 € 743.761	
Bijdrage 2025 € 638.379*	
*bijdrage conform zienswijze Gemeente Heerlen	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	
01-01-2024: € 1.820.204	
31-12-2024: € 3.079.647	
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	
01-01-2024: € 4.013.453	
31-12-2024: € 3.070.752	

Verbonden partij: Reinigingsdienst Rd4	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Programma:	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Het tot stand brengen van doelmatige, milieu-hygiënische verantwoorde en marktconforme inzameling en verwerking van afvalstoffen/grondstoffen én het adviseren op het gebied van ontwikkeling en implementatie van circulariteit.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
Zorgen voor een effectieve, efficiënte en duurzame manier van inzameling en verwerking van afval/grondstoffen voor de inwoners van de deelnemende gemeenten.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
Rd4 heeft haar 7 strategische thema's opgenomen in het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026. Er wordt zoveel mogelijk ingezet op hergebruik (CE) van grondstoffen en de daar voor benodigde organisatie. Ook wordt ingezet op kansen voor eigen medewerkers én medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt (duurzaamheid en arbeidsparticipatie). Door het takenpakket verder te ontwikkelen, ontstaan nieuwe werkplekken en daarmee nieuwe mogelijkheden. Nóg meer dan voorheen ziet Rd4 regionale werkgelegenheid en arbeidsparticipatie als haar maatschappelijke taak. Tenslotte zorgt Rd4 ervoor dat de organisatie toekomstbestendig is en blijft. De komende jaren zet Rd4 doelgericht in op uitbreiding van het takenpakket naar CE. In het verlengde hiervan zoekt Rd4 naar samenwerking met derden	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	
Middelgroot: het basispakket wordt jaarlijks geïndexeerd; de gemeente heeft weinig invloed op doorrekening van kosten. Pluspakket wordt afgerekend op basis van werkelijke afname.	
Afbreukrisico bij géén deelname	
Geen afvalinzameling en -verwerking.	
Alternatieven voor géén deelname	
Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	
Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van de GR samen met andere deelnemende gemeenten.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	
Onze portefeuillehouder Wonen, Milieu en Circulariteit, Dienstverlening en Vastgoed neemt zitting in het algemeen bestuur.	
Financiële resultaat 2023	
-322.025	
Financieel belang	
Bijdrage 2024 € 9.938.073 (Basispakket)	
Bijdrage 2024 € 2.539.300 (Pluspakket)	
Bijdrage 2025 € 10.542.023 (Basispakket)	
Bijdrage 2025 € 2.657.350 (Pluspakket)	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	
01-01-2024: € 2.807.000	
31-12-2024: Nog niet bekend	
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	
01-01-2024: € 41.869.000	
31-12-2024: Nog niet bekend	

Verbonden partij: Regio Parkstad Limburg
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 1. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij

Parkstad loopt op diverse kernindicatoren achter op landelijke gemiddelden, zoals gemiddeld inkomen, economische participatiegraad, opleidingsniveau en de gemiddelde prijs van een woning. Dit gecombineerd met de demografie van het gebied biedt kansen, maar dwingt ook tot een gestructureerde, centraal geregisseerde aanpak van de economische ontwikkeling van de regio Parkstad Limburg. Na een periode waarin wij als WGR+ regio zeer belangrijke beleidsfundamenten via de Parkstadraad hebben vastgesteld op het gebied van wonen, economie, ruimte en bereikbaarheid, is in 2013 besloten dat het tijd was voor uitvoering en dus een GR van Colleges. Een GR die er wel voor zorgt dat de gemeenteraden in positie blijven en via regiodagen hun gezamenlijkheid kunnen borgen. Met die nieuwe GR zijn wij in 2014 aan de slag gegaan en zijn de bestuurscommissies vanuit de diverse colleges bemand. Het doel is onveranderd gebleven, de scope (tot nu toe ruimtelijk-economisch) wordt echter steeds breder, denk aan de ontwikkelingen in het sociale domein. Niet dat de regio daarover gaat, maar de regio wordt nu wel de plek waar de samenwerkende gemeenten hierover afspraken kunnen maken. We mogen vaststellen dat we de afgelopen jaren flinke successen hebben bereikt met onze lobby en onze Haagse lobby in het bijzonder, denk hierbij o.a. aan de beide Regiodeals die we hebben kunnen binnenslepen.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij

Verbetering van de economische structuur.

Ontwikkelingen bij verbonden partij

Voor de begroting 2025 en de daarop volgende jaren worden in lijn daarmee de volgende algemene beleidsmatige kaders gehanteerd:

1. Activiteiten van Parkstad gericht op de realisering van de speerpunten die zijn ontleend aan de Strategische agenda.
2. Voor het Regiobureau is het een topprioriteit om – naast het beleidsinhoudelijk uitvoering geven aan de kernthema's - de Bestuurscommissies te ondersteunen en de samenwerking binnen en buiten Parkstad te faciliteren.
3. Het Regiobureau wordt in toenemende mate gevraagd de uitvoering van Parkstadbeleid voor te bereiden en te faciliteren. Denk daarbij aan de rol van Parkstad bij de uitvoering van de Regiodeals. Dit past in de visie van Parkstad om van beleid een succes te maken. Bij de uitvoering van beleid wordt nadrukkelijk gezocht naar mogelijkheden van cofinanciering.
4. Veranderingen van buitenaf die relevant zijn voor de kerntaken van Parkstad worden door het Regiobureau met de beschikbare capaciteit opgepakt en doorvertaald in de ondersteuning aan de Bestuurscommissies, het Dagelijks Bestuur en aan de gemeenten. Deze ontwikkelingen volgen elkaar steeds sneller op en hebben veel impact

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

Niet van toepassing

Afbreukrisico bij géén deelname

Geen zeggenschap in de bestuurscommissies en verlies van invloed op ontwikkelingen in de regio Parkstad.

Alternatieven voor géén deelname

Niet van toepassing

Bestuurlijke betrokkenheid

De regionale samenwerking Stadsregio Parkstad Limburg krijgt vorm via een gemeenschappelijke regeling van de 7 colleges. Deze bestaat uit het Dagelijks Bestuur (zijnde de 7 burgemeesters), het Algemeen Bestuur (zijnde het DB + 7 wethouders) en de thematische Bestuurscommissies (bestaande uit de betreffende portefeuillehouders). Deze constructie is een antwoord op het vraagstuk van de democratische legitimatie van het regiobestuur, aangezien de reguliere verantwoordingslijnen gehandhaafd blijven. De vertegenwoordigers in de bestuurlijke gremia leggen immers o.a. verantwoording af aan het eigen college en de eigen raad.

Het Dagelijks Bestuur heeft algemene taken op het terrein van regionale samenwerking. Het is verantwoordelijk voor het Parkstad Bureau (P&O, financiën en organisatie), organisatie van de bestuurlijke samenwerking (Governance), grensoverschrijdende samenwerking en verdeling van middelen. Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur de verantwoordelijkheid voor het leggen van dwarsverbanden en het initiëren/uitvoeren van overkoepelende activiteiten (bestuurscommissies

overstijgende onderwerpen). In de regionale samenwerking is er een cruciale rol weggelegd voor de bestuurscommissies (BC's), samengesteld uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten. De bestuurscommissies zijn gegroepeerd rondom de vijf kernthema's:
• Wonen en Herstructurering • Ruimte en Mobiliteit • Duurzaamheid • Economie en Toerisme. • Sociaal Economische Structuurversterking
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Beheer en Onderhoud, Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening en Ouderenbeleid via het Algemeen Bestuur. De burgemeester van Heerlen is voorzitter van het Algemeen Bestuur en het Dags Bestuur.
Financiële resultaat 2024
€ 409.000
Financieel belang
Bijdrage 2025 € 2.082.000
Bijdrage voor regionale activiteiten in 2025 € 409.350
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: € 7.971.000
31-12-2024: € 11.359.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 75.662.000
31-12-2024: € 87.381.000

Verbonden partij: Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)	
Vestigingsplaats:	Maastricht
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Programma:	1. Veiligheid
Doel en openbaar belang verbonden partij	
De Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) is een gemeenschappelijke regeling van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg en één van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. De VRZL is een hands-on hulpverleningsorganisatie en een netwerkorganisatie in één. Het doel van de VRZL als regionale crisisorganisatie is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige uitvoering van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding. De VRZL is erop gericht om snel hulp te bieden om zo inwoners te beschermen tegen (gezondheid)risico's, rampen en crises en hiertoe noodzakelijke voorbereidingen te treffen.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
Met de VRZL: - dragen we (pro)actief bij aan de openbare veiligheid, brengen we risico's in beeld en treffen we voorbereidingen voor daadwerkelijke crises; - hebben we de expertise om, waar mogelijk, onveiligheid te voorkomen en te beperken; - bestrijden we branden, incidenten en crises als ze zich toch voordoen en treden we effectief op tijdens een ramp om schade te beperken; - zetten we ons in om menselijk leed en materiële schade zo veel mogelijk te beperken en verstoringen van het openbare leven zo snel mogelijk te herstellen. Deze taak realiseren we doordat we met de VRZL midden tussen burgers, bedrijven, instellingen en partners staan en primair uitgaan van eenieders eigen kracht en expertise. Door een goede informatiepositie en gedreven en vakbekwame medewerkers is de VRZL een natuurlijke, betrouwbare partner voor duurzame veiligheid in de regio.	

Ontwikkelingen bij verbonden partij

Algemeen: 2024 als eerste jaar van het MJBP VRZL 2024-2028

Als eerste jaar van het vastgestelde Meerjarenbeleidsplan zijn in 2024 stappen gezet om de doelstellingen uit het beleidsplan te realiseren. Een flexibele, breed inzetbare crisisorganisatie is gerealiseerd, ook voor langdurige crises. De netwerkrol met onze partners is binnen de VRZL verder verstevigd. Ook is geïnvesteerd in de doorontwikkeling van de informatiearchitectuur. De Omgevingswet werd -eindelijk- van kracht en de omslag van regelgericht naar risicogericht werd doorgezet. En vanzelfsprekend worden incidenten bestreden, geadviseerd over toezicht & vergunningen, worden risico's voortdurend in kaart gebracht en blijft de meldkamer operationeel.

Daarnaast zijn er een aantal projecten op- en doorgezet, waarbij het huisvestingsdossier een belangrijk ankerpunt is. Maar ook nadenken over en invulling geven aan scenario's die voortkomen uit de geografische ontwikkelingen (militaire dreiging, grootschalige uitval nutsvoorzieningen) maken dat we regionaal de voorbereiding op toekomstige ontwikkelingen al wat handen en voeten hebben kunnen geven.

Versterking fundament veiligheidsregio

De afgelopen jaren is de rol van veiligheidsregio's uitgebreid en hebben veiligheidsregio's een regisserende en coördinerende rol gekregen in langdurige crises. Sprekende voorbeelden hiervan zijn de coronacrisis en de vluchtelingen crisis. De voorbereiding op toekomstige – en veelal ook langdurige crises – vraagt om een versterking van het fundament van de veiligheidsregio. Dit zowel op het gebied van crisisbeheersing als op het gebied van de informatiepositie. In 2024 zijn landelijk bestuurlijke afspraken gemaakt om het fundament van de veiligheidsregio's te versterken. In lijn hiermee ontwikkelen we binnen de VRZL door op het gebied van informatie gestuurde veiligheid (gericht op o.a. risicomonitoring en -analyse; zicht op risico's) en versterking van onze crisisbeheersing, met het oog voor geconstateerde regionale behoeften.

Professionele, vitale en wendbare medewerkers

Alle leidinggevendenden binnen de VRZL, van directie tot en met het niveau van ploegchef, nemen deel aan een leiderschapsprogramma. Het helpt om de organisatie nog professioneler, vitaler en wendbaarder te maken. Naast dit programma en de jaarlijkse oefenkalender voor opleiding, training en oefening, is er komende jaren extra aandacht aan de voorzitters van deze crisisteams. Ook blijven we samen onze plannen, zoals rampbestrijdingsplannen en multidisciplinaire informatiekaarten regelmatig beoefenen. Er is ten slotte aandacht voor het ontwikkelen van generieke competenties, om ook de onbekende crises voldoende te kunnen managen. We gaan hierbij op zoek naar innovatieve manieren om crisisteams te trainen, zodat we vaardigheden benutten die zowel bij de klassieke rampen of crisis kunnen worden ingezet, maar ook bij een langdurige of een onbekend crisistype.

Inzet bij incidenten en crisis

De 26 brandweerkazernes zijn ruim 4000 keer gealarmeerd om burgers in nood te helpen. Een aantal incidenten was groot of zeer groot en vroeg om de inzet van veel van onze collega's. Helaas waren ook enkele (dodelijke) slachtoffers te betreuren. Voor verdere verduurzaming is o.a. overgegaan naar het gebruik van accu-redgereedschap.

Op het gebied van noodopvang, crisisnoodopvang, noodlocaties hebben we in 2024 onze gezamenlijke inspanningen binnen de VRZL uit eerdere jaren gecontinueerd. We behielden noodopvang-locaties, er werden (conform afspraak) locaties ontmanteld en op andere plekken weer opnieuw ingericht. We veerden als regio mee met ontwikkelingen en hebben op momenten wederom een bijdrage geleverd in het ontlasten van Ter Apel. De spreidingswet werd aangenomen en de opdracht voor onze Zuid-Limburgse gemeenten aangescherpt. Net als in 2023 werd deze inzet en capaciteit uitgerekt.

Financieel

Ook financieel hadden bovenstaande ontwikkelingen impact op de organisatie. Door scherpe keuzes te maken bij de noodopvang, crisishulpverlening en andere voorzieningen, leverde dat incidenteel in 2024 middelen op. Met die incidentele middelen was de VRZL in staat om een aantal zaken zelf op te pakken en hoefden er geen doorrekening aan gemeenten te worden gemaakt. Zo kon de VRZL zelf voorzien in -wederom- een extra dotatie die voor FLO noodzakelijk was, zijn de ingroeiereserve kapitaallasten aangevuld zonder de gemeenten daarvoor extra te belasten en is een bestemmingsreserve gevormd om in 2025 noodzakelijke repressie te kunnen organiseren.

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

Primair doet de VRZL er alles aan om de financiële impact op te vangen binnen de bestaande kaders en risico's te mitigeren. Waar dit niet lukt, volgt bestuurlijke bespreking. Vanuit de risicoanalyse t.b.v. de jaarrekening 2024 komen onderstaande autonome ontwikkelingen naar voren die financiële impact hebben op VRZL:

1. Cao ontwikkelingen 2025:

De huidige Cao loopt tot 1 augustus 2025. Vervolgens dient een nieuwe Cao afgesloten te worden waarbij op dit moment onzeker is welke loonstijging hiermee gepaard gaat. Het risico bestaat dat deze loonstijging niet volledig gedekt kan worden door de indexeringssystematiek die we binnen de VRZL hebben. Deze ontwikkelingen krijgen blijvend aandacht.

2. Wet digitale toegankelijkheid 2024

Digitale toegankelijkheid is wettelijk verplicht voor Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-)publieke sector. Het is verplicht om te voldoen aan de eisen van WCAG 2.1, niveau A en AA. Overheidsinstanties horen toegankelijk te zijn. Indien wordt voldaan aan alle 50 eisen op niveau A en AA van de norm WCAG 2.1 wordt de status A verkregen. Dit vergt voor VRZL een behoorlijke investering en is een autonome ontwikkeling waarvoor binnen de VRZL vooralsnog geen middelen zijn.

3. Posttraumatische stressstoornis (PTSS)

Brandweermensen- beroepskrachten en vrijwilligers – zetten zich vierentwintig uur per dag, zeven dagen in de week met hart en ziel in voor de samenleving. Bij deze hulpverlening krijgen zij, net als crisisfunctionarissen en/of ondersteunend personeel, te maken met ingrijpende gebeurtenissen en dat maakt het werk belastend. Het gaat de veiligheidsregio aan het hart dat sommige van onze medewerkers vanwege de werkzaamheden mentale klachten ontwikkelen en dat vraagt om extra alertheid. In de uitvoering van het werk bij de veiligheidsregio's kunnen zich heftige confrontaties voordoen, die kunnen leiden tot PTSS en onder bepaalde voorwaarden kunnen worden gekwalificeerd als een beroepsziekte. De financiële gevolgen van een landelijke modelregeling kunnen fors zijn en daarom is dit als risico benoemd.

4. PFAS

PFAS is een verzamelnaam voor een groep chemische stoffen die van nature niet voorkomt in het milieu. PFAS kunnen een negatief effect hebben op milieu en gezondheid. In de buurt van plekken waar met blusschuim is geoefend kunnen PFAS (Peren polyfluoralkylstoffen) tot boven de Indicatieve Niveaus voor Ernstige Verontreiniging PFAS (INEV's) in grond en grondwater worden aangetroffen. Uit een risicobeoordeling moet dan blijken of er onaanvaardbare risico's zijn. Meestal leiden dit soort lokale verontreinigingen met PFAS niet tot gezondheidsrisico's. Op een oefenplaats van de brandweer worden namelijk geen gewassen verbouwd. Als er op zo'n plek huizen worden gebouwd, kan het wel nodig zijn eerst de bodem te saneren. Op de lange termijn kan het zijn dat verontreinigingen met PFAS leiden tot aantasting van het drinkwater. In de risicobeoordeling moet daarom ook worden bekeken waar de verontreiniging zich naartoe zal verplaatsen en of zich kwetsbare objecten zoals drinkwaterwinningen in de omgeving bevinden. De provincies hebben opdracht om te onderzoeken op welke locaties een eventuele PFAS verontreiniging aan de orde kan zijn. Dit kan dan een risico vormen voor VRZL.

5. BDuR korting 10% (2026)

Op grond van het Hoofdlijnenakkoord en de uitwerking in het regeerprogramma wordt de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (de Rijksbijdrage aan de veiligheidsregio's) vanaf 2026 met 10% (27,7 miljoen) gekort en overgeheveld naar het Gemeentefonds. Inmiddels heeft het kabinet besloten dat de BDuR blijft bestaan als specifieke uitkering en daarmee niet wordt overgeheveld naar het gemeentefonds. Wat betreft de korting is de inzet om in de voorjaarsnota komende zomer duidelijkheid te geven hoe dit zal gaan uitwerken. Voor nu staat de korting verwerkt vanaf 2026 in de JenV-begroting. Welke gevolgen dit gaat hebben voor VRZL in 2026 is op dit moment niet duidelijk. Wordt de taakstelling van 10% echter toch gehandhaafd, zal dit risico financieel gemaakt worden in de bijgestelde risicoanalyse behorende bij de jaarrekening 2025.

6. Aanwijzing VRZL als onderdeel van vitale infrastructuur

Er wordt al langere tijd over gesproken dat het ministerie van Justitie en Veiligheid de veiligheidsregio's in Nederland aan gaat merken als onderdeel van de vitale infrastructuur. Op dit moment is de verwachting dat dit op korte termijn mogelijk geëffectueerd wordt. Wat dat voor VRZL gaat betekenen is vooralsnog onduidelijk, waarbij het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft aangegeven dit na een eventuele aanwijzing verder te gaan onderzoeken. Welke aanvullende taken dit met zich mee gaat brengen voor VRZL en hoe mogelijke financiering van die aanvullende taken plaats zal vinden maakt dat we dit risico nu niet financieel kunnen maken en maar wel kan worden aangemerkt. Zodra hier meer duidelijkheid over ontstaat, volgt bestuurlijke bespreking.

7. Huisvesting VRZL

Ten slotte wordt rondom het huisvestingsbeleid van de VRZL intensief gesproken, op basis van de bestuurlijke dialoog verantwoorde brandweezorg 2024-2030. Ten aanzien van de ambities en het huisvestingsbeleid is een financiële impact te verwachten die in de begroting van de VRZL (nog) niet is meegenomen. In 2025 volgt verdere uitwerking. Financiële effecten zijn afhankelijk van de haalbaarheid van lopende verkenning en onderzoeken, regionale planvorming en ten slotte verdere bestuurlijke besluitvorming. Ook voor de brandweerkazerne in Heerlen wordt het toekomstperspectief onderzocht. Renovatie van de huidige brandweerkazerne is namelijk noodzakelijk voor toekomstbestendige brandweezorg in onze regio.

Afbreukrisico bij géén deelname

Niet van toepassing.

Alternatieven voor géén deelname

Niet van toepassing.

Bestuurlijke betrokkenheid

In het algemeen bestuur (AB) van de VRZL hebben de burgemeesters van de 16 gemeenten zitting. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gebaseerd op het inwoneraantal.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)

De burgemeester van Heerlen is in beginsel lid van het AB (zie boven) en ook lid van het dagelijks bestuur (DB). Daarnaast is burgemeester Wever voorzitter van de BAC Financiën & Personeel VRZL en is in samenwerking met de burgemeester van Kerkrade bestuurlijk trekker van het huisvestingsdossier binnen de VRZL.

Financiële resultaat 2024

Positief resultaat € 632.225 (inclusief GHOR)

Financieel belang

Bijdrage 2024: € 8.217.085

Bijdrage 2025: € 8.453.872

Vermogenspositie (eigen vermogen)

01-01-2024: € 7.754.136

31-12-2024: € 10.640.045

Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 58.895.116
31-12-2024: € 66.318.793

Verbonden partij: Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. Daarnaast uitvoering geven aan de door de deelnemende gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van de Participatiewet.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt toch 'aan het werk' komen en blijven (in een beschutte werkomgeving). De GR WOZL concentreert zich op beschut werk.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
De verdere afbouw van de GR WOZL, door de uitstroom van de SW-medewerkers, is verder geconcretiseerd. In de GR WSP Parkstad zijn diverse onderdelen van de GR WOZL geïntegreerd. Dit leidt tot een eenduidige en effectieve marktwerking.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
GR WOZL kent op dit moment de volgende risico's: de terugstroom van detachering naar beschut 2.0, loonprijsontwikkelingen, de subsidiekorting per AJ, de toegevoegde waarde van interne werkzaamheden en de afbouw van de SW.
Afbreukrisico bij géén deelname
Uitvoering van de Wsw en de werkgeversbandering zijn wettelijke taken die zijn opgedragen aan de gemeenten. Niet uitvoeren is geen optie. Indien de gemeenten in deze niet zouden samenwerken met WSP en WOZL moeten er andere partners gezocht worden, dan wel moet de uitvoering zelf ter hand genomen worden. Doordat er dan extra betaald zou moeten worden voor (her)inrichting van processen, is dit financieel nadelig.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via het algemeen bestuur van de GR, samen met de andere deelnemende gemeenten. De Parkstadgemeenten, aangevuld met gemeenten Valkenburg, Vaals en Gulpen-Wittem.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De wethouders sociale zaken en/of arbeidsbemiddeling hebben zitting in het ab, waar hoofdelijke stemming + 1 stem per 15.000 inwoners telt. Heerlen wordt vertegenwoordigd door de wethouder economie en arbeidsmarkt, financiën en sport, duurzaamheid, Heerlen-Noord.
Financiële resultaat 2024
Het resultaat over 2024 is € 2.776.000 positief
Financieel belang
Bijdrage van € 25.580.8002 in 2025
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: € 942.000
31-12-2024: € 2.797.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 7.732.000
31-12-2024: € 8.202.000

Verbonden partij: Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Programma:	6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Het WSP voorziet in passende werkgelegenheid (werkplekken bij derden of werkopdrachten ten behoeve van regionale werkbedrijven inclusief de voormalige Wsw) en in arbeidsrevalidatie van personen die door de GR Werkvoorzieningsschap Zuid-Limburg (WOZL) dan wel individuele deelnemende gemeenten of sociale diensten aan haar worden toevertrouwd en eventueel tijdelijk worden gedetacheerd. Het WSP: 1. geeft op grond van de in de Participatiewet toegekende wettelijke opdracht, invulling aan de ondersteuning van gemeenten bij arbeidsinschakeling, via het ontwikkelen van een uniform en flexibel arbeidsmarktbeleid; 2. realiseert voor de regio een optimaal functionerende arbeidsmarkt (hoge participatie, lage werkloosheid); 3. is aanspreekpunt voor werkgevers inzake arbeidsbemiddeling; 4. geeft uitvoering aan de voormalige Wet sociale werkvoorziening, exclusief het formele werkgeverschap.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
De gemeente ondersteunt WSP Parkstad om zo bepaalde inwoners op een goede manier deel te laten nemen aan de maatschappij en werk. Het WSP opereert in overeenstemming met de belangen en beleidsuitgangspunten van de gemeente Heerlen.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
De GR WOZL concentreert zich op beschut werk. In de in 2018 opgerichte GR WSP Parkstad zijn diverse onderdelen van de GR WOZL geïntegreerd. Overall lopen bijdragen van gemeenten in 2024 terug. Dit komt o.a. door subsidiestijgingen. In 2024 continueerde WSP Parkstad samen met Werk voor Heerlen de aanpak om direct 'aan de poort' met mensen in gesprek te gaan. Beide partijen zijn zo beter in positie om mensen zelfstandig naar werk en ontwikkeling te leiden. WSP Parkstad heeft daarmee een prominente plek in de Bovengrondse Vakschool. In 2024 neemt WSP Parkstad ook deel aan de ontwikkelingen van de Regionale Werkhubs in Parkstad.	
Risico's bij verbonden partij met eventuele invloed op de financiële positie van de gemeente	
Tussen de uitgaven Wsw (kosten per Wsw'er) en de inkomsten Wsw (rijkssubsidie Wsw) zit een subsidiegat. Voor een deel van de doelgroep zijn de kosten van begeleiding en werkplekaanpassing groter dan het opbrengend vermogen. Dit subsidiegat kan oplopen tot zo'n € 7.000 per (beschut) medewerker. De gemeente vangt deze tekorten op door inzet van een deel van het Participatiebudget.	
Afbreukrisico bij géén deelname	
Uitvoering van de Wsw en de werkgeversbandering zijn wettelijke taken die zijn opgelegd aan de gemeenten. Niet uitvoeren is geen optie. Indien de gemeenten in deze niet zouden samenwerken met WSP en WOZL, moeten er andere partners gezocht worden, dan wel moet de uitvoering zelf ter hand genomen worden. Doordat er dan extra betaald moet worden voor (her)inrichting van processen is dit financieel nadelig.	
Alternatieven voor géén deelname	
Niet van toepassing.	
Bestuurlijke betrokkenheid	
De Parkstadgemeenten (Brunssum, Beekdaalen, Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal).	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	
De wethouders sociale zaken en/of arbeidsbemiddeling hebben zitting in het ab, waar hoofdelijke stemming +1 stem per 15.000 inwoners telt. De gemeente wordt vertegenwoordigd door de wethouder economie en arbeidsmarkt, financiën en sport, duurzaamheid, Heerlen-Noord.	
Financiële resultaat 2024	
Het resultaat over 2024 is € 894.000	
Financieel belang	

Bijdrage van € 2.619.887 in 2025
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: € 973.000
31-12-2024: € 894.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 4.245.000
31-12-2024: € 5.163.000

Verbonden partij: Het zorg en veiligheidshuis Parkstad
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: Veiligheid
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het Zorg- en veiligheidshuis Parkstad is een GR die zich richt op de uitvoering van specifieke ondersteunende, uitvoerende en beleidsprocessen en -taken op het gebied van zorg en veiligheid voor de Parkstad gemeenten.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Het Zorg en Veiligheidshuis Parkstad biedt uitvoering aan: 1. Bevorderen van de samenwerking tussen de gemeenten en partners in het justitiële, bestuurlijke en zorgdomein om te komen tot een integrale aanpak van (potentieel) criminele of ernstige overlast veroorzakende personen of systemen, mits daarbij sprake is van complexe casuïstiek. De aanpak staat in functie van het streven de sociale veiligheid te vergroten en daarmee de leefbaarheid binnen de samenleving te verbeteren. 2. Bijdragen aan de veiligheid(-sbeleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid. Hierbij gaat het om het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg. 3. Het vervullen namens de deelnemers gezamenlijk of als afzonderlijke deelnemer van (specialistische) uitvoerings- en ondersteuningstaken. 4. Het inbrengen en delen van de kennis en expertise bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Regionaal en landelijk Met ingang van 1 oktober 2021 maakte het Zorg- en Veiligheidshuis onderdeel uit van de Samenwerkende Zuid-Limburgse Zorg- en Veiligheidshuizen (ZLZVH). Door het oprichten van de gemeenschappelijke regeling is het hiervoor genoemde samenwerkingsverband meer operationeel. De drie Zuid-Limburgse Zorg- en Veiligheidshuizen Parkstad, Maastricht-Heuvelland en Westelijke Mijnstreek werken nog steeds intensief samen waar dat kan. Er wordt kennis gedeeld, van elkaar geleerd en de werkprocessen worden voortdurend op elkaar af gestemd. Ook de jaarplannen van de drie afzonderlijke Zorg- en Veiligheidshuizen worden op onderdelen met elkaar afgestemd. Hiermee wordt blijk aan de samenwerking, zonder de couleur lokale uit het oog te verliezen. De leidraad voor het jaarplan is de Landelijk Kader voor de Nederlandse Zorg- en Veiligheidshuizen.
Ontwikkeling Parkstad niveau Lokale opdrachten dienen in lijn te liggen met het Landelijk Kader Zorg- en Veiligheidshuizen. Zo sluit de lokale opdracht "Integrale Jeugd aanpak Parkstad" uit preventie met gezag aan bij het thema "regionale jeugd netwerken" en de opdracht "Heerlen sociaal Veilig" aan bij het thema "verbinding met lokale sociale wijkteams".
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Zijn in beperkte mate aanwezig. Tegenover alle te leveren diensten staan baten van bijdragen van deelnemers.
Afbreukrisico bij géén deelname

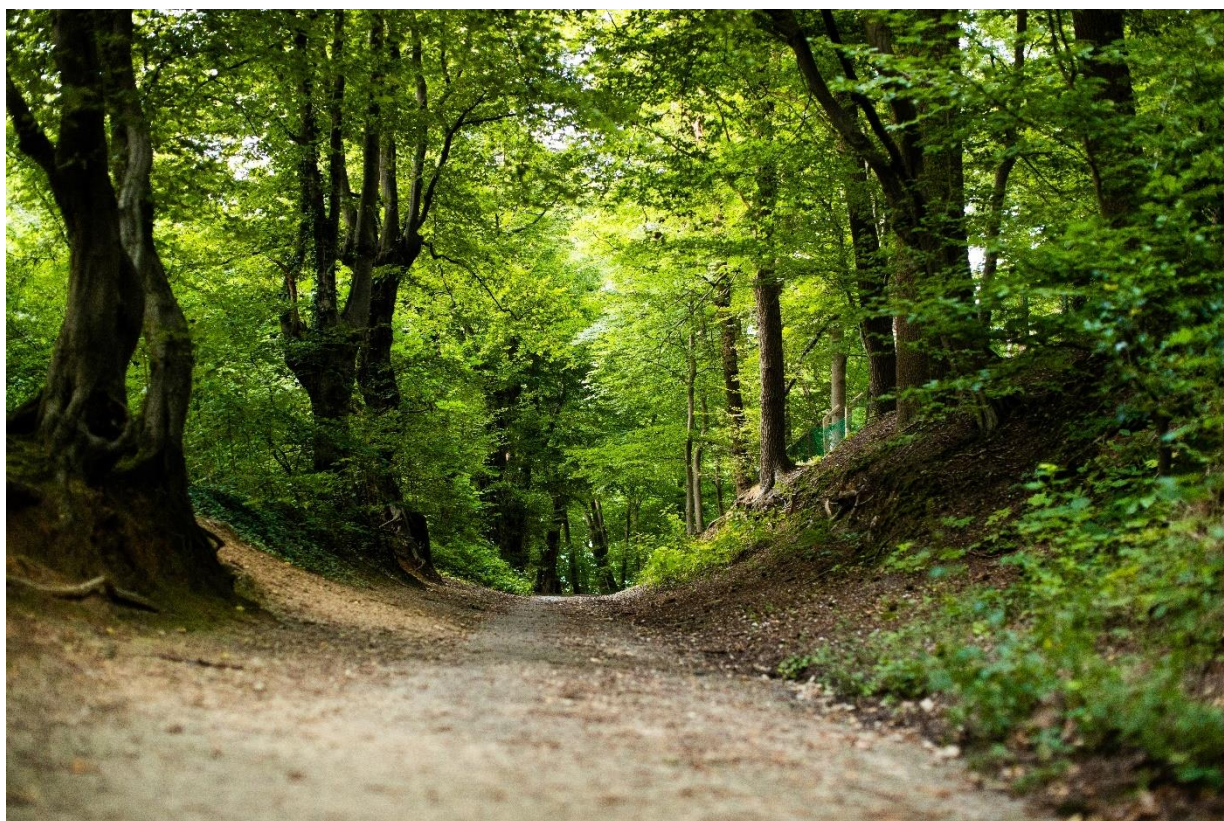
Dat zelf uitvoering moet worden gegeven aan de ondersteunende, uitvoerende en beleidsprocessen en -taken op het gebied van zorg en veiligheid
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid
Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door de burgemeesters en één wethouder per deelnemende gemeente Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Algemene bestuur de burgemeester (R. Wever) en wethouder met zorg in portefeuille (A. Vrusch). Dagelijks bestuur de burgemeester (R. Wever)
Financiële resultaat 2023
Winst van € 64.736
Financieel belang
Bijdrage 2024 € 491.461
Bijdrage 2025 € 562.066

Verbonden partij: Stichting World Trade Center (WTC)
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Stichting
Programma: 3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij
De exploitatie van een World Trade Center-concept met een optimale dienstverlening aan het bedrijfsleven alsmede het bieden van hoogwaardige bedrijfsruimte aan het internationale bedrijfsleven in de kantorensfeer.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De gemeente faciliteert het WTC om tegemoet te komen aan economische activiteiten in de regio.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
De gemeente heeft zeker gesteld, dat het realiseren van het WTC concept in Heerlen door het bezit van een WTC licentie tot de mogelijkheden blijft behoren. Deze licentie kan middels deze BV daar worden ingezet waar een WTC als gebouw en als concept voor de langere termijn haalbaar is.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname
De gemeente neemt niet zozeer deel aan de stichting, maar ondersteunt de stichting. Bij het uit handen geven van de WTC-licentie, kan het WTC-concept niet verder uitgedragen worden.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid
De gemeente Heerlen heeft 100% zeggenschap.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De directie wordt gevoerd door de wethouder economie, werkgelegenheid, sport en dienstverlening. De aandeelhouder in persoon is de burgemeester.
Financiële resultaat 2023
Nog geen jaarrekening van 2024 voorhanden
Financieel belang
01-01-2023: € 300.000 als waarde van de WTC-licentie ingebracht.
31-12-2023: € 300.000 als waarde van de WTC-licentie ingebracht.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2023: -/- € 19.334
31-12-2023: -/- € 19.334

Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2023: € 22.500
31-12-2023: € 22.500

Verbonden partij: Stichting WerkvoorHeerlen (WvH)
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Stichting
Programma: 6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang verbonden partij
De stichting heeft als doel het exploiteren van een werk- en leerbedrijf dat passend (gemeentelijk) werk beschikbaar stelt voor mensen zoals bedoeld in de Participatiewet, om hen de kans te bieden zich zo goed mogelijk te ontwikkelen en zo mogelijk te laten uitstromen richting de arbeidsmarkt. De stichting dient het algemeen belang en heeft geen winstoogmerk.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De gemeente ondersteunt de stichting WvH om zo bepaalde inwoners toch op een goede manier deel te laten nemen aan de maatschappij en aan werk. Het leerwerkbedrijf opereert in overeenstemming met de belangen en beleidsuitgangspunten van de gemeente.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
WvH biedt mensen een ontwikkeltraject en/of een arbeidscontract en begeleidt ze verder naar een reguliere werkgever i.s.m. WSP Parkstad. In 2024 continueerde Werk voor Heerlen, onder regie van WSP Parkstad, de uitvoering van de duale poort. Dit zorgt ervoor dat WSP en WvH in een betere positie zijn om zoveel mogelijk mensen naar duurzaam werk te leiden. Werk voor Heerlen voerde in 2024 tevens het programma Bovengrondse Vakschool uit. Ontwikkeling van (gecertificeerde) trajecten, samenwerking met werkgevers en bereiken van mensen waren centrale onderwerpen. Het gebouw van de Bovengrondse Vakschool kreeg verdere invulling en vorm onder regie van Werk voor Heerlen. In 2024 neemt WerkvoorHeerlen ook deel aan ontwikkelingen van de Regionale Werk-hubs in Parkstad.
Risico's bij verbonden partij met eventuele invloed op de financiële positie van de gemeente
WvH heeft geen winstoogmerk en beschikt niet over eigen weerstandsvermogen. Op het moment dat WvH verlies maakt, zal de Gemeente Heerlen het verlies moeten aanvullen. Winst die WvH maakt, vloeit terug naar de gemeente Heerlen.
Afbreukrisico bij géén deelname
Dat personen die niet makkelijk zelf werk vinden terug in de Participatiewet vallen en géén inkomen meer hebben. Instroom bij WvH leidt tot een besparing op de uitkeringskosten.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Minimaal 90% van de werkzaamheden van WvH gebeurt voor de gemeente Heerlen als opdrachtgever, om buiten aanbestedingsverplichtingen te blijven. Het betreft dan quasi-inbesteding. Via mandaat is er 'toezicht op de eigen dienst'.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De wethouder economie en arbeidsmarkt, financiën en sport, duurzaamheid, Heerlen-Noord is gemandateerd als toezichthouder.
Financiële resultaat 2023
Resultaat van de jaarrekening 2023 is € 13.981 positief
Financieel belang
Opdrachten gemeente Heerlen € 4.752.017
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2023: € 13.814
31-12-2023: € 13.981
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2023: € 1.817.841
31-12-2023: € 2.494.535

Verbonden partij: Stichting Economische samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)	
Vestigingsplaats:	Sittard-Geleen
Soort verbonden partij:	Stichting
Programma:	3 Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Regionale samenwerking op economisch vlak van de gemeenten in Zuid-Limburg, de regionale kennis- en onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. De stichting faciliteert een Economic Board. Dit is een strategische adviesraad voor de regio Zuid-Limburg, waarin vertegenwoordigers zijn opgenomen uit bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Verder vervult de stichting een aanjaagrol bij het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden op project- en programmaniveau gericht op economische structuurversterking van de regio Zuid-Limburg. De verbinding met de gemeenten is georganiseerd via het portefeuillehouders overleg economie Zuid-Limburg.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
De Agenda Zuid-Limburg is vastgesteld door alle colleges in Zuid-Limburg en het college van GS. Een van de lijnen in deze agenda raakt aan de economische samenwerking in Zuid-Limburg. De Stichting ESZL kan een verbindende en ondersteunende rol vervullen bij de uitvoering van de economische insteek in de Agenda Zuid-Limburg.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen bij de Stichting ESZL.	
Risico's bij verbonden partij met eventuele invloed op de financiële positie van de gemeente	
Geen relevante risico's.	
Afbreukrisico bij géén deelname	
De positie van de gemeente Heerlen in de bestuurlijke samenwerking in Zuid-Limburg komt dan ernstig onder druk te staan.	
Alternatieven voor géén deelname	
Er is geen alternatief.	
Bestuurlijke betrokkenheid	
De gemeente Heerlen heeft zitting in het bestuur van de Stichting ESZL.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	
Wethouder Economie en Arbeidsmarkt, Financiën en Sport, Duurzaamheid, Heerlen-Noord, neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2022	
Totaal positief resultaat 2022 = -€ 92.000	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	
01-01-2022: € 257.000	
31-12-2022: € 165.000	
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	
01-01-2022: € 1.442.000	
31-12-2022: € 1.513.000	

3.7 Grondbeleid

Inleiding:

Het gemeentelijk grondbeleid heeft tot doel het realiseren van de ruimtelijke en economische doelstellingen die volgen uit de MBP-programma's. Het grondbeleid ondersteunt de uitvoering van deze programma's.

Beleidskaders

Structuurvisie Heerlen, Structuurvisie Parkstad Limburg, de diverse gebiedsvisies (waaronder het bidboek Centrum) en de diverse masterplannen.

Hoe zetten we ons grondbeleid in:

Grondbeleid kan zowel *faciliterend*, als *actief* worden ingezet.

Vorm	Grond	Voordeel	Nadeel
<i>Faciliterend</i> grondbeleid (ontwikkelaar, of andere partij, koopt de grond)	(Vrijwel) volledig eigendom bij markt of particulier. Overheid kan wel eisen stellen (zoals bestemmingsplan).	Overheid neemt geen financieel risico.	Winst is niet voor overheid. Minder zeggenschap in de ontwikkeling.
<i>Actief</i> grondbeleid (Overheid koopt grond aan)	In bezit van de overheid	Winst is voor overheid. Veel zeggenschap in de ontwikkeling. Overheid heeft regie in initiatief- en haalbaarheidsfase.	Overheid neemt financieel risico.

Het "Heerlens" grondbeleid kenmerkt zich door het faciliteren, stimuleren en regisseren van ontwikkelingen, waarbij de gemeente zich in principe uitsluitend richt op het scheppen van de randvoorwaarden. De daadwerkelijke realisatie is in handen van marktpartijen, met name woningcorporaties en projectontwikkelaars. Heerlen voert alleen een actief grondbeleid indien gewenste ontwikkelingen anders niet tot stand komen. Dit gebeurt, in beperkte mate, in de herstructureringsgebieden en het centrum.

Wij zijn onze nota grondbeleid aan het actualiseren.

In de nieuwe nota grondbeleid komt nadrukkelijk naar voren hoe we als gemeente regie voeren om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken die bijdragen aan onze programmadoelstellingen en maatschappelijke ambities.

We doen dit door in het grondbeleid op te nemen:

- Hoe we aan locaties komen om de ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken;
- Welke rol we zelf in willen nemen bij die ruimtelijke ontwikkelingen en hoe we samenwerken met andere partijen die nodig zijn voor de realisatie daarvan;
- Hoe we bij onze eigen gronduitgiftes een afweging maken over de optimale combinatie van maatschappelijk en financieel rendement van de ontwikkeling.

Tevens is er een nota kostenverhaal in de maak, waarin we aangeven hoe wij als gemeente uitvoering geven aan het wettelijk Kostenverhaal. Ook wordt de grondprijzenbrief geactualiseerd. Dit om sneller te kunnen schakelen bij opgave rond de woningbouwontwikkeling.

De geactualiseerde stukken zullen begin 2025 aan de gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden.

Categorisering gronden

De gemeente Heerlen hanteert bij de administratie de volgende drie categorieën:

A Bouwgronden in exploitatie (BIE); van de gronden onder deze categorie is een grondexploitatiebegroting vastgesteld.

B Overlopende vorderingen

- B.1 t/m 4 bestemmingsreserve claims grondexploitatie (projecten die voor de BBV wijziging grondexploitatie waren)
- B.5 verspreid bezit
- B.6 beheersgronden

C Materiële vaste activa (deze zijn onderdeel van de "balans en toelichting")

Resultaat 2024

In 2024 hebben wij wederom de grondexploitaties herzien en geactualiseerd. Dit leverde een nadelig resultaat op van € 54.000. Verder hebben wij een voordelig resultaat bij de beheersgronden en verspreid bezit van € 228.000. Daarnaast is een nota grond- en vastgoedbeleid, een nota kostenverhaal en financiële bijdragen en grondprijnsbeleid opgesteld waarvoor € 37.000 is onttrokken aan de algemene reserve. Tenslotte is er een rentewijziging geweest met een voordelig saldo van € 74.000. De uitvoering van de raadsbesluiten bij de jaarrekening 2023 hebben een positief resultaat van € 69.000.

Per saldo is € 280.000 toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf.

Ontwikkelingen per project

A: Bouwgrond in Exploitatie

	Project	Boekwaarde 31-12-2023	Investerings	Opbrengsten	Winstneming	Balansmutatie i.v.m. stelsel- wijziging	Boekwaarde 31-12-2024	Verlies- voorziening 31-12-2024	Balanswaarde 31-12-2024	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Weerstands vermogen 31-12-2024
A	Bouwgronden in exploitatie (BIE's)											
1.0	Heerlen Stad											
1.1	64 Parc Hoogveld alg.	-915	227	-638	-710	0	-2.036	0	-2.036	3.343	-1.368	162
1.2	1679 Schinkelkwadrant Zuid	3.248	255	-2.548	0	1.076	2.031	-1.900	191	1.310	-365	0
1.3	2182 Giesen Bautsch	2.055	185	-180	0	0	2.059	-1.200	859	1.626	-2.485	0
	Subtotal	4.389	666	-3.366	-710	1.076	2.055	-3.100	-1.045	6.278	-4.218	162
2.0	Hoensbroek											
2.1	1820 Aldenhofpark uitvoering	-1.540	-12	0	-188	-6	-1.746	0	-1.746	1.551	-24	0
	Subtotal	-1.540	-12	0	-188	-6	-1.746	0	-1.746	1.551	-24	0
3	Bedrijventerrein											
3.1	19 Crama/Husken/de Vrank algemeen	3.332	69	-27	-112	0	3.262	0	3.262	1.257	-5.100	192
3.2	23 Industrieter. Emma alg.	4.880	99	0	0	0	4.979	-3.915	1.063	987	-2.050	434
3.3	148 Geleendalnieuw eyckholt alg.	1.580	32	0	-108	0	1.504	0	1.504	1.866	-3.525	508
3.4	860 Bedrijfskavels Kissel	-71	-2	-34	106	0	-0	0	-0	0	0	0
	Subtotal	9.722	197	-61	-113	0	9.744	-3.915	5.829	4.110	-10.675	1.134
	Totaal Bouwgronden in exploitatie	12.570	852	-3.427	-1.011	1.071	10.054	-7.015	3.038	11.938	-14.917	1.296

Bedragen x € 1.000

Bij Schinkelkwadrant-Zuid en Aldenhofpark zijn de kosten in relatie tot de openbare ruimte uitgenomen en overgeboekt naar het materieel vast activum. Dit resulteert in de volgende boekwaarden:

Boekwaarde Balans 31-12

	2023	2024
Voorraad Onderhanden Werk	€ 12.997.000	€ 10.054.000
Verliesvoorziening Onderhanden Werk	€ -6.961.000	€ -7.151.000
Materieel Vaste Activa	€ 3.972.000	€ 2.901.000

Winst- en verliesnemingen

De winstnemingen 2024 zijn berekend conform de wettelijke Percentage of Completion (POC) methode. Op basis van de realisatie van de projecten ten opzichte van de begroting wordt het winstbedrag in 2024 bepaald op € -1.011.000.

Project	berekende winstneming conform poc methode									Verliesvoorziening		
	berekende winstneming conform poc methode									Verliesvoorziening		
	Looptijd	Totale kosten	% gerealiseerd	Totale Opbrengsten	% gerealiseerd	Verwacht eindresultaat	winstneming obv eindresultaat	winstneming vóór 2024	winstneming in 2024	Verliesvoorziening 31-12-2023	Verliesvoorziening 31-12-2024	Mutatie verliesvoorziening
Bouwgroepen in exploitatie (BIE's)												
Heerlen Stad												
64 Parc Hoogveld alg.	2027	9.068	63%	-9.202	80%	-134	-72	-782	710	0	0	0
1679 Schinkelkwadrant Zuid	2029	7.228	78%	-5.328	45%	1.900	0	0	0	-1.900	-1.900	0
2182 Giesen Bautsch	2027	4.483	60%	-3.283	19%	1.200	0	0	0	-1.200	-1.200	0
Subtotaal		20.780		-17.814		2.966	-72	-782	710	-3.100	-3.100	0
Hoensbroek												
1820 Aldenhofpark uitvoering	2025	5.685	76%	-6.496	100%	-811	-592	-780	188	0	0	0
Subtotaal		5.685		-6.496		-811	-592	-780	188	0	0	0
Bedrijventerrein												
19 Crama/Husken/de Vrank algemeen	2027	25.005	95%	-27.648	82%	-2.643	-2.061	-2.173	112	0	0	0
23 Industrieterr. Emma alg.	2027	10.116	90%	-6.201	67%	3.915	0	0	0	-3.861	-3.915	-54
48 Geleendal/nieuw eyckholt alg.	2027	14.658	88%	-15.127	77%	-470	-315	-422	108	0	0	0
860 Bedrijfskavels Kissel	2024	22	45%	-170	81%	-148	-148	-42	-106	0	0	0
Subtotaal		49.801		-49.146		655	-2.524	-2.637	113	-3.861	-3.915	-54
Totaal Bouwgroepen in exploitatie		76.266		-73.456		2.810	-3.188	-4.199	1.011	-6.961	-7.015	-54

Bedragen x € 1.000

De POC-winst van De Kissel van € 106.000 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve risico's. Bij de industrieterreinen (19 Crama en 48 Geleendal) en Parc Hoogveld zijn naar aanleiding van de indexeringen de POC-winsten bijgesteld en verrekend met de bestemmingsreserve risico's. Dit heeft geen financiële consequenties in de jaarverantwoording. Bij Aldenhofpark is in het raadsvoorstel opgenomen de verminderde winstneming voor een bedrag van € 127.000 te onttrekken aan de algemene reserve grondbedrijf.

De mutatie in de verliesvoorziening € 54.000 is het gevolg van de actualisatie van de herziening grondexploitaties en is ten laste van de algemene reserve grondbedrijf geboekt.

De winstneming op basis van het eindresultaat valt pas vrij ten gunste van de algemene reserve grondbedrijf als de grondexploitatie wordt afgesloten. De tussentijdse genomen POC-winsten worden voorzichtigheidshalve gedoteerd aan de bestemmingsreserve risico's, zolang de grondexploitatie nog niet afgerond is.

A1. Heerlen Stad

A1.1. Parc Hoogveld

In 2024 zijn er voor drie kavels koopovereenkomsten gesloten waarvan de levering heeft plaatsgevonden, een kavel is geruild. De begroting van Hoogveld is bijgesteld vanwege de langere looptijd van het project en het up to date brengen van diverse eisen aan de openbare ruimte. De gereserveerde interne uren zijn aangepast aan het tempo waarin de woningen worden gerealiseerd. Daarnaast zijn in de jaren van dit project de eisen aan de openbare ruimte behoorlijk veranderd. Met name de eisen voor hemelwaterverwerking zijn strenger geworden.

A1.2. Schinkelkwadrant-Zuid

De eerste fase van Schinkelkwadrant-Zuid is afgerond. De 44 nieuwe woningen zijn opgeleverd en de bewoners zijn tevreden. Ook de horecaplant is klaar, maar wacht nog op een energieaansluiting. Ondertussen is de ontwikkelaar, samen met de aannemer, volop bezig met het optimaliseren van de plannen voor fase 2, als voorbereiding op de vergunningsaanvraag.

A1.3. Giesen Bautsch

In 2024 zijn de voorbereidingen voor de herontwikkelingen gecontinueerd en zijn de ontwerpen van het gebied en openbare ruimte verder uitgewerkt. De start van realisatie door gefaseerde sloop, bouw en aanleg van de openbare ruimte is gepland vanaf november 2025.

A2. Hoensbroek

A2.1. Aldenhofpark

Vincio Wonen (voorheen de Voorzorg) is eind 2023 gestart met de realisatie van 24 appartementen in de sociale sector en de bouw krijgt gedurende 2024 gestalte met een beoogde oplevering in het eerste kwartaal 2025.

Ook Wonen Limburg heeft de plannen verder ontwikkeld en reeds een aannemer geselecteerd, zodat de omgevingsplanprocedure sneller doorlopen kan worden. Deze stukken benodigd voor de procedure zijn in voorbereiding.

A3. Bedrijventerreinen

In de verwachte grondopbrengsten hebben geen aanpassingen plaatsgevonden.

A3.1 Crama-Husken-De Vrank

Er zijn gesprekken gevoerd met een nieuwe potentiële koper voor kavel 7 aan de Breukerweg.

A3.2 Industrierterrein Emma Algemeen

In 2024 heeft geen wijziging plaatsgevonden binnen dit project. Wel is verder gegaan met de gesprekken met de laatste bewoners van de woningen om te komen tot verhuizing.

A3.3 Geleendal / Nieuw Eyckholt algemeen

De interesse in diverse kavels op dit bedrijventerrein is nog steeds aanwezig, maar wordt bemoeilijkt door de problemen op het gebied van energie, netwerkcongestie en stikstof.

A3.4 Bedrijfskavels Kissel

De laatst resterende kavel is in 2024 verkocht. Deze grondexploitatie kan worden gesloten. In het raadsvoorstel is opgenomen de grondexploitatie De Kissel af te sluiten en € 148.000 te laten vrijvallen van de bestemmingsreserve risico's grondexploitaties en dit toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf.

B: Overlopende vorderingen

B1 t/m B4 overige projecten

	Project	Boekwaarde 31-12-2023	mutaties 2024	Boekwaarde 31-12-2024
B1	15. De beitel Zuid algemeen	208	0	208
B2	28. Tuindorp	706	-32	674
B3	60. Burgemeester Slanghenstr	-3	0	-3
B4	779. Litscherveld	79	1	80
	Totaal overige projecten	990	-31	959

Bedragen x € 1.000

Overige projecten zijn voormalige grondexploitaties, die vanwege spelregels uit de BBV niet meer als grondexploitatie mogen worden geadmistreerd. De resterende middelen zijn opgenomen in de bestemmingsreserve Claims Grondexploitaties.

B5 Verspreid Bezit

Onder verspreid bezit worden in het kader van de uitvoering van het besluit "toekomstig grondbeleid gemeente Heerlen" sinds 1995 alle verspreid liggende toekomstige bouwpercelen van het grondbedrijf verantwoord.

In 2024 is een bedrag van € 89.000 ten gunste gebracht van de algemene reserve van het grondbedrijf.

Project	Boekwaarde 31-12-2023	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Algemene reserve grondbedrijf
Overige projecten (Bestemmingsreserve claims grex)				
34 Verspreid bezit	0	89	89	-89

Bedragen x € 1.000

Specificatie van het resultaat 2024

Gebruiksvergoedingen e.d.	€	141.000
Maaien percelen	€	-45.000
Grondlasten	€	<u>-7.000</u>
Totale opbrengst	€	89.000

B6 Beheersgronden

Hierin wordt de administratie gevoerd van de gronden die verpacht of verhuurd worden. In totaliteit wordt een bedrag van € 138.000 toegevoegd aan de Algemene Reserve Grondbedrijf. Het betreft hier de opbrengsten vanuit erfpacht, huur en dergelijke.

Project	Boekwaarde 31-12-2023	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Algemene reserve grondbedrijf
Beheersgronden				
110 Erfpachtgronden	0	62	62	-62
111 Landbouwgronden	0	2	2	-2
112 Benzine verkooppunten	0	75	75	-75
Totaal Beheersgronden	0	138	138	-138

Bedragen x € 1.000

In het raadsvoorstel is opgenomen de opbrengst van de verkoop van het perceel aan de Euregioweg voor een bedrag van € 223.000 toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf.

Vermogenspositie

De totale vermogenspositie van het grondbedrijf is samengesteld uit: de algemene reserve van het grondbedrijf, de bestemmingsreserve claims grondexploitaties en de bestemmingsreserve voor algemeen economische risico's.

Het verloop van de algemene reserve van het grondbedrijf is als volgt:

Algemene reserve Grondbedrijf	2024	2023
Algemene reserve 1-1	214	110
Raadsbesluit jaarrekening 2023	69	0
Verkoop kavels grond	0	417
Mutatie met verliesvoorziening	-54	-535
Exploitatie resultaat overige projecten	89	85
Saldo beheersgronden	138	137
Nota grondbeleid en grondprijzadvies	-37	0
Rentewijziging grondbedrijf	89	0
Algemene reserve 31-12	509	214

Bedragen x € 1.000

Bestemmingsreserve Claims Grondexploitaties

Deze bestemmingsreserve bestaat uit de resterende middelen van voormalige grondexploitaties, die vanwege spelregels uit de BBV niet meer als grondexploitatie mogen worden geadmistreerd.

Voor Tuindorp hebben we voor de realisatie van bedrijventerrein Emma een separaat budget herhuisvesting bewoners Tuindorp. Enkele verplaatsingen zijn gerealiseerd en sloop wordt voorbereid, hiertoe hebben we het budget geactualiseerd.

Bestemmingsreserve Risico's Grondexploitaties

Deze bestemmingsreserve bestaat uit twee onderdelen:

Volgens de in de nota "Sturend Grondbeleid" vastgestelde methode worden de financiële risico's van vastgestelde grondexploitaties gekwantificeerd. Voor de gelopen risico's wordt een bestemmingsreserve gevormd.

De winstbepaling volgens de POC-methode wordt vanuit het voorzichtigheidsprincipe niet genomen in het jaarrekeningresultaat, maar wordt gereserveerd in deze bestemmingsreserve.

Het verloop van de bestemmingsreserve is als volgt:

Bestemmingsreserve algemeen economische risico's	2024	2023
Saldo risico's 31/12	1.296	1.673
Saldo poc's 31/12	2.596	3.481
Saldo bestemmingsreserve	3.892	5.153

Bedragen x € 1.000

Het saldo van POC-winsten is met € 884.000 afgenomen ten opzichte van 2023. Dit komt door de inhaalslag indexering van de kosten en de herziening van Parc Hoogveld.

Samenvattend onderstaand het totale vermogen:

Vermogenspositie ultimo boekjaar	2024	2023
Algemene reserve van het grondbedrijf	509	214
Bestemmingsreserve claims grondexploitaties	959	990
Bestemmingsreserve risico's grondexploitaties	3.892	5.153
Saldo 31-12	5.360	6.358

Bedragen x € 1.000

In het raadsvoorstel is opgenomen het restantbedrag van € 753.000 te laten vrijvallen van de algemene reserve grondbedrijf en het gedeelte risico's van € 1.296.000 van de bestemmingsreserve risico's grondexploitaties te laten vrijvallen en beiden toe te voegen aan de algemene reserve.

3.8 Heerlen-Noord

De aanpak van Heerlen-Noord is de grootste opgave voor de stad. De sociaaleconomische achterstanden en leefbaarheidsproblematiek zijn hier forsere dan elders in Heerlen en in Nederland. Dat tijd willen we keren en de komende 25 jaar werken we aan gelijke kansen voor elke Heerlenaar, die vergelijkbaar zijn met elders in het land. Hierin staan we niet alleen. In het Nationaal Programma Heerlen-Noord (NPHLN) werken we samen met o.a. woningbouwcorporaties, scholen, politie, bewoners, bedrijfsleven, rijksoverheid en een zorgverzekeraar. Het Rijk heeft Heerlen-Noord erkend als een van de 20 stedelijke vernieuwingsgebieden in Nederland en maakt middelen vrij om de ambitie voor Heerlen-Noord te ondersteunen.

De raad heeft eind 2021 al een routekaart vastgesteld voor een generatielange aanpak voor Heerlen-Noord, met daarin de stappen die komende jaren nodig zijn. Deze hebben we met onze partners medio 2022 uitgewerkt in een gezamenlijk Toekomstplan 'Hier start onze inhaalrace', met concrete ambitie, doelen, beoogde resultaten en leidende principes voor de aanpak. Deze richt zich op vier thema's: talentontwikkeling en gezondheid, wonen en leefomgeving, werk en bestaanszekerheid, en leefbaarheid en veiligheid. De betrokkenheid van de bewoners hierbij is essentieel: niet over hen en niet zonder hen!

Concreet zijn de volgende resultaten bereikt in 2024.

Participatie, kennisdeling en samenwerking

De bewonersparticipatie is uitgebreid door de verkiezing van twee inwoners uit de bewonerscoalitie als vertegenwoordigers in de alliantieraad. Daarnaast is onder andere ingezet op het laten meedoen van onze inwoners aan bewonerskrachten (inwoners die de rondes maken door de buurt), ooievaarsmoeders (gaan langs bij kersverse ouders) en buurtbemiddelaars via het 'Frisse Wind fonds' worden initiatieven voor sterkere gemeenschappen ondersteund.

Vanuit het NPHLN hebben we verder ingezet op kennisdeling. Hiervoor zijn onder andere 6 Academies voor Sociale Stedelijke Ontwikkeling georganiseerd op initiatief van het NPHLN, de Open Universiteit, Zuyd Hogeschool, Universiteit Maastricht en Pharos. Deze academies bieden informatie over de uitdagingen in Heerlen-Noord, zoals bestaanszekerheid in werk en wijk en het gelijktrekken van gezondheidsverschillen tussen rijkere en armere gebieden. Daarnaast is er ingezet op bewustwording en het verspreiden van inzicht op de data. Deze zijn met name gericht op in- en uitstroom van mensen, de woningmarkt als sorteermachine voor arm en rijk en de effecten hiervan op de gemeenschap.

We hebben in 2024 geïnvesteerd in het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in Heerlen-Noord door in Hoensbroek het centrum 'Veiligheid, Leefbaarheid, Zorg & Recht' te vestigen. Samen met het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad, politie en teams van de gemeente Heerlen hebben we uitgesproken in het centrum te blijven. Hiermee dragen we bij aan het voorkomen van escalaties en maken we de buurt veiligheid en leefbaarder.

Samen met onze alliantiepartners hebben we verder ingezet op het realiseren of uitrollen van initiatieven die een bijdrage leveren aan deze thema's. Vanuit het NPHLN is de jaarkrant 2024 uitgebracht 'De lente gloort (hier) in Heerlen-Noord'. [NPHLN Jaarkrant online – NPHLN](#)

Enkele voorbeelden die met inzet vanuit het NPHLN gerealiseerd zijn:

- het verrijken van de schooldag van kinderen en jongeren in Heerlen-Noord met de interventie 'Rijke schooldag'. De interventie is uitgebreid naar alle basisscholen in Heerlen-Noord, waarbij 8 van de 14 scholen een voorloper genoemd kan worden;
- het voortzetten van het krantenproject, waarbij naast alle leerlingen ook de gezinnen thuis de krant digitaal en kosteloos kunnen lezen;
- het verder inzetten van het ontwikkeltraject van de Bovengrondse vakschool, met in 2024 de 500ste deelnemer die een baan via dit traject gevonden heeft;
- het ondersteunen van gezinnen met een pasgeboren baby door ooievaarsmoeders (vrijwilligers) via het initiatief 'In de Box';

- het bieden van extra begeleiding aan alleenstaande moeders door ze met inzet van vrijwilligers uit de buurt met elkaar in verbinding te brengen en hiermee een netwerk te vormen waarop ze kunnen terugvallen met vragen;
- het verduurzamen en renoveren van woningen waardoor inwoners de leefbaarheid van hun omgeving zien verbeteren, maar ook bijdraagt aan het verminderen van stress en gezondheidsklachten door een comfortabel leefklimaat van de woningen.

Naast deze inhoudelijke resultaten werden belangrijke stappen gezet met betrekking tot de financiering van het programma.

Middels de SPUK Kansrijke Wijk werd een bedrag van € 19,7 miljoen voor de jaren 2023-2025 door BZK toegezegd voor het focusgebied Heerlen-Noord. Daarnaast zijn er meerdere aanvragen gedaan bij het Volkshuisvestingsfonds toegekend. Dit komt neer op een additionele financiering van de woonopgave in het gebied van € 92, miljoen (incl. gemeentelijke cofinanciering).

Vanuit de Regiodeal 2.0 is een bedrag van € 25 miljoen over de Parkstadgemeenten te verdelen, waarvan een substantieel deel in Heerlen-Noord zal landen.

Middels het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde aanjaaggeld van € 0,5 miljoen (structureel per jaar) konden diverse initiatieven - in samenwerking met de partners binnen het programma - opgestart worden. Te noemen zijn de Krant in de Klas, het Leerorkest, het symposium 'Voorkomen is beter', cultuurhistorische waardestelling wijken, de 0-meting van het CBS ten behoeve van het programma NPHLN en de subsidie voor Frisse Wind.

De subsidiestromen die eerder al binnengehaald werden, zoals Regiodeal 1.0, Preventie met Gezag, Volkshuisvestingsfonds 1.0 en Energiearmoede staan uiteraard ook nog steeds ten dienste van het programma.

JAAARREKENING

4.1 Balans per 31 december 2024

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	25.301	26.424
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling	212	160
• Bijdrage aan activa in eigendom van derden	25.088	26.264
Materiële vaste activa	448.512	443.051
• Investerings met economisch nut	318.336	316.348
• Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	58.679	56.810
• Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	70.710	69.107
• In erfpacht uitgegeven gronden	786	786
Financiële vaste activa	27.890	28.528
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	2.090	2.171
- gemeenschappelijke regelingen	0	123
- overige verbonden partijen	1	1
• Leningen aan deelnemingen	1.443	1.443
• Overige langlopende leningen	24.125	24.652
• Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	231	138
Totaal vaste activa	501.702	498.002

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023
Vlottende activa		
Vorraden	9.616	5.611
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.038	5.608
• Gereed product en handelsgoederen	6.577	2
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	54.936	75.730
• Vorderingen op openbare lichamen	23.223	18.546
• Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één	0	37.000
• Rekening-courantverhoudingen met overige niet financiële instellingen	3.316	3.339
• Overige vorderingen	27.562	15.731
• Overige uitzettingen	836	1.114
Liquide middelen	1.343	690
• Kassaldi	44	84
• Banksaldi	1.299	607
Overlopende activa	20.362	14.805
• De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Het Rijk	211	195
- Overige Nederlandse overheidslichamen	7.943	6.915
• Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	12.209	7.694
Totaal vlottende activa	86.256	96.836
Totaal generaal	587.958	594.838
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

Bedragen x € 1.000

Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vaste passiva		
Eigen vermogen	59.764	61.776
• Algemene reserve	23.530	19.220
• Bestemmingsreserves	31.029	36.345
• Gerealiseerde resultaat	5.205	6.212
Voorzieningen	19.568	19.620
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.809	6.109
• Voorzieningen ter egalisering van kosten	7.393	5.887
• Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1d)	0	923
• Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden	6.366	6.701
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	309.958	328.625
• Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	289.958	308.000
- buitenlandse instellingen	20.000	20.625
Totaal vaste passiva	389.291	410.021

Bedragen x € 1.000

Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	42.168	71.136
• Overige kasgeldleningen	10.000	42.500
• Overige schulden	32.168	28.636
Overlopende passiva	156.499	113.681
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	25.454	23.127
• De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	140	260
- Het Rijk	126.151	84.778
- Overige Nederlandse overheidslichamen	4.156	5.146
• Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	598	369
Totaal vlottende passiva	198.666	184.817
Totaal generaal	587.958	594.838
Gewaarborgde geldleningen	3.352	6.281
Garantstellingen	117	301

Bedragen x € 1.000

4.2 Programmarekening over het jaar 2024

	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Rekening 2024			Resultaat 2024
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en Ondersteuning	376.723	-85.680	291.043	385.962	-84.313	301.649	398.949	-95.843	303.106	1.457
1. Veiligheid	26	-14.381	-14.355	3.425	-18.183	-14.757	3.819	-19.145	-15.326	-568
2. Verkeer en Vervoer	1.717	-16.314	-14.597	2.526	-17.017	-14.491	3.578	-16.490	-12.912	1.578
3. Economie	893	-7.531	-6.637	2.365	-8.357	-5.992	2.609	-8.228	-5.619	373
4. Onderwijs	6.710	-22.291	-15.581	14.913	-29.611	-14.698	15.439	-30.446	-15.007	-309
5. Sport, Cultuur en Recreatie	7.044	-45.360	-38.316	8.262	-46.822	-38.560	9.005	-46.335	-37.330	1.230
6. Sociaal Domein	75.536	-271.891	-196.354	94.935	-305.063	-210.128	85.434	-295.610	-210.176	-48
7. Volksgezondheid en Milieu	24.468	-24.440	29	29.157	-29.696	-540	32.295	-31.605	690	1.230
8. VHROSV	2.756	-11.369	-8.614	6.044	-15.638	-9.594	8.449	-17.888	-9.439	155
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	495.874	-499.257	-3.383	547.590	-554.700	-7.110	559.578	-561.589	-2.012	5.098
0. Bestuur en Ondersteuning	5.930	-4.356	1.574	6.642	-4.664	1.978	7.663	-4.815	2.848	870
1. Veiligheid	0	0	0	435	0	435	435	0	435	0
2. Verkeer en Vervoer	0	0	0	0	0	0	0	-863	-863	-863
3. Economie	200	-200	0	700	-459	241	770	-407	364	123
4. Onderwijs	1.036	-2.118	-1.081	1.180	-2.118	-937	1.142	-2.071	-929	9
5. Sport, Cultuur en Recreatie	45	-14	31	120	-64	56	55	-195	-139	-195
6. Sociaal Domein	1.853	-15	1.838	2.807	-15	2.792	2.802	-10	2.792	0
7. Volksgezondheid en Milieu	854	0	854	979	0	979	979	0	979	0
8. VHROSV	217	-50	168	1.993	-427	1.566	3.089	-1.359	1.730	164
Bestemming	10.136	-6.753	3.383	14.857	-7.747	7.110	16.935	-9.719	7.216	107
0. Bestuur en Ondersteuning	382.653	-90.036	292.617	392.604	-88.977	303.628	406.612	-100.657	305.954	2.327
1. Veiligheid	26	-14.381	-14.355	3.860	-18.183	-14.322	4.254	-19.145	-14.891	-568
2. Verkeer en Vervoer	1.717	-16.314	-14.597	2.526	-17.017	-14.491	3.578	-17.353	-13.775	715
3. Economie	1.093	-7.731	-6.637	3.065	-8.816	-5.750	3.380	-8.635	-5.255	495
4. Onderwijs	7.746	-24.408	-16.662	16.093	-31.729	-15.635	16.582	-32.517	-15.935	-300
5. Sport, Cultuur en Recreatie	7.090	-45.375	-38.285	8.382	-46.887	-38.504	9.060	-46.529	-37.469	1.035
6. Sociaal Domein	77.389	-271.906	-194.517	97.742	-305.078	-207.336	88.235	-295.619	-207.384	-48
7. Volksgezondheid en Milieu	25.323	-24.440	883	30.136	-29.696	439	33.274	-31.605	1.669	1.230
8. VHROSV	2.973	-11.419	-8.446	8.037	-16.065	-8.028	11.538	-19.247	-7.709	319
Gerealiseerde resultaat	506.010	-506.010	0	562.447	-562.447	0	576.513	-571.308	5.205	5.205

Bedragen x € 1.000

Het BBV schrijft voor dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt gemaakt. Voor die analyse van de begrotingsafwijkingen verwijzen we naar de toelichting op de programmaverantwoording.

Conform artikel 27 van het BBV moet in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een overzicht worden opgenomen van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen, de gerealiseerde kosten van de overhead en het bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting.

Hieruit volgt onderstaand overzicht:

	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Rekening 2024			Resultaat 2024
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en Ondersteuning	24.698	-27.206	-2.508	21.285	-20.631	654	17.771	-21.980	-4.208	-4.863
1. Veiligheid	26	-14.381	-14.355	3.425	-18.183	-14.757	3.819	-19.145	-15.326	-568
2. Verkeer en Vervoer	1.717	-16.314	-14.597	2.526	-17.017	-14.491	3.578	-16.490	-12.912	1.578
3. Economie	893	-7.531	-6.637	2.365	-8.357	-5.992	2.609	-8.228	-5.619	373
4. Onderwijs	6.710	-22.291	-15.581	14.913	-29.611	-14.698	15.439	-30.446	-15.007	-309
5. Sport, Cultuur en Recreatie	7.044	-45.360	-38.316	8.262	-46.822	-38.560	9.005	-46.335	-37.330	1.230
6. Sociaal Domein	75.536	-271.891	-196.354	94.935	-305.063	-210.128	85.434	-295.610	-210.176	-48
7. Volksgezondheid en Milieu	24.468	-24.440	29	29.157	-29.696	-540	32.295	-31.605	690	1.230
8. VHROSV	2.756	-11.369	-8.614	6.044	-15.638	-9.594	8.449	-17.888	-9.439	155
Subtotaal programma's	143.849	-440.783	-296.934	182.914	-491.018	-308.105	178.400	-487.726	-309.326	-1.222
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen										
Lokale heffingen	28.231	0	28.231	28.231	0	28.231	28.960	0	28.960	730
Algemene uitkeringen	316.522	0	316.522	327.954	0	327.954	337.734	0	337.734	9.780
Dividend	1.135	0	1.135	1.135	0	1.135	993	0	993	-142
Saldo financieringsfunctie	-7.205	0	-7.205	-7.142	0	-7.142	-3.992	0	-3.992	3.150
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	-2.000	-2.000	0	-2.000	-2.000	0	-629	-629	1.371
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	338.683	-2.000	336.683	350.179	-2.000	348.179	363.696	-629	363.066	14.888
Gerealiseerde kosten Overhead	13.342	-56.474	-43.132	14.498	-61.681	-47.184	17.482	-73.230	-55.748	-8.565
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	-3	-3	-3
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	495.874	-499.257	-3.383	547.590	-554.700	-7.110	559.578	-561.589	-2.012	5.098
Toevoeging/onttrekking aan reserves:										
0. Bestuur en Ondersteuning	5.930	-4.356	1.574	6.642	-4.664	1.978	7.663	-4.815	2.848	870
1. Veiligheid	0	0	0	435	0	435	435	0	435	0
2. Verkeer en Vervoer	0	0	0	0	0	0	0	-863	-863	-863
3. Economie	200	-200	0	700	-459	241	770	-407	364	123
4. Onderwijs	1.036	-2.118	-1.081	1.180	-2.118	-937	1.142	-2.071	-929	9
5. Sport, Cultuur en Recreatie	45	-14	31	120	-64	56	55	-195	-139	-195
6. Sociaal Domein	1.853	-15	1.838	2.807	-15	2.792	2.802	-10	2.792	0
7. Volksgezondheid en Milieu	854	0	854	979	0	979	979	0	979	0
8. VHROSV	217	-50	168	1.993	-427	1.566	3.089	-1.359	1.730	164
Bestemming	10.136	-6.753	3.383	14.857	-7.747	7.110	16.935	-9.719	7.216	107
0. Bestuur en Ondersteuning	30.628	-31.562	-934	27.928	-25.295	2.632	25.434	-26.795	-1.361	-3.993
1. Veiligheid	26	-14.381	-14.355	3.860	-18.183	-14.322	4.254	-19.145	-14.891	-568
2. Verkeer en Vervoer	1.717	-16.314	-14.597	2.526	-17.017	-14.491	3.578	-17.353	-13.775	715
3. Economie	1.093	-7.731	-6.637	3.065	-8.816	-5.750	3.380	-8.635	-5.255	495
4. Onderwijs	7.746	-24.408	-16.662	16.093	-31.729	-15.635	16.582	-32.517	-15.935	-300
5. Sport, Cultuur en Recreatie	7.090	-45.375	-38.285	8.382	-46.887	-38.504	9.060	-46.529	-37.469	1.035
6. Sociaal Domein	77.389	-271.906	-194.517	97.742	-305.078	-207.336	88.235	-295.619	-207.384	-48
7. Volksgezondheid en Milieu	25.323	-24.440	883	30.136	-29.696	439	33.274	-31.605	1.669	1.230
8. VHROSV	2.973	-11.419	-8.446	8.037	-16.065	-8.028	11.538	-19.247	-7.709	319
Algemene dekkingsmiddelen	338.683	-2.000	336.683	350.179	-2.000	348.179	363.696	-629	363.066	14.888
Overhead	13.342	-56.474	-43.132	14.498	-61.681	-47.184	17.482	-73.230	-55.748	-8.565
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	-3	-3	-3
Gerealiseerde resultaat	506.010	-506.010	0	562.447	-562.447	0	576.513	-571.308	5.205	5.205

Bedragen x € 1.000

Conform artikel 28 van het BBV moet in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een analyse worden opgenomen van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Hiervoor verwijzen wij naar hoofdstuk 2.

4.3 Toelichting op de balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 20 december 2023 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die zijn ontstaan voor het einde van het begrotingsjaar, worden meegenomen als zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

De algemene uitkering wordt opgenomen conform het accres dat gepubliceerd is in de septembercirculaire van het begrotingsjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV het volgende: gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen op basis van de eigen Wmo-administratie. Het probleem is dat, door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten, de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek van het CAK te kiezen voor het vaststellen van de eigen bijdragen, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

In de jaarrekening 2024 wordt het bedrag verantwoord dat in het verantwoordingsjaar van het CAK aan afdrachten is ontvangen (=kasstelsel). De reden hiervan is dat bij het CAK sprake is van achterstanden in het verwerken van de opgelegde en nog op te leggen eigen bijdragen waardoor geen betrouwbare schatting is te maken van de ultimo 2024 nog op te leggen en door gemeenten te ontvangen eigen bijdragen.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er is sprake van een formeel verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming: vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties), wordt wel een verplichting gevormd.

Vanaf 1 januari 2022 kunnen medewerkers (op basis van de cao-gemeenten 2021-2022) bovenwettelijke verlofuren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke verlofuren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. De uren die zijn gespaard onder het verlofsparen

verjaren niet. Conform de door de commissie BBV gepubliceerde Nadere toelichting commissie BBV moeten gemeenten een voorziening vormen voor alle categorieën bovenwettelijke verlofuren die in artikel 6.5 van de cao-gemeenten zijn benoemd.

Diverse personele lasten blijven echter ook in 2024 toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals de ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van het door de gemeenteraad op 25 februari 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa.

Algemeen

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermindert met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen zijn in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV).

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom derden

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kan daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend, worden opgenomen; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Materiële activa kleiner dan € 50.000 zijn niet geactiveerd, maar direct verantwoord als lasten in het lopende boekjaar.

Het startmoment van afschrijvingen is vastgelegd in de door de raad vastgestelde verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet d.d. 20 december 2023. De afschrijvingen starten vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereedkomt/verworven wordt.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden		Zie afschrijvingstermijnen materiële vaste activa
Kosten van onderzoek en ontwikkeling		5
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Activa met economisch nut		
Gronden en terreinen		
Bedrijfsgebouwen; ondergrond		Niet
(Onder)Gronden		Niet
Woonruimten		
Woonwagenlocaties		Vervallen
Gebouwen		
Bedrijfsgebouwen		40
Bedrijfsgebouwen; opstal		30
Bedrijfsgebouwen; semipermanent		20
Verbouwing bedrijfsgebouwen, renovatie (mits levensduur verlengend)		10-40
Parkeren; parkeergarages		50
Onderwijshuisvesting; gebouwen		40 (annuïtair)
Onderwijshuisvesting; noodlokalen, niet locatie gebonden		15
Onderwijshuisvesting; verbouwing, renovatie (mits levensduur verlengend)		10-40 (annuïtair)
Onderwijshuisvesting; techniek		10
Onderwijshuisvesting; inrichting en omheining speelplaatsen		20
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken		
Sportterreinen; toplaag kunstgrasvelden		15
Sportterreinen; fundering kunstgrasvelden		30
Sportterreinen; natuurgrasvelden		15
Sportterreinen; lichtmasten		25
Sportterreinen; verharding		25
Grond- en bouwwerken		40
Machines, apparaten en installaties		
Archiefinrichting; paternosterkasten		10
Archiefinrichting; rolstellingen		10
Datacommunicatieapparatuur		5
Kantoorapparatuur; kasregisters		Niet
Kantoorapparatuur; pc's (cluster aankopen)		5
Kantoorapparatuur; tablets/devices (cluster aankopen)		3
Kantoorapparatuur; software algemeen		5
Koffieautomaten		Niet
Netwerkkapparatuur		5
Netwerkkomponenten; ICT Heerlen		5
Beeldschermen		8
Parkeerapparatuur; betaald parkeerterrein		15
Reprografie; dtp voorziening		3
Reprografie; lichtdruk-/kopieermachines/plotters		5
Reprografie; snij-/bindmachines/afwerkapparatuur		5
Servers; ICT Heerlen		5

Software	7
Technische installaties; middel-langlopend	10
Technische installaties; langlopend	20
Telefooncentrale	6
Overige materiële vaste activa	
Onderwijshuisvesting; kantoormeubilair en overige inrichting	Niet
Presentatie; Kasteel Hoenbroek	10
Presentatie; Thermenmuseum	10
Vaste inrichting/stoffering	10
Eerste inrichting (cluster aankopen)	10
Meubilair/inventaris	Niet
Armaturen kantoorverlichting	5
Vervoermiddelen	
Aanhangwagens	Niet
Bestelauto's / kleine vrachtauto's	6
Dienstauto bestuur	4
Electrowagens (begraafplaats)	10
Overige personenauto's	6
Tractoren	10
Activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Riolering; bergbezinkbassins	80
Riolering; renovatie, reparatie, vervanging	60
Begraafplaatsen; grafstenen	30
Begraafplaatsen; hekwerken	20
Begraafplaatsen; plantsoenen	30
Begraafplaatsen; straatmeubilair	15
Begraafplaatsen; wegen/voetpaden	25
Activa met maatschappelijk nut	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Monumenten; niet zijnde panden, bv kapelletjes	30
Openbaar groen	25
Openbare verlichting; armaturen	20
Openbare verlichting; masten	40
Parkeren; open parkeerterrein	25
Speelvoorzieningen; openbaar	10
Verkeersregelinstallaties	16
Wegen, straten, pleinen, trottoirs	25
Wegmeubilair (incl. A.N.W.B.; palen en borden)	15

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Bij de waardering is waar nodig rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering.

Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) onder Materiële vaste activa:

NIEGG bestaat uit het terrein Broekland.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan in het kader van riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere heffingen alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in deze aparte categorie.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode, geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Conform onze financiële verordening werd deze systematiek ook al voor 2017 toegepast.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht zijn gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is hierop een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouwen woonrijpmaken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: baten en lasten – en het daaruit voortvloeiende resultaat – worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden geschat.

2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten volledig op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Als er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie 'grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion methode ertoe leidt dat in eerdere jaren te veel winst is genomen, dan neemt de gemeente de eerder te veel genomen winst terug. Subsidiebat en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen onderdeel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

De verliesvoorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorziening tegen de nominale waarde is gelijk aan het resultaat van de grondexploitatiebegroting op eindwaarde.

Gereed product

Gereede producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor als voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vooruitbetaling

Vooruitbetaalde bedragen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarbij rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die hiervoor zijn geformuleerd. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag, is het beleid verder uiteengezet.

Indien er sprake is van achterstallig onderhoud moet er direct een voorziening worden gevormd. Het is niet langer toegestaan om bij onvoldoende financiële middelen een termijn van vier jaar te hanteren voor het vormen van de voorziening. De reden hiervoor is het effect op de financiële kengetallen.

In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.

Er kan in geen van de voorkomende gevallen sprake zijn van een negatieve voorziening. Een onverwacht bij het opmaken van de jaarrekening gesignaleerde negatieve stand moet via een eenmalige last worden gedekt. Een tijdens het opmaken van de begroting gesignaleerde verwachte negatieve stand moet via het aanpassen van de toekomstige stortingen worden gedekt.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans vindt u hierover meer info.

Toelichting op de balans per 31 december 2024

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	212	160
Bijdrage aan activa in eigendom derden	25.088	26.264
TOTAAL	25.301	26.424

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2024:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2024
Kosten onderzoek en ontwikkeling	160	76	0	24	0	0	212
Bijdrage aan activa in eigendom derden	26.264	0	0	1.175	0	0	25.088
TOTAAL	26.424	76	0	1.199	0	0	25.301

Bedragen x € 1.000

De belangrijkste in het boekjaar gedane investering staat in onderstaand overzicht vermeld:

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2024	Cumulatief besteed t/m 2024
Vorbereidingskrediet Hoensbroek-Centrum	300	57	57
TOTAAL	300	57	57

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Investeringen met een economisch nut	318.336	316.348
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden gegeven	58.679	56.810
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	70.710	69.107
In erfpacht uitgegeven gronden	786	786
TOTAAL	448.512	443.051

Bedragen x € 1.000

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Gronden en terreinen	19.568	19.508
Gebouwen	276.099	266.553
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	7.170	7.659
Vervoermiddelen	0	4
Machines, apparaten en installaties	12.090	20.484
Overige materiële vaste activa	3.409	2.139
TOTAAL	318.336	316.348

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrijvin- gen	Bijdragen derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2024	Balans verschuiving	Balanswaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	19.508	62	0	0	3	0	19.568	0	19.568
Gebouwen	266.553	29.951	462	7.861	782	4.726	282.674	6.575	276.099
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	7.659	207	0	696	0	0	7.170	0	7.170
Vervoermiddelen	4	0	0	4	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	20.484	3.396	8.168	3.622	0	0	12.090	0	12.090
Overige materiële vaste activa	2.139	1.365	0	95	0	0	3.409	0	3.409
TOTAAL	316.348	34.981	8.629	12.278	784	4.726	324.911	6.575	318.336

Bedragen x € 1.000

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit gaat onder andere over bijdragen van het Rijk voor aankoop van het Veiligheidscentrum Heerlen-Noord van € 722.000.

Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. Dit betreft de verkoop van het Maankwartier.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2024	Cumulatief besteed t/m 2024
Verwerving Promenade I	22.000	16.090	16.762
BMV Heerlerbaan	20.848	6.303	20.749
Strategische aankoop vastgoed centrum	3.500	3.612	3.612
Vervangende Unilocatie Taalschool Werelddelen	8.799	1.446	1.446
Veiligheidscentrum Heerlen-Noord	2.257	952	230
Romeins Museum	18.344	904	2.705
Bovengrondse vakschool	6.800	888	7.332
Verkeersregelinstallaties	1.013	598	1.011
Aanpassing SO/VSO de Buitenhof	750	551	551
TOTAAL	84.311	31.344	54.400

Bedragen x € 1.000

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	58.679	56.810
TOTAAL	58.679	56.810

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrijvin- gen	Bijdragen derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2024
Grond-, weg en waterbouwkundige werken: riool	56.810	6.921	0	969	4.082	0	58.679
TOTAAL	56.810	6.921	0	969	4.082	0	58.679

Bedragen x € 1.000

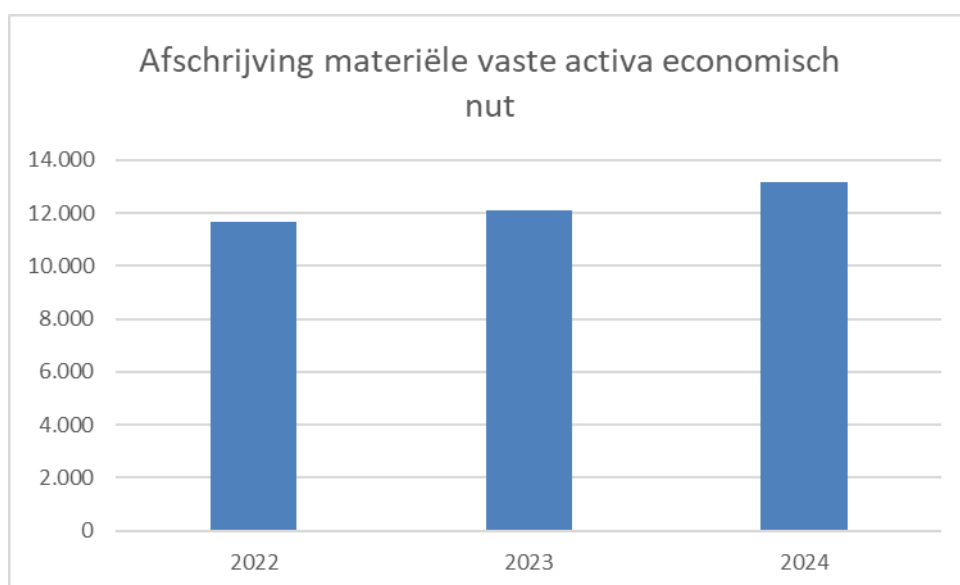
Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit betreft grotendeels bijdragen van burgers (€ 3.486.000) en bijdrage gemeenten voor de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie (€ 596.000). Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen (in 2024 niet van toepassing).

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2024	Cumulatief besteed t/m 2024
Rioleringen	18.347	6.921	3.464

Bedragen x € 1.000

In onderstaande grafiek is het verloop van de totale lasten van afschrijvingen op alle activa met economisch nut van de afgelopen drie jaar opgenomen:

Voor de dekking van de kapitaallasten voortvloeiend uit investeringen zijn in het verleden diverse reserves gevormd. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten.

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld.

	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	70.710	69.107
TOTAAL	70.710	69.107

Bedragen x € 1.000

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrijvin- gen	Bijdragen derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2024
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	69.107	9.658	0	2.914	5.141	0	70.710
TOTAAL	69.107	9.658	0	2.914	5.141	0	70.710

Bedragen x € 1.000

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit gaat onder andere over een bijdrage van de provincie voor de Parkstad Route (€ 1.515.000) en diverse bijdrages voor het herinrichten van de openbare ruimte Promenade II van in totaal € 1.812.000. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen (in 2024 niet van toepassing).

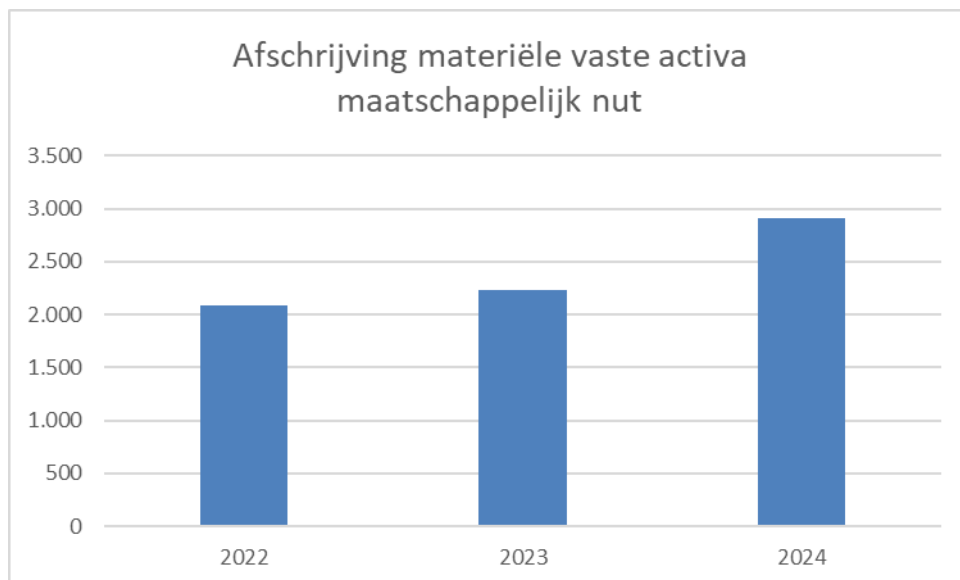
Er is geen wijziging in de afschrijvingssystematiek bij de activa met maatschappelijk nut. Ook vóór 2017 werd al op deze activa afgeschreven zoals de afschrijvingstabel in de financiële verordening aangeeft.

Belangrijkste investeringen met maatschappelijk nut die gedaan zijn in het boekjaar:

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2024	Cumulatief besteed t/m 2024
Parkstad Route / Mijnspoor	10.208	3.865	2.116
Herinrichten openbare ruimte Promenade II	3.343	2.255	989
Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging	4.313	1.182	1.823
Buurtvergroeningsplan	4.100	845	845
Vorbereidingskrediet Samen Maken We Het Centrum	4.600	807	1.968
KC Bakkerveld openbare ruimte	600	678	708
TOTAAL	27.164	9.632	8.449

Bedragen x € 1.000

In onderstaande grafiek is het verloop van de totale lasten van afschrijvingen op alle activa met maatschappelijk nut van de afgelopen drie jaar opgenomen:

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

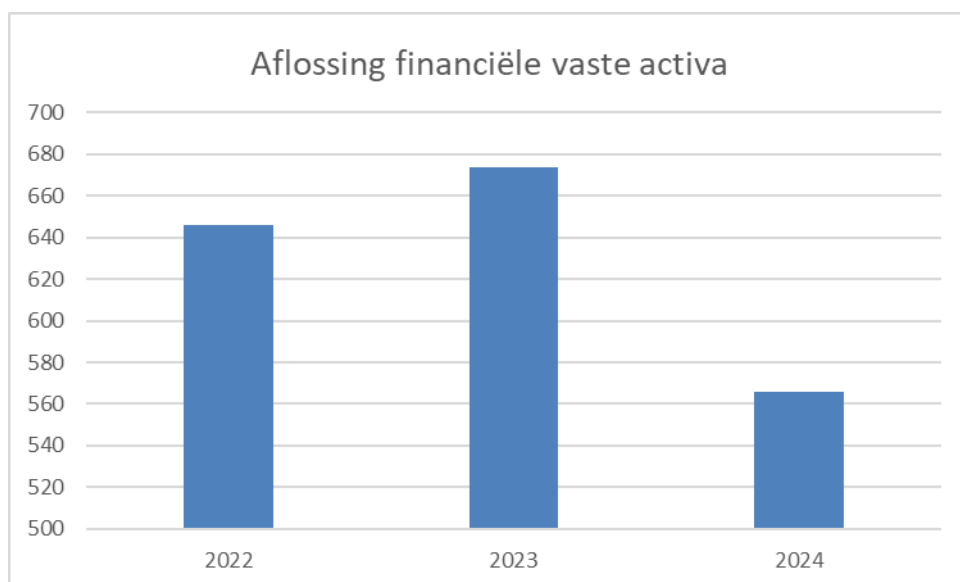
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2023	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen aan:									
- deelnemingen	2.171	2.171	0	0	0	81	2.090	0	2.090
- gemeenschappelijke regelingen	123	123	0	0	0	123	0	0	0
- overige verbonden partijen	1	1	0	0	0	0	1	0	1
Leningen aan:									
- deelnemingen	1.443	1.443	0	0	0	0	1.443	0	1.443
Overige langlopende geldleningen	28.321	24.652	826	0	566	0	28.581	4.456	24.125
Overige uitkeringen met een looptijd > 1 jaar	138	138	102	0	9	0	231	0	231
TOTAAL	32.196	28.528	928	0	575	204	32.345	4.456	27.890

Bedragen x € 1.000

Onder de financiële vaste activa hebben wij onder andere de nominale waarde van het aandelenkapi-
taal in diverse deelnemingen opgenomen. Voor een nadere analyse verwijzen wij u naar de paragraaf
financiering.

Het overzicht laat een voorziening oninbaarheid zien van € 4.456.000 voor rentetoevoeging geldlening
Mijnwater. De balanswaarde wordt met dit bedrag verlaagd.

In onderstaande grafiek is het verloop van de aflossingen van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Flottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	10.054	12.570
Gereed product en handelsgoederen	6.577	2
Totaal	16.631	12.572

Bedragen x € 1.000

Onder gereed product en handelsgoederen is een bedrag opgenomen van € 6.575.000 betreffende Maanplein 88, dat op korte termijn verkocht wordt (in de raad van januari 2025 is ingestemd met de verkoop).

Van de bouwgronden in exploitatie (BIE) kan van het verloop in 2024 het volgende overzicht worden weergegeven:

Project	Boekwaarde 31-12-2023	Investerings	Opbrengsten	Winstneming	Balansmutatie	Boekwaarde 31-12-2024	Verlies- voorziening 31-12-2024	Balanswaarde 31-12-2024	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat / nominale waarde
A Bouwgronden in exploitatie (BIE's)											
1.0 Heerlen Stad											
1.1 64 Parc Hoogveld alg.	-915	227	-638	-710	0	-2.036	0	-2.036	3.343	-1.368	-134
1.2 1679 Schinkelwadrant Zuid	3.248	255	-2.548	0	1.076	2.031	-1.900	131	1.310	-365	1.900
1.3 2182 Giesen Bautsch	2.055	185	-180	0	0	2.059	-1.200	859	1.626	-2.485	1.200
Subtotaal	4.389	666	-3.366	-710	1.076	2.055	-3.100	-1.045	6.278	-4.218	2.966
2.0 Hoensbroek											
2.1 1820 Aldenhofpark uitvoering	-1.540	-12	0	-188	-6	-1.746	0	-1.746	1.551	-24	-811
Subtotaal	-1.540	-12	0	-188	-6	-1.746	0	-1.746	1.551	-24	-811
3 Bedrijventerrein											
3.1 19 Crama/Husken/de Vrank algemeen	3.332	69	-27	-112	0	3.262	0	3.262	1.257	-5.100	-2.643
3.2 23 Industrieterr. Emma alg.	4.880	99	0	0	0	4.979	-3.915	1.063	987	-2.050	3.915
3.3 48 Geleenda/nieuw eyckholt alg.	1.580	32	0	-108	0	1.504	0	1.504	1.866	-3.525	-470
3.4 860 Bedrijfskavels Kisseel	-71	-2	-34	106	0	-0	0	-0	0	0	-148
Subtotaal	9.722	197	-61	-112	0	9.744	-3.915	5.829	4.110	-10.675	655
Totaal Bouwgronden in exploitatie	12.570	852	-3.427	-1.011	1.071	10.054	-7.015	3.038	11.938	-14.917	2.810

Bedragen x € 1.000

Het verloop van de verliesvoorziening BIE is als volgt:

Verliesvoorziening BIE	Beginstand 1/1/2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Eindstand 31/12/2024
23 Industrieterr. Emma alg.	3.861	54	0	0	3.915
1679 SKZ	1.900	0	0	0	1.900
2182 Giesen Bautsch	1.200	0	0	0	1.200
Verliesvoorziening BIE	6.961	54	0	0	7.015

Bedragen x € 1.000

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing en de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2024	Balanswaarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	23.853	631	23.223	18.546
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	37.000
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	3.316	0	3.316	3.339
Overige vorderingen	29.912	2.350	27.562	15.731
Overige uitzettingen	836		836	1.114
TOTAAL	57.917	2.981	54.936	75.730

Bedragen x € 1.000

De belangrijkste vordering op openbare lichamen is de aangifte in het kader van het Btw-compensatiefonds. De ingediende declaratie voor 2024 is € 20.115.000. In mei/juni wordt dit bedrag geïncasseerd.

Onder rekening-courant zijn de overeenkomsten opgenomen met Beitel-Zuid, Schaesbergerveld B.V., GOB Avantis N.V. en de starterslening.

De overige vorderingen gaan om de reguliere debiteuren, debiteuren belastingen en de debiteuren inzake Participatiewet, BBZ, IOAW en IOAZ. Deze vorderingen zijn op de balans opgenomen minus de noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Schatkistbankieren

Het drempelbedrag bedroeg in 2024 € 10 miljoen (2% van € 500 miljoen plus 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat). Per ultimo 2024 stond er een tegoed van € 4,5 miljoen op de rekening van schatkistbankieren. In 2024 zijn wij gemiddeld elk kwartaal ruim onder dit drempelbedrag gebleven. We voldoen hiermee aan de criteria van de wet- en regelgeving.

In onderstaande tabel is de berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren opgenomen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	10.000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.897	1.746	1.347	2.923
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	8.103	8.254	8.653	7.077
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	506.010			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	6.010			
(1) = (4b)*0,002 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	10.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	172.588	158.910	123.936	268.892
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.897	1.746	1.347	2.923

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Kassaldi	44	84
Banksaldi	1.299	607
TOTAAL	1.343	690

Bedragen x € 1.000

De in de balans opgenomen liquide middelen geven de banksaldi weer per 31-12-2024. Naast deze liquide middelen heeft gemeente Heerlen nog een Rekening courant faciliteit van € 15 miljoen en een intraday faciliteit van € 30 miljoen.

EMU-saldo

	Omschrijving	rekening 2024
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.012
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	4.338
3	Mutatie voorzieningen	837
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.505
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-204
Berekend EMU-saldo		-3.804

Bedragen x € 1000,-

Het overzicht is opgesteld conform BBV, dat wil zeggen dat bij punt 1 bij een positief exploitatiesaldo een positief bedrag ingevuld wordt en bij een negatief exploitatiesaldo een negatief bedrag. Voor de overige punten geldt dat alle bedragen als een positief bedrag worden ingevuld.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	8.153	7.110
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	12.209	7.694
TOTAAL	20.362	14.805

Bedragen x € 1.000

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2024
<i>Rijk:</i>				
SiSa F20: impulsaanpak winkelgebieden centrum	0	211	0	211
SiSa D12A: Regionaal programma VSV	195	0	195	0
Totaal Rijk	195	211	195	211
<i>Overige overheid:</i>				
Diftar	2.600	2.945	2.600	2.945
Bijdrage IBA Schinkelkwadrant-Zuid	1.600	0	0	1.600
Bijdrage IBA t.b.v. vormgeving openbare ruimte centrum	1.285	187	0	1.472
Regiodeal sociaal veilig	0	643	0	643
SPUK bevolkingsdaling	0	382	0	382
Inzet 2 fte bureau VSV	0	179	0	179
Resultaat BsGW 2024	0	167	0	167
Hulp Bij Huishouden Meander 2024	0	120	0	120
Bijdrage IBA t.b.v. gevelrenovaties	89	0	0	89
Aanpak jeugdcriminaliteit	0	76	0	76
Bijdrage IBA t.b.v. Romeins Kwartier	51	41	16	75
Bijdrage Parkstad GiesenBautsch	60	0	0	60
Bijdrage provincie Via Belgica	0	45	0	45
Aandeel kosten lobbyist de Bruijn	0	38	0	38
Regiodeal CPTED (stichting Veilig Ontwerp en Beheer)	0	35	0	35
Zorg en veiligheidsHuis afrek.Beschermtafel	0	6	0	6
Bijdrage gemeente Brunssum en Simpelveld t.b.v. uren	0	6	0	6
Inzet educatiemeter	0	4	0	4
Bijdrage provincie t.b.v. herinrichting Burg. Van Grunsvenplein	526	0	526	0
Bijdrage gemeente Maastricht t.b.v. RES ZL (Regionale Energie Strategie)	187	0	187	0
Bijdrage provincie herinrichting Promenade I	157	0	157	0
Centrum	147	0	147	0
Bijdrage riool div. gemeenten t.b.v. samenwerking MMR (Meten Monitoren Rekenen)	114	0	114	0
IZA (Uitvoering Integraal Zorgakkoord) middelen	100	0	100	0
Totaal overige overheid	6.915	4.874	3.847	7.943
TOTAAL	7.110	5.085	4.042	8.153

Bedragen x € 1.000

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Algemene reserve	23.530	19.220
Bestemmingsreserves	31.029	36.345
Gerealiseerde resultaat	5.205	6.212
TOTAAL	59.764	61.776

Bedragen x € 1.000

Het verloop in 2024 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van kapitaallasten	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene reserve	19.220	4.940	2.216	1.587	0	23.530
Bestemmingsres. tbv afdekk. kap.lasten	10.575	1.622	0	0	668	11.530
Overige bestemmingsreserves	25.769	3.157	14.051	4.625	0	19.500
TOTAAL	55.564	9.719	16.267	6.212	668	54.560

Bedragen x € 1.000

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de kapitaallasten staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Er heeft een verschuiving plaatsgevonden van € 980.000 van bestemmingsreserves ter afdekking kapitaallasten naar de overige bestemmingsreserves. Dit betreft een directe balansmutatie en valt ook binnen hetzelfde taakveld. Dit besluit is genomen bij de novembernota 2024.

Algemene reserve € 23.530.000

Reserve	BW 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2024
AR. algemene reserve	19.006	4.246	1.817	1.587	0	23.021
AR. grondbedrijf	214	694	399	0	0	509
Totaal algemene reserve	19.220	4.940	2.216	1.587	0	23.530

Bedragen x € 1.000

De algemene reserve laat eind 2024 een saldo zien van € 23.530.000. De algemene reserve grondbedrijf, die als doel heeft om winsten toe te voegen en verliezen te onttrekken vanuit projecten die samenhangen met grondexploitaties is op 31 december 2024 € 509.000. Deze mutatie wordt verder toegelicht in de paragraaf grondbeleid. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre het saldo van de algemene reserve de voor onze gemeente geldende risico's afdekt.

In 2024 werd op basis van raadsbesluiten beschikt over de algemene reserve.

De toevoegingen die hieruit voortvloeiden betroffen:

• Reservering accres mei 15% bij primitieve begroting 2023	€ 3.937.995
• Resultaat rekening 2023	€ 1.086.609
• Storten bij rekening 2023 t.b.v. onvoorzien	€ 500.000
• Storten voordeel grex	€ 308.004

De onttrekkingen die hieruit voortvloeiden betroffen:

• Afroep tekort afvalbegroting 2024	€ 854.394
• Rekening 2023 t.g.v. onvoorzien	€ 500.000
• Primitieve begroting 2024	€ 217.818
• Afroep tekort rioolbegroting 2024	€ 124.669
• Centrum: samen maken we de stad	€ 86.496
• Dakenkansenkaart	€ 33.541

Bestemmingsreserves € 31.029.000

Reserves ter dekking van kapitaallasten € 11.530.000

Reserve	BW 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2024
BRKap. BreedMaatschVrzMolenb/Broedersch	2.975	1.524	0	0	163	4.336
BRKap. Fietsenstalling	2.491	32	0	0	100	2.423
BRKap. Sintermeerten college, herwaardering	1.745	23	0	0	197	1.571
BRKap. multifunct Accom Bakkerveld geb.	765	10	0	0	30	745
BRKap. geoormerkte MBP reserve inz. Nor	718	9	0	0	40	687
BRKap. geoorm Nieuwb OCC Broekland coll.	602	8	0	0	37	572
BRKap. Juliana college, herwaardering	502	6	0	0	62	446
BRKap. brede school H'hei aanv. krediet	321	4	0	0	16	309
BRKap. geoorm res. Fitness Herlecollege	263	3	0	0	16	250
BRKap. uitbreid ZMOKBuitenh 2extra lokal	194	3	0	0	6	190
Totaal best.res. afdekking kap.lasten	10.575	1.622	0	0	668	11.530

Bedragen x € 1.000

De onder deze noemer opgenomen bestemmingsreserves worden gebruikt als dekking van kapitaal-lasten die betrekking hebben op diverse investeringen. Volgens de regelgeving van het BBV is het niet toegestaan reserves direct in mindering te brengen op investeringen met economisch nut, zoals bijvoorbeeld gebouwen. Herschikking van deze reserves is toegestaan, maar heeft een directe financiële impact op onze meerjarenbegroting. Immers, als deze reserves anders worden bestemd, zijn er geen middelen meer om de uit investeringen voortvloeiende kapitaallasten te dekken.

Overige bestemmingsreserves € 19.500.000

Reserve	BW 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2024
BRes. risico's grondexploitatie	5.153	106	1.368	0	0	3.892
BRes. Verharding	2.026	800	0	0	0	2.826
BRes. Fonds Economische Structuurversterking	1.605	407	0	0	0	2.012
BRes. ICT Diensten	1.060	569	324	0	0	1.305
BRes. Volkshuisvestingsfonds	720	360	0	0	0	1.080
BRes. onderwijs huisvesting	1.000	500	500	0	0	1.000
BRes. erfpachtscanon recr. gronden	993	0	0	0	0	993
BRes. meubilair thuiswerkplekken	980	0	0	0	0	980
BRes. grondexploitatie	990	1	32	0	0	959
BRes. Corona	938	0	0	0	0	938
BRes. ISV-middelen	780	0	0	0	0	780
BRes. Werksferen bovengrondse vakschool	679	0	0	0	0	679
BRes. Monumentenbeleid	502	135	0	0	0	638
BRes. civieltechnische kunstwerken	0	64	0	541	0	604
BRes. Maankwartier	438	0	0	0	0	438
BRes. Sloopfond	500	166	496	0	0	170
BRes. speeltuinvoorzieningen	0	50	15	133	0	168
BRes. scoutingvoorzieningen	0	0	0	39	0	39
BRes. reeds genomen besluiten	7.405	0	7.405	0	0	0
BRes. nog uit te voeren werkzaamheden	0	0	3.912	3.912	0	0
Totaal bestemmingsreserves	25.769	3.157	14.051	4.625	0	19.500

Bedragen x € 1.000

De overige bestemmingsreserves worden hieronder nader toegelicht. Het verloopoverzicht van de reserves vormt hierbij het uitgangspunt.

- **Reserve risico's grondexploitaties**

Deze reserve is bedoeld om risico's binnen grondexploitaties op te vangen. Met ingang van 2006 werkt het grondbedrijf met een afzonderlijke methodiek voor de berekening van risico's die samenhangen met de diverse grondexploitatieprojecten. Daarbij wordt per lopende exploitatie op een objectieve manier een berekening gemaakt van de risico's en het bedrag dat noodzakelijk is om deze risico's in de toekomst af te dekken. Het noodzakelijke 'risicovermogen' wisselt dan ook van jaar tot jaar. Meer informatie vindt u in de paragraaf grondbeleid.

Ook wordt deze reserve gebruikt voor de reservering van de berekende POC-winsten. Voor de berekening wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

- **Reserve verharding**

De afgelopen jaren werd een voorziening gebruikt om de onderhoudskosten van verharding te egaliseren. Op grond van de nieuwe -door de raad- vastgestelde verhardingsnota, is er sprake van een groeimodel met oplopend budget. Een voorziening is op grond van de BBV niet meer toegestaan. Om ervoor te zorgen dat de middelen voor verharding over de jaren beschikbaar blijven is een reserve aangemaakt. De jaarlijkse saldi storten we nu in deze reserve. Voor het jaar 2024 was dat een bedrag van € 799.533.

- **Reserve fonds economische structuurversterking**

Deze reserve is bedoeld voor een project en/of activiteit dat past binnen de strategische agenda van Heerlen (voor de versnelde realisatie strategische projecten). Burgemeester en wethouders zijn bevoegd tot het beschikbaar stellen van een financiële bijdrage.

- **Reserve ICT-diensten**

Vanuit de bedrijfsvoering ondersteunen we onze dienstverlening richting de inwoner en de interne organisatie. Voor een optimale moderne dienstverlening voeren wij IT-projecten uit, dit betreft enerzijds het vervangen van softwaresystemen en anderzijds het doorvoeren van IT-innovaties. Verschillende IT-projecten lopen over de jaargrens heen vanwege inkoop & aanbesteding, krappe arbeidsmarkt en de mate waarin een leverancier de juiste resources kan leveren. Voor de financiële verwerking is bestemmingsreserve ICT-diensten voorzien. Verschillende IT-projecten lopen over de jaargrens. Conform raadsbesluit worden projectkosten per einde jaar toegevoegd en onttrokken aan de Bestemmingsreserve ICT diensten.

- **Reserve volkshuisvestingsfonds**

Deze reserve is in 2022 in het leven geroepen om daarin de cofinancieringsmiddelen van de gemeente Heerlen ten aanzien van de Rijksbijdrage Volkshuisvestingsfonds te storten (jaarlijks € 360.000 tot en met 2031) en bedragen daaruit te onttrekken ten behoeve van de verduurzamingsopgave woningen in Heerlen-Noord.

- **Reserve onderwijshuisvesting**

Deze reserve is bedoeld om de kosten te betalen indien er zich onvoorziene zaken met betrekking tot schoolgebouwen voordoen, die van invloed kunnen zijn op noodzakelijke middelen (o.a. vandalisme, herstellen van constructiefouten, verwijderen asbest, hogere sloopkosten, tijdelijke huisvesting en wetwijzigingen).

- **Reserve erfpachtscanon recreatiegronden**

Afdekking van de boekwaarde bij overdracht van gronden van de gemeente aan de Vereniging Natuurmonumenten. Toevoeging vindt plaats door sparen vanuit de exploitatie. Onttrekkingen vinden plaats bij overdracht gronden en afboeking boekwaarde gronden. In 2024 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

- **Reserve meubilair thuiswerkplekken**

In de Novembernote 2024 is besloten om de bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten meubilair thuiswerkplekken te gebruiken als bestemmingsreserve ter dekking van incidentele exploitatielasten voor thuiswerkvergoedingen (2024 t/m 2027).

De bestemmingsreserve ter dekking van incidentele exploitatielasten voor thuiswerkvergoedingen (2024 t/m 2027) krijgt enkel een andere benaming waardoor er geen vrijval/onttrekking aan de orde is.

- **Reserve grondexploitatie**

Doel van de reserve betreft het vastleggen van claims ten aanzien van Grondexploitaties. Door de BBV-wijziging zijn in deze reserve de overige projecten opgenomen, die voorheen als grondexploitatie werden verantwoord. Dit zijn weliswaar geen grondexploitaties, maar lopende projecten waaraan middelen zijn toegewezen. De administratieve afwikkeling van deze limitatieve projecten verloopt via deze reserve. Zodra de projecten gereed zijn, komt deze reserve te vervallen. Voor Tuindorp hebben we voor de realisatie van bedrijventerrein Emma een separaat budget herhuisvesting bewoners Tuindorp. Enkele verplaatsingen zijn gerealiseerd en sloop wordt voorbereid, hiertoe hebben we het budget geactualiseerd. Voor Litscherveld krijgen we ontvangsten voor verkoop van grondstroken.

- **Reserve corona**

De bestemmingsreserve corona was in het leven geroepen om de continuïteit van coronagerelateerde werkzaamheden te waarborgen. Het restant van de coronareserve is tijdens de bezuinigingen van de begroting 2025 ingezet als bezuinigingspost waardoor deze gedurende 2025 vervalt ten gunste van het resultaat 2025.

- **Reserve ISV-middelen**

Vanuit Groot Stedenbeleid zijn in de jaren 2006-2012 middelen voor stedelijke vernieuwing (ISV I, II en III) toegekend. De laatste periode ISV III is in 2021 afgerekend met het Rijk. Omdat deze afrekening heeft plaatsgevonden is er geen sprake meer van terugbetaalverplichting en derhalve zijn deze middelen vrij besteedbaar (hiermee is het geen voorziening meer). De gemeente heeft ervoor gekozen om de besteding van deze middelen in de geest van de wetgeving te besteden, hiertoe zijn voor bodem en geluid bestedingsplannen gemaakt, die zijn nu in uitvoering. Om de gelden in te kunnen zetten voor deze plannen zijn ze in deze reserve gestort. In 2024 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

- **Reserve werksferen bovengrondse vakschool**

Deze reserve is bedoeld voor de financiering van de subsidie aan WerkvoorHeerlen voor de realisatie van werksferen. De eerste werksferen worden gerealiseerd vanaf de start van de Bovengrondse Vakschool. Bij de realisatie wordt wel meebewogen met het ritme van de betrokken werkgevers. Zij spelen een bepalende rol in de vakinhoudelijke context die via een werksfeer wordt gecreëerd. Het is belangrijk om de mogelijkheid te hebben om op kansen te kunnen inspelen en het ontwikkeltempo eventueel te versnellen.

- **Reserve monumentenbeleid**

Deze reserve is bedoeld om middelen in te zetten wanneer bij een subsidie van andere overheden, zoals de provincie of overheden op Europees niveau (EFRO), cofinanciering vereist is. Daarnaast is de reserve bedoeld voor voorfinanciering van plotselinge calamiteiten aan rijksbeschermd monumenten en voor de realisering en uitwerking van het gemeentelijk monumenten- en archeologiebeleid.

- **Reserve civieltechnische kunstwerken**

De afgelopen jaren werd een voorziening gebruikt om de onderhoudskosten van civieltechnische kunstwerken te egaliseren. Op grond van de nieuwe -door de raad- vastgestelde verhardingsnota, is er sprake van een groeimodel met oplopend budget. Een voorziening is op grond van de BBV niet meer toegestaan. Om ervoor te zorgen dat de middelen voor civieltechnische kunstwerken over de jaren beschikbaar blijven is een reserve aangemaakt. De jaarlijkse saldi storten we nu in deze reserve. Voor het jaar 2024 was dat een bedrag van € 63.636.

- **Reserve Maankwartier**

Deze reserve is bedoeld voor 'nog uit te voeren werkzaamheden' binnen het project Maankwartier, die als raming binnen de kaders van de vastgestelde grondexploitatie waren opgenomen. De bedragen betreffen verschillende posten die we nog aan verschillende partijen moeten gaan betalen.

- **Reserve sloopfonds**

Door maatschappelijke ontwikkelingen, maar ook door de toenemende druk op beschikbare financiële middelen zullen ten aanzien van vastgoed strategische keuzes gemaakt moeten worden. Gemeente Heerlen wil tot een meer efficiënt beheersbare vastgoedportefeuille komen. Hiertoe zal onder meer vastgoed dat geen kerntaak of strategische waarde meer heeft, verkocht moeten worden. Niet alle vastgoed is verkoopbaar. Daarnaast wil de gemeente Heerlen een voorbeeld zijn door eigen vastgoed dat kansarm en kansloos is, te slopen. Om te kunnen slopen en afboeken zijn extra financiële middelen nodig. Hiervoor is een sloopfonds (Sloopfonds Gemeentelijk Vastgoed) opgericht. Dit fonds zal werken als een "Revolving fund" door deze reserve te vullen met vastgoedverkoopopbrengsten die nog niet onderdeel uitmaken van een bestaand financieel kader.

In 2024 zijn er drie onttrekkingen geweest (verkoop Maanplein 88, sloop Wingerdweg, slop Nazarethstraat/Bruinkoolweg, sloop G. Flinckstraat en sloop Schelsberg) voor een totaalbedrag van € 495.535. Tevens is er een dotatie geweest in deze reserve voor € 165.535 (onttrokken uit incidentele verkopen). Het saldo van de reserve wordt hiermee € 170.000.

- **Reserve speeltuinvoorzieningen**

Deze reserve is bedoeld voor de noodzakelijke vervanging van ondeugdelijke en/ of afgekeurde speeltoestellen in speeltuinen en de kosten van nieuwe speeltoestellen en het nemen van veiligheidsmaatregelen. Daarnaast de uit de besluiten voortkomende verplichtingen in het kader van subsidieverstrekking aan speeltuinorganisaties die in het boekjaar (nog) niet of niet volledig werden betaald af te wikkelen in het daaropvolgende boekjaar.

- **Reserve scoutingvoorzieningen**

Deze reserve heeft tot doel de onregelmatige kosten van onderhoud scoutingaccommodaties op te vangen. Er heeft de voorbije jaren een herstructurering ten aanzien van scoutingaccommodaties plaatsgevonden in de lijn van Integraal Maatschappelijk Accommodatiebeleid Heerlen (IMAH). De bedoeling was hierbij het aantal accommodaties te verminderen. Scoutingorganisaties zijn gezamenlijk gebruik moeten gaan maken van een accommodatie en zijn gaan samenwerken of fuseren.

- **Reserve reeds genomen besluiten**

De onttrekkingen betreffen voordelen 2023 (o.a. budget Beschermd Wonen € 3.505.000 en BUIG-budget € 2.500.000), die in deze reserve waren gestort ter incidentele dekking van de begroting jaar-schijf 2024.

- **Reserve nog uit te voeren werkzaamheden**

De bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden is in het leven geroepen om de continuïteit van projecten, waarvan de lasten in enig jaar in de begroting zijn opgenomen, te waarborgen. Hiertoe kunnen budgetten worden overgeheveld in deze reserve ter dekking van lasten in jaar T+1 van projecten waarbij het budget (deels) in het jaar T ter beschikking is gesteld.

In 2024 vonden de volgende toevoegingen plaats:

-Raadsbesluit jaarrekening 2023 totaal € 3.912.000:

Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	Bedrag
a. Experiment gesloten coffeeshopketen	€ 235.000
b. Project 1thuis1toekomst: Skaeve Huse/Zorgpension Nuth,Credo huis Parkstad	€ 454.000
c. Huiselijk geweld DUVO middelen	€150.000
d. Decembercirculaire: inburgertrajecten en bestrijding ondermijnende criminaliteit	€ 83.000
e. Sociaal veilig	€ 200.000

f. Burgerbetrokkenheid: burgerraad	€ 182.000
g. Decembercirculaire: regiogelden AMR	€ 85.000
h. Centrum onderwijs naar de binnenstad	€ 314.000
i. Burgemeester Gijzelslaan	€ 225.000
j. Verduurzaming bedrijventerreinen	€ 371.000
k. Bestemmingsplannen inzet 2024	€ 74.000
l. Haalbaarheid gebiedsvisie	€ 150.000
m. Regiomiddelen volwasseneducatie	€ 144.000
n. Omgevingswet	€ 802.000
o. Heerlen-Noord	€ 443.000
p. Oekraïne	Pm
TOTAAL	€ 3.912.000

De onttrekkingen 2024 betreffen alle middelen die middels het raadsbesluit van de jaarrekening 2023 waren toegevoegd.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2024 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2024
Voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1a en 1b)	6.109	1.826	350	1.776	5.809
Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1c)	5.887	2.724	0	1.218	7.393
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1d)	923	2.563	3.486	0	0
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)	6.701	1.637	0	1.972	6.366
TOTAAL	19.620	8.750	3.836	4.966	19.568

Bedragen x € 1.000

In de kolom 'Vrijval' zijn de bedragen opgenomen die ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's € 5.809.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2024
RVrz. pensioenen wethouders	2.516	413	0	596	2.333
VVRz. Vaststellingsovereenkomsten	1.887	742	0	971	1.657
VVRz. Verlofsparen	1.034	554	0	0	1.587
RVrz. Schaesbergerveld BV	126	0	0	0	126
VVRz. Maankwartier	172	0	0	66	106
VVRz. Verlofsparen Parkstad-IT	132	117	249	0	0
VVRz. onderwijshuisvesting	242	0	101	141	0
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.109	1.826	350	1.776	5.809

Bedragen x € 1.000

In de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn verplichtingen opgenomen die in 2024 of eerder zijn ontstaan. Alhoewel sprake is van een verplichting, is de hoogte niet absoluut vast te stellen. Het gaat dan ook veelal om schattingen.

De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's worden hieronder toegelicht:

- **Pensioenen wethouders**

Ten gevolge van wettelijke verplichtingen dienen gemeenten een voorziening te hebben voor de pensioenen van wethouders. De voorziening dient voor waardeoverdracht, ofwel op eigen verzoek (binnen zes maanden na aftreding), ofwel bij goedkeuring wetsvoorstel naar een centraal pensioenfonds voor bestuurders. Per saldo is de pensioenvoorziening voor wethouders in 2024 verlaagd.

- **Vaststellingsovereenkomsten**

Deze voorziening is bestemd om aangegane verplichtingen, middels vaststellingsovereenkomsten (VSO) met medewerkers die de organisatie hebben verlaten, te kunnen dekken. De maximale omvang is het bedrag dat nodig is om alle gemaakte afspraken met diverse medewerkers na te komen. In 2024 zijn kosten gemaakt voor medewerkers die de organisatie hebben verlaten, deze zijn geboekt ten laste van de voorziening. Ook zijn er nieuwe vaststellingsovereenkomsten afgesloten, deze toekomstige verplichtingen zijn geboekt ten gunste van de voorziening. Per saldo is de voorziening voor vaststellingsovereenkomsten verlaagd.

- **Verlofsparen**

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Doordat meer medewerkers uren sparen voor verlof via deze regeling is de voorziening verhoogd.

- **Schaesbergerveld BV**

Deze voorziening is bedoeld voor afdekking van het verlies van fase 1 tot en met 3 van het project Parkheuvel.

- **Maankwartier**

Deze voorziening is bedoeld voor 'nog uit te voeren werkzaamheden' binnen het project Maankwartier, die als raming binnen de kaders van de vastgestelde grondexploitatie waren opgenomen. De bedragen hebben betrekking op verschillende posten die we nog aan verschillende partijen moeten gaan betalen.

- **Onderwijshuisvesting**

Dekking van toegezegde maar nog niet betaalde middelen van de diverse onderhoudsprogramma's betreffende onderwijsgebouwen van de verschillende jaren.

- **Verlofsparen Parkstad-IT**

Wegens verzelfstandiging Parkstad-IT is deze voorziening per 31 december 2024 vervallen.

Voorzieningen ter egalisering van kosten € 7.393.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2024
EVrz. cluster cultuur	2.788	1.022	0	555	3.254
EVrz. cluster overige gebouwen (met MOP)	1.290	666	0	225	1.731
EVrz. cluster sportgebouwen	1.001	428	0	61	1.368
EVrz. cluster BMV's	699	537	0	376	860
EVrz. Parkeergarage Heerlerheide	94	6	0	0	100
EVrz. Maankwartier onderhoud roltrappen	15	65	0	0	80
Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten	5.887	2.724	0	1.218	7.393

Bedragen x € 1.000

Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisering van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud.

De voorzieningen worden hieronder toegelicht:

- **Cluster cultuur**

Deze voorziening wordt gebruikt voor het groot onderhoud van gebouwen van het cluster cultuur. Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2024 is in totaal € 1.021.797 toegevoegd op grond van meerjarige onderhoudsplannen. De aanwendungen bedroegen € 555.489.

- **Cluster overige gebouwen (met MOP)**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster gebouwen met MOP te betalen. Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2024 is in totaal € 666.194 toegevoegd op grond van meerjarige onderhoudsplannen. De aanwendungen bedroegen € 225.075.

- **Cluster sportgebouwen**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster sportgebouwen te betalen. Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2024 is in totaal € 428.368 toegevoegd op grond van meerjarige onderhoudsplannen. De aanwendungen bedroegen € 61.366.

- **Cluster BMV's**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster BMV's te betalen. Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2024 is in totaal € 537.953 toegevoegd op grond van meerjarige onderhoudsplannen. De aanwendungen bedroegen € 376.386.

- **Parkeergarage Heerlerheide parkeren**

Deze voorziening wordt gebruikt voor het afdekken van kosten van onderhoud van de parkeergarage Heerlerheide. Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Op basis van het nieuwe meerjarig onderhoudsplan zijn de toevoegingen aangepast. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2024 is € 5.668 toegevoegd op grond van een meerjarig onderhoudsplan. Er waren geen aanwendungen.

- **Maankwartier onderhoud roltrappen**

Voor de egalisatie van onderhoudskosten aan de roltrappen van het Maankwartier is een onderhoudsvoorziening gevormd. In 2024 is € 64.847 toegevoegd, er heeft geen aanwending plaatsgevonden.

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan worden geheven als bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d € 0

	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2024
Vrz. art.44 lid 1d BBV spaarvoorz. riool	923	2.563	3.486	0	0
Totaal	923	2.563	3.486	0	0

Bedragen x € 1.000

- **Spaarvoorziening riool**

De voorziening heeft als doel spaarbedragen uit het riooltarief in te zetten voor (vervangings) investeringen. De voorziening is gebaseerd op het 'Gemeentelijk Watertakenplan (2020-2024)'. De voorziening wordt om de 5 jaar opnieuw onderbouwd aan de hand van een nieuw op te stellen Watertakenplan.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is € 6.366.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2024
VrzMD riool	4.708	241	0	743	4.206
VrzMD afval	1.244	960	0	805	1.400
VrzMD voortijdig schoolverlaten	655	139	0	208	587
VrzMD SGIV	0	125	0	0	125
VrzMD Promotiefonds markten	30	12	0	14	27
VrzMD legaat culturele activiteiten	20	0	0	0	20
VrzMD onderhoud nieuw stadskantoor	0	160	0	159	1
VrzMD PIT	43	0	0	43	0
Totaal voorzieningen middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	6.701	1.637	0	1.972	6.366

Bedragen x € 1.000

De voorzieningen worden hieronder nader toegelicht:

• **Riool**

In geval van nog niet uitgevoerd werk bij vervangingsinvesteringen (waar niet voor wordt gespaard) of uitbreidingsinvesteringen (voor zover niet gedekt door een bijdrage uit de grondexploitatie) wordt de onderbesteding op kapitaallasten toegevoegd aan voorziening artikel 44, lid 2 BBV. Onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats uit de voorziening en worden in mindering gebracht op het rioolactief van betreffende jaar.

• **Voortijdig schoolverlaten (VSV)**

Het gaat om een bijdrage van de Parkstadgemeenten voor dekking op de tekorten VSV.

In geval van onderuitputting/exploitatieoverschot op deze bijdragen, worden ze toegevoegd aan de voorziening VSV met als doel om eventuele toekomstige exploitatietekorten aan te vullen. Dit staat in de bestuursovereenkomst van bureau Voortijdig Schoolverlaten, artikel 5 lid 4. Inmiddels heeft de stuurgroep besloten om deze voorziening zoveel mogelijk uit te putten door de jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten te verlagen.

• **Afval**

Voorziening voor het saldo van baten en lasten van de afvalstoffenheffing.

In 2024 is € 960.000 toegevoegd. De aanwendingen bedroegen € 805.251.

• **Promotiefonds markten**

In samenwerking met de marktadviescommissie is een promotiefonds markten ingesteld. In de verordening marktgelden is een bijdrage voor dit promotiefonds opgenomen. In overleg met de (sub) marktcommissie voor reclame- en promotieactiviteiten, worden vanuit de bijdragen diensten verleend door de gemeente.

Toevoeging vindt plaats op basis van bijdragen vastgesteld in de verordening marktgelden. Onttrekkingen vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

• **Legaat culturele activiteiten**

Dit bedrag is vanuit een nalatenschap ontvangen; in overleg met de executeur-testamentair kunnen voorstellen ter besteding op het culturele vlak worden gedaan.

• **Onderhoud nieuw stadskantoor**

Voor de egalisatie van de onderhoudskosten aan het nieuwe stadskantoor is een onderhoudsvoorziening gevormd. In 2024 is hier € 160.308 aan toegevoegd en € 159.240 aangewend.

• **PIT**

Wegens verzelfstandiging Parkstad-IT is deze voorziening per 31 december 2024 vervallen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	289.958	308.000
- buitenlandse instellingen	20.000	20.625
TOTAAL	309.958	328.625

Bedragen x € 1.000

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2024:

Omschrijving	31-12-2023	Vermeer- deringen	Aflossingen	31-12-2024
Onderhandse leningen	328.625	0	18.667	309.958
TOTAAL	328.625	0	18.667	309.958

Bedragen x € 1.000

De totale rentelast voor het jaar 2024 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 4.833.000.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	42.168	71.136
Overlopende passiva	156.499	113.681
TOTAAL	198.667	184.817

Bedragen x € 1.000

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Overige kasgeldleningen	10.000	42.500
Overige schulden	32.168	28.636
TOTAAL	42.168	71.136

Bedragen x € 1.000

De afgesloten kasgeldleningen hebben betrekking op de gemeentelijke financiering waarvan de toelichting is opgenomen in de paragraaf financiering.

De overige schulden betreffen onder andere crediteuren (€ 14.664.000), loonheffing december € 5.690.000 en afdracht pensioenen € 1.230.000.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	25.454 130.447	23.127 90.185
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	598	369
TOTAAL	156.499	113.681

Bedragen x € 1.000

In de balans zijn voorschotbedragen opgenomen die wij van EU, rijk en provincie hebben ontvangen. Deze voorschotbedragen zijn voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, om lasten van volgende begrotingsjaren te dekken. Wij specificeren ze als volgt:

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2024
VOB EU				
(W)E.SERVICES.HEERLEN	69	12	21	59
Subsidie Centrum	45	0	0	45
Imperfectcity	0	36	0	36
Duurzaamheid	147	0	147	0
	0			0
Totaal VOB EU	260	48	168	140
VOB Rijk				
SiSa J109: Volkshuisvestingsfonds 2.0	27.661	0	33	27.629
SiSa J109: Volkshuisvestingsfonds 3.0	0	16.838	0	16.838
Sociale Zaken ESF-subsidie	11.608	2.940	1.779	12.769
SiSa J109: Volkshuisvestingsfonds 4.0	0	11.205	0	11.205
SiSa J94: SPUK Lokale Aanpak Isolatie (LAI)	3.452	5.961	73	9.340
SiSa J47: Volkshuisvestingsfonds	8.116	0	677	7.439
SiSa J100: SPUK Kansrijke wijk Heerlen-Noord	4.533	8.882	6.284	7.130
SiSa J9: Woningbouwimpuls Centrum	4.038	3.013	602	6.448
SiSa E104: SPUK Woning Infra Heerlen Centrum	5.287	0	0	5.287
SiSa J55: Aanpak energiearmoede	4.009	0	790	3.219
SiSa K28: Klimaat en Energiebeleid	1.740	2.252	1.416	2.576
SiSa G10: Spuk Inburgering	1.023	2.057	824	2.256
SiSa E3: Sanering Verkeerslawaaï	2.085	130	19	2.195
SiSa A17: SPUK Preventie met gezag	2.543	1.913	2.443	2.013
Regiodeal subs. Tbv projecten centrum	17	1.510	0	1.527
SiSa M16: Bekostigingsregeling Oekraïne	67	5.381	4.253	1.195
Dumava-subsidie Romeins museum	1.086	0	0	1.086
SiSa J95: SPUK Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	617	406	0	1.023
SiSa D8/D9: OAB	1.009	5.499	5.656	852
SiSa G4: Tozo terugbetalingsverplichting Rijk i.r.t. debiteuren	1.098	0	316	782
SiSa E44: Deltaplan Ruimtelijke adaptatie Centrum	924	813	992	745
SiSa C79: Bevolkingsdaling	478	0	0	478
SiSa E97: Tijdelijke regeling SPUK Bodem 2023	476	0	48	428
SiSa D10: Volwasseneducatie	17	3.016	2.613	420
SiSa F20: Impulsaanpak winkelgebieden centrum	684	621	914	391
SiSa D14:Inhalen onderwijsachterstanden Covid	324	0	0	324
SiSa J31: SU Huisv. Kwetsbare Groepen 2020/22	305	0	17	288
SiSa E84: Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-	260	0	61	199
Rijksgelden RAK (Regionale Aanpak Kindermishandeling) &	185	11	5	191
SiSa B2: Kinderopvangtoeslag affaire	162	246	220	188

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2024
SiSa J32: SUVIS	150	0	0	150
Proeftuin rijk - Dans Right Now! SCRZ	131	0	0	131
Taaleis	181	0	98	83
SiSa J41B: Woningbouw Heerlen	82	0	0	82
SiSa H1: Heroïne	90	1.004	1.048	46
SiSa E11B: NSL1 t/m 3 SISA tussen medeoverheden	43	0	5	38
SiSa H30: SPUK GALA 2023	170	1.286	1.454	2
SiSa K1: Uitkoopregeling hoogspanningsleiding	14	0	14	0
SiSa H31: SPUK NEAS: Sport 2023	35	0	35	0
SiSa G13: Spuk onderwijsroute	78	0	78	0
SiSa D12: Regionale meld- en coördinatiefunctie	0	1.272	1.272	0
SiSa H37: Regeling SPUK niet beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente	0	514	514	0
SiSa H35B: SPUK IZA-doelen 2023-2026	0	493	493	0
SiSa D21: SPUK Impuls Jongerencultuur	0	295	295	0
SiSa C92: SPUK Informatiepunten Digitale Overheid	0	90	90	0
SiSa A20B: SPUK versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	0	33	33	0
Totaal VOB Rijk	84.778	77.680	35.464	126.994
VOB overige overheid				
Provinciale subsidie Bidboek	10	4.540	3.353	1.196
Kansrijke Start Parkstad 2024-2026	0	525	44	481
Woonopgaves Heerlen-Noord	1.740	0	1.326	414
Herstruct Slakhorst Kwalit Limb Centra	0	400	0	400
Regionale werkbedrijf (RWB)	441	0	134	307
Zon op grote daken	189	0	0	189
Verduurz woningen Vrieheide-De Stack	0	90	0	90
Samenwerking jeugd Parkstad	130	3	46	87
Fietsverb. Heuvelind-Parkst	0	70	12	58
Proeftuin bijdragen provincie Limburg - Dans Right Now!	56	0	0	56
Proeftuin bijdragen gemeenten - Dans Right Now!	38	0	0	38
SiSa J55: Aanpak energiearmoede	854	0	843	11
Subsidie Gedenkbomen	9	0	0	9
Versterk.aanpakKansrijke Start Parkstad	52	0	51	1
Regionale Energie Strategie ZL	0	923	923	0
Kansrijk van start	81	0	81	0
Provinciale subsidie Parkstadroute	1.516	0	1.516	0
Prov. Subs. Regionale aanpak kindermishandeling	31	17	71	-24
Totaal overige overheid	5.146	6.567	8.401	3.313
TOTAAL	90.185	84.295	44.033	130.447

Bedragen x € 1.000

De nog te betalen bedragen hebben voornamelijk betrekking op kosten JENS (€ 5.430.000), nog te betalen uitkeringen over december (€ 4.340.000), de nog te betalen loonheffing over uitkeringen (€ 2.667.000), nog te betalen jeugd jaarafsluiting (€ 2.739.000), en de overlopende rente op langlopende leningen (€ 1.772.000).

Waarborgen en garanties

Het bedrag dat in de balans is opgenomen voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke personen en rechtspersonen kan naar de aard van de geldlening als volgt gespecificeerd worden:

Lening-nummer	Oorspronkelijke Hoofdsom	geldnemer	Instrument	Einde looptijd	Rente	Restant Hoofdsom 1-1-2023	Som stortingen in periode	Som Aflossingen in periode	Som rente in periode	Restant Hoofdsom 31-12-2023
SCNOR001	182	DE NOR	GG-SCW	2029	5,9000%	50	0	10	3	40
ZSXON001	318	XONAR	GG-ZRG	2029	5,7000%	44	0	9	2	35
ZSXON002	56	XONAR	GG-ZRG	2031	6,3500%	11	0	2	1	9
Subtotaal	555	GARANTSTELLINGEN				105	0	20	6	84
Woning Corporaties										
	15.927	Stichting Weller Wonen				2.572	0	2.572	0	0
	5.005	Stichting Wonen Zuid				1.690	0	243	0	1.447
	3.388	Wonen Limburg				2.019	0	114	0	1.905
Subtotaal	24.320	GEWAARBORGDE LENINGEN				6.281	0	2.929	0	3.352
Totaal	24.875					6.386	0	2.949	6	3.436

Bedragen x € 1.000

Overzicht restant hoofdsommen gemeentegaranties jaarrekening 2024		
Geldgever	Aantal	Restant schuld
ABP Hypotheken (via Obvion)	3	9
Bouwfonds Limburgse Gemeenten	6	24
TOTALEN	9	33

Bedragen x € 1.000

Langlopende financiële verplichtingen

De belangrijkste niet uit de balans blijken, financiële verplichtingen zijn onderstaand opgenomen. De verplichtingen zoals hier opgenomen betreffen verplichtingen die in 2025 of later tot een prestatie komen. De ondergrens die is genomen betreft € 250.000.

Verplichting	Leverancier	Bedrag (excl.btw)	Jaarbasis (JB) / Totale Contract-waarde (TC)
WSW subsidie 2025	Werkvoorzieningschap OZL	26.870	JB
BMV Heerlerbaan (nieuwbouw)	BAM Bouw&Techniek Integr.Projecten Zuid	18.940	JB
Trajectfinanciering en HHT 2025	MeanderGroep Zuid-Limburg	14.320	JB
Basispakket 2025	Reinigingsdiensten Rd4	11.670	JB
Aanneemsom Groot Asfaltonderh. 2020-2023	Besix Infra Nederland B.V.	8.590	TC
Bijdrage regulier, FLO en GHOR 2025	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	8.570	JB
Centrum regeling inkoop Jeugdzorg	Gemeente Maastricht (Stadhuys)	7.470	JB
Relinen rioleringen 2024-2027 raamovereenkomst	Renotec NV	7.470	JB
Bovengrondse Vakschool	Bam Bouw en Techniek Maastricht	4.700	TC
Leisure Lane	Heijmans Infra B.V.	4.400	JB
Leerlingenvervoer 2025	Taxibedrijf van Meurs Maastricht B.V.	4.000	JB
Herinrichting wijk Slakhorst	Fa. Gebr. Van der Lee	3.800	JB
Overeenkomst van Aanneming 2 inz. Parkstadroute	Heijmans Infra B.V.	3.590	TC
Bijdrage programma JGZ 2025	GGD Zuid Limburg	3.340	JB
Volwassenenonderwijs ihkv WEB	VISTA college	3.030	JB
Uitvoering werk Promenade II	Heijmans Infra B.V.	3.030	JB
Doelgroepenvervoer 2025	Omnibuzz	2.840	JB
Bijdrage GR WSP 2025	GR WSP Parkstad	2.620	TC
Aanneemsom Herinrichting Benzenrade	BLM Wegenbouw BV	2.480	JB
Vooropdracht Romeins Museum	LAUDY Bouw & Ontwikkeling BV	1.940	JB
GGD Programma algemeen 2025	GGD Zuid Limburg	1.700	JB
Trajectfinanciering en HHT 2025	Ambulante Thuiszorg WMO Parkstad B.V.	1.650	JB
Inr. Gebouw Putgraaf 188 ISK onderwijs	LAUDY Bouw & Ontwikkeling BV	1.400	JB
Sloop Kempkensweg 3 d-k	Sloopwerken Limburg B.V.	1.380	JB
Bijdrage Veilig 2025 gemeentelijk thuis	GGD Zuid Limburg	1.260	JB
Rd4 veegbestek 2024	Reinigingsdiensten Rd4	1.190	JB
Beheer en exploitatievergoeding 2025	Sportfondsen Heerlen B.V.	1.030	TC
Bestek onderhoud Heerlen-Noord	Stg. WerkvoorHeerlen	1.010	JB
Klein asfaltonderhoud	Wegenbouw van de Kreeke BV	980	JB
Huur Huize de Berg jan t/m mei 2025	Lena Savelbergh B.V.	840	JB
Bijdrage GR WOZL 2024	Werkvoorzieningschap OZL	830	JB
Maaien gazons Heerlen-Zuid	Krinkels BV	830	JB
Energieopslagsysteem BMV Heerlerbaan	Fudura B.V.	780	JB
Bijdrage GR WOZL 2025	Werkvoorzieningschap OZL	720	JB
Aanneemsom RR Schandelerboord-Eijmaelstr	Bloem Infra B.V.	710	JB
RD4 afvalrecycling 2025	Reinigingsdiensten Rd4	690	JB
Lease contract auto's 2025	Multilease B.V.	690	JB
Aanneemsom Euregioweg viaduct	Wegenbouw van de Kreeke BV	690	JB
Voorschot PGB trekkingsrechten 2025	SVB Servicecentrum PGB (Dienstverlening)	680	JB
Lokale aanpak Isolatie tranche 1	WoonWijzerWinkel Zuid Limburg B.V.	660	JB
Maaien gazons Heerlen Noord-2024	Henssen BV	630	JB
Uitgebreide gevaren verzekering	AON Verzekeringen	630	JB
Budgetbeheer t.b.v. Gem Heerlen	Verder Financiële Zorgverlening B.V.	600	JB
Aanneemsom project S.v.Houtenstr - V.L.Stirumstr	Fa. Gebr. Van der Lee	550	JB
Vebego (Balanz Facilitair) schoonmaak 2025	Vebego Participatie (Balanz Facilitair)	550	JB
Centrum bijdrage veilig thuis 2025	GGD Zuid Limburg	540	JB
Huurkosten Units Windekind	Innovo - Onderwijs Op Maat	540	JB
Voskuilenweg gemeente lager Heerlen	Laumen Project Support B.V.	530	JB
Onderhoud begraafplaatsen 2025	Henssen BV	520	JB
Deelopdrachten Lindeveld vergroening	BMM Groen BV	520	JB
Contributie VNG 2025	Vereniging van Nederlandse Gemeenten	500	JB
PLT Nieuwe tribune	Jezet Seating NV	500	JB
Ledverlichting plaatsen tbv buitensport	Sportverlichting.com B.V.	500	JB

Verplichting	Leverancier	Bedrag (excl.btw)	Jaarbasis (JB) / Totale Contract- waarde (TC)
KC Bekkerveld, onderhoudskosten	Vebego Facility Solutions B.V.(Yask)	490	TC
Aanneemsom Herinrichting Bekkerveld	Wegenbouw van de Kreeke BV	490	JB
Extensief maaien Heerlen 2024	Krinkels BV	480	JB
Bouwmanagement RM	Exaedes Bouwrealisten B.V.	480	JB
Inspectie riolering 2024	Wegenbouw van de Kreeke BV	470	JB
Putgraaf 188 installatie wzh ISK onderwijs	Adviseur Zelissen	450	JB
Externe inhuur Historisch goud 2025	Tempo-Team Uitzenden B.V.	440	JB
Aanneemsom Dudoklaan en Groet Genhei	Bloem Infra B.V.	410	JB
Deelopdrachten Rigoureuze vergroening Eikenderveld	BMM Groen BV	400	JB
Klein asfaltonderhoud raamcontract 2025	Wegenbouw van de Kreeke BV	400	JB
Huur Gasthuisstraat 35	Wonen Limburg	380	TC
Putgraaf 188, inrichting ISK onderwijs	LS Electronics B.V.	360	JB
Aanleggen warmtepomp BVH	Willems Koeltechniek B.V.	320	JB
Inhuur stadsingenieurs	koen B.V.	310	JB
Verkeersremmende maatregelen Huisbergerstraat	Plum Infra BV	310	JB
Voorschotten PGB Jeugd	SVB Servicecentrum PGB (Dienstverlening)	300	JB
Inhuur medewerkers team Services 2025	WSP Parkstad Detachering B.V. (Det. OZL)	280	JB
Heerlen-Noord riool regiecontract	Plum Infra BV	280	JB
Heerlen-Zuid riool regiecontract	Krinkels BV	280	JB
Vervanging VRI XP 75 De Beitel-N281	SWARCO Nederland BV	270	JB
RD4 Vaste kosten gladheidbestrijding 2025	Reinigingsdiensten Rd4	270	TC
Infiltratie onderzoek Blauwe Ader	Geonius Milieu BV	250	JB
Rioolontstoppen,inspecties en reparaties	Van der Velden Rioleringsbeheer	250	JB
Raamovereenkomst rioolinspecties 2025	Wegenbouw van de Kreeke BV	250	JB

Bedragen x € 1.000

Ontwikkelingen na balansdatum

De balans geeft inzicht in de financiële positie op 31 december 2024. In de periode waarin de jaarrekening wordt samengesteld kunnen zich ontwikkelingen voordoen, die van invloed zijn op het beeld dat in de rekening gegeven wordt. Er zijn geen ontwikkelingen na balansdatum.

4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken

Voor de toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken verwijzen we naar hoofdstuk 2. Programmaverantwoording. Hier worden per programma-kernthema de afwijkingen toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bestaat uit:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is (toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen).
- Algemene uitkering, toegelicht in paragraaf 2.2.2.
- Dividenden, toegelicht in paragraaf 2.2.3.
- Het saldo van de financieringsfunctie, toegelicht in de paragraaf Financiering (3.4).

Kosten overhead

Voor de toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken verwijzen we naar hoofdstuk 2.1.0 Kernthema Middelen en heffingen.

Heffing vennootschapsbelasting

Voor de toelichting op de heffing vennootschapsbelasting verwijzen we naar hoofdstuk 2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting.

Onvoorzien

Voor de toelichting op onvoorzien verwijzen we naar hoofdstuk 2.5 Onvoorzien.

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

Overzicht van incidentele baten per programma

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting vóór wijziging *	Raming begroting na wijziging *
0. Bestuur en Ondersteuning	16.799	376.723	385.962
1. Veiligheid	-	26	3.425
2. Verkeer en Vervoer	-	1.717	2.526
3. Economie	200	893	2.365
4. Onderwijs	-	6.710	14.913
5. Sport cultuur en recreatie	527	7.044	8.262
6. Sociaal Domein	6.322	75.536	94.935
7. Volksgezondheid en milieu	139	24.468	29.157
8. VHROSV	1.107	2.756	6.044
Eindtotaal	25.094	495.874	547.590

bedragen x €1000

*De totalen van 'Raming begroting vóór én ná wijziging' zijn exclusief toevoegingen/onttrekkingen aan reserves gepresenteerd.

Toelichting incidentele baten

Kernthema	Omschrijving incidentele baten	2024
0. KT Middelen en heffingen	Totaal incidentele onttrekkingen reserves	16.799
3. KT Economie	Specifieke uitkering NPHLN frisse wind	200
5. KT Sport	SPUK: BTW compensatie voor sport	527
6. KT Volwassenenzorg	SPUK: verslavingszorg	1.004
6. KT Volwassenenzorg	SPUK: Gala	550
6. KT Sociale basisvoorzieningen	SPUK: Vreemdelingen	980
6. KT Sociale basisvoorzieningen	SPUK: Opvang ontheemden Oekraïne	2.805
6. KT Sociale basisvoorzieningen	SPUK: Gala	520
6. KT Jeugdzorg	SPUK: Kansrijke Start	116
6. KT Jeugdzorg	SPUK: Gala	155
6. KT Integraal ouderenbeleid	SPUK: Gala	192
7. KT Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	Energiearmoede	139
8. KT Ruimtelijke ordening	SPUK: Impulsaanpak	971
8. KT Ruimtelijke ordening	Verkoop gebouwen	136
TOTAAL		25.094

bedragen x €1000

Overzicht van incidentele lasten per programma

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting vóór wijziging *	Raming begroting na wijziging *
0. Bestuur en Ondersteuning	-13.558	-85.680	-84.313
1. Veiligheid	-235	-14.381	-18.183
2. Verkeer en Vervoer	-	-16.314	-17.017
3. Economie	-200	-7.531	-8.357
4. Onderwijs	-722	-22.291	-29.611
5. Sport cultuur en recreatie	-516	-45.360	-46.822
6. Sociaal Domein	-5.529	-271.891	-305.063
7. Volksgezondheid en milieu	-1.773	-24.440	-29.696
8. VHROSV	-1.125	-11.369	-15.638
Eindtotaal	-23.658	-499.257	-554.700

bedragen x €1000

*De totalen van 'Raming begroting vóór én ná wijziging' zijn exclusief toevoegingen/onttrekkingen aan reserves gepresenteerd.

Toelichting incidentele lasten

Kernthema	Omschrijving incidentele lasten	2024
0. KT Middelen en heffingen	Totaal incidentele dotaties reserves	-9.051
0. KT Middelen en heffingen	Afboeking Maanplein 88	-4.507
1. KT Crisisbeheer	Experiment gesloten coffeeshopketen	-235
3. KT Economie	Specifieke uitkering NPHLN frisse wind	-200
4. KT Onderwijs	en de kosten sloop van de bestaande gebouwen.	-517
4. KT Onderwijs	Volwasseneducatie: Aanpak laaggeletterdheid	-205
5. KT Sport	SPUK: BTW compensatie voor sport	-516
6. KT Sociale basisvoorzieningen	SPUK: opvang ontheemde Oekraïne	-3.102
6. KT Sociale basisvoorzieningen	SPUK: Gala	-520
6. KT Volwassenenzorg	SPUK: verslavingszorg	-958
6. KT Volwassenenzorg	SPUK: Gala	-490
6. KT Jeugdzorg	SPUK: Kansrijke Start	-112
6. KT Jeugdzorg	SPUK: Gala	-155
6. Integraal ouderenbeleid	SPUK: Gala	-192
7. KT Volksgezondheid	Energiearmoede	-1.773
8. KT Ruimtelijke ordening	SPUK: Impulsaanpak	-1.125
TOTAAL		-23.658

bedragen x €1000

Recapitulatie structurele en incidentele baten en lasten			Begroting 2024 na wijz.	Jaarrekening 2024		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
<i>Lasten programma</i>						
0. Bestuur en ondersteuning	-20.631	-1.518	-19.113	-21.980	-4.507	-17.473
1. Veiligheid	-18.183	-84	-18.099	-19.145	-235	-18.910
2. Verkeer en Vervoer	-17.017	-	-17.017	-16.490	-	-16.490
3. Economie	-8.357	-	-8.357	-8.228	-200	-8.028
4. Onderwijs	-29.611	-799	-28.812	-30.446	-722	-29.724
5. Sport, cultuur en recreatie	-46.822	-	-46.822	-46.335	-516	-45.819
6. Sociaal Domein	-305.063	-1.508	-303.555	-295.610	-5.529	-290.081
7. Volksgezondheid en milieu	-29.696	-750	-28.946	-31.605	-1.773	-29.832
8. VHROSV	-15.638	-669	-14.969	-17.888	-1.125	-16.763
Totaal lasten programma's	-491.018	-5.328	-485.690	-487.726	-14.607	-473.119
<i>Baten programma</i>						
0. Bestuur en ondersteuning	21.285	800	20.485	18.360	-	18.360
1. Veiligheid	3.425	-	3.425	3.819	-	3.819
2. Verkeer en Vervoer	2.526	250	2.276	3.578	-	3.578
3. Economie	2.365	-	2.365	2.609	200	2.409
4. Onderwijs	14.913	-	14.913	15.439	-	15.439
5. Sport, cultuur en recreatie	8.262	-	8.262	9.005	527	8.478
6. Sociaal Domein	94.935	1.166	93.769	85.434	6.322	79.112
7. Volksgezondheid en milieu	29.157	-	29.157	32.295	139	32.156
8. VHROSV	6.044	300	5.744	8.449	1.107	7.342
Totaal baten programma's	182.914	2.516	180.398	178.988	8.295	170.693
Saldo van baten en lasten programma's	-308.105	-2.812	-305.293	-308.738	-6.312	-302.426
Lasten algemeen dekkingsmiddel	-	-	-	-	-	-
Lasten overhead	-61.681	-	-61.681	-73.230	-	-73.230
Lasten vennootschapsbelasting	-	-	-	-3	-	-
Lasten onvoorzien	-2.000	-	-2.000	-629	-	-629
Totaal lasten diverse	-63.681	-	-63.681	-73.862	-	-73.859
Baten algemeen dekkingsmiddel	350.179	-	350.179	363.108	-	363.108
Baten overhead	14.498	-	14.498	17.482	-	17.482
Baten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Baten onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal baten diverse	364.677	-	364.677	380.590	-	380.590
Saldo van diversen	300.996	-	300.996	306.728	-	306.731
Totaal saldo van baten en lasten van programma's en diverse	-7.109	-2.812	-4.297	-2.010	-6.312	4.305
stortingen in reserves	-7.747	-7.013	-734	-9.719	-9.051	-668
onttrekkingen aan reserves	14.857	14.645	212	16.935	16.799	136
geraamd resultaat	7.110	7.632	-522	7.217	7.748	-532
Totaal structurele lasten	-	-	-550.105	-	-	-547.647
Totaal structurele baten	-	-	545.287	-	-	551.420
Structurele baten - structurele lasten	-	-	-4.819	-	-	3.773

Bedragen x €1000

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Volgens artikel 28 onderdeel d van het BBV, moet de jaarrekening een overzicht geven van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma. Onderstaand een overzicht van de structurele mutaties in de reserves:

Mutaties reserves per programma	Raming mutaties reserves begrotingsjaar na wijziging				Realisatie mutaties reserves begrotingsjaar			
	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel *	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel **	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel *	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel **
0. Bestuur en Ondersteuning	6.642	0	-4.664	0	7.663	0	-4.815	0
1. Veiligheid	435	0	0	0	435	0	0	0
2. Verkeer en Vervoer	0	0	0	0	0	0	-863	0
3. Economie	700	0	-459	0	770	0	-407	0
4. Onderwijs	1.180	132	-2.118	-536	1.142	85	-2.071	-498
5. Sport, Cultuur en Recreatie	120	14	-64	-45	55	9	-195	-40
6. Sociaal Domein	2.807	15	-15	-35	2.802	10	-10	-30
7. Volksgezondheid en Milieu	979	0	0	0	979	0	0	0
8. VHROSV	1.993	50	-427	-117	3.089	32	-1.359	-100
Totaal	14.857	212	-7.747	-734	16.935	136	-9.719	-668

Bedragen x €1000

*De structurele baten die ontstaan door een onttrekking uit de reserve worden ingezet ter dekking van de kapitaallasten. De kapitaallasten hebben betrekking op de rente- en afschrijvingslasten van de activa (bijvoorbeeld een schoolgebouw).

**De structurele lasten binnen de reserves hebben betrekking op de toevoeging van rente. Deze toevoeging van rente dient ter dekking van de rentecomponent in de kapitaallasten.

Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Heerlen. Het voor gemeente Heerlen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Het betreft hier het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	V. Gosselink	T.W. Zwemmer
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 157.250,14	€ 117.305,63
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.387,52	€ 18.736,92
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 180.637,66</i>	<i>€ 136.042,55</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000,00	€ 233.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 180.637,66	€ 136.042,55
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023 bedragen x € 1	V. Gosselink	T.W. Zwemmer
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	15/05 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 92.893,49	€ 109.690,69
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.210,93	€ 17.763,96
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 107.104,42</i>	<i>€ 127.454,65</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 141.131,51	€ 223.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 107.104,42	€ 127.454,65
Gegevens 2023 bedragen x €1	D. Huurdeman	L. Schouterden
Functiegegevens	Gemeentesecretaris a.i.	Gemeentesecretaris a.i.
Aanvang en einde functievervulling in 2023	16/01 -14/05	01/01 – 15/01
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,839
Dienstbetrekking?	ja	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 42.521,61	€ 6.345,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 6,984,77	€ 0,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 49.506,38</i>	<i>€ 6.345,00</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 72.704,11	€ 7.689,66
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 49.506,38	€ 6.345,00

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Op grond van de Gemeentewet (artikel 189, vierde lid) zijn alle overschrijdingen op de lasten – ten opzichte van de begroting na wijzigingen – onrechtmatig. Deze overschrijdingen zijn per kernthema in de programmaverantwoording (zie hiervoor hoofdstuk 2) opgenomen en toegelicht. Ondanks dat strikt genomen álle overschrijdingen op de lasten op programmaniveau onrechtmatig zijn, kunnen bepaalde afwijkingen buiten het rechtmatigheidsoordeel van de accountant vallen; bijvoorbeeld als een overschrijding binnen de beleidskaders van de raad past óf wanneer hier direct gerelateerde inkomsten tegenover staan. De exacte kaders zijn benoemd in het 'controleprotocol voor de accountantscontrole jaarrekening 2024 van de gemeente Heerlen'.

In de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV staan de uitgangspunten voor de begrotingsrechtmatigheid. Op basis hiervan is van lastenoverschrijdingen groter dan € 50.000 getoetst of deze, voor het rechtmatigheidsoordeel, (on)rechtmatig zijn. In onderstaande tabel staat per programma aangegeven welke afwijkingen onrechtmatig zijn en welke daarvan meetellen voor het oordeel van de accountant.

Programma	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Rekening 2024			Resultaat 2024	Verschil bijgest. Begroting t.o.v. rekening	Verschil bijgest. Begroting t.o.v. rekening
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten
0. Bestuur en Ondersteuning	376.723	-85.680	291.043	385.962	-84.313	301.649	398.949	-95.843	303.106	1.457	12.987	-11.530
1. Veiligheid	26	-14.381	-14.355	3.425	-18.183	-14.757	3.819	-19.145	-15.326	-568	394	-962
2. Verkeer en Vervoer	1.717	-16.314	-14.597	2.526	-17.017	-14.491	3.578	-16.490	-12.912	1.578	1.051	527
3. Economie	893	-7.531	-6.637	2.365	-8.357	-5.992	2.609	-8.228	-5.619	373	244	129
4. Onderwijs	6.710	-22.291	-15.581	14.913	-29.611	-14.698	15.439	-30.446	-15.007	-309	526	-835
5. Sport, Cultuur en Recreatie	7.044	-45.360	-38.316	8.262	-46.822	-38.560	9.005	-46.335	-37.330	1.230	743	487
6. Sociaal Domein	75.536	-271.891	-196.354	94.935	-305.063	-210.128	85.434	-295.610	-210.176	-48	-9.501	9.453
7. Volksgezondheid en Milieu	24.468	-24.440	29	29.157	-29.696	-540	32.295	-31.605	690	1.230	3.138	-1.909
8. VHROSV	2.756	-11.369	-8.614	6.044	-15.638	-9.594	8.449	-17.888	-9.439	155	2.405	-2.250
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	495.874	-499.257	-3.383	547.590	-554.700	-7.110	559.578	-561.589	-2.012	5.098	11.987	-6.889
0. Bestuur en Ondersteuning	5.930	-4.356	1.574	6.642	-4.664	1.978	7.663	-4.815	2.848	870	1.020	-151
1. Veiligheid	0	0	0	435	0	435	435	0	435	0	0	0
2. Verkeer en Vervoer	0	0	0	0	0	0	0	-863	-863	-863	0	-863
3. Economie	200	-200	0	700	-459	241	770	-407	364	123	70	52
4. Onderwijs	1.036	-2.118	-1.081	1.180	-2.118	-937	1.142	-2.071	-929	9	-38	47
5. Sport, Cultuur en Recreatie	45	-14	31	120	-64	56	55	-195	-139	-195	-65	-130
6. Sociaal Domein	1.853	-15	1.838	2.807	-15	2.792	2.802	-10	2.792	0	-5	5
7. Volksgezondheid en Milieu	854	0	854	979	0	979	979	0	979	0	0	0
8. VHROSV	217	-50	168	1.993	-427	1.566	3.089	-1.359	1.730	164	1.096	-932
Bestemming	10.136	-6.753	3.383	14.857	-7.747	7.110	16.935	-9.719	7.216	107	2.078	-1.972
0. Bestuur en Ondersteuning	382.653	-90.036	292.617	392.604	-88.977	303.628	406.612	-100.657	305.954	2.327	14.007	-11.681
1. Veiligheid	26	-14.381	-14.355	3.860	-18.183	-14.322	4.254	-19.145	-14.891	-568	394	-962
2. Verkeer en Vervoer	1.717	-16.314	-14.597	2.526	-17.017	-14.491	3.578	-17.353	-13.775	715	1.051	-336
3. Economie	1.093	-7.731	-6.637	3.065	-8.816	-5.750	3.380	-8.635	-5.255	495	314	181
4. Onderwijs	7.746	-24.408	-16.662	16.093	-31.729	-15.635	16.582	-32.517	-15.935	-300	488	-788
5. Sport, Cultuur en Recreatie	7.090	-45.375	-38.285	8.382	-46.887	-38.504	9.060	-46.529	-37.469	1.035	678	357
6. Sociaal Domein	77.389	-271.906	-194.517	97.742	-305.078	-207.336	88.235	-295.619	-207.384	-48	-9.507	9.459
7. Volksgezondheid en Milieu	25.323	-24.440	883	30.136	-29.696	439	33.274	-31.605	1.669	1.230	3.138	-1.909
8. VHROSV	2.973	-11.419	-8.446	8.037	-16.065	-8.028	11.538	-19.247	-7.709	319	3.501	-3.182
Gerealiseerde resultaat	506.010	-506.010	0	562.447	-562.447	0	576.513	-571.308	5.205	5.205	14.066	-8.861

Bedragen x € 1.000

4.5 Financiële status en weerbaarheid

Het is van belang inzicht te hebben in de financiële status (hoe financieel gezond is de gemeente) en de financiële weerbaarheid (welke mogelijkheden zijn er in financieel moeilijke tijden). Deze paragraaf geeft door middel van indicatoren inzicht (een indicatie) in de financiële status en weerbaarheid. Het is een set van indicatoren en normen, die door een landelijke werkgroep van grote gemeenten, onder voorzitterschap van de gemeente Heerlen, zijn samengesteld. Deze stresstest is onder andere gepresenteerd aan de Raad voor de Financiële Verhoudingen (RfV) en wordt landelijk gebruikt.

De financiële status en weerbaarheid laat in één overzicht de financiële gezondheid van de gemeente zien: 'zo staat de gemeente er financieel voor'. Het gaat om de financiële status en weerbaarheid op een bepaald meetmoment. Het is een thermometer' die meerdere keren per jaar wordt gebruikt (begroting, jaarrekening) en hierdoor een trend (een ontwikkeling) aangeeft. Sommige indicatoren zijn alleen begrotingsindicatoren, andere zowel begrotings- als jaarrekeningindicatoren. Het meest actuele cijfer wordt weergegeven. Het is een technische analyse, waarbij verdere uitleg bij de cijfers noodzakelijk kan zijn. De resultaten van de test staan in de vorm van een dashboard in onderstaande tabel.

Indicategroep	Indicator	Voldoende	Attentie/kwetsbaar	Kwetsbaar
1. Schuldpositie (vreemd vermogen)	1.1 Schuldratio			
	1.2 Netto schuld / exploitatie (netto schuldquote)			
	1.3 Netto schuld per inwoner			
	1.4 Schuldevolutie			
	1.5 Netto rentelasten / exploitatie			
	1.6 Omslagrente - werkelijke rente			
2. Reservepositie (eigen vermogen)	2.1 Ratio weerstandsvermogen			
	2.2 Mogelijkheden om beschikbare weerstandscapaciteit te verbeteren			
3. Grondexploitaties	3.1 Afhankelijkheid van grondexploitatie voor sluitende begroting			
	3.2 Winstverwachting grondexploitaties (meerjarig)			
	3.3 Algemene reserve grondbedrijf en risicoreserve grondbedrijf versus risico's			
	3.4 Toekomstig nog te realiseren baten en lasten in relatie tot de BIE (Bouwgrond In Exploitatie)			
4. Leningen, garantstellingen en waarborgen	4.1 Zekerheden leningen, garantstellingen en waarborgen			
5. Meerjarig onderhoud kapitaalgoederen	5.1 Toereikendheid onderhoudsbudgetten, incl. vervangingsinvesteringen			
6. Lokale lasten	6.1 Kostendeckendheid leges			
	6.2 Derving OZB i.v.m. leegstand			
	6.3 Lokale lastendruk			
7. Meerjarig financieel evenwicht	7.1 Ombuigingen, taakstellingen			
	7.2 Verhouding Structurele / Incidentele baten en lasten			
	7.3 Meerjarig sluitende begroting			

1. Schuldpositie, vreemd vermogen

1.1 Schuldratio

De schuldratio geeft aan welk aandeel van de bezittingen belast is met schulden. Deze ratio is de som van de kortlopende en de langlopende schulden (excl. voorzieningen, die tot het eigen vermogen worden gerekend) gedeeld door het balanstotaal. Hoe lager de uitkomst, hoe gunstiger dit is. We financieren dan immers meer met eigen vermogen. Een factor van 80% of hoger wordt door de VNG gezien als een hoge mate van financiering met vreemd vermogen. Heerlen heeft een resultaat van 85,9% en dat betekent: kwetsbaar.

1.2 Netto schuldquote (netto schuld/ exploitatiebaten voor bestemming)

De schuld als aandeel van de baten voor bestemming is een indicator om de hoogte van de schulden van een gemeente te beoordelen. De hoogte van de baten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schuld een gemeente kan dragen. De schuld als aandeel van de exploitatie is de som van de kort- en langlopende schulden en de crediteurenvorderingen (totaal de bruto schulden) minus de debiteurenvorderingen, de liquide middelen en langlopende uitzettingen gedeeld door de totale baten (voor bestemming). De VNG geeft aan dat bij een resultaat van meer dan 90% voorzichtigheid is geboden. Heerlen heeft een verhouding van 73,4% en scoort daarmee: voldoende.

1.3 Netto schuld per inwoner

Deze indicator is de hiervoor beschreven netto schuld gedeeld door het aantal inwoners. Het gemiddelde in Nederland is € 1.970 (www.waarstaatjegemeente.nl; 2017). Binnen een afwijking van 20% van dit gemiddelde is de score attentie, daarbuiten voldoende (-20%, < € 1.576) of kwetsbaar (+20%, > € 2.364). Heerlen heeft een schuld per inwoner van € 4.719 en scoort daarmee: kwetsbaar.

1.4 Schuldevolutie

Deze indicator geeft de ontwikkeling van de schuld aan. De score geeft aan 4,23% en is daarmee attentie.

1.5 Netto rentelasten/ exploitatie

Dit is het aandeel van de externe rentelasten (incl. financial lease) in de exploitatie. De indicator geeft aan welk deel van de exploitatie gebonden is aan het betalen van rente. Deze indicator bedraagt - 0,81%. De score is daarmee: voldoende.

1.6 Omslagrente <> Werkelijke rente

De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. De totale toe te rekenen rente is lager dan de omgeslagen rente. Daarmee is deze score: voldoende.

2. Reservepositie, eigen vermogen

2.1 Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om risico's op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. De score ligt op 0,91 (zie paragraaf risico's en weerstandsvermogen) en dit betekent: attentie (norm volgens nota risico's en weerstandsvermogen).

2.2 Mogelijkheden om beschikbare weerstandscapaciteit te verbeteren

De algemene reserve vormt ons directe weerstandsvermogen, bedoeld om risico's af te dekken. Daarnaast kan sprake zijn van indirect weerstandsvermogen (post onvoorzien, onbenutte belastingcapaciteit en bestemmingsreserves die niet worden gebruikt ter dekking van kapitaallasten van investeringen). Deze posten kunnen worden gebruikt om de weerstandscapaciteit te verbeteren. De gemeente heeft beperkte mogelijkheden. Daarmee zitten we aan het verbeteren van de ratio met 0,78 waardoor de score kwetsbaar is.

3. Grondexploitatie

3.1 Afhankelijkheid grondexploitatie voor sluitende begroting

Zodra in de meerjarenbegroting rekening wordt gehouden met winsten vanuit de grondexploitatie, ontstaat druk op exploitaties om deze winsten daadwerkelijk te realiseren. Geen realisatie betekent

immers onmiddellijk een dekkingprobleem. Lagere grondverkoop hebben dan direct effect op de reguliere exploitatie. In de meerjarenbegroting van onze gemeente zijn dergelijke winsten niet ingeboekt, zodat de score voldoende is.

3.2 Winstverwachting grondexploitaties

Op het moment dat er positieve resultaten uit de grondexploitaties worden gerealiseerd heeft de gemeente middelen die kunnen worden ingezet of gespaard voor moeilijke tijden. De meerjarige winstverwachting van de grondexploitaties is negatief, zodat de gemeente op deze indicator 'kwetsbaar' scoort.

3.3 Algemene reserve grondbedrijf en risicoreserve grondbedrijf versus risico's

De AR van het grondbedrijf en de bestemmingsreserve ter afdekking van algemene risico's binnen de grondexploitatie(s) zijn reserves om risico's binnen het grondbedrijf op te vangen. Deze reserves moeten van zodanige omvang zijn dat alle risico's kunnen worden opgevangen. De reserves zijn groot genoeg om alle risico's op te vangen, waardoor de score 'voldoende' is.

3.4 Toekomstige nog te realiseren baten en lasten in relatie tot de bouwgrond in exploitatie

Deze indicator geeft aan wat nog aan kosten en opbrengsten moet worden gerealiseerd in relatie tot de actuele boekwaarde van de BIE (Bouwgrond In Exploitatie). Als dit te hoog is, dan geeft dit aan dat er nog veel te verrichten inspanningen zijn met mogelijke risico's. De waarde van de post BIE is in Heerlen € 10.054.000 positief is en de nog te realiseren kosten en opbrengsten hoger. De score is: attentie.

4. Uitstaande leningen, garantstellingen en waarborgen

4.1 Zekerheden leningen, garantstellingen en waarborgen

Een gemeente loopt mogelijk risico's bij het uitzetten van leningen, het geven van garanties of waarborgen. Het risico vermindert als zekerheden zijn gesteld, zoals het 1e recht van hypotheek, een bankgarantie of als een lening uitstaat bij partijen met een hoge kredietwaardigheid. Het resultaat is dat voor 99,43% zekerheden zijn gesteld en dat betekent: voldoende.

5. Meerjarig onderhoud kapitaalgoederen

5.1 Toereikendheid onderhoudsbudgetten

Wij zijn verantwoordelijk voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen binnen onze gemeente. Veelal betreft dit kapitaalgoederen in de openbare ruimte zoals wegen, groen en civieltechnische kunstwerken. Gekeken is of de budgetten toereikend zijn om het normniveau van een 6 te waarborgen (indien de kwaliteit zakt onder de 6 is sprake van kapitaalvernietiging met op termijn extra kosten). Op dit moment is geen extra budget benodigd om dit normniveau te halen of te behouden. De score is: voldoende.

6. Lokale lasten

6.1 Kostendekkendheid leges

Deze indicator geeft aan in hoeverre bij de leges de lasten worden gedekt door de baten (baten/lasten). Als de kostendekkendheid lager is dan 100% (maximum), is er mogelijk ruimte om meer baten te realiseren. De kostendekkendheid bij de algemene dienstverlening is 103%, bij de omgevingsvergunningen is 101% en bij de Europese Dienstenrichtlijn 50%. Er is slechts beperkt ruimte voor het verhogen van de baten. De score is: attentie.

6.2 Inkomstenderving ozb door leegstand niet-woningen

Leegstand kost de gemeente geld. Er bestaat een directe relatie tussen de opbrengst ozb-gebruikers niet woningen en leegstand. De gemeente Heerlen heeft een inkomstenderving van circa 4,43% van de totale opbrengst ozb niet woningen, waardoor de score is: attentie.

6.3 Lokale lastendruk

De lokale lastendruk is de druk van de lasten van rioolheffing, afvalstoffenheffing en ozb. Het gemiddelde van Nederland (huishouden met eigen woning) is € 994. Binnen een afwijking van 5% van dit gemiddelde is de score attentie, daarbuiten voldoende (-5%) of kwetsbaar (+5%). Heerlen heeft een lokale lastendruk van € 870,38 en dat betekent: voldoende.

7. Financieel evenwicht in de begroting

7.1 Ombuigingen, taakstellingen

Geen openstaande taakstellingen of ombuigingen. Deze score betekent: voldoende.

7.2 Verhouding structurele lasten en structurele baten

Een begroting moet materieel in evenwicht zijn. Dit betekent dat de structurele lasten moeten worden afgedekt door structurele baten (baten/lasten). Meerjarig zijn de structurele lasten voor 99,88% afgedekt door structurele baten. De score voor Heerlen is: voldoende.

7.3 Sluitende begroting

Het gaat hierbij om formeel evenwicht (de lasten en baten zijn in evenwicht). De meerjarige begroting is niet sluitend. De score geeft aan: kwetsbaar.

4.6 Single Information en Single Audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekkende	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A17	Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld		
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: A17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A17/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A17/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A17/04		
			€ 2.442.701	€ 3.061.744	Nee	Loopt door t/m 2025		
JenV	A20B	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikkingsskenmerk	Naam taak/project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per taak/project	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per taak/project
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/03	Aard controle D1 Indicator: A20B/04	Aard controle R Indicator: A20B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/06
		1 060917 Gemeente Heerlen		4338701	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme	Ja	€ 0	€ 0
		Kopie gemeente(code)	Kopie Beschikkingsskenmerk	Kopie Naam taak/project	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 11 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project	Eindverantwoordig (Ja/Nee)	
		Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/12	
		1 060917 Gemeente Heerlen	4338701	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme	Nee	nvt	Nee	

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
		Gemeenten	29	76	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13
			€141.794	€ 200.400			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19
			€1.564	€82.124	€103.501	€266.497	€53.563	€121.773
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24	
			€0	€120.000	€0	€ 0	€300.422	

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01 € 7.624	Eindverantwoordin g (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02 Nee				
BZK	C79	Specifieke uitkering bevolkingsdaling	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C79/01 € 0	Eindverantwoordin g (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C79/02 Ja	Eventuele toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: C79/03 Eindverantwoording is gedaan in SiSa 2023 geen bestedingen meer in 2024.			
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01 € 90.351	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02 € 0	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03 4	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04 1.268	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05 0	
OCW	D8	Onderwijsachterstand enbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) Aard controle R Indicator: D8/01 € 5.626.530 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinfo rmatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) Aard controle R Indicator: D8/02 € 0 Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachtersta ndenbeleid Bedrag Aard controle R Indicator: D8/08	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) Aard controle R Indicator: D8/03 € 0 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinfo rmatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Correctie besteding (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D8/04 € 0 Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05 Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachtersta ndenbeleid Bedrag Aard controle R Indicator: D8/10	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D8/05 € 979.539	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) Aard controle R Indicator: D8/06 € 852.086

OCW	D10	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstrekke uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW]	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)
			Aard controle R Indicator: D10/01	Aard controle R Indicator: D10/02	Aard controle R Indicator: D10/03	Aard controle R Indicator: D10/04	Aard controle R Indicator: D10/05	Aard controle R Indicator: D10/06
			€ 3.016.176	€ 16.856	€ 3.033.032	€ 2.612.866	€ 420.166	€ 0
			Onderbesteding jaar T Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: D10/07 € 0					
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D12/01	Aard controle R Indicator: D12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03			
			€ 1.271.598	€ 0	Nee			
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: D12A/01	Aard controle R Indicator: D12A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03	Aard controle R Indicator: D12A/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05	
			€ 602.880	€ 0	€ 602.880	€ 0	Nee	

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03		
			€ 0	€ 0	€ 0		
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07	
			€ 0	€ 324.178	€ 324.178	Nee	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11	
			1				
OCW	D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: D21/01	Aard controle R Indicator: D21/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D21/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D21/05
			1 Stichting SCHUNCK*	€ 294.700	€ 294.700	nee	Vaststelling na zomer 2025

OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t Indicator: D23/06
		1	SB230026/7013413/560164932	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 220.000
		2	SB230027/7013413/560164933	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 220.000
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
		1	Nee					
		2	Nee					

IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa i	Hieronder per regel één beschikkingsnumm er en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinfo rmatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: E3/01	Indicator: E3/02	Indicator: E3/03	Indicator: E3/04	Indicator: E3/05	Indicator: E3/06
			1 BSV/22/00131	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 BSV/22/00346	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 BSV/23/00347	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 BSV/23/00348	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 IenW/BSK- 2018/228225	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 IenW/BSK- 2018/228412	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7 IenW/BSK- 2018/228527	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			8 IenW/BSK- 2019/15600	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			9 IenW/BSK- 2019/21010	€ 12.855	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			10 IenW/BSK- 2020/105599	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			11 BSV/24/00057	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			12 BSV/24/00139	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingsnumm er	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsin formatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoord ing (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: E3/07	Indicator: E3/08	Indicator: E3/09	Indicator: E3/10	Indicator: E3/11	Indicator: E3/12
			1 BSV/22/00131	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2 BSV/22/00346	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3 BSV/23/00347	€ 17.507	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4 BSV/23/00348	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			5 IenW/BSK- 2018/228225	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			6 IenW/BSK- 2018/228412	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			7 IenW/BSK- 2018/228527	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			8 IenW/BSK- 2019/15600	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
			9 IenW/BSK- 2019/21010	€ 12.855	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			10 IenW/BSK- 2020/105599	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			11 BSV/24/00057	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			12 BSV/24/00139	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04
			€ 737.186	€ 2.592.662	€ 818.641	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08
			1 IENW/BSK-2020/231641: (zie punt 2 t/m 9)	Ja		
			2 Deel II: Aanleg van kruispuntplateaus ETW-ETW	Ja	0	
			3 Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: a. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel	Ja	9	
			4 Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: b. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Asverspringing - 2 st	Ja	13	
			5 Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: c. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Wegversmalling	Ja	2	

IenW	E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44/01	Aard controle R Indicator: E44/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/03	Aard controle R Indicator: E44/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/06
			1 5000005613	€ 196.840	€ 224.595	€ 581.059	€ 636.427	Nee
			2 5000006644	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3 5000005613	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4 IENW/BSK-2022/263148	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			5 IENW/BSK-2022/263148	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			6 IENW/BSK-2022/263148	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			7 IENW/BSK-2022/263148	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/09			
			1 5000005613	Dr. Poelsstraat, Raadhuissplein, Promenade & Schinkel Zuid	Nee			
			2 5000006644	Landsfort Herle	Nee			
			3 5000005613	Extra buffer in Strijhagen	Nee			
			4 IENW/BSK-2022/263148	Wateroverlast Nieuwenhagerweg	Nee			
			5 IENW/BSK-2022/263148	N.t.b.	Nee			
			6 IENW/BSK-2022/263148	Verminderen van de gevolgen wateroverlast, overstrooming en droogte	Nee			
			7 IENW/BSK-2022/263148	0	Nee			
			Kopie beschikkingnummer	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) ijm SiSa tussen medeoverheden	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ijm SiSa tussen medeoverheden		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/13		
			1 5000005613	Ja				
			2 5000006644	Ja				
			3 5000005613	Ja				
			4 IENW/BSK-2022/263148	Ja				
			5 IENW/BSK-2022/263148	Ja				
			6 IENW/BSK-2022/263148	Ja				
			7 IENW/BSK-2022/263148	Ja				

lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08	
		1 330 Kruispuntplateaus ETW-ETW			0	Dudoklaan: Aanbrengen 2 kruisingsplateau's Gerard Holtlaan: Aanbrengen 2 kruisingsplateau's Meezenbroekerweg: Aanbrengen 1 kruisingsplateau Mgr. Feronlaan: Aanbrengen rode coating op kruisingsvlak Aanbrengen 2 kruisingsplateau's	
		2 331 Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel		Nee	0	Dudoklaan: Aanbrengen 2 drempels Gerard Holtlaan: Aanbrengen 2 drempels Meezenbroekerweg: Aanbrengen 10 drempels Aanbrengen 1 drempelplateau Kasteel Hoensbroeklaan: Aanbrengen 8 drempels Mgr. Feronlaan: Aanbrengen 3 drempels	
				Nee			

			3	334 aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30km/uur zone		0	Dudoklaan: Verplaatsen verkeersborden Aanbrengen wegmarkering "30" Meezenbroekerweg: Aanbrengen 1 drempelplateau met voetgangersoversteek Aanpassen trottoir Aanbrengen 3 Juliepalen Aanbrengen verkeersborden Aanbrengen wegmarkering "schoolzone" Mgr. Feronlaan: Aanbrengen rode coating op kruisingsvlak	
			4	335 aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats	Nee	0	Dudoklaan: Verplaatsen verkeersborden Aanbrengen wegmarkering "30" Meezenbroekerweg: Aanbrengen 1 drempelplateau met voetgangersoversteek Aanpassen trottoir Aanbrengen 3 Juliepalen Aanbrengen verkeersborden Mgr. Feronlaan: Aanbrengen rode coating op kruisingsvlak	

IenW	E97	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie Jaar T-1 per project iVm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97/01	Aard controle R Indicator: E97/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/03	Aard controle R Indicator: E97/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/05	
			1 IENW/BSK-2023/267430 en 2023/374067	€ 48.046	Ja	€ 0	€ 149.467	
			Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld	Project afgerond (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/09		
			1 IENW/BSK-2023/267430 en 2023/374067	Ja		Nee		
			2					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97/10					
			Nee					
IenW	E103B	Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027	Hieronder per regel één provincie(code) en/of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectcategorie	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E103B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E103B/02	Aard controle R Indicator: E103B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E103B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E103B/05	
			1 060917 Gemeente Heerlen	A	€ 0	€ 0	Nee	
			2 060917 Gemeente Heerlen	B	€ 0	€ 0	Nee	
			3 060917 Gemeente Heerlen	C	€ 0	€ 0	Nee	
			4 060917 Gemeente Heerlen	D	€ 0	€ 0	Nee	
			5 060917 Gemeente Heerlen	E	€ 0	€ 0	Nee	
			6 060917 Gemeente Heerlen	F	€ 0	€ 0	Nee	
			7 060917 Gemeente Heerlen	G	€ 0	€ 0	Nee	
			8 060917 Gemeente Heerlen	H	€ 0	€ 0	Nee	
			9 060917 Gemeente Heerlen	I	€ 0	€ 0	Nee	
			10 060917 Gemeente Heerlen	J	€ 0	€ 0	Nee	
			SiSa tussen medeoverheden					

lenW	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikkingnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024 Aard controle R Indicator: E104/02	Aard controle R Indicator: E104/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06
			1 zaaknummer 31194182 en nummer 5000006462	€ 0	€ 0	€ 0	350	296
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Infrastructuurele voorziening afgerond? (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10		
			1 zaaknummer 31194182 en nummer 5000006462	286	265	Nee		
			Naam infrastructuurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructuurele voorziening Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024	Totale besteding (jaar T) per infrastructuurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructuurele voorziening	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Aard controle R Indicator: E104/12	Aard controle R Indicator: E104/13	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14		
			1 Herinrichten As Parallelweg- Geerstraat- Schakelweg, reconstructie, vergroening en autoluw	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2 Fietsveiligheid oversteken rotondes Looierstraat- Homerusstraat en Looierstraat- Schakelweg	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			3 Verbeteren/realiser en fietsoversteek Willemstraat- Stationsstraat	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			4 Herinrichten Akerstraat, Centrum tot St. Franciscusweg, reconstructie naar GOW	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			5 Herinrichten Putgraaf, reconstructie naar GOW en vergroening	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

			6	Herinrichten Willemstraat-Klompstraat, reconstructie naar GOW en afsluitknip	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			7	Herinrichten Gasthuisstraat, reconstructie naar GOW en afsluitknip	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			8	Aanleggen fietsenstallingen Van Grunsvenplein en Bongerd	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
lenW	E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle R Indicator: E115/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E115/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E115/03			
				€ 73.057	€ 73.057	Ja			
EZ	F20	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden		Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting afwijking besteding (jaar T) conform projectplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)
				Aard controle n.v.t. Indicator: F20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/02	Aard controle R Indicator: F20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/05	Aard controle R Indicator: F20/06
			1	SPUKIW22-1-03122695	Schinkelkwadrant -Zuid/ Promenadepark	€ 1.125.056	Gemeente: 1) woonrijp maken van 2023 naar 2024. 2) start transformatie kopgebouw D van 2023 naar 2024 Ontwikkelaar: 1) oplevering fase van 2023 naar 2024. 2) Start bouw 2e fase van 2024 naar 2025/2026	€ 1.208.000	€ 170.625
			2	SPUKIW24-03721001	Promenade1/Dautzenbergstraat	€ 0	Gemeente: 1) sluiten intentieovereenkomst van 2024 naar 2025. Ontwikkelaar: 1) sluiten intentieovereenkomst van 2024 naar 2025. 2) verwerven panden in 2025 3) maken ontwerpen van 2024 naar 2025	€ 0	€ 0

			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie renovatie/transformatie gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden renovatie/transformatie gerealiseerd (t/m jaar T)	Aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie sloop-nieuwbouw gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden sloop-nieuwbouw gerealiseerd (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/08	Aard controle D1 Indicator: F20/09	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/10	Aard controle D1 Indicator: F20/11	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/12
			1 SPUKIW22-1-03122695	€ 1.932.073	Nee	0	Nee	2
			2 SPUKIW24-03721001	€ 0	Nee	0	Nee	0
			Kopie beschikingsnummer	Realisatie fasering verloopt conform projectplan (ja/nee)	Toelichting (verplicht indien bij indicator F20/14 'Nee' is ingevuld)	Samenwerkingsovereenkomst aanwezig (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/13	Aard controle D1 Indicator: F20/14	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/15	Aard controle D2 Indicator: F20/16	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/17	
			1 SPUKIW22-1-03122695	Nee	Gemeente: 1) woonrijp maken van 2023 naar 2024. 2) start transformatie kopgebouw D van 2023 naar 2024 Ontwikkelaar: 1) oplevering fase van 2023 naar 2024. 2) Start bouw 2e fase van 2024 naar 2025/2026.	Ja	Nee	
			2 SPUKIW24-03721001	Nee	Gemeente: 1) sluiten intentieovereenkomst van 2024 naar 2025. Ontwikkelaar: 1) sluiten intentieovereenkomst van 2024 naar 2025. 2) verwerven panden in 2025 3) maken ontwerpen van 2024 naar 2025	Nee	Nee	

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 62.757.976	€ 182.476	€ 736.956	€ 3.723	€ 292.225	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 259.708	€ 0	€ 0	€ 3.014.298	€ 66.960	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskoste n artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 2.500	€ 26.331	€ 21.512	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekki ng (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking en (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekki ngen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesl agaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Aard controle n.v.t.	
			<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
			SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregelin g zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking
	Gemeente	Gemeente				Gemeente	Gemeente	Gemeente
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>				<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0				€ 0	€ 86.784	€ 3.403
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0				€ 0	€ 71.545	€ 3.108
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0				€ 0	€ 44.940	€ 2.394
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0				€ 0	€ 2.957	€ 184
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0				€ 0	€ 2.015	€ 121
6 Totaal	€ 0	€ 0				€ 0	€ 208.241	€ 9.209

			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: G4/07	Indicator: G4/08	Indicator: G4/09	Indicator: G4/10	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
		6	Totaal	0	0	N.v.t.	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G4/11	Indicator: G4/12	Indicator: G4/13	Indicator: G4/14	Indicator: G4/15
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijschelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkings - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkings en Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle D2	Aard controle R	
			Indicator: G4/16	Indicator: G4/17	Indicator: G4/18	Indicator: G4/19	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
			Gemeente	Gemeente				
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
			€ 824.011	€ 0	Nee			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
			Gemeente	Gemeente				
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 9.855	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling Gemeenten	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T)	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T)	Besteding (jaar T)			
			Afspraak	Realisatie				
			Aard controle D1 Indicator: H1/01	Aard controle D1 Indicator: H1/02	Aard controle R Indicator: H1/03			
			35	24	€ 957.606			

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimuleringsport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering						
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02						
			€ 0	€ 516.468						
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
		Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08			
		1 Realisatie	€ 516.468	€ 161.261	€ 298.810	€ 56.397				
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06		
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 94.664	€ 94.664	€ 94.664		Ja	Ja	
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 773.203	€ 773.203	€ 773.203		Ja	Ja	
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 147.799	€ 147.799	€ 285.443		Ja	Ja	
			4 Kansrijke Start	€ 116.510	€ 116.316	€ 221.170		Ja	Ja	
			5 Mentale Gezondheid	€ 46.195	€ 49.112	€ 88.258		Ja	Ja	
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 138.061	€ 138.061	€ 249.762		Ja	Ja	
			7 Valpreventie	€ 345.887	€ 348.004	€ 708.004		Ja	Ja	
			8 Leefomgeving	€ 86.135	€ 86.135	€ 142.721		Ja	Ja	
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 22.542	€ 16.157	€ 29.295		Ja	Ja	
			10 Versterken sociale basis	€ 262.146	€ 262.146	€ 517.291		Ja	Ja	
			11 Mantelzorg	€ 72.819	€ 72.819	€ 142.722		Ja	Ja	
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 76.942	€ 76.942	€ 142.722		Ja	Ja	
			13 Welzijn op recept	€ 69.178	€ 69.178	€ 107.625		Ja	Ja	
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 18.204	€ 18.204	€ 35.680		Ja	Ja	
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 53.161	€ 53.161	€ 115.371		Ja	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)							
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07							
			Nee							

VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05	
			SPUKNEAS230097	€ 0	€ 34.721	Ja	De rijksmiddelen werden pas eind december 2023 ontvangen, waarna de betreffende bedragen begin januari 2024 aan de verenigingen zijn uitgekeerd.	
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			1 060917 Gemeente Heerlen	€ 493.000				
VWS	H37	Regeling specifieke uitkering niet beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente	Gedurende het Jaar T-1 en T-2 zijn activiteiten t.a.v. niet beoogde jeugdzorgkosten verricht waar de uitkering voor is ontvangen? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T-2)	Besteding (jaar T-1)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H37/01	Aard controle R Indicator: H37/02	Aard controle R Indicator: H37/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H37/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H37/05	
			Ja	€ 112.886	€ 401.551	Ja		

VRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 6 Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02	Aard controle D1 Indicator: J9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06
			1 Urban Wonen Heerlen / 2021- 0000073229 2de tranche	Nee	Ja	185	152	185
			2 Heerlen Noord: nieuwbouw in mijnkolonie wijken / 2024-0000031948 6de tranche	Nee	Nee	0	0	0
			Kopie projectnaam/numm er	Uitvoering WBI- maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08	Aard controle R Indicator: J9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10	Aard controle R Indicator: J9/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12
			1 Urban Wonen Heerlen / 2021- 0000073229 2de tranche	Nee	€ 1.203.444	€ 18.938.085	€ 174.250	€ 3.492.154
			2 Heerlen Noord: nieuwbouw in mijnkolonie wijken / 2024-0000031948 6de tranche	Nee	€ 332.069	€ 332.069	€ 85.680	€ 85.680
			Kopie projectnaam/numm er	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording / project afgerond (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16		
			1 Urban Wonen Heerlen / 2021- 0000073229 2de tranche	Nee	Planuitwerking bestemmingsplanne n/vergunningen en financiën vergen tussen betrokken partijen. Verschuivingen woningen	Nee		
			2 Heerlen Noord: nieuwbouw in mijnkolonie wijken / 2024-0000031948 6de tranche	Ja	Sloopvergunning later verkregen door beschermde gebouw/bewonende soorten.	Nee		

VRO	J31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Gemeenten			Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld		
			Aard controle R Indicator: J31/01	Aard controles n.v.t. Indicator: J31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/05	
			€ 16.280	€ 886.936	€ 0		Nee	
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Gemeenten					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01	Aard controle R Indicator: J32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03	Aard controle D2 Indicator: J32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06
			SUVIS21-00900706 / BS EI Wahda	€ 0	€ 0		Financieringsproblemen bij	
			Kopie Beschikkingnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J32/07	Aard controle D2 Indicator: J32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/09			
			SUVIS21-00900706 / BS EI Wahda	Nee	Financieringsproblemen bij			
VRO	J41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
			SiSa tussen medeoverheden					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/01	Aard controle R Indicator: J41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/03	Aard controle R Indicator: J41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/06
			1 030011 Provincie Limburg	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/09			
			1 030011 Provincie Limburg	0	Ja			

VRO	J47	Volkshuisvesting	Deelplannaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) - per deelplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/04	Zelfstandige uitvoering Aard controle R Indicator: J47/05	Aard controle R Indicator: J47/06
			1 VHF tranche 1	14	20	0	€ 676.979	€ 676.979
			Kopie deelplannaam	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/07	Aard controle R Indicator: J47/08				
			1 VHF tranche 1	€ 0				
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/10				
			Ja	Nee				

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: J55/01	Indicator: J55/02	Indicator: J55/03	Indicator: J55/04	Indicator: J55/05	Indicator: J55/06
			559	€ 643.919	€ 3.280.668	99	€ 114.039	€ 481.467
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huiseheeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: J55/07	Indicator: J55/08	Indicator: J55/09			
			528	€ 57.774	€ 810.042			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, voerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: J55/10	Indicator: J55/11	Indicator: J55/12	Indicator: J55/13	Indicator: J55/14	Indicator: J55/15
			0	13.173	0	532	0	0

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: J94/01	Indicator: J94/02	Indicator: J94/03	Indicator: J94/04	Indicator: J94/05	Indicator: J94/06
			1 LA/23-03476396	€ 72.978	0	0	€ 0	€ 0
			2 LA/24-03732040	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: J94/07	Indicator: J94/08	Indicator: J94/09			
			1 € 72.978	€ 0	Nee			
			2 € 0	€ 0	Nee			
VRO	J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee)	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: J95/01	Indicator: J95/02	Indicator: J95/03	Indicator: J95/04	Indicator: J95/05	
			€ 0	€ 0	Ja		Nee	

VRO	J96B	Regiodeals 4e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Naam actielijn/ programmalijs/ pijler	Besteding per actielijn/ programmalijs/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijs/ pijler.
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/03	Aard controle R Indicator: J96B/04	Aard controle R Indicator: J96B/05
			1 050035 Stadsregio Parkstad Limburg	DB 20240529-097	Actielijn 1, thema Veiligheid	€ 936.438	€ 826
			2 050035 Stadsregio Parkstad Limburg	20240307-031	Regio Deal PLI; Bijdrage Kansrijke Start	€ 0	€ 44.160
			3 050035 Stadsregio Parkstad Limburg	DB 20250122-8	Project implementatie CPTED en Project opschalen Sociaal Veilig Heerlend Noord	€ 0	€ 0
			4 050035 Stadsregio Parkstad Limburg	DB 20241218-220	Actielijn 1, thema SES	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/06	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijs/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: J96B/07	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijs/ pijler. Aard controle R Indicator: J96B/08	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/09	
			1 050035 Stadsregio Parkstad Limburg	€ 936.438	€ 826		
			2 050035 Stadsregio Parkstad Limburg	€ 0	€ 44.160		
			3 050035 Stadsregio Parkstad Limburg	€ 0	€ 0		
			4 050035 Stadsregio Parkstad Limburg	€ 0	€ 0		
			Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/10	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage Aard controle R Indicator: J96B/11	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/12		
			€ 0	€ 0	Nee		

VRO	J100	Regeling kansrijke wijk	Naam stedelijk focusgebied	Naam onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J100/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J100/02	Aard controle R Indicator: J100/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J100/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J100/05	
			1 Heerlen Noord	Integraal	€ 599.882	€ 599.882	Nee	
			2 Heerlen Noord	Veerkracht en weerbaarheid	€ 235.000	€ 235.000	Nee	
			3 Heerlen Noord	Re-integratie	€ 56.625	€ 56.625	Nee	
			4 Heerlen Noord	School en Omgeving	€ 3.587.864	€ 3.587.864	Nee	
			5 Heerlen Noord	Ontwikkeling jonge kind	€ 1.214.622	€ 1.214.622	Nee	
			6 Heerlen Noord	Gezonde leefomgeving	€ 230.000	€ 230.000	Nee	
			7 Heerlen Noord	Organisatie uitvoeringsprogramma	€ 475.000	€ 950.000	Nee	
			8 Heerlen Noord	Armoede en schulden	€ 0	€ 0	Nee	
VRO	J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	Plan/projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Correctie besteding (jaar T-1) i.v.m. aan medeoverheden overgeboekte middelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J109/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/04	Aard controle R Indicator: J109/05	Aard controle R Indicator: J109/06
			1 VHF tranche 2	0	0	0	€ 32.519	€ 32.519
			2 VHF tranche 3	0	0	0	€ 0	€ 0
			3 VHF tranche 4	0	0	0	€ 0	€ 0
			Kopie plan/projectnaam	Cofinanciering (jaar T) per project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J109/07	Aard controle R Indicator: J109/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/11	
			1 VHF tranche 2	€ 0	€ 0	Nee	Nee	
			2 VHF tranche 3	€ 0	€ 0	Nee	Nee	
			3 VHF tranche 4	€ 0	€ 0	Nee	Nee	
KGG	K1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Projectnaam/UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: K1/01	Aard controle R Indicator: K1/02	Aard controle D1 Indicator: K1/03	Aard controle D1 Indicator: K1/04	Aard controle R Indicator: K1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K1/06
			1 UWHS170117	€ 2.627	Ja	Ja	€ 129.072	
			2 UWHS170202	€ 5.567	Ja	Ja	€ 160.317	
			3 UWHS170120	€ 2.244	Ja	Ja	€ 148.470	
			4 UWHS170122	€ 907	Ja	Ja	€ 280.962	
			5 UWHS170119	€ 2.714	Ja	Ja	€ 141.023	

KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: K28/01	Indicator: K28/02	Indicator: K28/03	Indicator: K28/04	Indicator: K28/05	Indicator: K28/06
			€ 379.182	€ 380.585	€ 656.709	€ 1.416.476	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: M16/01	Indicator: M16/02	Indicator: M16/03	Indicator: M16/04	Indicator: M16/05	Indicator: M16/06
			€ 3.558.618	€ 0	€ 0	€ 300.000	€ 0	€ 300.427
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: M16/07	Indicator: M16/08	Indicator: M16/09	Indicator: M16/10	Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 26.220	€ 0	€ 4.185.265	€ 10.495.575	

4.7 Bijlage taakvelden

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Realisatie 2024			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING													
0.1	Bestuur	0	-5.063	-5.063	0	-5.087	-5.087	208	-5.875	-5.667	208	-789	-580
0.2	Burgerzaken	1.943	-3.775	-1.832	2.030	-4.251	-2.220	2.501	-4.364	-1.863	470	-113	357
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	983	-3.237	-2.254	1.446	-3.348	-1.903	1.865	-3.329	-1.465	419	19	438
0.4	Overhead	13.342	-56.474	-43.132	14.498	-61.681	-47.184	17.482	-73.230	-55.748	2.984	-11.549	-8.565
0.5	Treasury	13.655	-11.200	2.455	11.960	-10.105	1.854	8.532	-6.879	1.653	-3.428	3.226	-202
0.61	OZB woningen	14.829	-618	14.210	14.829	-618	14.210	14.995	-618	14.377	167	0	167
0.62	OZB niet-woningen	12.761	-435	12.326	12.761	-435	12.326	13.369	-435	12.934	608	0	608
0.63	Parkeerbelasting	1.502	-112	1.390	1.502	-112	1.390	1.647	-112	1.535	145	0	145
0.64	Belastingen overig	641	-199	442	641	-199	442	596	-243	353	-45	-44	-89
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	316.522	0	316.522	327.954	0	327.954	337.734	0	337.734	9.780	0	9.780
0.8	Overige baten en lasten	546	-4.567	-4.021	-1.659	1.525	-134	20	-753	-733	1.679	-2.278	-599
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	-3	-3	0	-3	-3
0.10	Mutaties reserves	10.136	-6.753	3.383	14.857	-7.747	7.110	16.935	-9.719	7.216	2.078	-1.972	107
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	-5.205	-5.205	0	-5.205	-5.205
Totaal programma 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING		386.860	-92.433	294.426	400.819	-92.060	308.759	415.884	-110.766	305.118	15.066	-18.706	-3.641

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Realisatie 2024			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1: VEILIGHEID													
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	0	-7.642	-7.642	100	-8.422	-8.322	137	-8.642	-8.505	37	-221	-183
1.2	Openbare orde en Veiligheid	26	-6.739	-6.713	3.325	-9.761	-6.435	3.682	-10.503	-6.821	357	-742	-385
Totaal programma 1: VEILIGHEID		26	-14.381	-14.355	3.425	-18.183	-14.757	3.819	-19.145	-15.326	394	-962	-568

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Realisatie 2024			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 2: VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT													
2.1	Verkeer en vervoer	1.482	-15.693	-14.211	2.271	-16.357	-14.086	3.295	-15.769	-12.474	1.023	588	1.612
2.2	Parkeren	235	-621	-386	255	-660	-405	283	-721	-438	28	-61	-33
Totaal programma 2: VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		1.717	-16.314	-14.597	2.526	-17.017	-14.491	3.578	-16.490	-12.912	1.051	527	1.578

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Realisatie 2024			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 3: ECONOMIE													
3.1	Economische ontwikkeling	0	-1.693	-1.693	1.207	-1.816	-609	1.382	-2.128	-746	175	-312	-137
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-323	-323	0	-369	-369	0	-356	-356	0	13	13
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	531	-4.332	-3.801	795	-4.865	-4.070	811	-4.433	-3.623	15	432	447
3.4	Economische promotie	363	-1.183	-820	363	-1.307	-944	416	-1.310	-894	54	-4	50
Totaal programma 3: ECONOMIE		893	-7.531	-6.637	2.365	-8.357	-5.992	2.609	-8.228	-5.619	244	129	373

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Realisatie 2024			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 4: ONDERWIJS													
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	-361	-361	0	-191	-191	0	-185	-185	0	7	7
4.2	Onderwijshuisvesting	573	-13.152	-12.579	514	-11.330	-10.816	561	-11.272	-10.711	47	57	105
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	6.137	-8.778	-2.641	14.399	-18.090	-3.691	14.878	-18.989	-4.111	479	-899	-420
Totaal programma 4: ONDERWIJS		6.710	-22.291	-15.581	14.913	-29.611	-14.698	15.439	-30.446	-15.007	526	-835	-309

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Realisatie 2024			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE													
5.1	Sportbeleid en activering	716	-1.165	-449	958	-1.433	-476	953	-1.392	-440	-5	41	36
5.2	Sportaccommodaties	3.898	-9.702	-5.804	4.231	-10.040	-5.809	4.488	-10.615	-6.127	257	-575	-317
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	295	-14.862	-14.567	435	-14.318	-13.883	435	-14.532	-14.097	0	-214	-214
5.4	Musea	595	-3.838	-3.243	1.095	-3.909	-2.814	1.204	-3.165	-1.960	109	745	854
5.5	Cultureel erfgoed	1.503	-6.332	-4.828	1.338	-7.323	-5.985	1.629	-6.712	-5.083	291	611	902
5.6	Media	0	-203	-203	0	-224	-224	0	-221	-221	0	2	2
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	37	-9.258	-9.221	205	-9.576	-9.370	296	-9.698	-9.403	90	-123	-32
Totaal programma 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		7.044	-45.360	-38.316	8.262	-46.822	-38.560	9.005	-46.335	-37.330	743	487	1.230

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Realisatie 2024			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 6: SOCIAAL DOMEIN													
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	832	-6.504	-5.673	7.219	-13.431	-6.211	6.096	-11.390	-5.293	-1.123	2.041	918
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	556	-13.824	-13.268	851	-16.011	-15.160	819	-15.021	-14.202	-32	990	958
6.3	Inkomensregelingen	71.461	-88.299	-16.838	70.533	-88.019	-17.486	70.577	-84.133	-13.556	44	3.886	3.930
6.4	WSW en beschut werk	0	-26.137	-26.137	0	-29.209	-29.209	0	-28.848	-28.848	0	360	360
6.5	Arbeidsparticipatie	1	-11.331	-11.330	13.235	-28.524	-15.289	4.260	-21.359	-17.099	-8.975	7.166	-1.809
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	356	-8.180	-7.824	510	-8.963	-8.453	527	-9.075	-8.548	17	-112	-95
6.71a	Huishoudelijke hulp (WMO)	300	-15.487	-15.188	346	-15.385	-15.039	356	-15.603	-15.247	11	-219	-208
6.71b	Begeleiding (WMO)	318	-21.240	-20.922	318	-21.371	-21.053	339	-21.290	-20.952	21	81	102
6.71c	Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72b	Jeugdhulp behandeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	300	-46.454	-46.154	300	-46.504	-46.204	856	-54.376	-53.520	556	-7.872	-7.316
6.73a	Pleegzorg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.73b	Gezinsgericht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	-425	-425	0	-425	-425	0	-91	-91	0	334	334
6.74c	Gesloten plaatsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81a	Beschermde wonen (WMO)	331	-17.373	-17.042	331	-19.391	-19.060	322	-17.628	-17.306	-9	1.763	1.753
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	1.083	-12.807	-11.725	1.292	-14.000	-12.708	1.282	-12.774	-11.492	-10	1.226	1.216
6.82a	Jeugdbescherming	0	-3.829	-3.829	0	-3.829	-3.829	0	-4.022	-4.022	0	-192	-192
6.82b	Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 6: SOCIAAL DOMEIN		75.536	-271.891	-196.354	94.935	-305.063	-210.128	85.434	-295.610	-210.176	-9.501	9.453	-48

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Realisatie 2024			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU													
7.1	Volksgezondheid	0	-47	-47	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.2	Riolering	10.242	-8.345	1.896	10.242	-8.691	1.551	13.989	-12.408	1.581	3.747	-3.717	31
7.3	Afval	13.725	-11.100	2.626	13.725	-11.100	2.626	14.111	-11.485	2.626	386	-385	0
7.4	Milieubeheer	14	-3.969	-3.956	4.702	-8.886	-4.184	3.746	-6.717	-2.971	-956	2.169	1.213
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	488	-979	-491	488	-1.020	-532	449	-995	-546	-38	25	-14
Totaal programma 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		24.468	-24.440	29	29.157	-29.696	-540	32.295	-31.605	690	3.138	-1.909	1.230

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2024			Bijgest. begroting 2024			Realisatie 2024			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE vernieuwing													
8.1	Ruimtelijke ordening	456	-5.716	-5.260	3.745	-10.255	-6.510	3.574	-8.698	-5.125	-171	1.557	1.386
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	37	-366	-329	37	-413	-376	2.571	-3.945	-1.374	2.534	-3.532	-998
8.3	Wonen en bouwen	2.263	-5.288	-3.025	2.263	-4.970	-2.707	2.304	-5.244	-2.940	41	-275	-233
Totaal programma 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE vernieuwing		2.756	-11.369	-8.614	6.044	-15.638	-9.594	8.449	-17.888	-9.439	2.405	-2.250	155

Bedragen x €1000

4.8 Rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester & Wethouders

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderinggrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 26-02-2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 17,1 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 22.483.997 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 17,1 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 15.231.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	(in EUR x 1.000)
1A. Overschrijding lasten programma's.	€ 16.126.000
1B. Overschrijding investeringsbudgetten.	€ 0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties.	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	€ 367.000
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 16.493.000
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	€ 15.231.000
Voorwaardencriterium	
5. Kosten m.b.t. inkopen die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed.	€ 3.887.700
6. Kosten m.b.t. inkopen > € 50.000 per leverancier die niet voldoen aan het interne inkoopbeleid van gemeente Heerlen.	€ 2.103.297
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	
Totaal onrechtmatigheden	€ 22.483.997
Waarvan acceptabel	€ 15.231.000
Waarvan niet-acceptabel	€ 7.252.997

De geconstateerde afwijkingen betreffen (alles > EUR 200k):

- De overschrijding van lasten binnen de programma's bedraagt in totaliteit € 16.126.000. Hiervan is het overgrote deel, te weten € 15.231.000 acceptabel op basis van de in de financiële verordening door de Raad bepaalde situaties. Per saldo is er dus een overschrijding van lasten binnen de programma's van **€ 895.000** die niet acceptabel is omdat deze overschrijdingen niet tijdig aan de Raad zijn gemeld. Deze overschrijding is verdeeld over de volgende programma's:
 - Programma 0 € 344.000
 - Programma 3 € 192.000
 - Programma 5 € 359.000
- De onderschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig aan de raad zijn gemeld bedragen **€ 367.000**. De onderschrijding is verdeeld over de volgende programma's:
 - Programma 4 € 220.000
 - Programma 5 € 147.000
- De kosten met betrekking tot inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed hebben volledig betrekking op kosten voor inhuur van personeel. Van het totale bedrag dat onrechtmatig is

bevonden heeft **€ 1.464.334** betrekking op doorlooptfouten vanuit voorgaand boekjaar, en is verdeeld over vijf leveranciers. **€ 2.423.366** heeft betrekking op nieuw geconstateerde onrechtmatigheden, en is verdeeld over negen leveranciers.

- Voor de controle op de kosten met betrekking tot inkopen die dienen te voldoen aan het interne inkoopbeleid van de gemeente Heerlen zijn detailwerkzaamheden uitgevoerd op 27 leveranciers. Hiermee is 52% van de totale kosten met betrekking tot inkopen > € 50.000 per leverancier die dienen te voldoen aan het interne inkoopbeleid van de gemeente Heerlen in detail gecontroleerd. De geconstateerde fouten zijn gekwantificeerd en afgezet tegen het totaal aan kosten die binnen deze controle vallen. Dit leidt tot een onrechtmatigheid op deze kosten van **€ 2.103.297**.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5 Bijlage restant investerings- budgetten van 2024 naar 2025

Programma	Totaal krediet 2024	Realisatie 2024	Restant krediet 2024	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investeringen	Vrijval afschrijving structureel va 2025	Vrijval afschrijving incidenteel 2025
0. Bestuur en Ondersteuning	2.092.851	3.018.429	-925.579	508.007	177.814	25.402	292.633
1. Veiligheid	0	135.325	-135.325	-135.325	0	0	0
2. Verkeer en Vervoer	11.638.915	2.976.526	8.662.389	8.709.529	-107.779	-4.312	237.156
3. Economie	0	0	0	0	0	0	0
4. Onderwijs	13.646.550	8.656.585	4.989.965	4.107.626	-15.099	-44.088	752.099
5. Sport, Cultuur en Recreatie	9.369.515	2.495.628	6.873.887	6.944.394	-70.506	44	647.691
6. Sociaal Domein	-8.313	-8.313	0	0	0	0	0
7. Volksgezondheid en Milieu	15.650.602	2.838.478	12.812.124	12.812.124	0	0	271.270
8. VHROSV	33.012.571	23.585.905	9.426.666	9.426.666	0	0	316.109
	85.402.690	43.698.562	41.704.128	42.373.020	-15.570	-22.953	2.516.957

Bedragen x €1

Vrijval kapitaallasten (afschrijving) 2025	structureel	incidenteel
Riolen	0	271.270
Concern	-22.953	2.245.687
Totaal	-22.953	2.516.957

Voordeel 2025	2.222.734
---------------	------------------

Activum	2024 OBK 2023-> 2024	2024 overige investeringen	2024 Totaal investeringen	2024 Realisatie	2024 Restant krediet	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investeringen	Vrijval afschrijving structureel	Vrijval afschrijving incidenteel
102645 Bovengrondse VakSchool Passartweg 150	-956.952	0	-956.952	600.837	-1.557.789	0	0	0	128.180
102685 Bovengr. vakschool techn. Installaties	812.450	500.000	1.312.450	287.000	1.025.450	350.000	0	0	80.000
102674 Onderzoek energieneutrale overheidsgeb.	100.000	0	100.000	0	100.000	100.000	0	0	20.000
102648 Meubilair tbv thuiswerkplekken	86.539	-86.539	0	0	0	0	0	0	0
102482 Software vervanging vvi 2022	177.814	0	177.814	0	177.814	0	177.814	25.402	0
102642 ICT flexwerken	0	86.539	86.539	28.531	58.007	58.007	0	0	64.454
Totaal 0. Bestuur en Ondersteuning	219.851	500.000	719.851	916.368	-196.518	508.007	177.814	25.402	292.633
102559 Migratie camerasysteem handh. vvi 2023	6.278	-6.278	0	135.325	-135.325	-135.325	0	0	0
102763 Parkeerapparatuur vvi 2025	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 1. Veiligheid	6.278	-6.278	0	135.325	-135.325	-135.325	0	0	0
102359 Achterstand IBOR 2023	2.007.261	172.000	2.179.261	190.457	1.988.804	1.988.804	0	0	88.170
102360 Achterstand IBOR 2024	0	1.548.000	1.548.000	0	1.548.000	1.548.000	0	0	0
102529 Fietspad Daelsweg	13.656	0	13.656	13.656	0	0	0	0	10.000
102572 Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging 2022	1.116.270	200.000	1.316.270	732.834	583.436	0	0	0	23.337
102573 Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging 2023	1.040.252	-370.000	670.252	337.528	332.724	1.043.370	0	0	0
102574 Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging2024	0	1.012.500	1.012.500	51.259	961.242	961.242	0	0	0
102618 Actieplan fiets 2022	202.454	0	202.454	0	202.454	202.454	0	0	10.000
102619 Actieplan fiets 2023	250.000	500.000	750.000	27.596	722.404	722.404	0	0	30.000
102620 Actieplan fiets 2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102640 KC Passart herinrichting or	23.102	0	23.102	23.093	9	0	9	0	0
102714 KC Bekerveld or	569.994	0	569.994	677.781	-107.788	0	-107.788	-4.312	0
102607 Civieltechnische kunstwerken 2023	415.145	0	415.145	29.344	385.801	385.801	0	0	13.838
102608 Civieltechnische kunstwerken 2024	0	1.081.950	1.081.950	9.293	1.072.657	1.072.657	0	0	36.065
102463 Openbare verlichting vvi 2022 masten	349.722	0	349.722	145.084	204.638	0	0	0	5.116
102533 Openbare verlichting vvi 2023 masten	93.778	17.127	110.905	48.647	62.258	62.258	0	0	0
102534 Openbare verlichting vvi 2023 armaturen	-4.395	4.395	0	0	0	0	0	0	0
102560 Openbare verlichting vvi 2024 masten	0	278.982	278.982	77.041	201.941	406.579	0	0	0
102561 Openbare verlichting vvi 2024 armaturen	-5.638	5.638	0	0	0	0	0	0	0
102611 Openbare verlichting vvi 2025 armaturen	-1.434	1.434	0	0	0	0	0	0	0
102428 Aanleg langparkeerplaatsen CBS-weg	0	214.126	214.126	0	214.126	214.126	0	0	9.000
102617 Parkeerpl en voorterr Gezondh.centri Hbrk	100.000	0	100.000	0	100.000	100.000	0	0	4.000
102535 Verkeersregelininstallaties vvi 2023	160.591	19.000	179.591	179.077	514	0	0	0	32
102563 Verkeersregelininstallaties vvi 2024	0	420.000	420.000	418.681	1.319	0	0	0	82
102612 Verkeersregelininstallaties vvi 2025	0	0	0	0	0	1.833	0	0	0
102541 Verkeersknelpunten 2020	203.005	0	203.005	15.156	187.849	0	0	0	7.514
Totaal 2. Verkeer en Vervoer	6.533.764	5.105.152	11.638.915	2.976.526	8.662.389	8.709.529	-107.779	-4.312	237.156
102723 Aanpassingen Schoolplein Catharinaschool	0	250.000	250.000	61.711	188.289	0	0	0	7.749
102724 Aamp SO/VSO de Buitenhof	0	250.000	250.000	551.482	-301.482	-301.482	0	0	0
102771 IHP 2024-2040	0	0	0	0	0	188.289	0	0	0
102654 Vergroening schoolpleinen	552.999	-150.000	402.999	384.754	18.245	18.245	0	0	0
102725 Aamp. Frans Postmaschool	0	150.000	150.000	0	150.000	150.000	0	0	0
102726 Aamp. OBS de Droomboom	0	250.000	250.000	0	250.000	250.000	0	0	0
102727 Aamp. BS de Ganzerik	0	100.000	100.000	0	100.000	100.000	0	0	0
102728 Vervangende nieuwbouw Windekind	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102731 VervangendeUniloc Taalschool Werelddelen	0	0	0	1.446.047	-1.446.047	-1.446.047	0	0	0
102732 NoodzUitbr. Broederschool	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102307 BMV Heerlerbaan (Nieuwbouw)	1.441.782	0	1.441.782	5.170.698	-3.728.916	0	-15.099	-44.088	0
102308 BMV Heerlerbaan (Infra)	1.230.856	0	1.230.856	1.131.891	98.964	98.964	0	0	40.979
102299 St Janscollege renovatie	212.079	0	212.079	-90.000	302.079	302.079	0	0	370.256
102656 Uitbreiding Sintermeertencollege	1.087.228	3.000.000	4.087.228	0	4.087.228	4.087.228	0	0	69.534
102689 BWV-22001846 prijsstijging projecten	5.271.606	0	5.271.606	0	5.271.606	660.351	0	0	263.580
Totaal 4. Onderwijs	9.796.550	3.850.000	13.646.550	8.656.585	4.989.965	4.107.626	-15.099	-44.088	752.099
102122 Klimaatbeheersing glaspaleis	350.993	0	350.993	233.019	117.974	117.974	0	0	40.000
102345 Inricht. toiletgroep 5e etage glaspaleis	50.000	0	50.000	0	50.000	0	50.000	5.000	0
102579 Nieuwbouw Filmhuis Royal Fase 2	-933.719	1.131.520	197.801	255.441	-57.640	-57.640	0	0	0
102688 Dakterras Glaspaleis	111.719	0	111.719	0	111.719	111.719	0	0	3.933
102173 Archief bewaarplaats (Chr. Koningkerk)	-466.318	0	-466.318	26.536	-492.854	-492.854	0	0	205.700
102558 Arch.bewaarp. (Chr. Koningkerk) install	2.965.000	0	2.965.000	0	2.965.000	2.965.000	0	0	148.250
102433 Herplanten bomen vvi 2022	165.459	0	165.459	15.492	149.966	149.966	0	0	6.824
102434 Herplanten bomen vvi 2023	189.000	21.000	210.000	0	210.000	210.000	0	0	8.400
102435 Herplanten bomen vvi 2024	0	189.000	189.000	0	189.000	189.000	0	0	0
102570 1000 bomen	95.370	0	95.370	0	95.370	95.370	0	0	66.000
102622 Vervangingsbudget groen 2022	169.763	0	169.763	66.804	102.959	102.959	0	0	14.000
102623 Vervangingsbudget groen 2023	290.252	0	290.252	0	290.252	290.252	0	0	14.000
102624 Vervangingsbudget groen 2024	0	350.000	350.000	0	350.000	350.000	0	0	14.000
102743 Buurtvergroeningsplan	0	2.000.000	2.000.000	844.738	1.155.262	1.155.262	0	0	0
102536 Openbare speelvoorzieningen vvi 2023	17.156	11.600	28.756	28.756	0	0	0	0	0
102564 Openbare speelvoorzieningen vvi 2024	0	104.400	104.400	61.543	42.857	42.857	0	0	0
102709 Aanleg skatepark voorbereidingskrediet	0	50.000	50.000	0	50.000	50.000	0	0	10.000
102538 Buitensportaccommodaties vvi 2023	272.735	71.500	344.235	111.562	232.673	0	0	0	15.512
102565 Buitensportaccommodaties vvi 2024	0	643.500	643.500	0	643.500	876.173	0	0	0
102675 Ledverlichting sportvelden	344.815	0	344.815	247.282	97.533	97.533	0	0	43.333
102682 Johan Cruyff Court grond	59.717	0	59.717	59.888	-171	0	-171	0	0
102683 Johan Cruyff Court veld	35.000	0	35.000	35.477	-477	0	-477	-48	0
102684 Johan Cruyff Court hekwerk	60.000	0	60.000	59.498	502	0	502	33	0
102542 Verwarmings- en koelinstall. Otterveurdt	0	0	0	4.780	-4.780	0	-4.780	-319	0
102568 Renovatie Zwembad Hoensbroek bouw	0	0	0	115.581	-115.581	0	-115.581	-4.623	0
102590 Centrumbad gebouw	822.486	-300.000	522.486	0	522.486	522.486	0	0	0
102591 Centrumbad Installaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102647 Voorbereidingskrediet onderzoek AVON	51.487	0	51.487	19.617	31.870	31.870	0	0	28.000
102676 Verduurzamen diverse panden 2023	221.081	0	221.081	88.221	132.861	132.861	0	0	14.739
102677 Verduurzamen diverse panden 2024	0	225.000	225.000	221.394	3.606	3.606	0	0	15.000
Totaal 5. Sport cultuur en recreatie	4.871.995	4.497.520	9.369.515	2.495.628	6.873.887	6.944.394	-70.506	44	647.691

Activum	2024 OBK 2023-> 2024	2024 overige investeringen	2024 Totaal investeringen	2024 Realisatie	2024 Restant krediet	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investeringen	Vrijval afschrijving structureel	Vrijval afschrijving incidenteel
102636 Scoutinggebouw St. Pytheas	30.000	-38.313	-8.313	-8.313	0	0	0	0	0
Totaal 6. Sociaal Domein	30.000	-38.313	-8.313	-8.313	0	0	0	0	0
102460 VVI riool 2022	6.407.387	0	6.407.387	0	6.407.387	6.407.387	0	0	111.879
102537 VVI riool 2023 (cf vGRP)	1.215.226	0	1.215.226	0	1.215.226	1.215.226	0	0	20.254
102562 VVI riool 2024	0	1.348.219	1.348.219	247.179	1.101.040	1.101.040	0	0	22.470
102639 VVI riool 2022 klimaatadaptatie	2.679.770	0	2.679.770	1.412.660	1.267.110	1.267.110	0	0	50.000
102663 VVI riool 2023 klimaatadaptatie	2.000.000	0	2.000.000	1.178.639	821.361	821.361	0	0	33.333
102664 VVI riool 2024 klimaatadaptatie	0	2.000.000	2.000.000	0	2.000.000	2.000.000	0	0	33.333
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	12.302.383	3.348.219	15.650.602	2.838.478	12.812.124	12.812.124	0	0	271.270
102427 Romeins Museum	95.185	-8.000	87.185	854.141	-766.956	-766.956	0	0	0
102581 Rijwielstalling Maankwartier/station	2.603.598	-2.403.598	200.000	53.248	146.752	146.752	0	0	0
102585 Centrum Openbare Ruimte	53.570	0	53.570	0	53.570	53.570	0	0	0
102593 Schinkelkwadrant Zd OR	-142.465	128.255	-14.210	-1.076.389	1.062.179	1.062.179	0	0	0
102632 Herinrichten RK Fase 1 Coriovallumstraat	185.153	0	185.153	44.302	140.851	0	0	0	5.634
102633 Herinrichten RK Fase 2A Raadhuisplein	345.546	686.699	1.032.246	118.960	913.286	1.054.137	0	0	0
102634 Herinrichten RK Fase 2B Dr. Poelsstraat	189.633	0	189.633	20.819	168.814	168.814	0	0	25.678
102637 Herinrichten OR Landsfort Herle	0	300.000	300.000	358.321	-58.321	-58.321	0	0	0
102638 Herinrichten OR Promenade II	220.247	72.880	293.127	443.434	-150.307	-150.307	0	0	0
102641 Voorbereidingskrediet SMWHC	-183.220	900.000	716.780	806.788	-90.008	-90.008	0	0	0
102680 Herinrichten RK Fase 3 Museumplein	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102721 Rijwielstalling Station (installaties)	496.523	-496.523	0	0	0	0	0	0	0
102722 Verwerving Promenade I	11.318.177	9.100.000	20.418.177	16.080.567	4.337.610	4.337.610	0	0	0
102767 Strategische aankoop vastgoed Centrum	0	0	0	3.611.850	-3.611.850	-3.611.850	0	0	0
102439 Parkstad Route/Mijnspoor	1.648.663	1.700.000	3.348.663	1.964.533	1.384.130	1.384.130	0	0	0
102711 Veiligheidscentrum Heerlen-Noord	0	1.621.232	1.621.232	230.217	1.391.015	1.391.015	0	0	40.531
102712 Veiligheidscentrum Heerlen-Nrd install.	0	385.322	385.322	0	385.322	385.322	0	0	19.266
102713 Veiligheidscentrum Heerlen-Nrd inr.	0	250.000	250.000	0	250.000	250.000	0	0	25.000
102741 Kwaliteit Limburgse Centra OR	0	1.000.000	1.000.000	0	1.000.000	3.500.000	0	0	40.000
102742 Woning Bouw Impuls Slakhorst OR	0	2.500.000	2.500.000	0	2.500.000	0	0	0	100.000
102708 Willemskwartier OR	0	0	0	12.841	-12.841	-12.841	0	0	0
102499 Aldenhofpark or Park	45.693	100.000	145.693	5.709	139.985	139.985	0	0	0
102710 Voorbereidingskrediet Hoensbroek-Centrum	0	300.000	300.000	56.565	243.435	243.435	0	0	60.000
102772 Aangekochte panden Ihkv VHF	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 8. VHROSV	16.876.304	16.136.267	33.012.571	23.585.905	9.426.666	9.426.666	0	0	316.109
Eindtotaal	50.637.125	33.392.566	84.029.691	41.596.501	42.433.189	42.373.020	-15.570	-22.953	2.516.957

Bedragen x €1

